

یادداشت ماه

از اینکه محتاج پند و اندرز برای توجه به وی باشد! نیازمند کارهای تر و تازه و نو است.

□

محمدعلی فروغی می‌گوید در ملاقاتی که با یکی از شخصیت‌های سیاسی ترک داشته، آن شخصیت ترک به وی گفت: شما ملت خوشبختی هستید، چون یک شاعر ملی مثل فردوسی دارید، چیزی که ما نداریم. روز بیست و پنجم اردیبهشت در راه است و قرار است که از امسال برای بزرگداشت فردوسی در طوس و تهران و شهرهای دیگر نشست‌های بحث و گفتگو درباره تحلیل آثار وی برگزار شود.

□

خیام از برجسته‌ترین چهره‌های فرهنگ ایران و اسلام و بلکه جهان است. به همه دانشمندی عصر خود مسلط بوده و در ریاضیات و نجوم و فلسفه احاطه کامل داشته و گهگاه از سر تقنین رباعیاتی می‌سروده که امروزه سبب اصلی شهرت عالمگیر وی است. نام خیام در کل مظهر کنجکاو و پرسش و اشتیاق به زندگی است و همین ویژگی‌ها که از آثار منثور و رباعیات وی مشهود است، در جهان امروز از عوامل مهم پیشرفت و شادابی ملل است. خوب است به دور از افراط و تفریط‌ها، روی این ویژگی‌های اساسی خیام تاکید بیشتری شود، بخصوص اینکه ۲۸ اردیبهشت در راه است که به نام خیام نامگذاری شده و قرار است به همت وزارت فرهنگ و آموزش عالی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیز با همکاری یونسکو کنگره‌ای در نیشابور برگزار شود. درباره خیام بیشتر سخن خواهیم گفت و بخشی از شماره آینده کتاب ماه ادبیات و فلسفه به خیام و آثار او اختصاص دارد.

روزهای ۱۴ تا ۲۴ این ماه، اول اردیبهشت روز بزرگداشت سعدی، ۱۲ اردیبهشت سالگرد شهادت استاد مطهری و روز معلم، ۱۵ اردیبهشت روز بزرگداشت شیخ صدوق، ۲۵ اردیبهشت روز بزرگداشت فردوسی، ۲۸ اردیبهشت روز بزرگداشت حکیم عمر خیام و برگزاری کنگره بین‌المللی عمر خیام از سوی یونسکو از جمله مناسبت‌های فرهنگی این ماه است.

□

اول اردیبهشت، روز بزرگداشت مؤلف بوستان و گلستان است. روز سعدی است. تا همین چهل - پنجاه سال پیش اگر نام سعدی جلوتر از نام حافظ نبود، همراه نام وی بود. اما در این چهل - پنجاه سال اخیر هر چه کتابهای مربوط به شرح احوال و افکار حافظ در رونق بود، کتابهای مربوط به سعدی مهجور ماند، حتی این مهجوری را در قیاس با فردوسی و مولانا هم می‌توان دید. کتاب ماه ادبیات و فلسفه، بخشی از این شماره را به سعدی و کارنامه سعدی پژوهی در صد سال اخیر اختصاص داده است. مقاله اول متن ویراسته سخنرانی استاد جلال‌الدین همایی است که در اوایل دهه پنجاه از رادیو ایران پخش شده است و از مدیر شبکه فرهنگ رادیو، دکتر محمدرضا ترکی که این متن را در اختیار ما قرار داده‌اند سپاسگزاریم. مقاله بعدی کارنامه سعدی پژوهی در صد سال اخیر است که دکتر کاووس حسینی عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز به بررسی و تحلیل سعدی پژوهی در عصر حاضر پرداخته‌اند که نکات دقیقی را برای خوانندگان روشن ساخته است. باید با دیدی تازه و نو درباره سعدی پژوهش کرد و کتاب «سعدی» نوشته دکتر ضیاء موحد که این روزها چاپ سوم آن به بازار عرضه شده است نشان داد سعدی پژوهی و اقبال و توجه به سعدی بیشتر

سال هفتاد و هشت گذشت و در این سال نزدیک به بیست هزار عنوان کتاب انتشار یافت. زمان آن است که نگاهی نه از سر شتاب بر آنچه ره‌آورد سال گذشته بود بیافکنیم، باشد تا بهتر بدانیم از این سوز و ساز چه بهره برده‌ایم. در این باره سوالات فراوانی به ذهن می‌آید. آیا وضع کتاب از نظر کمی و کیفی وضع به سامان و مورد قبولی بود؟ کتابسازی در چه جایگاهی قرار داشت؟ آیا جوانان ما بیشتر از آن که بخوانند، می‌نویسند؟ یک انسان آگاه در وهله اول باید فرهنگش را بشناسد، محیط اطرافش را دریابد و موقعیت خود و جامعه و ضرورت‌ها را بفهمد و سپس توانایی تحلیل درست داشته باشد تا به یک نتیجه کاملاً منطقی و نه صرفاً ذهنی دست یابد. از اصحاب فضل و قلم انتظار می‌رود که کارنامه مکتوب سال گذشته را مورد ارزیابی و داوری قرار دهند تا در سال جدید نکات مثبت را تقویت کنیم و با پرهیز از تکرار موارد منفی، کارنامه پربار و بارتری در سال جدید داشته باشیم. برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب در اردیبهشت فرصت خوبی برای ارزیابی سالانه فرهنگ مکتوب کشور است. همه کسانی که با کتاب و مطالعه سر و کاری دارند، حتماً در روزهای بین ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت سری به نمایشگاه بین‌المللی کتاب می‌زنند. این کار هر ساله با اشتیاق بسیار صورت می‌گیرد و برگزارکنندگان، نویسندگان و پدیدآورندگان کتاب، خوانندگان حرفه‌ای کتاب باید تلاش کنند تا نمایشگاه بین‌المللی کتاب که تبدیل به یک باشگاه فرهنگی شده است هر سال پررونق‌تر از سال گذشته برگزار شود و باید آماده باشیم تا تلقی ما از نمایشگاه آرام آرام تغییر کند.

□

ماه اردیبهشت در راه است، اردیبهشت را باید ماه فرهنگ نامید. برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب در

سعدی! اندازه ندارد که چه شیرین سخنی
 باغ طبیعت همه مرغان شکر گفتارند
 تا به بستان ضمیرت گل معنی بشکفت
 بلبلان از تو فرو مانده چو بوتیمارند
 خوشوقتیم که فرصتی بدست آمده است تا درباره
 بزرگترین شاعر فارسی‌گوی ایران که حقیقتاً یکی از نوابغ
 بزرگ بشریست گفتگو کنیم. اما از طرف دیگر نگرانیم که
 نمی‌توانیم اهمیت آثار هفتصد ساله این گوینده متفکر
 بزرگوار را در مدت کم تشریح کنیم.
 هم تازه‌رویی هم خجل هم شادمان هم تنگدل
 کز عهده بیرون آمدن نتوانم این پیغام را
 متأسفانه من آن درجه از بلاغت و سختدانی سعدی
 را هم ندارم که بتوانم یک کتاب معنی را در دو لفظ
 بپرورانم. و مثلاً این قبیل جمله‌های کوتاه شیرین پر مغز
 انشاء کنم که سعدی در گلستان گفته است و می‌توان در
 اطراف هر کدام از آنها یک مقاله، بلکه یک رساله
 مفصل مبسوط تألیف کرد:
 «نه هر چه به قامت مهتر به قیمت بهتر»
 «عالم ناپرهیزکار کور مشعله دار است»
 «ملک از خردمندان جمال گیرد، و دین از
 پرهیزکاران کمال یابد»
 «پادشاهان به صحبت خردمندان از آن محتاج‌ترند
 که خردمندان به قربت پادشاهان»
 «موسی (ع) قارون را نصیحت کرد که «أَحْسِنْ کَمَا
 أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَیکَ» نشنید و عاقبتش شنیدی.»
 راستی سعدی در فصاحت و بلاغت چیزی فروگذار
 نکرده است. به قول نظامی عروضی:
 «سخن را به آسمان علیین برد و در عذوبت به ماء
 معین رسانید.»
 «حد همین است سخن دانی و زیبایی را»

باری هر چه هست، از روح پاک و روان تابناک شیخ
 اجل که می‌دانم علاوه بر شعر و شاعری در مقام سیر و
 سلوک روحانی نیز مرتبتی شامخ و منزلتی رفیع داشت،
 همت می‌طلبم.
 اجازه بدهید یک مقدمه کوچک که در واقع شمه‌ای
 از مطلب است برای شما عرض کنم.
 مرگ و حیات افراد بشر دو قسم است: یکی
 جسمانی یا طبیعی و دیگری روحانی یا اجتماعی.
 مقصودم از حیات روحانی حیات آخرت نیست که
 «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَیْوانُ أَوْ کَانُوا یَعْلَمُونَ» بلکه هر
 دو قسمت، مرگ و زندگی که گفتم مربوط به همین
 دنیاست.
 حیات و ممات طبیعی همان است که می‌گوییم
 فلان کس در فلان روز، فلان ماه و سال متولد شد و در
 فلان تاریخ وفات کرد. این طور مرگ و حیات اختصاص
 به یک نفر و دو نفر هم ندارد و مخصوص به افراد گذشته
 هم نیست بلکه همه افراد بشر در تمام ازمینه در این
 جهت شریکند که روزی از مادر متولد شده و روزی
 هم دار زندگی را بدرود می‌گویند. از این جهت احدی را بر
 دیگری مزیت و فضیلت نیست. اما مقصود از مرگ و
 حیات اجتماعی شهرت بقاء نام و اثر اشخاص است. این
 امر در همه افراد بشر عمومیت ندارد. چه بسا اشخاص
 که از دنیا می‌روند و هیچ اسم و اثری از آنها باقی
 نمی‌ماند، سهل است که شاید کسی از مرگ آنها اطلاع
 هم پیدا نکند. اگر ما بین افراد بشر از جنبه جامعه
 بشریت تقاضی و تمایزی باشد مربوط به همین حیات
 اجتماعی است که آن هم بسته به بقاء نام و اثر اشخاص
 و کیفیت و میزان تأثیر آنها در امور اجتماعی است.
 کسی که نام و اثر جاوید داشته باشد حیات جاوید
 دارد. به این معنی، باید گفت که شیخ سعدی هنوز زنده
 است. چرا؟ برای اینکه نام و آثارش هنوز زنده است. چه
 بسا شاعر که شعرش پیش از خود او مرده باشد. اما
 سخنان سعدی که مظهر روحانیت سعدی است، بعد از
 حدود هفتصد سال که از وفات جسمانی او می‌گذرد هنوز
 نمرده است. همان طور که فردوسی و مولوی و حافظ

هنوز زنده‌اند، و تا زبان فارسی و ایران و ایرانی در جهان
 باقی است نام و آثار این بزرگواران نیز زنده و باقی
 خواهد بود.
 فردوسی به همین بقاء نام و اثر، یعنی حیات
 اجتماعی نظر داشت که گفت:
 نمیرم از این پس که من زنده‌ام
 که تخم سخن را پراکنده‌ام
 شیخ سعدی در یک غزل نصیحت‌آمیز به هر دو
 قسم مرگ و زندگانی طبیعی و اجتماعی اشاره کرده
 است. نظر به قسم طبیعی جسمانی می‌گوید:
 ای که بر پشت زمینی همه وقت آن تو نیست
 دنگران در شکم مادر و پشت پدرند
 و نظر به حیات اجتماعی در مقطع همین غزل
 می‌گوید:
 سعدیا مرد نکو نام نمیرد هرگز
 مرده آنست که نامش به نکویی نبرند
 در معرفی مردان تاریخ باید به حیات اجتماعی،
 یعنی آثار باقیمانده ایشان توجه داشت. و پایه و منزلت
 واقعی ایشان را در آثار وجودی ایشان جستجو کرد.
 درباره شیخ بزرگوار هم معتقدم که به آثار زنده پابنده او
 بیشتر اهمیت بدهیم تا به حیات فانی ناپایدارش که
 مثلاً در حوالی ششصد هجری قمری متولد شد و در ماه
 ذیحجه ۶۹۱ وفات یافت. اشتباه نشود آنچه گفتم به این
 معنی نیست که روی تاریخ و واقعیات امور بالمره قلم
 بطلان بکشیم و از شیخ سعدی یک شبخ خیالی موهوم
 بسازیم و او را به شکلی که با سعدی واقعی ارتباط ندارد
 موافق تصویر ذهنی خود معرفی کنیم، بلکه در حین
 اینکه باید به آثار او بیشتر از جزئیات ترجمه حال او
 اهمیت بدهیم و تصویر واقعی او را در آینه آثارش
 جستجو کنیم، نباید از سرگذشت احوال و سرگذشت
 زندگانی او غافل باشیم. تا آنچه از شخصیت وی در
 ذهنمان ترسیم می‌کنیم با واقع و نفس الامر هم منطبق
 باشد. از باب مثال می‌گوییم: به طوری که از گفته‌های
 خود شیخ مستفاد می‌شود ولادت وی و تعلیم و تربیت
 اولیه او در خانواده و قبیله‌ای اتفاق افتاد که همه عالمان

سعدیا خوشتر از حدیث تونیست

دین بودند: «همه قبیله من عالمان دین بودند»
خود او هم در ایام طفولیت متعبد و شب خیز و مولع
زهد و پرهیز بود (به حکایت باب دوم گلستان مراجعه
فرمایید).

خارج از محیط خانواده هم مربیان او اشخاصی نظیر
شیخ شهاب الدین سهروردی، عارف معروف قرن هفتم
متوفی ۶۳۲ - شیخ ابوالفرج ابن جوزی دوم، مدرس
مدرسه مستنصریه و واعظ محتسب بزرگ بغداد که در
سقوط بغداد بدست هولاکوخان مغول در سنه ۶۵۶ به
قتل رسید و امثال این اشخاص بودند. اینها همه جزء
اسباب و عواملی بود که سعدی را مردی دیندار و جداً
معتقد و پایمند به اصول و مبانی مذهبی بار آورد! اگر چه
معلم عشقش شاعری آموخت. بدین سبب می بینیم که
در هیچ یک از سخنان نظم و نثر وی اثری از الحاد و
بددینی یافته نمی شود. بلکه در معارف مذهبی عیناً
همان شیوه و روش اسلاف خود را داشت و قدمی از آن
تخطی نکرد. پس ما به قول علمای منطق به طریق
«لقی» از سوابق تعلیم و تربیت و اصول زندگانی سعدی،
پی به اصول عقاید وی می بریم و از گفته های او به
طریق «ائی» نوع عوامل پرورش اخلاقی و فکری او را
کشف می کنیم.

سعدی درباره یتیم نوازی در باب دوم گلستان الحق

داد معنی داده و چون در یتیم سخن گفته است:

پدر مرده را سایه بر سرفکن
غبارش بپفشان و خارش بکن
عجب نیست پڑمرده و تیره بخت

که بی بیخ تازه نباشد درخت
چوبینی یتیمی سرافکنده پیش
مده بوسه بر روی فرزند خویش

اگر سایه خود برفت از سرش
تو در سایه خویشتن پرورش
فصاحت و بلاغت گفتار به جای خود، این همه

دقت اخلاقی و رقت قلب از کجاست؟ از این جهت است
که سعدی به قول خودش در کودکی یتیم شده و از درد
اطفال یتیم خوب خبر داشته است:

من آنکه سر تاجور داشتم
که سر در کنار پدر داشتم
مرا باشد از درد طفلان خبر

که در طفلی از سر برفتم پدر
اینها نمونه است برای انگیزه عواطف و احساسات و
تمایلات نهفته، که اطلاع بر سابقه احوال و محیط
پرورش اشخاص ما را به کشف این گونه از امور هدایت
می کند و به این جهت گفتم که در مورد شیخ در عین
اینکه باید به آثار زنده ارزنده او بیشتر اهمیت داد، از
ترجمه حال و سرگذشت زندگانی او نیز که اتفاقاً مملو از

احوال و وقایع شگفت انگیز است هم نباید غفلت کرد.
درباره سرگذشت زندگانی سعدی فضلا و محققان
قدیم و معاصر مقالات متعدد نوشته و کم و بیش مطالبی
محقق و مسلم و یا مشکوک و مردود گفته اند؛ من
نمی خواهم تکرار مکررات کنم. اما درباره آثار وی
انصافاً کمتر سخن گفته اند بدین سبب من به این
قسمت می پردازم و عجلاناً از گلستان آغاز می کنم.

به چه کار آیدت ز گل طبعی
از گلستان من بیر ورقی

گل همین پنج روز و شش باشد
این گلستان همیشه خوش باشد

سعدی بعد از یک سفر طولانی که حدود ۳۴ سال به
طول انجامید در حوالی ۶۵۴ قمری به موطن خود شیراز
بازگشت.

خاک شیراز همیشه گل سیراب دهد
لاجرم بلبل خوشگوی به شیراز آمد

مراجعت وی مصادف بود با ایام سلطنت اتابک
مظفرالدین ابوبکر بن سعد بن زنگی که از ۶۲۳ تا ۶۵۸

ه.ق. سلطنت می کرد، که به عقل و حسن تدبیر کشور
فارسی را از تعرض مغولان و وحشی خونخوار مصون
داشت. شدت علاقه و توجه احترام پادشاه و شاهزادگان

و وزرا و امرای درباری و سایر مردم شیراز به سعدی و
امنیت و آرامش بی سابقه آن سرزمین که موافق حال و
طبع آن شاعر بزرگ پر داز بود او را بر سر نشاط آورد. تا

بعد از آنکه از رنج سفر بیاسود، در سال بعد از مراجعتش،
یعنی در سنه ۶۵۵، کتاب «سعدی نامه» یا بوستان را که
منظومه اخلاقی کامل عیار است بنام اتابک ابوبکر و

یک سال بعد «سنه ۶۵۶» کتاب گلستان را در مدت سی،
چهل روز به نام شاهزاده سعد بن ابی بکر بن سعد بن
زنگی که او هم در سال ۶۵۸، دوازده روز بعد از پدرش

فوت شده است نگاشت.

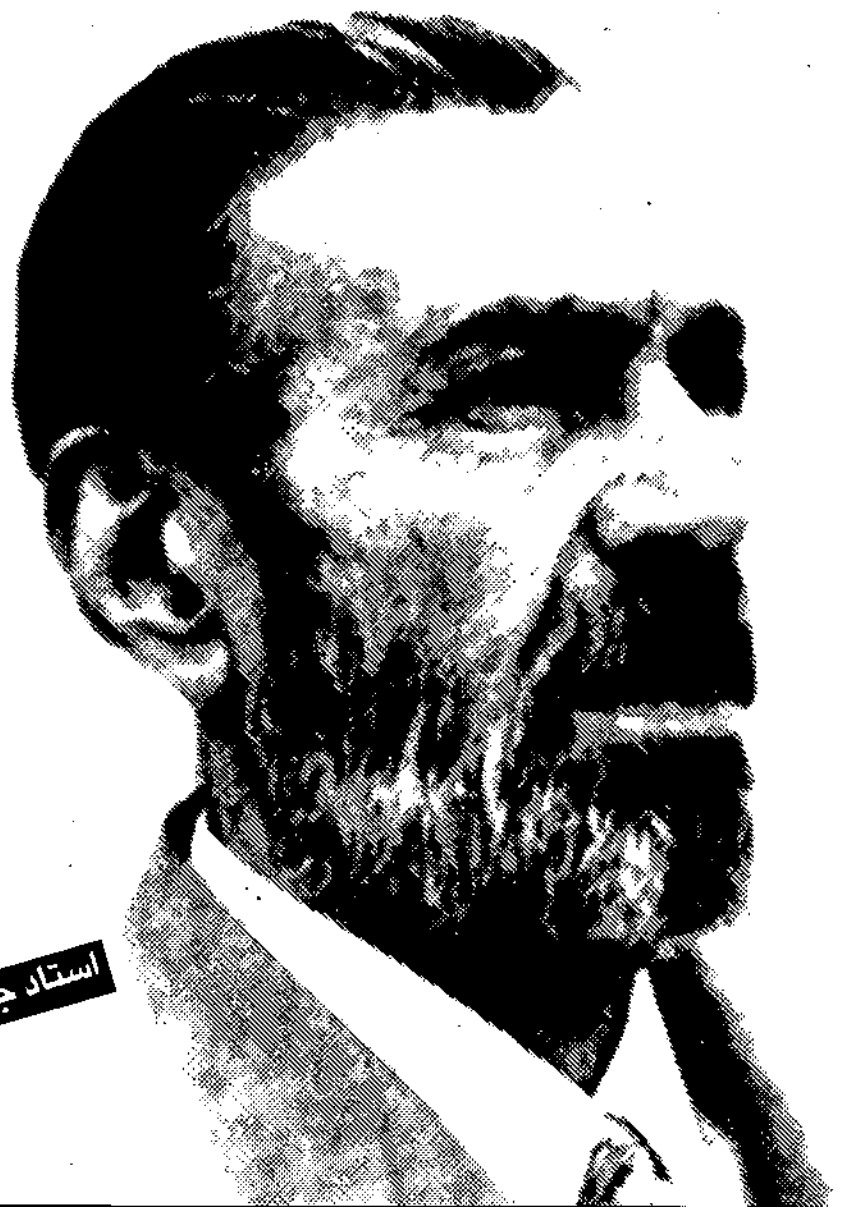
عجب این است که یک فصل این کتاب را در حسن
معاشرت و آداب محاورت در یک روز به بیاض آورد.

گلستان سعدی یک کتاب مهم اخلاقی اجتماعی است
در هشت باب که از سیرت پادشاهان شروع و به آداب

در هشت باب که از سیرت پادشاهان شروع و به آداب

در هشت باب که از سیرت پادشاهان شروع و به آداب

در هشت باب که از سیرت پادشاهان شروع و به آداب

استاد جلال الدین همایی

من سعدی آخر الزمان
گلستان سعدی تحولی در نثر فارسی به وجود آورد
که دنباله‌اش تا عصر حاضر کشیده شده و هنوز دوره
سلطنت ادبی سعدی پایان نیافته است. عجب این
است که در طول مدت هفتصد سال آن همه شعرا و
ادبای فاضل که از شیوه گلستان تقلید کرده‌اند، از کتاب
«روضه خلد» مجد خوانی، تألیف سنه ۷۳۳، که ظاهراً
اولین گلستان باشد، تا «پیشانی» قاضی، که ظریفی

هر باب از این کتاب نگارین که بنگری
همچون بهشت گویی از آن باغ خوشتر است
انشاء گلستان را معمولاً از قبیل نثر مسجع
می شمارند که در مقابل نثر مرسل یکی از دو قسم نثر
شمرده می شود. اما حق مطلب این است که نثر مسجع،
اسم نوع سومی است از کلام ادبی که حد متوسط و بزرگ
اما بین نظم و نثر است. چه از جهت سجع و قافیه شبیه
نظم است و از این جهت که مقید به نظم عروضی

ملاحظہ کنید این جمله چقدر طولانی و پر حشو

مقامات حمیدی

زوائد است، وانگهی اخلاص و موالات دوستان را به کفر ابلیس تشبیه کردن موافق ذوق سلیم نیست! این همان کتابی است که صاحب مرزبان نامه می گوید: «کتاب محقق آن عتبه را بسی بوسیده اند و به مراقی غایاتش نرسیده اند.»

از مقامات حمیدی قسمتی را که از جهت موضوع متناسب با ابواب گلستان باشد نقل می کنم.

مقامه دوم در شیب و شباب یعنی پیری و جوانی است. مقامه پانزدهم در عشق، اما سعدی در گلستان حسن سلیقه بکار برده است، جوانی را با عشق توأم کرده و باب پنجم کتاب را در عشق و جوانی نوشته است، و پیری را از جوانی جدا کرده و باب ششم را که از ابواب کوتاه گلستان است به ضعف و پیری اختصاص داده. تمام مقامه های حمیدی با این جمله شروع می شود: «حکایت کرد مرا دوستی» و در مقامه دوم هم می نویسد: «حکایت کرد مرا دوستی که مونس خلوت بود و انیس سلوت که وقتی از اوقات به حوادث ضروری از مسکن مألوف دوری جستم و از کاخ اصلی بر شاخ وصلی نشستم، زاد و سلب بر ناقه طلب نهادم و حتی علی الوداع در حلقه اجتماع در دادم. علایق و عوایق اقامت از خود دور کردم و دل از راحت و استراحت نفور. پس بر وفق این احوال از نوازل آن احوال بگریختم و راحله طلب از ادهم شب در آویختم. بساط هامون در نوشتم و از آب جیحون گذشتم و با دلی نژند روی به خجند نهادم روزی از غایت اشواق در آن اسواق می گشتم تا رسیدم به جماعتی بسیار و خلقی بی شمار. پیری و جوانی دیدم بر طرف دکانی ایستاده و از راه جدل در هم افتاده. پیر با جوان در مجارات و محاورات گرم شده و جوان با پیر در مبارات و مناظرات بی آزرم گشته، هر دو در مناقشه و مجاوبه به منافسه و مناوبه سخن می گفتند...»

من خلاصه قسمتی از اول این مقاله را نقل کردم. ملاحظه کنید: چه اندازه سجعهای متکلفانه خنک بی مزه، مرادفات و حشوهای لا طائل، جمله های ثقیل و سخیف دارد، تمام مطالبش این است که روزی به خجند سفر کردم. شیخ سعدی هم سفر می کند. اما تمام این مطالب را در یکی دو جمله می گویند و می گذرد:

«از صحبت یاران دمشق ملاقاتی پدید آمدن آمده بود سر در میان قدس نهادم. یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحرگاه در کنار بیشه ای خفته» «سالی از بلخ تا میان سفر بود و راه از حرایبان پر خطر» حکایت جامع کاشغر باب پنجم گلستان، خواه واقعه گویی باشد خواه مقامه نویسی، واقعا خواندنی است. یک دنیا لطف و

ملاحظه در نوشته های اوست که صد بار بخوانید باز سیر نمی شوید. همانا که قلم در دست سعدی رقص می کند! باز، مقامات حمیدی، در مقامه پانزدهم در عشق می نویسد:

«حکایت کرد مرا دوستی که در خطرهای شاق با من شفیق بود و در سفرهای عراق با من رفیق.» ملاحظه کنید: «سفر عراق» را به خاطر سجع «شاق» اختیار کرده است. در مقامه پانزدهم این سفر را تکرار می کند با این عبارت:

«با رفیقی اتفاق کردم و عزم سفر عراق» مثلاً اگر می گفت: حکایت کرد مرا دوستی که در حوادث «ایام» با من شفیق بود، لابد به جای «عراق» سفر «شام» اختیار می کرد! و سجع و قرینه او را می گفت: و در سفر شام با من رفیق. برای اینکه «شام» با «ایام» سجع بود. خلاصه، دنباله آن را بشنوید:

«به حکم آمیزش تربت و آویزش قربت با من قرباتی داشت سببی نه نسبی، نسبتی فضلی نه عرقی و عصبی.» اکثر این جمله ها حشو است و زائد. این بود نمونه انشاء کتابی که مدتها سر مشق منشیان بوده است و انوری در وصف آن گفته بود:

هر سخن کان نیست قرآن یا حدیث مصطفی
با مقامات حمیدالدین شد اکنون تزهات!
از باب پنجم گلستان در عشق و جوانی که موضوع گفتار حمیدی در دو مقامه بود:

«یاد دارم که در ایام پیشین، من و دوستی چون دو بادام مغز در پوستی صحبت داشتیم، ناگاه اتفاق غیبت افتاد، پس از مدتی که باز آمد عتاب آغاز کرد که در این مدت قاصدی نفرستادی! گفتم: دریغ آمدم که دیده قاصد به جمال تو روشن گردد و من محروم!»

انصاف بدهید. اگر توانستید یک کلمه از این عبارات را حذف کنید. و به معنی و لطف بیان خللی نرسد. یا اگر توانستید به جای آنها کلمات و جمله های دیگر بگذارید که در فصاحت و بلاغت بهتر از گفته شیخ یا مثل آن باشد!

«روزی به غرور جوانی سخت رانده بودم و شبانگاه به پای گریه های سست مانده.»

در این عبارات کلمه «سخت» و «سست» که به قول قدما صنعت تضاد دارد، چقدر طبیعی جا افتاده است. «پیر مردی ضعیف از پس کاروان همی آمد و گفت: چه خسی که نه جای خفتن است. گفتم چون روم که نه پای رفتن است! گفتا نشنیدی که گفته اند: رفتن و نشستن به که دودن و گسستن.»

بسم الله الرحمن الرحیم
در بیان این مقامات حمیدی که در ابواب گلستان آمده است
و در بیان این مقامات حمیدی که در ابواب گلستان آمده است
و در بیان این مقامات حمیدی که در ابواب گلستان آمده است

اسب تازی دو تک رود به شتاب

شتر آهسته می رود شب و روز
در این عبارات یک کلمه زائد یک سجع یا تکلف
یک جمله سست پیدا نمی کنید. وانگهی می بینید که
چه اندرز بزرگی به شما می دهد که کار منظم آهسته
مداوم بهتر از این است که چندگاه با سرعت و مداوم
کاری را بکنید و خسته بشوید به طوری که چند روز
محتاج استراحت باشید.

یکی از خصائص نثر گلستان این است که جمله ها
از کلماتی انتخاب شده و طوری به هم پیوسته است که
از ترکیب آنها طنین موسیقی و آهنگ متناسب موزون
دل نواز به گوش می رسد به طوریکه اگر کلمات را تغییر
بدهیم و یا پس و پیش بیندازیم آن آهنگ و توازن از
بین می رود و در اثر همین خاصیت گاهی از جمله های
نثرش خود به خود یک مصراع شعر موزون عروضی
ساخته می شود. مثل:

«تو نیز اگر بختی به که در پوستین خلق افتی»
جمله «به که در پوستین خلق افتی» خود به خود یک
مصراع شعر است بر وزن بحر خفیف (فاعلاتن مفاعله
علن) جمله «همچنین هر که با دشمنان صلح کند سر
آزار دوستان دارد» بحر خفیف است (فاعلاتن مفاعله
علن).

برای اینکه آهنگ موسیقی نثر گلستان را خوب
ادراک کنید چند جمله از یک حکایت بخوانید:

«بخشایش الهی گمشده ای را در مناهی چراغ
توفیق فرا راه داشت تا به حلقه اهل تحقیق درآمد و به
یمن قدم درویشان و صدق نفس ایشان. دمایم
اخلاقی به حمایه مبدل گشت. دست از هوا و هوس
کوتاه کرد. و زبان طاعنان در حق او همچنان دراز که بر
قاعده اول است و زهد او نامعول».

جمله ها طوری ترکیب شده است که از زیر و بم
کلماتش آهنگ موسیقی تولید می شود. هر کلمه ای از
این کلمات را که عوض کنید یا مقدم و مؤخر بپندارید آن
حالت را از دست می دهد. علاوه بر اینکه فصاحت و
بلاغت عبارات هم از بین می رود. مثلاً شیخ گفته است:
«به حلقه اهل تحقیق درآمد» کلمه «حلقه» اصطلاحی
است، جمعیتی را که دور هم در حوزه درس بیابا و عطا
ارشاد می نشینند «حلقه» گویند. حالا اگر شما به جای آن
کلمه: زمره، حلقه، حوزه، مجلس، جمعیت و امثال این را
بگذارید هیچ کدام لطف و بلاغت «حلقه» را نخواهد
داشت. همچنین اگر بخواهید سجع درست کنید و
بگویید: به یمن قدم درویشان و صدق «دم» ایشان،
«دم» همان معنی «نفس» را می دهد اما هم خاصیت

توازن «قدم» و «نفس» از بین می رود هم بلاغت کلمه
«نفس» را ندارد.

به طور کلی مطلبی را که شیخ در این عبارت گفته
است به صدها عبارت دیگر مسجع و مرسل می توان
گفت که هیچ کدامش به حسن و طلاق و طراوت گفتار
سعدی نیست.

همان طور که عرض شد گلستان را معمولاً از نوع
نثر مسجع می شمارند. اما یکی از اسرار بلاغت و
ملاحت گفتار شیخ این است که همه جا مقید و ملزم به
سجع نیست. هر کجا سجعی طبیعی، شیرین، بی تکلف
به دست او افتاد، آن را می آورد و گرنه از سجع بندی
صرف نظر می کند و در عوض به لطیفه ای و یا شعری که
لطیفتر و بهتر از سجع باشد، آن را جبران می کند و در
همه حال جانب فصاحت و بلاغت را از دست نمی دهد.
از این جهت حکایات گلستان سه قسم است:

۱- تمام مسجع ۲- تمام مرسل ۳- آمیخته از نثر
مرسل و مسجع.

باز برای مثال از حکایت کوتاه انتخاب می کنیم.
مثال تمام مسجع:

«درویشی را شنیدم که در آتش فاقه می سوخت و خرقة
بر خرقة همی دوخت و تسکین خاطر مسکین را همی
گفت:

به نان خشک قناعت کنیم و جامه دلق
که بار محنت خود به که بار محنت خلق
کسی را گفتند چه نشینی که فلان، در این شهر
طبیعی کریم دارد و گرمی عمیم؛ میان به خدمت آزادگان
بسته و بر در دلها نشسته...»
دوم: تمام مرسل:

«در عقد بیع سرایی متردد بودم. جهودی گفت: من
از کدخدایان این محلت، وصف این خانه چنانکه هست
از من پرس. بخر که هیچ عیبی ندارد. گفتم بخر آنکه تو
همسایه ای!»

سوم: آمیخته از مرسل و مسجع:
«یکی از ملوک خراسان محمود سبکتکین را به
خواب دید که جمله وجود او ریخته بود و خاک شده. مگر
چشمان او که همچنان در چشم خانه همی گردید. سایر
حکما (از تاویل این، فروماندند) کلمه «سایر» اینجا به
معنی همه و مجموع است که در گلستان مکرراً آمده
است نظیر: نمائد از سایر معاصی منگری که نکرد و
مسکری که نخورد) مگر درویشی که به جای آورد و
گفت: هنوز نگران است که ملکش با دیگران است».

الفقط جمله آخر را که روح مطلب و بیان حکایت

است سجع آورده، بقیه نثر ساده مرسل است اما در حد
اعلا فصاحت و بلاغت.

در خاتمه گفتارم یکی از سخنان حکمت آمیز
سعدی را که بر آن خرده گرفته اند می خواهم تفسیر کنم
تا معلوم شود که بر حکمت سعدی نمی توان خرده
گرفت.

اعتراض کرده اند که گفتار سعدی در اولین حکایت
باب هفتم گلستان: «دروغی مصلحت آمیز به که راستی
فته انگیز» تشویق مردم به دروغ گوئی است. عجب دارم
چطور از خصایص جمله بندی فارسی غفلت دارند!

این طور جمله ها که در عبارات سعدی فراوان است،
در مقامی گفته می شود که مقصود گوینده تحذیر از
امری باشد نه تشویق به امری دیگر. مثلاً همان جمله
که از سعدی خواندم «تو نیز اگر بختی به که در پوستین
خلق افتی» مفهوم این عبارت در فارسی تشویق به
خفتن نیست بلکه مقصود احتراز از مردم آزاری و در
پوستین خلق افتادن است. جمله دیگر: «در پسی مردن
به که منت کسی بردن» به قول ادبا «وجهه کلام» این
نیست که شما را تشویق کند که در پسی و فقر بمیرید،
بلکه منظور احتراز از منت بردن است «که بار محنت خود
به که بار منت خلق»

هم شیخ می گوید: «گناه کردن پنهان به از عبادت
فاش» مفهوم این جمله چیست؟ مفهوم این جمله این
نیست که خلق را به گناه کردن تشویق کنند بلکه
منظورش تحذیر از ریا کاری و عبادت فاش کردن است.
بر این قیاس در جمله مورد اعتراض، مقصود احتراز از
فته انگیزی است، نه ترغیب اشخاص بر دروغ گوئی.
خلاصه اینکه وجهه سخن در این قبیل جمله ها که
نظایرش در نظم و نثر فراوان است، همان تحذیر است

نه تحریض. از حسن اتفاق، خود شیخ مراد خود را در
جای دیگر گلستان در باب هشتم تفسیر می کند:
تا نپک ندانی که سخن عین صواب است
باید که به گفتن دهن از هم نگشایی
گر راست سخن گوئی و در بند بمانی
به زانکه دروغت دهد از بند زهای

سؤال و جواب در مجالس ادبیات
جناب استاد همایون آیت الله العظمی بروجردی
در سرودن اشعار بوده است؟

این مزیت، انحصاری به نثر سعدی ندارد سعدی
در غزلیات، قصاید و مثنویها پیش هم ثابت کرده است که
زبان و طبری مخصوص دارد.

بر مثال جریان در ادبیات ادب است از دور و نزدیک که گفت ای جوان فرد سلطان و دو
کند که در حدیث کردی و شرط ادب بجای نیاید و می گفت ملک و اگر می توانی

در پاسخ اینکه فرمودید، نحو و صرف و قواعد زبان از کجا تنظیم می‌شود؟ باید بگویم: یکی: از روی صحبت مردم و دوم: استعمالات و محاورات دست نخورده فصاحت زبان. مثلاً اگر بخواهید درست بودن یک جمله فرانسه را بفهمید باید مراجعه کنید به کسی که استاد زبان فرانسه باشد. هکذا در زبان عربی و در زبان فارسی هم ما اساتیدی داریم که گفتن و نوشتن آنها سند و حجت است، یعنی ما باید دستور زبان را از روی گفته‌ها و نوشته‌های آنها تنظیم کنیم نه اینکه ما پیش خودمان دستوری بسازیم و براساس آن سعدی را محاکمه کنیم! این درست نیست! سعدی یک ترک اولی و تخلف از قواعد مسلم زبان فارسی در گفته‌هایش ندارد.

«می‌گویم و می‌آیمش از عهده برون» او پایه و حجت زبان فارسی است. می‌توان برای فهمیدن لغات به کتاب امثال سعدی و فردوسی مراجعه کرد، البته به شرط اینکه کتاب غلط نباشد و از روی نسخه معتبری چاپ شده باشد.

□ نظر جناب عالی در مورد باب پنجم گلستان چیست؟
■ برخی بر این باب که در «عشق و جوانی» است، بویژه «حکایت قاضی همدان و تعلیند پسر» ایراد گرفته‌اند. منتقدان متأسفانه به نتیجه اخلاقی مورد نظر شیخ از این حکایت درست دقت نکرده‌اند. به عقیده من این حکایت یکی از حکایات بسیار اخلاقی شیخ است. او تابلویی می‌سازد درباره اینکه چطور یک آدمی آبروی پنجاه ساله خود را به یک دم هوسرانی به باد می‌دهد. کسی که دیروز قاضی مسندنشین و حکمش بر پادشاه جاری بود، امروز به خاک افتاده است و استغفار می‌کند و التماس عفو.

بسانام نیکوی پنجاه سال
که یک نام زشتش کند پایمال

این نکته، روح این حکایت است و نمی‌شود بر آن خرده گرفت. شیخ در گلستان، و سایر مؤلفان، این طور حکایات را بر سبیل مزاح گفته‌اند که پر خشک نباشد کتابشان. من اول بار که این انتقاد را شنیدم، چهل سال قبل بود. حتی بعضی‌ها گلستان را چاپ می‌کردند و این حکایت را حذف می‌کردند. این اواخر هم گلستان‌هایی چاپ شده است که آن را حذف کرده‌اند، ولی درست این است که اگر کتاب را بخوانید تا ببینید چقدر نتایج اخلاقی دارد و واقعا سرمشق خوبی است.

غزل سرایی قبل از سعدی هم از زمان سنایی رواج داشت، ولی همان نسبتی که مابین گلستان و دیگر آثار نثر فارسی بود بین غزلیات شیخ و غزلیات دیگران وجود دارد و همان نسبت، مابین بوستان و آثار مشابه دیگر دیده می‌شود.

البته نباید بوستان را با شاهنامه مقایسه کرد، چون موضوع این دو کتاب مختلف است موضوع شاهنامه، داستانهای ملی است اما بوستان یک کتاب اخلاقی تمام عیار است.

گلستان یک کتاب اجتماعی است و بوستان یک کتاب اخلاقی بی‌نظیر. از گویندگان اخیر فقط یک نفر هست به نام «اسیری اصفهانی» که در زمان زندگی می‌کرده و تقلیدی از بوستان کرده که بسیار خوب از عهده تقلید بر آمده است ولی بالاخره تقلید است بلکه حقاً می‌توان گفت از مجموع آثار، نظم و نثر، نثر ساده و مسجع سعدی واقعا سرآمد آثار فارسی است.

□ در هر زبان قواعد مسلمی برای به کار بردن کلمات و جملات وجود دارد حال اگر استاد ارجمندی مثل سعدی کلمه یا جمله‌ای را برخلاف آن قواعد به کار ببرد آیا ناشی از تعصب نخواهد بود که به استناد اینکه کلام سعدی حجت است ما آن را به جای کلام صحیح استعمال کنیم؟ آیا امکان اشتباه برای استاد وجود ندارد مثل «اولی‌تر» که سعدی به کرات استعمال کرده است؟

■ اولاً: لفظ «اولی‌تر» مال شیخ نیست، تمام نویسندگان و شعرای سلف این کلمه را به کار برده‌اند. رجوع بفرمایید به کتاب «المعجم فی معاییر اشعار العجم» که مخصوصاً درباره کلمه «اولی‌تر» بحث می‌کند که استعمال این کلمه در فارسی صحیح است. اصولاً کلماتی که از عربی داخل فارسی شده است، فارسی‌دانهایی که واقعا اهل ادب فارسی بوده‌اند، در این کلمات تصرف کرده‌اند، یعنی کلمات عربی را مثل اشخاص خوش نشین تلفظ نکرده‌اند، تذکره ورود به آنها داده‌اند و تابعیت زبان فارسی به آنها عطا کرده‌اند و مثلاً «اولی» را که در عربی «افعل التفصیل» است، در زبان فارسی به معنی صفت مطلق به کار برده‌اند مثل «افضل» در سخن مولوی. آن یکی می‌گفت من پیغمبرم

از همه پیغمبران «افضل ترم»
بنابر این به این نظر که گفتم کلمه «اولی‌تر» صحیح است. عجیب این است که در خود صرف و نحو عربی هم این قاعده هست که گاهی صیغه تفصیل را از معنی تفصیلی تجرید و به معنی صفت مطلق استفاده می‌کنند.

جایگاه بلند سعدی و تأثیر او در فرهنگ و ادب ایران و جهان آشکارتر از آن است که نیازی به یادآوری و تأکید داشته باشد.

از آغاز سده چهارده هجری تاکنون، مقاله‌ها و کتاب‌های مختلفی درباره سعدی و آثار او به نگارش درآمده، اما هیچ مرجعی این نوشته‌ها را معرفی و نقد نکرده است. به همین دلیل افزون بر پدید آمدن بسیاری از نوشته‌های سست و غیرعلمی، مقاله‌ها و کتاب‌های زیادی نیز با موضوعات همگون و تکراری به چاپ رسیده است.

در رساله حاضر، نوشته‌هایی که در پیوند با سعدی، از آغاز سال ۱۳۰۰ تا پایان ۱۳۷۵ شمسی به چاپ رسیده (مجموعاً ۵۳۷۷۳ صفحه)، بازایی، شناسایی و در دو بخش مستقل «مقاله‌ها» و «کتاب‌ها» با روشی نو، بررسی انتقادی شده است.

برای بازجست مقاله‌ها، بجز کتاب‌هایی که فصلی یا فصل‌هایی از آن درباره سعدی است، ۴۵۸۸ شماره از ۹۲ عنوان نشریه واکاوی شده است.

این اثر نخستین پژوهشی است که در زبان فارسی با روشی ویژه به کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی توصیفی-انتقادی پرداخته و در آن بیش از ۷۰۰ مقاله و نزدیک به ۱۵۰ کتاب کاویده شده است.

در فصل نخست (مقدمه)، پس از بررسی روند سعدی‌پژوهی در سده چهارده، آثار موردنظر از دیدگاه موضوعی و زمانی به گونه‌ای آماری تحلیل شده است. در فصل دوم و سوم به ترتیب درباره پیشینه پژوهش و روش تحقیق توضیح داده شده است و در فصل چهارم که اصلی‌ترین و گسترده‌ترین فصل رساله

است، هر مقاله و هر کتاب در ۵ بخش «مضامین اصلی»، «منابع اصلی»، «رویکرد به آثار سعدی»، «نقد و نظر» و «تأثیرات و پاسخ‌ها» بررسی شده است.

و بالاخره در فصل پایانی، نتیجه کلی این پژوهش به کوتاهی بازنموده شده است.

فصل نخست

«مقدمه»

سعدیا خوشتر از حدیث تو نیست

تحفه روزگار اهل شناخت

آفرین بر زبان شیرین

کاین همه شور در جهان انداخت

درباره سخن‌سرای بلندآوازه زبان پارسی، سعدی شیرازی و آفرینش‌های ارزشمند او، نوشته‌های گوناگونی پدید آمده است، اما در میدان سعدی‌پژوهی، هنوز جای بسیاری از پژوهش‌های بایسته و مطالعات بنیادی خالی است.

یکی از ضروری‌ترین این پژوهش‌ها، شناسایی و معرفی همه نوشته‌هایی است که در پیوند با سعدی به نگارش درآمده است - بویژه آنکه، هنوز حتی فهرست ساده‌ای از کتاب‌ها و مقاله‌های مربوط به سعدی به چاپ نرسیده است.

رساله حاضر، همان گونه که از نام آن برمی‌آید به بررسی انتقادی مقاله‌ها و کتاب‌هایی پرداخته که در سده چهارده (از سال ۱۳۰۰ تا پایان ۱۳۷۵ خورشیدی) در پیوند با سعدی در ایران پدید آمده، یا از زبان‌های دیگر به فارسی برگردانده شده است.

در این پژوهش بیش از ۷۰۰ مقاله و نزدیک به ۱۵۰ کتاب بازایی و بررسی شده است. برای بازجست مقاله‌ها ۴۵۸۸ شماره از ۹۲ عنوان نشریه کاویده شده و در مجموع ۵۳۷۷۳ صفحه (مقاله و کتاب) شناسایی و معرفی شده است.

با توجه به اینکه بیشتر کتاب‌شناسی‌ها و

مقاله‌شناسی‌هایی که با موضوع ادبیات فارسی تدوین شده، تنها به فهرست‌نویسی از مشخصات عنوان کتاب‌ها و مقاله‌ها بسنده می‌کنند و بسیاری از پرسش‌ها بی پاسخ رها می‌شود، برای کاهش این نقایص، در این رساله، پس از بازایی و شناسایی مقاله‌ها و کتاب‌ها، همه این نوشته‌ها بر بنیاد طرحی منظم و یکدست و با روشی منطقی، به گونه‌ای گسترده معرفی و نقد و بررسی شده است.

همچنین در این رساله افزون بر شناسایی نوشته‌ها، به بررسی و باز یافت تأثیرات و تأثرات آنها نیز پرداخته شده است، تا در روند سعدی‌پژوهی از انجام پژوهش‌های همگون و پدید آمدن نوشته‌های تکراری و همسان کاسته شود.

پیش از آنکه سعدی‌پژوهی را در آینه رساله حاضر بازنگری کنیم و از منظر آمارها و جدول‌ها به چگونگی این نوشته‌ها نگاه کنیم، جایگاه و شخصیت او را از دیدگاه برخی از اهل قلم باز می‌نگریم:

جایگاه بلند سعدی در ادب پارسی آشکارتر از آن است که نیازی به یادآوری و تأکید داشته باشد. زیرا سخنان روشن او، بی هیچ گمانی، گسترده‌تر از گفته‌های هر سخنور دیگر در ذهن و زبان فارسی‌زبانان جاری است.^۱

اگر آثار دیگر سعدی را وانهیم و تنها سه آفریده گرانیهای او (گلستان، بوستان و غزلیات) را نگاه کنیم، با سه شاهکاری مانند ادبی ربه رو هستیم؛ که با روانی و شیوایی تمام، بنیادی‌ترین شیوه‌های پندار، رفتار و کردار درست آدمی را به او می‌نمایانند و از همان آغاز پیدایش خود، به روشنی بر فرهنگ مردم پرتو افکنده‌اند.

بداهت این حضور بی‌وقفه، همان گونه که اشاره شد، ما را از هر یادآوری دیگری بی‌نیاز می‌کند. دانشوران، اندیشمندان و نویسندگان نامدار ایرانی

بررسی انتقادی رویکردهای سده چهارده به سعدی و آثار او

کاووس حسن‌لی

سعدی پژوهی در سده چهارده هجری

درباره بلندی جایگاه او بسیار سخن رانده‌اند، اما کوتاهی گفتار ما، حتی بازگویی گوشه‌ای از آن عظمت شگرف را نیز، بر نمی‌تابد.

تو بزرگی و در آینه کوچک نمایی

بهتر آن است که سخن را دراز نکنیم و به چهره سعدی، در آن سوی مرزهای ایران نگاهی بیفکنیم: بیرون از مرزهای زبان پارسی و در آن سوی فرهنگ ایرانی نیز، سعدی بیش از همه سخنوران دیگر ایرانی، اندیشمندان را به شگفتی همراه یا ستایش، برانگیخته است؛ و این هنگامی است که هنوز از همه شگرفی و شگفتی سعدی، بیش از اندکی، شناخته نشده است. آنچه در پی می‌آید، از آن همه، نیست «الا یک از هزاران»:

- ارنست رنان، زبان‌شناس، مورخ، منتقد و نویسنده فرانسوی درباره او گفته است:

«سعدی واقعاً یکی از نویسندگان ماست. ذوق سلیم و تزلزل‌ناپذیر او، لطف و جاذبه‌ای که به روایتش روح و جان می‌بخشد، لحن سخریه‌آمیز و پرعطوفتی که با آن معایب و مفاسد بشریت را ریشخند و طعن می‌کند. این همه اوصاف که در نویسندگان شرقی بندرت جمع می‌آید، او را در نظر ما عزیز می‌دارد. وقتی آثار سعدی را

می‌خوانیم، گویی با یک نویسنده اخلاقی و حکمت‌آموز رومی یا یک منتقد بذله‌گو و شوخ طبع قرن شانزدهم سر و کار داریم».^۲

- باریه دومنار، در مقدمه ترجمه فرانسوی بوستان می‌نویسد:

«در آثار او [سعدی] مواردی هست که لطف طبع هوراس، سهولت بیان اوید، قریحه بذله‌گوی رابله و سادگی لافوتن را می‌توان یافت».^۳

همچنین درباره نفوذ سعدی در اروپا می‌نویسد: «از تمام گویندگان شرقی، سعدی شاید تنها شاعری است که می‌تواند مورد درک و دریافت اروپاییان قرار گیرد... علت این اعتبار و افتخار این است که سعدی در گلستان جامع جمیع صفات و مواهبی است که جمال‌شناسی نوین خواستار آن است».^۴

- هانری ماسه نویسنده فرانسوی کتاب ارزشمند «تحقیق درباره سعدی» می‌نویسد:

«[ما غربیان] وقتی آثار شاعران بزرگ ایران را می‌خوانیم، با وجود همه تبوغ آنان، فکری ناآشنا در آنها می‌یابیم. در آثار سعدی، حتی با خواندن ترجمه آنها، این تباین از بین می‌رود؛ با خواندن کتاب‌های سعدی این پیوستگی دائم و معتدل عقل و تخیل، این فلسفه

عقل سلیم و این اخلاق کاملاً عملی که با سبکی بسیار هموار، بیان شده است، مشاهده می‌گردد».^۵

- سرویلیام جونز از اولین شرق‌شناسان انگلیسی، که برای نخستین بار دستور زبان فارسی را به انگلیسی نوشت، درباره سعدی می‌نویسد:

«تا یکی دو قرن قبل، آثار سعدی در اروپا تحریم و ممنوع می‌شد، چون که شعله آزادی و تعقل با روشنائی خیره‌کننده‌ای در آنها می‌درخشید».^۶

- رینلد نیکلسون، که از بزرگ‌ترین استادان، محققان و مترجمان ادب و فرهنگ ایران و اسلام و از شیفتگان سعدی است، سروده‌ای در وصف سعدی با نام «سعدی ای هوراس پارس» پرداخته و در آن حقیقت‌جویی، بینش انسانی و شیرینی بیان سعدی را ستوده است.^۷

- امرسون که «پدر ادبیات آمریکا» لقب گرفته است، در سال ۱۸۴۲، شعر بلندی با نام «سعدی» و در وصف بلندی جایگاه او سروده و او را از دیگر شاعران برتر توصیف کرده است.^۸

همه‌شاهدان عالم به توعاشقند سعدی

البته تنها سخن‌شناسان و سخن‌سرایان نبوده‌اند که در غرب، از انگاره‌ها و اندیشه‌های سعدی بهره برده‌اند، بلکه گاهی اندیشمندان سیاسی و رهبران جامعه نیز، شیفته عظمت او شده‌اند؛ و از آن جمله: «سعدی کارنو» است که در سال ۱۸۸۷ به ریاست جمهوری فرانسه انتخاب شد. خالی از لطف نخواهد بود اگر نوشته دکتر جواد حدیدی را درباره پیوند کارنو و خاندانش با سعدی، بازنگری کنیم:

«سعدی کارنو که در سال ۱۸۳۷ در فرانسه به دنیا

آمده بود، بعد از یک سلسله فعالیت‌های ارزشمند و درخشان به نمایندگی مجلس، سپس به وزارت کار و در سال ۱۸۸۷ با اکثریت قاطع آراء به ریاست جمهوری فرانسه انتخاب شد. در مدتی که این مسؤولیت را برعهده داشت، اقتصاد آشفته فرانسه را سر و سامان بخشید. هم‌اکنون خیابان‌های متعددی در شهرهای بزرگ فرانسه به نام او «سعدی کارنو» نامیده می‌شود. او خود درباره وجه تسمیه خود نوشته است که:

نیای وی «لازار کارنو» Lazare Carnot به سعدی عشق می‌ورزید و تحت تأثیر آنچه در گلستان در سیرت پادشاهان و اخلاق درویشان خوانده بود، افکاری آزادی‌خواهانه داشت و در انقلاب فرانسه و اوضاع سیاسی و اجتماعی این کشور نقش بسیار مهمی داشت. کارنو در جنگ‌های پس از انقلاب فرانسه هم مسؤولیت‌های خطیری گرفت و در همه آنها موفق شد. تا آنجا که او را «کارنوی کبیر» و «طراح پیروزی» نامیدند. ولی آنگاه که ناپلئون به قدرت رسید و مانند پیشروان خود راه استبداد و خودکامگی پیش گرفت با او نیز سر ناسازگاری گذاشت و کنج عزلت گزید...

لازار کارنو، به یاد شاعر شیراز، فرزند مهتر خود را که در گیرودار حوادث بعد از انقلاب به دنیا آمده بود، سعدی نامید. ولی وی مدت کوتاهی بیش نزیست و در کودکی درگذشت. کارنو فرزند دوم خود را نیز سعدی نامید. او هم در جوانی در اثر ابتلا به بیماری وبا درگذشت. «هیپولیت کارنو»، برادر کهر، که وی را بسیار دوست می‌داشت و از مرگ او سخت متأثر شده بود، به پیروی از پدر و به یاد

برادر، نخستین فرزند خود را سعدی نامید و این سعدی همان کسی است که در سال ۱۸۸۷ به ریاست جمهوری فرانسه برگزیده شد. او نیز فرزند بزرگ خود را سعدی نامید و این «سعدی کارنو»ی چهارم با درجه افسری به ارتش فرانسه پیوست.

چنین بود سرگذشت یکی از بزرگ‌ترین سیاستمداران فرانسوی. این سرگذشت به داستان شبیه‌تر است تا به واقعیتی تاریخی؛ امری که نشان می‌دهد، اندیشه‌های سعدی تنها در پرورش افکار شاعران و نویسندگان کارگر نبوده، بلکه سیاستمداران و رهبران جامعه را نیز تحت تأثیر قرار می‌داده است.^۹

زمین به تیغ بلاغت گرفته‌ای سعدی
سپاس دار نه جز فیض آسمانی نیست
اگر آنچه که گوشه‌ای از آن نوشته شد، برای دوستداران سعدی، شادی‌آفرین و غرورافزا باشد، ناچار باید به واقعیت تلخی، در آن روی سکه سعدی‌شناسی نیز نظر انداخت و با یک شگفتی آمیخته به شرمساری یادآوری کرد که، برای استاد مسلم سخن‌سرایی و در برابر این همه حقی که از سوی او برگردن جامعه فرهنگی ما سنگینی می‌کند، متأسفانه هنوز:

- حتی کلیات آثار او با مقابله نسخه بدل‌های معتبر، به گونه‌ای علمی تصحیح نشده است.

- کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی او تهیه نشده است.

- فرهنگ موضوعی آثار او سامان نیافته است.

- زیبایی‌شناسی آثار او کاویده نشده است و...

کم‌توجهی به سعدی، آنگاه آشکارتر می‌شود که

جدول توضیح زمانی مقاله‌ها

درصد	تعداد مقاله	زمان
۱/۱۵	۸	۱۳۰۰-۱۳۰۴
۰/۴۳	۳	۱۳۰۵-۱۳۰۹
۰/۷۲	۵	۱۳۱۰-۱۳۱۴
۴/۷۵	۳۳	۱۳۱۵-۱۳۱۹
۱	۷	۱۳۲۰-۱۳۲۴
۱/۲۹	۹	۱۳۲۵-۱۳۲۹
۱/۸۷	۱۳	۱۳۳۰-۱۳۳۴
۴/۴۶	۳۱	۱۳۳۵-۱۳۳۹
۶/۱۹	۴۳	۱۳۴۰-۱۳۴۴
۱۰/۳۷	۷۲	۱۳۴۵-۱۳۴۹
۱۸/۷۳	۱۳۰	۱۳۵۰-۱۳۵۴
۶/۶۲	۴۶	۱۳۵۵-۱۳۵۹
۱۹/۴۵	۱۳۵	۱۳۶۰-۱۳۶۴
۷/۹۲	۵۵	۱۳۶۵-۱۳۶۹
۱۴/۹۸	۱۰۴	۱۳۷۰-۱۳۷۵

جدول شماردیک

بدانیم در بزرگ‌ترین لغت‌نامه فارسی مرحوم دهخدا، درباره حافظ بزرگ بحق ۵۳ ستون مطلب نوشته شده است.

با کمال شگفتی و تأسف باید گفت: درباره سعدی تنها یک ستون؛ و این در حالی است که برای شاعری چون «اثیرالدین اخسیکتی» ۱۶ ستون مطلب نوشته شده است.^{۱۰}

با آنکه برخی گمان می‌کنند زندگی و شخصیت سعدی نسبت به سخنوران زبان پارسی، ابهام کمتری دارد، باید گفت این چنین نیست. شاید درباره هیچ یک از سخن‌سرایان ایرانی به اندازه سعدی اختلاف‌نظر وجود نداشته باشد: اختلاف در زمان تولد، نام، وجه تخلص، مذهب، اندیشه، تاریخ درگذشت و...

۱- تاریخ تولد

در مورد زمان تولد سعدی، در منابع گوناگون نزدیک به چهل سال اختلاف دیده می‌شود: برخی تولد او را تا سال ۵۷۰ قمری به عقب برده و برخی تا ۶۱۵ به پیش کشیده‌اند.^{۱۱}

۲- نام سعدی

نام سعدی را برخی شرف‌الدین، برخی شرف‌الدین، برخی مشرف‌الدین، برخی مصلح‌الدین، برخی ابومحمد عبدالله و... نوشته‌اند.^{۱۲}

۳- وجه تخلص

تخلص سعدی را برخی برگرفته از نام «سعدبن زنگی»، برخی دیگر از نام «سعدبن ابی‌بکر بن سعدبن زنگی» و برخی دیگر از قبیله «بنی سعد» و... دانسته‌اند.^{۱۳}

۴- مسافرت‌ها

برخی همه حکایت‌های بوستان و گلستان را واقعی پنداشته و سعدی را به هر شهر و دیاری که در گلستان و بوستان از آن نامی برده شده، سیر داده‌اند. برخی، همه حکایت‌ها را واقعی ندانسته و مسافرت سعدی را به بعضی از این مکان‌ها بعید و گاهی غیرممکن انگاشته‌اند.^{۱۴} برخی حتی اصل مسافرت‌های سعدی را رد کرده و همه آنها را ساختگی پنداشته‌اند.^{۱۵}

۵- مذهب

گروهی سعدی را «شیعه خالص» دانسته و با ذکر دلایلی بر نظر خود تأکید ورزیده و برخی با ذکر دلایلی دیگر بر سنی بودن او پای فشرده‌اند؛ از میان نوشته‌های مختلف، تنها به چند نمونه اشاره می‌شود:

آقای صدرالدین محلاتی نوشته است: «سعدی یکی از عرفای بزرگ شیعه بوده است. بهترین دلیل و قاطع‌ترین شاهد بر تشیع سعدی ابیاتی است که در آداب وضو می‌گوید... شیخ از مفاخر عالم تشیع و از زمره عرفای شیعه مذهب است».^{۱۶}

همچنین آقای کشاورز صدر با یادکرد چند دلیل او را «شیعه خالص» نامیده است.^{۱۷}

و آقای امیراسماعیل آذر نوشته است: «گرچه او را اهل تسنن می‌دانند، لیک آنچه در مقدمه بوستان آمده، نشانگر این است که او شیعه و مخلص آل عبا است».^{۱۸} اما آقای الطاف حسین حالی نوشته است: «مذهب

و آزادی است. بنابراین چگونه می تواند سنگینی اندیشه سعدی بر مسئله جبر مطلق باشد؟^{۲۲}
هانری ماسه نوشته است:

«حس می کنیم که سعدی بین «جبر» - که سنت و رسوم بر وی تحمیل می کند و «اختیار» که از الهام قلبی او سرچشمه می گیرد - در تکاپوست»^{۲۳}.

و سیلستر دوساسی معتقد است که:

«سعدی آموزگار اخلاقی است که میان دو نظر مخالف قرار دارد: یکی اعتقاد به سرنوشت و تقدیر و قضا که بشر را به حالت موجودی کاملاً منقعل و پذیرنده درمی آورد و دیگر استقلال و اختیار که آدمی را به تمام و کمال به خود وامی گذارد و ظاهراً از حیطة قدرت الهی بیرون می کشد»^{۲۴}.

۸- پیکره سعدی

برخی او را مردی «تناور و درشت اندام» دانسته و برای نظر خود به دلایلی متوسل شده اند^{۲۵} و برخی دیگر گفته اند:

«اندام وی کوتاه و لاغر و سرش تاس بوده»^{۲۶}.
همچنین نوشته اند:

«مرد کوتاه قد و باریک اندامی بود که از چشمانش برق شادی و مهربانی ساطع بود»^{۲۷}.

۹- سال درگذشت

سال درگذشت سعدی به اختلاف از سال ۶۹۰ تا

است و اغلب فاقد آن کیفیت رویایی خاص نویسندگان صوفی است»^{۲۹}.

۷- جبر یا اختیار

برخی سعدی را پیرو مذهب اشعری و قائل به جبر مطلق پنداشته و بر نظر خود تأکید ورزیده اند:

«شکی نیست که او هم مانند هزاران فقیه و محدث و... که در مدارس و معاهد علمی حوزه های تمدن اسلامی تربیت شده بودند، پیرو مکتب کلامی اشعری بوده است و یکی از اصول مهم این مکتب عقیده به قضای محتوم و قدر ازلی و سعادت و شقاوت ذاتی است»^{۳۰}.

و یا «گفته خود سعدی است در گلستان و بوستان و قصاید و غزلیات، که بر اساس آنها قضا و قدری حتمی بر جهان حاکم است و بشر هم یکسره محکوم این تقدیر تغییرناپذیر است و از روی جبر محتوم، در این گردونه هستی حرکت می کند و او را کمترین اختیاری نیست [!]^{۳۱}».

گروهی دیگر با استناد به آثار سعدی، و رد پندار کسانی که او را جبری انگاشته اند، سعدی را اندیشمندی متعادل معرفی کرده اند.

از آن جمله دکتر حیدر رقابی با نقد برخی از این نظرات و با یادکرد نمونه هایی از سخنان سعدی نوشته است:

«در همه این مثال ها، گرایش شاعر به سوی اختیار

وی چنانکه از کلامش هویدا است تسنن بوده»^{۳۲}.
و آقای دکتر احمد احمدی با یادکرد دلایلی نوشته است: «ظاهراً با قطع و یقین می توان گفت که سعدی مذهب اشعری دارد و این گفته از دو راه قابل اثبات است...»^{۳۰}.

دکتر مهدی محقق نیز بر همین نظر پای فشرده است:

«شکی نیست که او هم مانند هزاران فقیه و محدث و راوی و مقری و ادیب و متکلم و فیلسوف و خطیب و واعظ و مذکر که در مدارس و معاهد علمی حوزه های تمدن اسلامی تربیت شده بودند، پیرو مکتب کلامی اشعری بوده است»^{۳۱}.

۶- تصوف

گروهی او را از عرفای بزرگ دانسته، مقام پیری و ارشاد به او داده و عرفان را بارزترین صفت و برجسته ترین عنوان او انگاشته اند.

«عرفان بالاترین صفات و برجسته ترین عناوینی است که قبل از هر چیز باید سعدی را بدان معرفی کرد»^{۳۲}.

«منظر اندیشه های سعدی فضایی وسیع تر از تصوف و افکار وی بالاتر از سطح قیود و آداب صوفیان است. چنانکه از آثار و افکارش پیداست این مراحل را پشت سر گذاشته و خود را به مقام مشاهده و ارشاد رسانیده است»^{۳۳}.

«سعدی یکی از عرفای بزرگ شیعه بوده است. بهترین دلیل و قاطع ترین شاهد بر تشیع سعدی آیاتی است که در آداب وضو می گوید...»^{۳۴}.

و گروهی در مقابل، اندیشه های عرفانی او را بسیار کم رنگ نشان داده اند:

«نمی توان قاطعانه اظهار داشت که سعدی جزو عرفا بوده است. شبلی معتقد است که با اینکه سعدی را جزء عرفای بزرگ به حساب آورده اند، ولی حقیقتاً او صوفی نبوده و تلاشی هم برای پیشبرد و توسعه عرفان نکرده، بلکه گرایش خاصی به شیوه ملاها داشته است...»^{۳۵}.

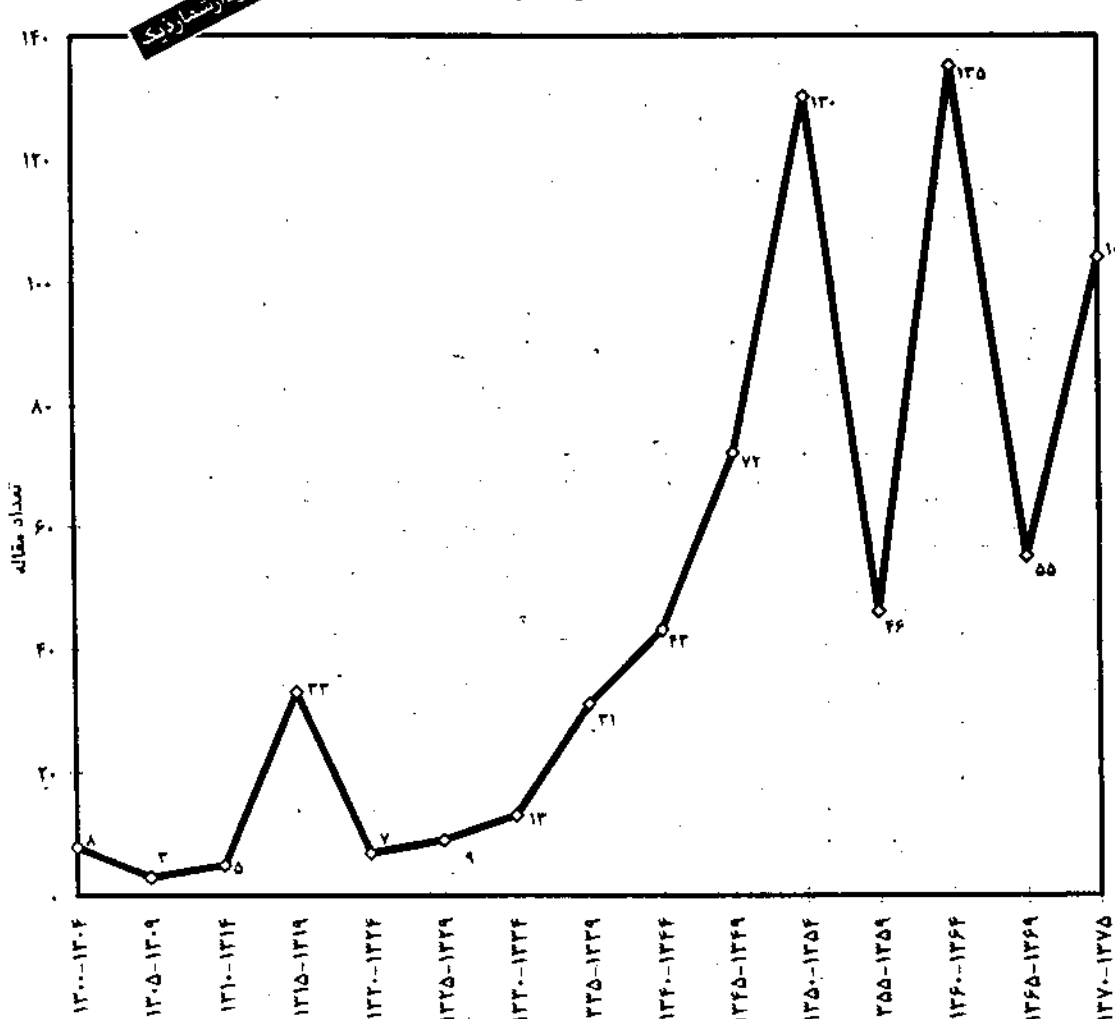
«سعدی به تصوف تشکیلاتی متعلق نیست، سرسپرده هیچ پیری نشده و زندگی خانقاهی را نیز نپذیرفته است»^{۳۶}.

«... با مطالعه مجموع آرا و نظرات او در کلیات، سعدی را نمی توان صوفی مخلص دانست. تعالیم عرفای صوفی تا آنجا مورد پسند سعدی است که در تعدیل اخلاق اجتماع نافع واقع شود، لیکن به طور کلی تابع عقاید عرفانی نشده»^{۳۷}.

«سعدی هر چند که نسبت به شیخ شهاب الدین سهروردی علاقه و تکریم بسیار نشان می داد، به سهروردیه انتسابی نداشت و خود هم مرجع ارشاد و تبلیغ نشد و نیز با آنکه بعضی از اشعار او از مضامین عالی عرفانی مشحون است، سخن وی سراسر اختصاص به صوفیه ندارد»^{۳۸}.

«اساساً بی هیچ تردیدی می توان گفت که عقل دنیادار بیش از تصوف، خصیصه اصلی اوست، البته احساسات و علایق دینی فراوان است، ولی این احساسات و علایق علی الرسم از نوعی کاملاً واقعی

نمودار توضیح زمانی مقاله ها

۶۹۵، در منابع مختلف نوشته شده است. ۲۸

۱۰- خانه منسوب به سعدی

و بالاخره درباره خانه منسوب به سعدی و درستی یا نادرستی آن نیز بین صاحب نظران اختلاف است. ۲۹

گذشته از اختلافات فراوانی که درباره زندگی و اندیشه سعدی وجود دارد، برخی از نویسندگان نیز، درباره سعدی و آثار او داوری‌هایی کرده‌اند که گاهی بکلی نادرست، گاهی غیرمستند و بی‌پایه و گاهی غریب و شگفت‌آور است.

این گونه داوری‌ها در دو کرانه گسترده‌اند: یک سوی آن گزافه‌گویی‌هایی است که از سر شیفتگی‌های بیرون از منطق پرداخته شده است و سوی دیگر آن، نوشته‌هایی که از سر بی‌دانشی یا بی‌ذوقی پدید آمده‌اند، در این مجال اندک، از گروه نخست می‌گذریم و تنها به برخی از نوشته‌های گروه دوم اشاره می‌کنیم:

۱- آقای تقی رفعت درباره کارکرد افکار و آثار سعدی در جامعه امروزی نوشته‌اند:

«ما در خود و محیط خود یک سلسله نقایص جسمانی و معنوی احساس می‌نماییم که سعدی اولین حرف آنها را هم بر زبان نیاورده و بالاخره ما در عهدی زندگی می‌کنیم که اطفال ۱۳ ساله مدارس امروزی در علوم و فنون متنوع، به مراتب از سعدی دانا ترند...» ۳۰

چنانچه این عبارت‌ها را حتی با عبارت‌هایی که از اندیشمندان غیر ایرانی نقل شد، برابر بنهیم درجه اعتبار آن به روشنی نمایان می‌شود.

تنها دو مورد از آن موارد را باز می‌نگریم: سرویلیام جونز انگلیسی: «تا یکی دو قرن قبل، آثار سعدی در اروپا تحریم و ممنوع می‌شد، چونکه شعله

آزادی و تعقل با روشنائی خیره‌کننده‌ای در آن‌ها می‌درخشید». ۳۱

پروفسور یان ریپکا: «یکی از آرمان‌های برجسته او اخوت تمام انسان‌هاست و عرفان او نیز از راه تشویق به زندگی فعالانه و متعادل به خدمت توده مردم درآمده است؛ او با شیوه ویژه خود به تسامح، بی‌عدالتی، استثمار و خشکه‌اندیشی و خشکه‌پارسایی تاخته است. ولی موفقیت و کامیابی بی‌نظیر و پایای سعدی بیشتر از همه در جهان شمولی او و نیز فلسفه مناسب اخلاقیش نهفته است...» ۳۲

آقای دکتر اسماعیل خوبی و آقای ضربایی در گفت و گویی که در کتاب «جدال یا مدعی» به چاپ رسیده است، نه تنها سعدی را شاعر نمی‌دانند، بلکه او را فردی محافظه کار، سازشکار، مرتجع و... معرفی می‌کنند. ۳۳

راستی شگفت‌آور است که کسی چون «باربیه دومنار» فرانسوی با شناخت درست از سعدی در آن سوی مرزهای زبان فارسی می‌گوید:

«در آثار او [سعدی] مواردی هست که لطف طبع هوراس، سهولت بیان اوید، قریحه بذله‌گوی رابله و سادگی لافونتین را می‌توان یافت». ۳۴

و همچنین معتقد است که: «سعدی در گلستان جامع جمیع صفات و مواهبی است که جمال‌شناسی نوین خواستار آن است». ۳۵

ولی آقای دکتر اسماعیل خوبی شاعر، سعدی را - با آن همه نبوغ شاعری و آفرینش هنری - نشناخته و مرتکب داوری‌های بی‌پایه‌ای شده است.

علاوه بر این نوع داوری‌های کلی ناشایست، دریافت‌های ناقص و گاهی نادرست از آثار سعدی نیز در بسیاری از نوشته‌ها به چشم می‌خورد؛ تنها به برخی

جدول توضیح موضوعی مقاله‌ها

شماره	عنوان مقاله	تعداد مقاله	درصد
۱	بررسی واژگانی، دستوری، سبکی و معنی بیت‌ها و عبارت‌ها	۱۲۲	۱۵/۲۵
۲	مقایسه سعدی با شاعران و اندیشمندان دیگر و تأثیر و تأثر او	۱۰۰	۱۲/۵
۳	معرفی و نقد نوشته‌هایی که در پیوند با سعدی پدید آمده‌اند.	۸۸	۱۱
۴	بررسی کلی زندگی و شخصیت و مقام سعدی	۷۴	۹/۲
۵	تأکید بر قوت سعدی در کلام و جایگاه او در شعر فارسی	۷۳	۹/۱۲
۶	تأثیر سعدی در ادبیات خارج از ایران و ترجمه آثار او	۶۰	۷/۵
۷	امور اجتماعی و تربیتی در آثار سعدی	۵۹	۷/۳۸
۸	بررسی جنبه‌های معنوی و عرفانی آثار سعدی	۴۶	۵/۷۵
۹	جهان‌بینی سعدی	۳۲	۴
۱۰	نسخه‌شناسی و کتاب‌شناسی سعدی	۲۸	۳/۵
۱۱	بررسی تاریخ اجتماعی زمان سعدی	۲۰	۲/۵
۱۲	زیبایی‌شناسی آثار سعدی	۱۷	۲/۱۲
۱۳	سخنان سعدی درباره خود	۱۳	۱/۶۲
۱۴	بررسی اشعار عربی و مثلثات سعدی	۱۲	۱/۵
۱۵	متفرقه	۵۶	۷
	جمع	۸۰۰	۱۰۰

از این موارد اشاره می‌شود:

- در کتاب «شناسایی سعدی» موارد متعددی از این گونه دریافت‌ها دیده می‌شود. از آن جمله یکی آنکه با استناد به بیت زیر:

«همای بر همه مرغان از آن شرف دارد

که استخوان خورد و جانور نیاز دارد» نوشته است: «از این فرد شعر که از شیخ است، چنین می‌نماید که وی گوشت‌خوار نبوده [!].» ۳۶

و نیز با نقل بیت:

«مرا در نظامیه ادرار بود

شب و روز تلقین و تکرار بود» درباره معنی «ادرار» در پاورقی نوشته شده است: «ادرار یعنی درجهٔ اجتهاد یا استادی در علوم و فنون [!].» ۳۷

شیخ جابری انصاری در کتاب «زندگانی شیخ سعدی» درباره «کوسه بودن» سعدی نوشته است:

«معروف است وقتی با یکی از علما سرگرم مناظره بوده، عالم در جواب او به برهان و دلیل درآمده و به پرخاش گفته: من به قدر موی سر تو درس خوانده‌ام. سعدی فوراً کلاه از سر گرفته و گفته: فضیلت آخوند معلوم شد. و گذشته از دلایل نقلی، دلیل تضمینی هم بر کوسج بودنش از باب جدال سعدی با مدعی می‌توان یافت که گوید: ز نخش گرفتم، گریبانم درید و نمی‌گوید: ریشم را گرفت [!].» ۳۸

۱- آقای دکتر محمود افشار درباره ترجیع‌بند مشهور سعدی (ای سرو بلند قامت دوست / به به که شمایل چه نیکوست) نوشته‌اند:

«تنها چیزی که از نظر انتقاد توجه مرا جلب کرد این است که در ترجیع‌بند، شاعر بهتر است که یک موضوع معین یا اقلاً مرتبی را پیروی کند... من نیز در ترجیع‌بند خود چنین کرده‌ام، یعنی خوابی را در چند غزل نقل کرده و آنها را به وسیله بند برگردان (ترجیع‌بند) به هم پیوسته‌ام. سعدی این کار را نکرده است. بندهای مختلف ترجیع‌بند او مشوش است. این پراکندگی به اندازه‌ای است که حتی برای خواننده، گاهی این اندیشه پیش می‌آید که آیا شاعر این ترجیع‌بند را در وصف زیبایی مرد سروده یا زن، برای نمونه به چند شعر مخالف و مختلف آن اشاره می‌کنیم:

یا چهره بپوش یا بسوزان

بر روی چو آتش سبندی
که محققاً چهره پوشیدن کار زن بوده است [!] ولی این سه شعر دیگر پنداری در وصف مرد است:

آن بوی گل است یا بناگوش

یا سبزه به گرد چشمه نوش

من ماه ندیده‌ام کله‌دار

من سرو ندیده‌ام قباپوش

نازک بدنی که می‌نگنجد

در زیر قبا چو غنچه در پوست

همچنین تعریف از ساق پای زنان می‌کنند، نه مردان که زیبایی ندارد، چنان که در این شعر فرماید:

بس دیده که شد در انتظارت

دریا و نمی‌رسد به ساق...!

در شعری دیگر ظاهراً به زیبایی مرد نظر داشته و

مانند اینکه مرد مینی در دستگاه پادشاهان ترک و مغول فارس مورد توجهش بوده است، می‌گوید: شاید که به پادشه بگویند

ترک تو بر پخت خون تاجیک
و بالاخره در بند آخر آنجا که گوید:
شد موسم سبزه و تماشا

برخیز و بیا به سوی صحرا
ظاهراً نظر به رفیق مردانه داشته، چه با توجه به وضع آن زمان، بعید به نظر می‌آید به معشوقه‌ای خطاب شود: برخیز و بیا به سوی صحرا.^{۴۹}

(برای آگاهی بیشتر از این مقاله و نقد آن، رک. همین مقاله در بخش مقاله‌ها از همین مجموعه).

علی دشتی در مقاله «دروغ مصلحت‌آمیز...» دربارهٔ جمله «دروغ مصلحت‌آمیز به از راست فتنه‌انگیز» (در حکایت اول از باب اول گلستان) نوشته است: «همین جمله «دروغ مصلحت‌آمیز» برای مسموم کردن اخلاق جامعهٔ ایرانی به قدر حکومت‌های استبدادی چنگیز و تیمور و سایر دربارهای فجایع‌آلود سلاطین خودخواه و بداخلاق ایران مؤثر بوده است...»^{۵۰}

(برای آگاهی بیشتر از این مقاله و نقد آن، رک. همین مقاله و تأثیرات و پاسخ‌های آن در بخش مقاله‌ها، از همین مجموعه).

درباره سعدی، سخنان بدون دلیل و سند نیز بسیار گفته‌اند که برای رعایت اختصار تنها به دو سه نمونه اشاره می‌شود:

- «[سعدی] ۱۸ زبان آسیایی می‌دانسته.»^{۵۱}

- «[سعدی] از صوفیان نقشبندی بود.»^{۵۲}

- شرح دیدار سعدی و همام تبریزی در حمام تبریز و مناظرهٔ ساختگی و سخیف آنها.^{۵۳}

نگاهی به (سعدی پژوهی) درآینه رساله حاضر

با توجه به آنچه گفته شد و با نگاهی به آنچه دربارهٔ سعدی نوشته شده است، نتایج زیر به دست می‌آید:

با آنکه پژوهش‌های انجام گرفته بسیار ناچیزتر از آن است که بایسته می‌نماید، اما همین مقدار اندک نیز دچار عیب و نقص‌های فراوان است، بویژه آنکه به علت نبود کتاب‌شناسی و بی‌اطلاعی و گاهی بی‌توجهی نویسندگان و پژوهش‌گران از پژوهش‌های انجام گرفته پیشین، بارها و بارها مقاله‌ها و نوشته‌هایی با موضوعات همانند و تکراری پدید آمده است؛ مقاله‌هایی که گاهی جز در شیوهٔ انشاپردازی هیچ تفاوتی با همدیگر ندارند.

برای نمونه سه موضوع «مقایسهٔ سعدی و حافظ»، «امور اجتماعی و تربیتی در آثار سعدی» و «تأثیرپذیری سعدی از قرآن و حدیث» به ترتیب موضوع نزدیک به ۲۶ و ۵۹ و ۱۷ مقاله از مقاله‌هاست. و این، غیر از موارد همانندی است که در کتاب‌ها آمده است.

جالب‌تر آنکه در بسیاری از این نوشته‌های همانند، نوشته پیشین کامل‌تر و جامع‌تر نیز بوده است.

آیا چنانچه پژوهشگری هم بخواهد، در این گرفتاری‌های فراگیر، پیشینهٔ موضوع موردنظر خود را

بازیابی کند، چقدر امکان دسترسی به همهٔ نوشته‌های پیشین را خواهد داشت؟

چگونه می‌تواند از موضوع همهٔ مجله‌ها و نشریه‌های گذشته، با خبر شود؟

از کجا بداند، در کدام نشریه، و در چه شماره‌ای از آن، دربارهٔ موضوع مورد نظرش، مطلبی نوشته شده است؟

«زمان شتابان» به کدام پژوهشگر اجازه می‌دهد که برای بازجست موضوع موردنظرش، همهٔ مجله‌ها و نشریه‌ها را ورق بزند و بکاود و...

آیا تا زمانی که امکان آگاهی و دسترسی آسان به نوشته‌های پیشین، برای پژوهشگر فراهم نباشد، می‌توان او را به خاطر تکراری بودن و تازه نبودن نوشته‌اش، به آسانی، نکوهش کرد؟!

این بنده برای اینکه اندکی از این بارگران را از روی دوش پژوهشگران بردارد، خود را ناگزیر دید برای تهیهٔ کتاب حاضر به اندازهٔ توان خویش بکوشد؛ کوششی فراگیر و توان‌سوز؛ سرکشی به بایگانی‌های غبارآلود و ناقص مجله‌ها و نشریات کتابخانه‌های مختلف، برای بازجست همهٔ نوشته‌ها و مطالعهٔ هر نوشتهٔ سست یا

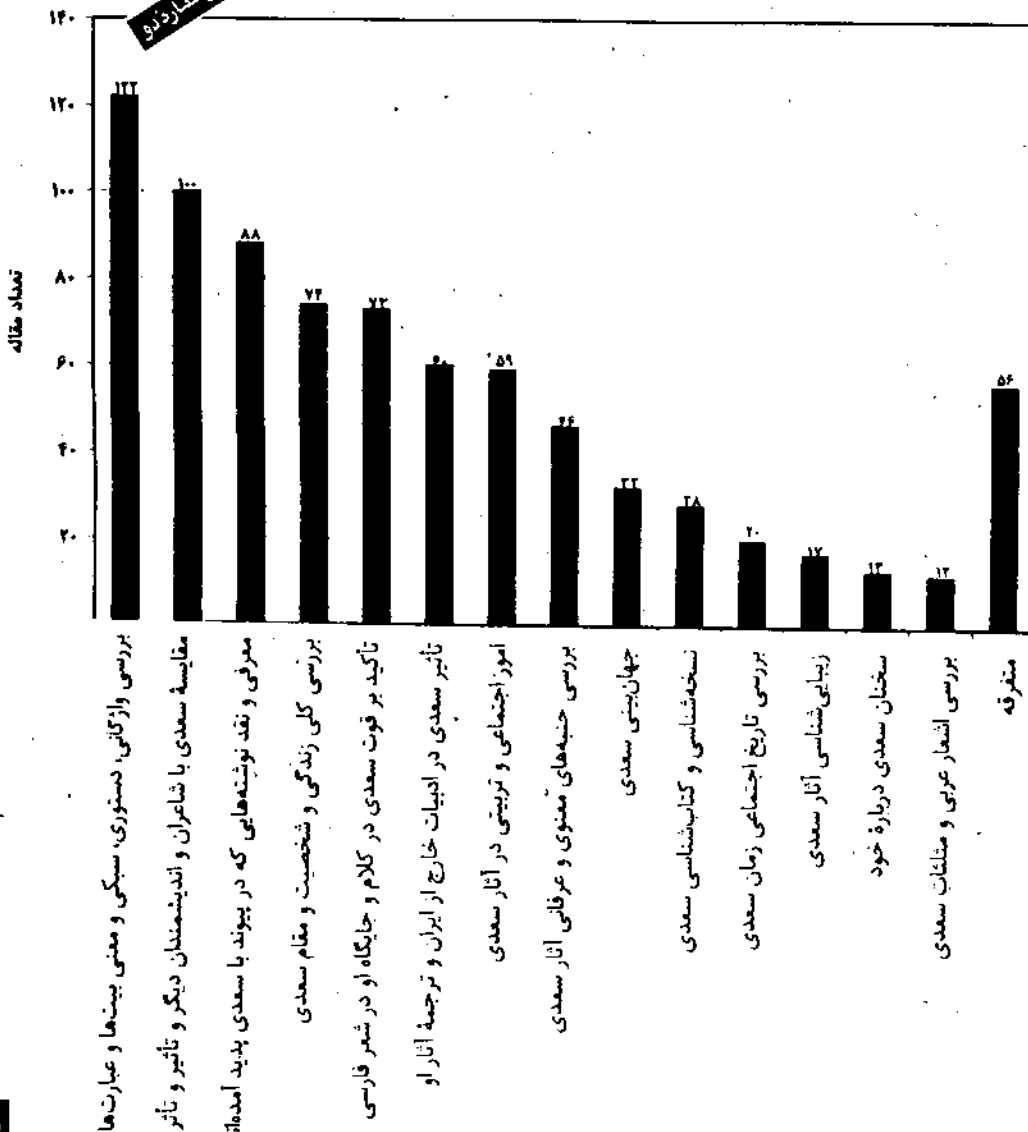
استوار و چکیده‌نویسی، تنظیم و بررسی آنها و... و آنچه پیش رو دارید یک «پایان نامه» نیست، یک «آغازنامه» است زیرا بی‌گمان این هنوز آغاز راه است، راهی نو، بلند و بی‌پایان. و راستی کیست که بتواند در این چنین راهی نلغزد؟!

همان گونه که گفته شد بیشتر کتاب‌شناسی‌ها و مقاله‌شناسی‌هایی که در زمینهٔ ادبیات فارسی تدوین شده است، تنها به فهرست مشخصات عنوان کتاب‌ها و مقاله‌ها بسنده می‌کنند. این فهرست‌ها اگر چه کارکردی بسیار سودمند دارند و بسیاری از گره‌ها را برای خوانندگان خود می‌گشایند، اما گره‌هایی را نیز ناگشوده رها می‌کنند.^{۵۴}

نگارندهٔ این اثر، با یک روش تازه کوشیده است تا حد توان و امکان، گره‌های بیشتری را بگشاید و اطلاعات افزون‌تری در اختیار خواننده بگذارد و او را از بسیاری از جستجوهای بی‌نیاز کند (رک. فصل سوم: روش و منابع پژوهش).

اکنون پروندهٔ سعدی‌پژوهی را در سدهٔ چهارده در بنیاد فرایندهای این رساله، با شتاب برگ می‌زنیم:

نمودار ستونی موضوع مقاله‌ها

در سال ۱۲۹۶ هنگامی که علی اصغر طالقانی مقاله «مکتب سعدی» را در روزنامه «زبان آزاد» منتشر کرد و به بهانه تجدد به سعدی تاخت و «کلیات او را تنزل بخش نامید» و تقی رفعت هم در روزنامه «تجدد» از سخنان او حمایت کرد، شیفتگان سعدی با پرخاش به او و هم فکرانش به پاسخ‌گویی پرداختند که ملک‌الشعرای بهار در رأس این گروه قرار داشت. ۵۵

شاید بتوان گفت همین درگیری و بعضی از نظرات بحث‌افزین عبدالعظیم قریب در مقدمه گلستان استساخی خود که در سال ۱۳۱۰ منتشر شد، برخی از اندیشمندان ما را به فکر اقدام جدی‌تری انداخت و آن برگزاری نخستین گردهم‌آیی رسمی بود، با عنوان «جشن هفت‌صدمین سال تصنیف گلستان و بوستان» که در سال ۱۳۱۶ برگزار شد. مقاله‌های این مجلس بزرگداشت (۱۷ مقاله) به همت حبیب یغمایی در شماره ۱۱ و ۱۲ مجله تعلیم و تربیت همان سال و بعد در کتاب «سعدی‌نامه» گرد آمد.

در تاریخ سعدی پژوهی ۴ نقطه عطف تا به امروز وجود دارد.

اول: همین سال ۱۳۱۶ است که بدان اشاره شد.
دوم: سال ۱۳۳۱ که آرامگاه سعدی با بنای تازه افتتاح می‌شود و توجهاتی را برمی‌انگیزد.
سوم: سال ۱۳۵۰ که به بهانه هفت‌صدمین سال درگذشت سعدی و هشت‌صدمین سال درگذشت حافظ، کنگره جهانی بزرگداشت سعدی و حافظ در شیراز برگزار می‌شود.

چهارم: سال ۱۳۶۳ که مجلس بزرگداشت سعدی به مناسبت هشت‌صدمین سالگرد تولد او در شیراز برگزار می‌شود و اینک در دو بخش مقاله‌ها و کتاب‌ها تاریخچه سعدی پژوهی را در ایران، به گونه‌ای آماری باز می‌نماییم.

۱- بخش مقاله‌ها

مقاله‌ها را از دیدگاه‌های مختلف می‌توان بررسی کرد. در این مجال اندک از دو زاویه به این مقاله‌ها می‌نگریم:

اول: از دیدگاه زمانی؛ دوم: از دیدگاه موضوعی.

اول: بررسی مقاله‌ها از دیدگاه زمانی

از نظر زمانی از مجموع ۶۹۴ مقاله که تاریخ چاپ آنها مشخص بوده است، نموداری کشیده‌ایم که نتیجه‌های شایان توجهی را نشان می‌دهد (رک. جدول شماره یک و نمودار شماره یک).

این نمودار توزیع زمانی مقاله‌ها را از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۷۵ پنج سال، پنج سال نشان می‌دهد.

در این نمودار سه فراز دیده می‌شود:

۱- فراز مربوط به ردیف چهارم نمودار (۱۳۱۹-۱۳۱۵).

۲- فراز مربوط به ردیف یازدهم نمودار (۱۳۵۴-۱۳۵۰).

۳- فراز مربوط به ردیف سیزدهم نمودار (۱۳۶۴-۱۳۶۰).

جالب است بدانیم که زمان سه کنگره بزرگداشت سعدی که پیشتر از این، بدان اشاره شد در همین سه

فراز نمودار واقع شده‌اند.

به عبارتی دیگر جلب توجه پژوهشگران به سعدی، در این سه مراسم سراسری، باعث افزایش چشمگیر مقاله‌ها در زمان‌های نزدیک به برگزاری مراسم شده است و تنها بخشی از این مقاله‌ها مربوط به کنگره‌های مذکور بوده است:

از مجموع ۱۳۵ مقاله مربوط به ردیف سیزدهم نمودار (سال‌های ۱۳۶۴-۱۳۶۰) و از مجموع ۱۳۰ مقاله مربوط به ردیف یازدهم نمودار (سال‌های ۱۳۵۴-۱۳۵۰) و از مجموع ۲۳ مقاله مربوط به ردیف چهارم نمودار (سال‌های ۱۳۱۹-۱۳۱۵) به ترتیب ۵۷، ۲۶ و ۱۳ مقاله در مجموعه مقالات آن کنگره‌ها چاپ شده و بقیه در نشریات دیگر درج گردیده است. و این خود تذکری است به دست‌اندرکاران امور فرهنگی کشور که با برگزاری چنین مجالسی و با ایجاد انگیزه‌هایی برای پژوهشگران در جهت تقویت امور پژوهشی و برای روشن کردن نقاط تاریک فرهنگی و ادبی بکوشند.

منحنی این نمودار با مسائل اجتماعی سیاسی کشور هم بی ارتباط نیست:

به عنوان مثال در سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۰ که کشور ایران دست‌خوش نابسامانی‌ها، درگیری‌ها و تغییرات سیاسی است و مسائلی چون رقابت کشورهای بیگانه، مسائل حزب توده و جبهه ملی و دولت مصدق و... در کشور جریان دارد منحنی این نمودار تنزل یافته است. و یا در سال‌های بین ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۹ که مبارزات انقلاب اسلامی و پیروزی آن، همه موضوعات را تحت الشعاع خود قرار داده است، منحنی نمودار نیز به شدت فرو افتاده است.

دوم: بررسی مقاله‌ها از دیدگاه موضوعی

برای تحلیل منطقی مطلب، توزیع ۸۰۰ مقاله را در نموداری (رک. نمودار شماره دو و جدول شماره دو) با ۱۵ عنوان موضوع نشان داده‌ایم (تنها اندکی از مقاله‌ها به ضرورت در دو موضوع محاسبه شده‌اند).

جالب توجه است بدانیم، کمترین مقاله‌ها متأسفانه در موضوع زیبایی‌شناسی آثار سعدی نگاشته شده است و شایسته است از این پس با توجه جدی‌تری به این موضوع اساسی و این ویژگی ارزشمند آثار سعدی پرداخته شود.

بی اطلاعاتی و گاهی بی توجهی نویسندگان از پژوهش‌های انجام گرفته پیشین، موجب پدید آمدن بسیاری از مقاله‌ها و نوشته‌های همانند و تکراری است. با بررسی و پرسش‌هایی که از برخی صاحبان این گونه مقاله‌ها کردم اغلب به بی‌اطلاعی از پژوهش‌های پیشین اعتراف می‌کردند. برای نمونه تنها به نام و تاریخ انتشار برخی از مقاله‌ها که موضوع و متن آنها بسیار همانند است، اشاره می‌شود: (بدون یادکرد نام نویسنده مقاله)

الف: «سجنش سعدی و حافظ»

۱- تحقیق در آثار سعدی و حافظ و مقایسه آنها (۱۳۳۳).

۲- مقایسه شعر سعدی و حافظ (۱۳۳۲).

۳- مقایسه‌ای بین شیخ اجل سعدی شیرازی و خواجه بزرگوار حافظ (۱۳۵۰).

جدول رویکردها

نام اثر	رویکرد مقاله‌ها	رویکرد کتاب‌ها	جمع رویکردها	درصد
۱ گلستان	۵۱۷۰	۴۶۵۶	۹۸۲۶	۳۸/۹
۲ بوستان	۲۵۹۴	۴۰۱۹	۶۶۱۳	۲۶/۸
۳ غزلیات	۳۵۳۲	۲۱۳۶	۵۶۶۸	۲۲/۴۴
۴ قصاید	۷۳۰	۷۲۰	۱۴۵۰	۵/۷۴
۵ قطعات	۲۵۲	۴۱۵	۶۶۷	۲/۶
۶ رسائل نثر	۸۷	۱۷۸	۲۶۵	۱/۰۴
۷ رباعیات	۳۵	۱۵۵	۱۹۰	۰/۷۵
۸ مثنویات	۲۰	۱۱۳	۱۳۳	۰/۵
۹ اشعار عربی	۴۸	۸۵	۱۳۳	۰/۵
۱۰ مفردات	۲۸	۶۱	۸۹	۰/۳۵
۱۱ هزلیات و خبیثات	۷	۷۶	۸۳	۰/۳۲
۱۲ مثلثات	۶۷	۶	۷۳	۰/۲۸
۱۳ ترجیعات	۳۶	۲۲	۵۸	۰/۲۲
۱۴ کریمه	۴	۵	۹	۰/۰۳
۱۵ جمع	۱۲۶۱۰	۱۲۶۴۷	۲۵۲۵۷	۱۰۰

جدول شمارنده

- ۴- مقایسه سبک‌شناسی غزل سعدی و حافظ (۱۳۷۰).
 - ۵- حق سعدی بر گردن حافظ (۱۳۶۴).
 - ۶- تأثیر حافظ از سعدی - سه قسمت (۱۳۳۵).
 - ۷- اقتضای حافظ از سعدی (۱۳۵۶).
 - ۸- بررسی متوازی سعدی و حافظ - چند قسمت (۱۳۷۲).
 - ۹- مشکل عشق از نظر سعدی و حافظ (۱۳۴۱).
 - ۱۰- زبان سعدی، در مقایسه با حافظ (۱۳۳۶).
 - ۱۱- جهان‌بینی تحلیلی سعدی و جهان‌بینی ترکیبی حافظ - دو قسمت (۱۳۵۰).
 - ۱۲- سعدی و حافظ دو نابغه شیراز (۱۳۶۸).
 - ۱۳- سعدی - حافظ (۱۳۵۰).
 - ۱۴- سعدی و حافظ (۱۳۵۳).
 - ۱۵- سعدی و حافظ (۱۳۳۸).
 - ۱۶- سعدی و حافظ (۱۳۶۸).
 - ۱۷- غزل حافظ - غزل سعدی (۱۳۵۶).
 - ۱۸- پرورش گوهری از سعدی در صدف حافظ (۱۳۷۱).
 - ۱۹- مقابله دو غزل از سعدی با غزل‌های حافظ... (۱۳۵۶).
 - ۲۰- بررسی و مقایسه غزل‌های سعدی و حافظ (۱۳۵۰).
- ب- امور اجتماعی در آثار سعدی:
- از موضوعات دیگری که توجه بسیاری از سعدی‌پژوهان را جلب کرده، موضوع مسائل اجتماعی در آثار سعدی است. عنوان برخی از این مقاله‌ها نشان‌گر همانندی و تکراری بودن بسیاری از آنهاست:
 - ۱- اندیشه‌های اجتماعی سعدی (۱۳۵۶).
 - ۲- مقدمه‌ای بر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی سعدی (۱۳۶۷).
 - ۳- نگاهی به اندیشه‌های اجتماعی و سجایای اخلاقی سعدی (۱۳۷۵).
 - ۴- نگاهی جامعه‌شناختی به سعدی - دو قسمت (۱۳۷۴).
 - ۵- سعدی و امور اجتماعی (۱۳۶۴).
 - ۶- جمعیت در آثار شیخ سعدی - دو قسمت (۱۳۷۲).
 - ۷- مبانی و زمینه‌های مردم‌شناسی در گلستان (۱۳۷۳).
 - ۸- زبان سعدی و پیوند آن با زندگی (۱۳۶۴).
 - ۹- سعدی و فرهنگ مردم (۱۳۶۴).
 - ۱۰- سعدی و فلسفه زندگی (۱۳۶۴).
 - ۱۱- شیخ سعدی و تصور او از یک جامعه آرمانی (۱۳۶۴).
 - ۱۲- سعدی مرد بشردوست (۱۳۳۹).
 - ۱۳- کشورداری و سیاست در نگارش سعدی (۱۳۶۴).
 - ۱۴- آیین مدیریت در نظر سعدی (۱۳۶۴).
 - ۱۵- جنبه اجتماعی و اخلاقی در آثار سعدی (۱۳۶۱).
- البته در بسیاری از مقاله‌های دیگر به گونه پراکنده درباره مسائل اجتماعی در آثار سعدی توضیحاتی داده

شده است و اینها تنها برخی از نوشته‌هایی بود که مستقیماً در موضوع مسائل اجتماعی پرداخته شده بود.

ج- تأثیرپذیری سعدی از قرآن و حدیث:

- ۱- تأثیر قرآن و حدیث در آثار سعدی (۱۳۵۴).
- ۲- تأثیر قرآن در آثار سعدی (۱۳۶۴).
- ۳- تأثیر متون فرهنگ اسلامی بویژه قرآن در آثار شیخ سعدی (۱۳۶۴).
- ۴- قرآن و حدیث در آثار سعدی (۱۳۶۴).
- ۵- نظری به احادیث و اخبار در آثار سعدی (۱۳۶۸).
- ۶- نمونه‌هایی از مضامین قرآن کریم در اشعار سعدی (۱۳۷۴).
- ۷- پرتویی از دقایق بلاغی قرآن کریم در آثار سعدی (۱۳۷۳).

جالب توجه است که پیش از انتشار همه این مقاله‌ها در سال ۱۳۳۶ حسین علی محفوظ در کتاب «متنبی و سعدی» به گونه‌ای گسترده تأثیرپذیری سعدی را از ۱۰۴ آیه و ۱۰۰ حدیث بازنموده است. (متنبی و سعدی، دکتر حسین علی محفوظ، تهران، ۱۳۳۶ شمسی، صص ۸۰-۱۳۱).

نگاهی به جدول رویکردها

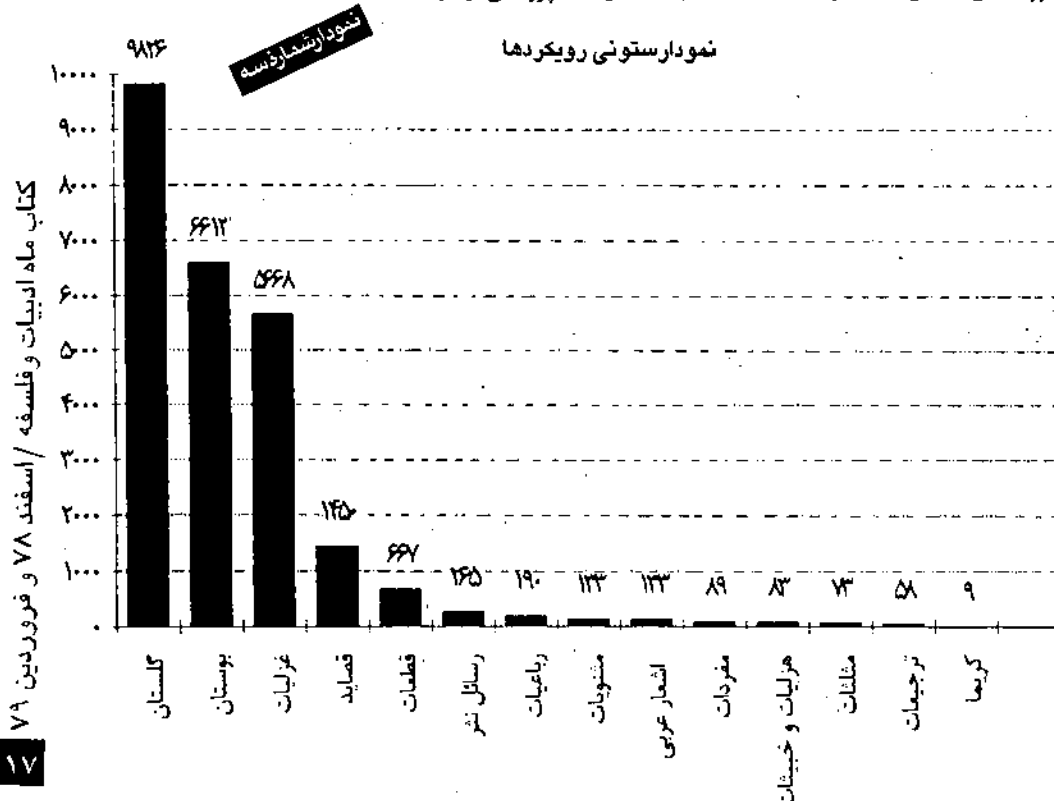
همان گونه که پیشتر از این گفته شد هنگام مطالعه مقاله‌ها و کتاب‌ها، هر چه از آثار سعدی مستقیماً در آن مقاله یا کتاب نقل شده بود، به شمارش درآمد و در بخش «رویکرد به آثار سعدی» نوشته شد، تا خوانندگان گرامی بتوانند میزان رویکرد به آثار سعدی را در موضوعات گوناگون به سادگی ببینند. (یادآوری: کتاب‌هایی که متن آثار سعدی یا گزیده آن بودند در بخش «رویکرد به آثار سعدی» به شمارش نیامده‌اند. به عبارت دیگر، در این بخش تنها مواردی از سخنان و سروده‌های سعدی به شمار آمده است که نویسندگان

۲- بخش کتاب‌ها

پیش از آغاز سده چهاردهم، سه کار درخور توجه درباره سعدی و آثار او منتشر شده که هر سه آنها به دست غیرایرانیان سامان یافته است. چنانچه از شروحي که بر آثار سعدی نوشته شده (مانند شرح سودی بر بوستان و گلستان، یا شروح هندی و...) بگذریم، موارد زیر نام‌بردنی هستند:

۱- «بوستان» به تصحیح، شرح و ترجمه آلمانی «گراف» که در سال ۱۸۵۸ (۱۲۳۶ ش) در وین منتشر شده است. حدود هفتاد سال پس از گراف، یک پژوهش‌گر ایرلندی به نام «وایت کینگ» همین روش را

نمودار ستونی رویکردها

برای تصحیح غزلیات سعدی به کار برده است.

۲- «تحقیق دربارهٔ سعدی» نوشتهٔ هانری ماسه فرانسوی که در سال ۱۹۱۹ (۱۳۹۷ ش) در پاریس منتشر شده است.

وقتی هانری ماسه کتاب خود را منتشر کرد، هنوز هیچ تحقیق مفصلی دربارهٔ سعدی انجام نگرفته بود. پس نخستین امتیاز این کتاب به گفتهٔ شادروان دکتر یوسفی فضل تقدم آن در بهتر شناساندن سعدی و آثارش به مغرب زمین است. مؤلف این کتاب دربارهٔ محیط زندگی، مسافرت‌ها، اندیشه و ارزش سخن سعدی به گسترده‌گی سخن گفته است. بخش «کتاب‌شناسی سعدی» از سودمندترین بخش‌های این کتاب است؛ در این بخش نزدیک به ۴۵۰ اثر معرفی شده و این نخستین پژوهش کتاب‌شناسی سعدی است که انجام گرفته است.

مقایسهٔ سعدی با بسیاری از شاعران و اندیشمندان اروپایی، از دیگر ویژگی‌های این کتاب است. البته برخی از داورهای او نشانهٔ ناآشنایی یک نویسندهٔ غربی با روح یک شاعر شرقی است. (برای آگاهی بیشتر، رک. کتاب یاد شده، در همین مجموعه).

۳- «حیات سعدی»، نوشتهٔ الطاف حسین حالی هندی، که در ربع آخر سدهٔ سیزدهم به زبان اردو نگاشته و در هند منتشر شده است. در این کتاب احوال سعدی و آثار او نقد و بررسی شده است.

با نگاهی گذرا به نمودار توزیع زمانی کتاب‌های چاپ شده در سدهٔ چهارده (رک. نمودار شمارهٔ پنج و جدول شمارهٔ پنج) افت و خیزهایی مقطعی دیده می‌شود و چنان که در بخش مقاله‌ها گفته شد خود، فرایند عوامل گوناگونی از دوره‌های مختلف حیات سیاسی، اجتماعی و گاه اقتصادی این مملکت است و تحلیل و بررسی آن از حوصلهٔ این گفتار بیرون است. (شایسته است جامعه‌شناسان و مورخان ما به عنوان موضوعی ویژه، بدان بپردازند).

صرف‌نظر از فراز و نشیب‌های مقطعی، منحنی نمودار، سیر صعودی و بویژه در دو دههٔ اخیر صعود پرشتابی را نشان می‌دهد و این روند موجب امیدواری و خرسندی سعدی‌دوستان است؛ اما آن روی دیگر سکه،

گویای واقعیت دیگری است که شادی و سرور ما را می‌کاهد.

راست آن است که از نظر کیفی، در دو دههٔ اخیر این منحنی روندی وارونه پیدا می‌کند، (رک. جدول شمارهٔ شش و نمودار شمارهٔ شش) زیرا بیشترین کتاب‌های این دوره در دو گروه زیر جای می‌گیرند:

الف: چاپ‌هایی از آثار سعدی که با خوشنویسی و تزیینات و تابلوهای نقاشی، به زیور طبع (!) آراسته شده است و با آنکه کوشش هنرمندان و پدیدآورندگان آنها پسندیده و ارجمند است، اما از جنبهٔ خاص پژوهشی و علمی گری نمی‌گشاید.

ب: چاپ‌های پرغلت و شتابزدهٔ آثار سعدی که بی‌هیچ دقت و مسؤولیتی صورت پذیرفته است و گزیده‌های بدون شرح یا گزیده‌هایی با شرح ناقص و آثاری که گاهی با ویراستاری جدید، یا احیاناً افزودن مقدمه‌ای یا فهرستی و مواردی از این دست، راهی بازار کتاب شده‌اند. هرچند این گونه از آثار نیز خالی از فایده نیستند و رویکرد به گزیده‌ها همراه با توضیح، در پی نیازی است که بویژه با افزایش دانشجویان در دورهٔ اخیر پدید آمده است، اما سخن در این است که هنوز آن طرح بنیادینی که باید برای شناختی تازه از سعدی درافکنده شود، رخ ننموده است و جای آثار ژرف‌کاوی در موضوعات زیر خالی است:

- ۱- تصحیح منتقدانه و عالمانهٔ کلیات سعدی بر پایه ذوق سلیم و بر اساس ذهن و زبان سعدی.
- ۲- تدوین کتاب‌شناسی کامل سعدی.
- ۳- بررسی ساختار حکایت‌های گلستان و بوستان از دیدگاه فن حکایت‌پردازی و داستان‌نویسی با نگاهی تازه.
- ۴- زیبایی‌شناسی گستردهٔ آثار سعدی.
- ۵- بررسی اندیشه‌ها و انگاره‌های سعدی با یک نگاه ژرف و به دور از شیفتگی‌های غیرعلمی.
- ۶- بازجست پیشینهٔ حکایت‌های سعدی و بررسی تأثیرپذیری او از آثار ادبی پیش از خود.
- ۷- بررسی تأثیر زبان سعدی در پالایش و تکامل زبان فارسی.
- ۸- تهیهٔ فرهنگ موضوعی آثار سعدی و...

نگاهی دیگر به وضعیت کتاب‌های منتشر شده در سدهٔ چهارده

۱- دههٔ نخست (۱۳۰۹-۱۳۰۰)

در دههٔ نخست سدهٔ چهارده، دو کتاب درخور یادآوری، به چاپ رسیده است: یکی کتاب «بدایع» سعدی است که به همت «لوکاس کینگ» بز بنیاد نسخه‌های مختلف خطی تصحیح شده و نسخه‌بدل‌ها در پاورقی هر غزل آمده است (این کتاب به کوشش تقی ارانی در سال ۱۳۰۴ منتشر شده است) و دیگری کتاب «گلستان سعدی» که میرزا ملکم‌خان ناظم‌الدوله آن را در سال ۱۳۰۲ منتشر کرده است. نکتهٔ جالب توجه این نسخه این است که ملکم‌خان این گلستان را با خط پیشنهادی خود که برای اصلاح خط فارسی مطرح نموده، چاپ کرده است و همهٔ حروف در این خط به صورت مقطع و گسسته نوشته شده است.

دههٔ دوم (۱۳۱۹-۱۳۱۰)

از کتاب‌های این دهه، کتاب‌های زیر دارای ارزش و تأثیرگذاری بیشتر بوده‌اند.

۱- «گلستان» به تصحیح و حواشی و مقدمهٔ گستردهٔ عبدالعظیم قریب گرکانی که در واقع نخستین کار جدی بر روی گلستان است و او از نخستین کسانی است که در ایران به پژوهش دربارهٔ اعتبار نسخه‌های کلیات پرداخته است. مقدمهٔ گلستان استنساخی او در بسیاری از نوشته‌های پس از خود تأثیر گذاشته و تحسین گروهی و خشم گروهی دیگر را برانگیخته است.

۲- «سعدی‌نامه» (مجموعهٔ مقالات جشن هفت‌صدمین سال تألیف بوستان و گلستان). این کتاب به کوشش حبیب یغمایی در سال ۱۳۱۶ منتشر شده؛ در این مجموعه، مقاله‌هایی ارزشمند چون مقاله‌های علامه قزوینی، بدیع‌الزمان فروزانفر، جلال‌الدین همایی و... به چشم می‌خورد.

۳- «حیات سعدی» از الطاف حسین حالی. این کتاب به دست سیدنصرالله سروش ترجمه و در سال ۱۳۱۶ به چاپ رسیده است.

۴- «سخن سعدی» از قاسم تویسرکانی؛ در این کتاب به جای انشاپردازی‌های معمول زمان، به معرفی مختصر کلیهٔ آثار سعدی و تحلیل و بررسی آنها پرداخته شده است (سال ۱۳۱۸).

۵- «تعلیم و تربیت در نظر سعدی»، از محمد جناب‌زاده؛ در این کتاب با بهره‌گیری فراوان از آثار سعدی، آرای او با نگره‌های تازهٔ تربیتی و روان‌شناسی سنجیده شده است (سال ۱۳۱۷).

۶- گلستان و بوستان به تصحیح محمدعلی فروغی که کاربردی‌ترین کتاب‌ها در پژوهش‌های سعدی‌شناسی بوده است (سال ۱۳۱۶).

گفتنی و جالب توجه است که تنها در سال ۱۳۱۶، (بعز تصحیح آثار سعدی) هفت کتاب دربارهٔ سعدی منتشر شده و این از اتفاقات خوب آن سال است که تا دههٔ اخیر دیگر تکرار نشده است. علاوه بر ۴ کتابی که در بالا یاد شد، سه کتاب زیر از آن جمله است.

«زندگانی سعدی» از بدیع پاک‌دین، «سرگذشت شیخ بزرگوار سعدی»، از شیخ جابری، «گلستان سعدی از

جدول موضوعی کتاب‌ها (برپایهٔ آثار سعدی)

موضوع	تعداد کتاب	درصد کلی	درصد بدون محاسبهٔ ردیف ششم
گلستان	۴۲	۲۷/۶۳	۳۷/۵
بوستان	۲۹	۱۹/۰۷	۲۵/۸۹
غزلیات	۱۸	۱۱/۸۴	۱۶/۷
کلیات	۱۵	۹/۸۶	-
قصاید و بقیه آثار	۸	۵/۲۶	۷/۱۴
دربارهٔ سعدی	۴۰	۲۶/۳۱	-
جمع	۱۵۲	۱۰۰	-

جدول شمارهٔ چهار

روی نسخه ۷۲۰، از حبیب یغمایی.

دهه سوم (۱۳۲۹-۱۳۲۰)

از میان کتاب‌های دهه سوم کتاب‌های زیر ارزش بیشتری دارند:

- ۱- «مواعظ و بقیه آثار سعدی» (بجز بوستان و گلستان) به تصحیح محمدعلی فروغی (سال ۱۳۲۰).
- ۲- «کلیات سعدی» - مجموع آثار به تصحیح محمدعلی فروغی (سال ۱۳۲۰).
- ۳- «بوستان» به تصحیح عبدالعظیم قریب گرکانی با مقدمه‌ای نسبتاً گسترده (سال ۱۳۲۸).
- ۴- «سعدی چه می‌گوید»، از احسان معتقد (۱۳۲۶).

دهه چهارم (۱۳۳۹-۱۳۳۰)

در میان کتاب‌های منتشر شده در این دهه، کتاب ارزشمند و تأثیرگذار، شایسته یادآوری است.

- ۱- «متنبی و سعدی» نوشته حسین علی محفوظ (سال ۱۳۳۶).

این کتاب کامل‌ترین پژوهشی است که تا زمان انتشار آن با موضوع ادبیات تطبیقی، درباره سعدی پدید آمده است. با آنکه نام کتاب «متنبی و سعدی» است، در آن سرچشمه‌های الهام سعدی در ادبیات عربی کاویده شده و ۱۰۴ آیه، ۱۰۰ حدیث، ۸۷ مثل عربی، ۱۴ حکایت و قصه عربی، ۱۲۵ سروده عربی و ۱۰۴ سروده از سروده‌های متنبی که با ۹۵۸ مورد از سروده‌های سعدی اشتراک مضمون داشته، یافته و بازنموده شده است.

برخی از نظرات محفوظ را بعضی از صاحب‌نظران در مقاله‌هایی نقد کرده‌اند. (رک. کتاب یاد شده در بخش کتاب‌ها، در همین مجموعه).

- ۲- «گلستان سعدی، تصحیح متن علمی و انتقادی...»، رستم موسی اوغلی علی‌یف (۱۹۵۹م -۱۳۳۶ش) در این کتاب برای نخستین بار نسخه‌های مختلف خطی، چاپی و شرح‌های گلستان، به گونه‌ای گسترده مقابله شده و نسخه بدل‌ها با ذکر مأخذ در پاورقی نشان داده شده است.

- ۳- «قلمرو سعدی»، از علی دشتی (سال ۱۳۳۸).
- این کتاب از جنجالی‌ترین کتاب‌هایی است که درباره سعدی نوشته شده. در این کتاب نویسنده بدون پرداختن به تاریخ و محیط اجتماعی و عصر سعدی، شخصیت، زبان، هنر و سبک سخن و اندیشه او را از لابه‌لای آثارش بازشناخته و معرفی کرده است. برخی از داوری‌ها و تناقض‌گویی‌های نویسنده در دو بخش یازده و پانزده کتاب، بسیاری از شیفتگان سعدی را برآشفته و به پاسخ‌گویی کشانده است (برای آگاهی بیشتر، رک. کتاب یاد شده، در بخش کتاب‌ها).

- ۴- «مکتب سعدی»، از کشاورز صدر (سال ۱۳۳۸).
- این کتاب از دو بخش تشکیل شده: یک بخش آن مجموعه‌ای از مقالات نویسندگان مختلف درباره سعدی است و بخش دوم آن گزیده‌ای است از آثار سعدی با یک فهرست موضوعی و ارزش کار بیشتر در همین فهرست موضوعی است.

- ۵- «مقایسه سعدی و حافظ از نظر غزل‌سرایی و سبک»، ح. صدر، حاج سیدجوادی (۱۳۳۲).

این کتاب تنها کتاب مستقلی است که با موضوع سنجش غزل‌های سعدی و حافظ فراهم آمده است.

دهه پنجم (۱۳۴۹-۱۳۴۰)

از کتاب‌های منتشر شده در این دهه آثار زیر سزاوار یادآوری است.

- ۱- «متن کامل دیوان شیخ اجل سعدی شیرازی، به ضمیمه صد و بیست فهرست»، از مظاہر مصفا (سال ۱۳۴۰).
- ارزش اصلی این اثر در فهرست‌های منظم شده است که چنانچه با دقت بیشتری انجام می‌گرفت به کمال مطلوب نزدیک تر بود.

- ۲- چاپ عکس «گلستان سعدی» به خط یاقوت مستعصمی، به کوشش بدری آتابای (سال ۱۳۴۶).
- در مقدمه کتاب آمده: «این نسخه در تاریخ ۶۶۸ قمری یعنی تقریباً ۱۲ سال پس از تألیف گلستان و ۲۲ سال پیش از مرگ سعدی کتابت شده...».

- ۳- «گلستان با معنی واژه‌ها و شرح جمله‌ها و بیت‌ها»، از دکتر خلیل خطیب‌رهبر (سال ۱۳۴۶).

- ۴- «مکتب عرفان سعدی»، نوشته صدرالدین محلاتی (سال ۱۳۴۶).

- ۵- «گلستان سعدی با مقابله ۷ نسخه خطی و ۱۰ نسخه چاپی» بدون ذکر نسخه بدل‌ها - از نورالله ایران‌پرست (سال ۱۳۴۸).

- ۶- ترجمه «شرح سودی بر گلستان» که به دست خوش‌نیت، چاوشی و کاظمی انجام گرفته است (سال ۱۳۴۹).

- ۷- «شرح گلستان»، از دکتر محمد خزائی - چاپ دوم این کتاب در سال ۱۳۴۸ انجام گرفته و تصور می‌کنم چاپ نخست آن هم در همین دهه انجام گرفته باشد.

- ۸- «گلستان سعدی»، از دکتر محمدجواد مشکور (سال ۱۳۴۲).

- ۹- «سعدی‌نامه یا بوستان»، تهیه متن انتقادی، تحقیق و توضیح: رستم علی‌یف (سال ۱۳۴۷).
- این اثر نخستین چاپ بوستان سعدی است که ضمن مقابله نسخه‌های مختلف خطی و چاپی، اختلاف نسخه‌ها در پاورقی با یادکرد مأخذ آورده شده است. چنانچه آقای علی‌یف در متن کتاب به ادعای خود در رعایت امانت وفادار می‌مانند از ارزش آن بویژه، از نظر قدمت آن در تصحیح علمی بوستان، کاسته نمی‌شد.

دهه ششم (۱۳۵۹-۱۳۵۰)

- در این دهه کتاب‌های زیر شایسته یادآوری است.
- ۱- «مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی» این کتاب که شامل مجموعه مقاله‌های کنگره جهانی سعدی در سال ۱۳۵۰ است، به همت آقای دکتر منصور رستگار فراهم آمده و در نوشته‌های پس از خود بسیار تأثیرگذار بوده است.

- ۲- «شرح بوستان»، دکتر محمد خزائی (احتمالاً سال ۱۳۵۲).

- ۳- «بوستان سعدی»، تصحیح با معنی لغات از نورالله ایران‌پرست (سال ۱۳۵۲).

- ۴- ترجمه «شرح سودی بر بوستان» از دکتر بهروز (سال ۱۳۵۲).

- ۵- «حکمت سعدی»، از کیخسرو هخامنشی (سال ۱۳۵۲).

۱۳۵۳: می‌توان گفت پاسخ‌نامه‌ای است به کتاب «قلمرو سعدی» از علی دشتی.

- ۶- «شرح و تصحیح مثلثات شیخ اجل سعدی»، از محمدجعفر واجد شیرازی، (تاریخ چاپ در کتاب مشخص نیست. احتمالاً در همین دهه به چاپ رسیده است).

این کتاب تنها کتاب مستقلی است که به تصحیح و شرح مثلثات سعدی پرداخته است.

- ۷- بوستان سعدی، توضیح محمدعلی ناصح، به کوشش دکتر خلیل خطیب‌رهبر (سال ۱۳۵۴).

- ۸- غزلیات سعدی به تصحیح نورالله ایران‌پرست. بدون ذکر نسخه بدل‌ها (سال ۱۳۵۵).

- ۹- کتاب ارزشمند و ماندگار «بوستان سعدی»، تصحیح و توضیح دکتر غلامحسین یوسفی (سال ۱۳۵۹).

دهه هفتم (۱۳۶۹-۱۳۶۰)

از کتاب‌های منتشر شده در این دهه آثار زیر اهمیت بیشتری داشته‌اند:

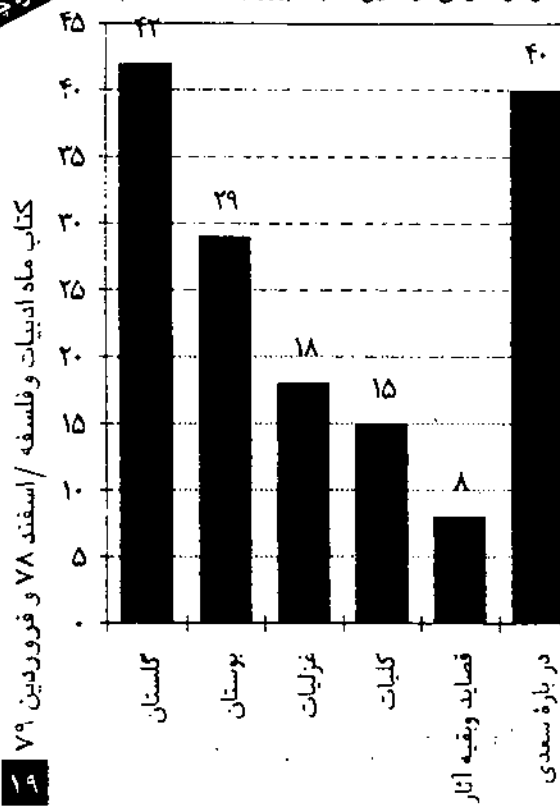
- ۱- غزلیات سعدی، تصحیح حبیب یغمایی (سال ۱۳۶۱).

روش گزینش غزل‌ها در این نسخه، روشی ویژه است. مصحح هر غزل را از نسخه‌ای نقل کرده است؛ نسخه‌ای که به نظر ایشان «آن غزل در آن کتاب تمام‌تر و صحیح‌تر به نظر می‌آمده است».

- ۲- کلیات اقصی المتکلمین سعدی شیرازی، محمد تقی فصیح‌الملک متخلص به شوریده، به کوشش محسن رضانی (سال ۱۳۶۱).

- ۳- «شناختی تازه از سعدی» با ترجمه و اعراب‌گذاری اشعار عربی، از آقای دکتر جعفر مؤیدشیرازی (سال ۱۳۶۲).

نمودار ستونی موضوع کتابها (بربنیاد آثار سعدی)

از ارجمندترین کتاب‌هایی است که دربارهٔ سعدی نوشته شده، آقای دکتر مؤید برای نخستین بار اشعار عربی سعدی را تصحیح و اعراب‌گذاری کرده و با نثری شیوا به فارسی برگردانده است. این کتاب به عنوان کتاب برگزیده سال ۱۳۶۳ معرفی شده است.

۴- «تحقیق دربارهٔ سعدی»، از هانری ماسه، ترجمهٔ دکتر غلامحسین یوسفی و دکتر محمدحسن مهدوی اردبیلی (سال ۱۳۶۴).

۵- سه جلد کتاب «ذکر جمیل سعدی»، مجموعهٔ ۵۷ مقاله و تعدادی سروده که در کنگرهٔ بزرگداشت هشت صدمین سال وفات سعدی ارائه شده است.

۶- «گزیده و شرح قصاید سعدی»، از دکتر جعفر شعار (سال ۱۳۶۵).

۷- «دیوان غزلیات سعدی»، با شرح لغات و ابیات از دکتر خلیل خطیب‌رهبر (سال ۱۳۶۶).

۸- «گلستان سعدی»، تصحیح و توضیح دکتر غلامحسین یوسفی (سال ۱۳۶۸).

۹- «گزیدهٔ غزلیات سعدی»، شرح و توضیح دکتر حسن انوری (سال ۱۳۶۹).

۱۰- «فهرست چاپ‌های آثار سعدی در شبه‌قاره»، سیدعارف نوشاهی (سال ۱۳۶۳).

این کتاب، نخستین کتاب مستقلی است که به گونه‌ای گسترده، آثار مختلف سعدی را که در هند و پاکستان چاپ شده، معرفی کرده و به همت مرکز تحقیقات ایران و پاکستان منتشر شده است.

۱۱- «سعدی بر مبنای نسخه‌های خطی

پاکستان»، احمد منزوی (سال ۱۳۶۳).

این کتاب، نخستین کتابی است که به گونهٔ مستقل نسخه‌های خطی آثار سعدی را که در پاکستان بوده، معرفی کرده و به همت مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان منتشر شده است.

۱۲- «زندگی و رنج‌های سعدی»، خسرو معتضد (سال ۱۳۶۸).

نویسنده در این کتاب به گونه‌ای خیالی، داستان زندگی سعدی و مسافرت‌هایش را به نگارش درآورده است. در این اثر، برای نخستین بار شخصیت‌هایی چون «طغان»، «منیرالزمان»، «ضوءالمکان» و... وارد زندگی سعدی شده‌اند.

۱۳- «شکوه سعدی در غزل»، انتخاب و شرح عبدالحمید آیتی (سال ۱۳۶۹).

۱۴- «مواظ و حکم سعدی در بوستان و گلستان با ترجمه و معادل‌های فرانسوی»، دکتر ابراهیم شکورزاده، ۱۳۶۵.

ارزش این اثر در ترجمه و معادل‌یابی ۵۲۰ عبارت و بیت گلستان و بوستان در زبان فرانسه است.

دههٔ هشتم (سال ۱۳۷۵-۱۳۷۰)
از کتاب‌های منتشر شده در این دهه کتاب‌های زیر از اهمیت بیشتری برخوردارند:

۱- «کلیات نفیس سعدی» - با خط شکسته - خوشنویس نامعلوم - به کوشش درخشنده بانو زعیمی (سال ۱۳۷۰).

۲- «سیم‌دل مسکین»، صد و یک غزل از سعدی،

جدول توضیح زمانی کتابها

زمان	تعداد کتاب	درصد
۱۳۰۰-۱۳۰۴	۳	۲/۳
۱۳۰۵-۱۳۰۹	۱	۰/۷۶
۱۳۱۰-۱۳۱۴	۳	۲/۳
۱۳۱۵-۱۳۱۹	۲	۹/۲۳
۱۳۲۰-۱۳۲۴	۳	۱/۵
۱۳۲۵-۱۳۲۹	۴	۲/۳
۱۳۳۰-۱۳۳۴	۳	۳/۷
۱۳۳۵-۱۳۳۹	۴	۳/۷
۱۳۴۰-۱۳۴۴	۵	۳/۸۵
۱۳۴۵-۱۳۴۹	۸	۶/۱۵
۱۳۵۰-۱۳۵۴	۱۱	۸/۴۶
۱۳۵۵-۱۳۵۹	۵	۳/۸۵
۱۳۶۰-۱۳۶۴	۱۵	۱۱/۴۵
۱۳۶۵-۱۳۶۹	۱۵	۱۱/۴۵
۱۳۷۰-۱۳۷۵	۴۰	۳۰/۷۶

جدول شمارش

از ستراک مانوکیان ایتالیایی (سال ۱۳۷۰).

۳- «گزیدهٔ گلستان سعدی»، با شرح و توضیح دکتر حسن انوری (سال ۱۳۷۱).

۴- «کلیات شیخ اجل سعدی»، به خط میرزا فتحعلی حجاب شیرازی و مقدمهٔ دکتر اسلامی ندوشن (سال ۱۳۷۲).

۵- «گلستان ژاپنی»، ترجمهٔ هاشم رجب‌زاده (سال ۱۳۷۲).

این کتاب بررسی تطبیقی گلستان سعدی است با کتاب «چوره‌زوره گوسا»، اثر «کنکو»، اندیشمند و روحانی بودایی سدهٔ چهاردهم میلادی که کتابش را حدوداً ۱۰۰ سال پس از گلستان سعدی نگاشته است. با توجه به مشترکات فراوان مضمون میان گلستان و «چوره‌زوره گوسا»، مترجم برای هر قطعه از کتاب «کنکو» به علت نداشتن عنوان - مصرع یا عبارتی مناسب از گلستان را عنوان قرار داده است.

۶- «تکوین غزل و نقش سعدی»، از دکتر محمود عبادیان (سال ۱۳۷۲).

در این کتاب نیز به شکلی نو غزل فارسی و سپس غزل سعدی بر مبنای جامعه‌شناختی و زیباشناسی بررسی شده است.

۷- «گزیده بوستان»، با توضیح دکتر سیدمحمود طباطبایی (سال ۱۳۷۲).

۸- «سعدی ۹»، از ضیا موحد (سال ۱۳۷۳).

در این کتاب دربارهٔ ارزش کلام سعدی، برخی پژوهش‌هایی که در زبان فارسی دربارهٔ سعدی انجام گرفته، زندگی، سبک سخن و زمان سعدی توضیح داده شده است و چند اثر نوشته شده دربارهٔ سعدی معرفی شده است.

۹- «گزیده و شرح بوستان سعدی»، دکتر حسن انوری (سال ۱۳۷۵).

۱۰- «از سعدی تا آراگون»، از جواد حدیدی (سال ۱۳۷۳).

از کتاب‌های ارزشمندی است که در موضوع ادبیات تطبیقی نوشته شده است و در آن بررسی تأثیر ادبیات فارسی در ادبیات فرانسه، بویژه نقش سعدی در این تأثیرگذاری، با یادکرد نمونه‌هایی از ادبیات فرانسه و فارسی بازنموده شده است.

این کتاب به عنوان کتاب برگزیدهٔ سال ۱۳۷۴ معرفی شده است.

۱۳- «گلستان سعدی»، نسخهٔ علمی انتقادی از روی دو نسخه قدیمی پکن، دکتر برات زنجانی (سال ۱۳۷۳).

۱۴- «برگزیده و شرح آثار سعدی»، پرویز اتابکی (سال ۱۳۷۴).

۱۵- «سعدی‌شناسی» نقد و تحلیل بوستان و گلستان، دکتر امیر اسماعیل آذر (سال ۱۳۷۵).

نخستین کتابی است که با هدف زیبایی‌شناسی، به تحلیل ادبی و هنری حکایت‌ها پرداخته است. پی‌نوشت:
۱- دکتر غلامحسین یوسفی تنها از متن گلستان حدود پانصد نمونه از سروده‌ها و عبارت‌های سعدی را که گونهٔ مثل دارند، یافته و فهرست آنها را باز نموده است. رک. گلستان سعدی، تصحیح و

توضیح دکتر غلامحسین یوسفی، خوارزمی، ۱۳۶۸، صص ۷۸۴-۷۸۵.

۲ - مقام سعدی در ادبیات فرانسه [۲]، جلال ستاری، مهر، سال یازدهم، شماره ۲، خرداد ۱۳۴۴، صص ۱۲۲-۱۲۳.

۳ - سعدی در اروپا، دکتر عبدالرحمن زرین کوب، از کتاب یادداشت‌ها و اندیشه‌ها، جاویدان، ۱۳۶۲ (چاپ چهارم)، ص ۱۷۹.

۴ - مقام سعدی در ادبیات فرانسه [۲]، ...، ص ۱۱۹.

۵ - تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، ترجمه دکتر غلامحسین یوسفی و دکتر محمدحسن مهدوی اردبیلی، توس، ۱۳۶۹ (چاپ دوم)، ص ۳۴۵.

۶ - سعدی و امروسون، فرهنگ جهان پور، ایران‌نامه (مجله تحقیقات ایران‌شناسی - آمریکا)، سال سوم، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، ص ۶۹۲.

۷ - سعدی‌شناسی، دکتر امیر اسماعیل آذر، نشر میترا، ۱۳۷۵، ص ۱۱.

۸ - سعدی و امروسون، فرهنگ جهان پور، ایران‌نامه (مجله تحقیقات ایران‌شناسی - آمریکا)، سال سوم، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، صص ۷۰۴-۶۹۶. آقای جهان پور این سروده بلند را به فارسی برگردانده است.

۹ - از سعدی تا آراگون، دکتر جواد حدیدی، مرکز نشر دانشگاهی تهران، ۱۳۷۳، صص ۳۰۵-۳۰۳، با اندکی تصرف و تلخیص.

۱۰ - آقای دکتر ضیاء موحد نیز به موضوع سعدی در لغت‌نامه دهخدا اشاره کرده‌اند، رک. سعدی، ضیاء موحد، طرح نو، ۱۳۷۲، صص ۲۶-۲۷.

۱۱ - برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- زمان تولد و اوایل زندگی سعدی، عباس اقبال، سعدی‌نامه، ۱۳۱۶، ص ۱۱.

- ممدوحین سعدی، محمد قزوینی، سعدی‌نامه، ۱۳۱۶، ص ۱۶۴.

- شناسایی سعدی، م. ر. هزار شیرازی، ۱۳۱۷، ص ۱.

- گلستان سعدی، عبدالعظیم قریب گرکانی، ۱۳۱۰، مقدمه کتاب.

- تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، ترجمه دکتر غلامحسین یوسفی و دکتر محمدحسن مهدوی اردبیلی، ص ۱۵.

- مکتب سعدی، کشاورز صدر، چاپخانه کاویان، ۱۳۳۸، ص ۱.

- تاریخ ادبیات در ایران، ج ۲/۱، دکتر ذبیح‌الله صفا، انتشارات فردوس، ۱۳۶۶ (چاپ پنجم)، صص ۵۹۲-۵۸۲.

۱۲ - برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، ص ۱۷.

- شناسایی سعدی، م. ر. هزار شیرازی، ص ۱۷.

- متنبی و سعدی، حسین علی محفوظ، ص ۵.

- تاریخ ادبیات در ایران، ج ۲/۱، دکتر ذبیح‌الله صفا، صص ۵۸۷-۵۸۶.

۱۳ - برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- تاریخ ادبیات در ایران، ج ۲/۱، دکتر ذبیح‌الله صفا، صص ۵۸۹-۵۸۸.

- سخن سعدی، قاسم توپسرکانی، شرکت طبع کتاب، ۱۳۱۸، صص ۳-۴.

- چرا سعدی را سعدی خوانده‌اند، محمدحسین طباطبایی، مجله وحید، دوره نهم، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۵۰، صص ۱۸۱-۱۷۱ و ۳۲۱-۳۲۰.

- ممدوحین سعدی، محمد قزوینی، سعدی‌نامه، ۱۳۱۶.

- نکاتی در سرگذشت سعدی، محمدحسین طباطبایی، ذکر جمیل سعدی، ج ۲، صص ۲۱۱-۱۸۷.

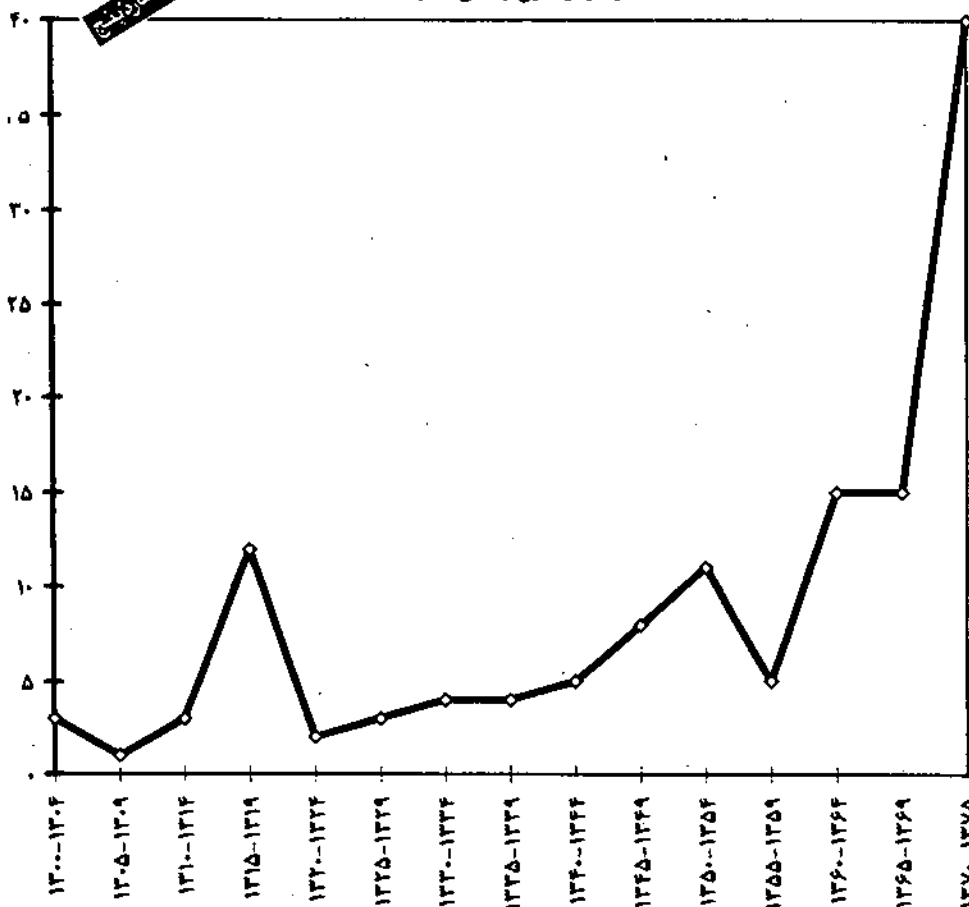
- حیات سعدی، الطاف حسین جالی، ترجمه سیدنصرالله سروش، ۱۳۱۶، ص ۱.

۱۴ - برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، صص ۱۰۱-۵۸.

- سائشمار سفرهای سعدی، جان بویل، ترجمه اوانس اوانسیان، راهمای کتاب، سال هجدهم، شماره ۱۲-۱۰، دی تا اسفند

نمودار توضیح زمانی کتابها

زمان انتشار

۲۷ - جهان‌بینی در نظر سعدی [۱]، محمد جنب‌زاده، سالنامه کشور ایران، سال بیست و هشتم، ۱۳۵۲، ص ۱۹۱.

۲۸ - گلستان ژاپنی، هاشم رجب‌زاده، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲، ص ۱۳.

۲۹ - تاریخ ادبی ایران، ج ۲، ادوارد براون، ترجمه غلامحسین صدیقی افشار، انتشارات مروارید، ۱۳۵۱، صص ۲۱۰ و ۲۰۹.

۳۰ - سعدی و قضا و قدر، دکتر مهدی محقق، مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، ۱۳۵۲، ص ۳۶۳.

۳۱ - سعدی و حسن و قبح افعال، دکتر احمد احمدی، ذکر جمیل سعدی، ج ۱، ص ۷۹.

۳۲ - سعدی و فلسفه زندگی، دکتر حیدر رقابی، ذکر جمیل سعدی، ج ۲، ص ۱۵۵.

۳۳ - تحقیق درباره سعدی، هانری ماسه، ص ۲۴۳.

۳۴ - مقام سعدی در ادبیات فرانسه [۲]، جلال ستاری، مهر، سال یازدهم، شماره ۲، خرداد ۱۳۴۴، ص ۱۱۶.

۳۵ - پیکره شیخ سعدی، حبیب یغمایی، یغما، سال بیست و سوم، شماره پنجم، مرداد ۱۳۴۹، ص ۲۴۹.

۳۶ - شناسایی سعدی، م. ر. هزار شیرازی، ۱۳۱۷، ص ۳۱.

۳۷ - جهان‌بینی سعدی در نظر دیگران، ل. کرانمر - بینگه ترجمه دکتر رضی معظمی، مجله جهان نو، سال شانزدهم، شماره دوم، دی ۱۳۴۰، صص ۳۶-۳۴.

۳۸ - برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- تاریخ درست درگذشت سعدی، سعید نفیسی، مجله دانشکده ادبیات تهران، سال ششم، شماره ۱، مهر ۱۳۳۷، صص ۸۲-۶۴ (در این مقاله روایت درگذشت سعدی از حدود ۷۰ مأخذ نقل شده است).

- درباره سال درگذشت سعدی، دکتر محمد دبیرسیاقی، مجله وحید،

دوره نهم، شماره مسلسل ۸۹، اردیبهشت ۱۳۵۰، صص ۱۹۴-۱۹۰.

- تاریخ ادبیات در ایران، دکتر ذبیح‌الله صفا، ج ۳/۱، صص ۵۹۸-۶۰۰.

۳۹- برخی از این اختلاف‌نظرها را در منابع زیر می‌توان دید:

- خانه سعدی در شیراز، محمدحسین طباطبائی، یغما، سال بیست و ششم، شماره دوم، اردیبهشت ۱۳۵۲، صص ۹۱-۸۳.

- خانه سعدی در شیراز، علی‌نقی بهروزی، یغما، سال بیست و ششم، شماره چهارم، تیر ۱۳۵۲، صص ۲۲۵-۲۲۱.

- خانه سعدی و قبر سیبویه در شیراز، محمدعلی معیری، ایران‌آباد، شماره دوم، اردیبهشت ۱۳۳۹، صص ۳۲-۳۰.

۴۰- چشم‌انداز شعر نو فارسی، دکتر حمید زرین‌کوب، توس، ۱۳۵۸، صص ۳۸.

۴۱- سعدی و امرو، فرهنگ جهان‌پور، ایران‌نامه، صص ۶۹۲.

۴۲- ادبیات ایران در زمان سلجوقیان و مغولان، یان ریچکا، ترجمه دکتر یعقوب آژند، نشر گستر، ۱۳۶۴، صص ۱۱۱-۱۱۰.

۴۳- جدال با مدعی، دکتر اسماعیل خوبی، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۶ (چاپ دوم)، صص ۱۰۹-۱۰۷.

۴۴- سعدی در اروپا، دکتر عبدالحسین زرین‌کوب، یادداشت‌ها و اندیشه‌ها، انتشارات جاویدان، ۱۳۶۲ (چاپ چهارم)، صص ۱۷۹.

۴۵- مقام سعدی در ادبیات فرانسه [۲]، جلال ستاری، مهر، سال یازدهم، شماره ۲، خرداد ۱۳۴۴، صص ۱۱۹.

۴۶- شناسایی سعدی، م. ر. هزار شیرازی، ۱۳۱۷، صص ۱.

۴۷- همان، صص ۲.

۴۸- سرگذشت شیخ بزرگوار سعدی، محمدحسین شیخ جابری انصاری، اصفهان، ۱۳۱۶، صص ۱۱-۱۰.

۴۹- ترجیع‌بندهای سعدی و خواجوی کرمانی و انتقاد از روش سعدی در آن، دکتر محمود افشار، مجله آینده، دوره چهارم، شماره ششم، اردیبهشت ۱۳۳۹، صص ۴۰۸-۴۰۷.

۵۰- دورخ مصلحت‌آمیز، علی دشتی، آینده، سال نخستین، شماره ۳، مهر ۱۳۰۴، صص ۱۵۶.

۵۱- شناسایی سعدی، م. ر. هزار شیرازی، صص ۷.

۵۲- سعدی و تصوف، عبدالعلی دستغیب، پیام نوین، دوره هشتم، شماره ۸، بهمن ۱۳۴۵، صص ۲۳.

۵۳- از جمله: نوشته‌هایی که داستان دیدار سعدی و همام تبریزی را به گونه‌ای سبک و سخیف پرداخته‌اند. کتاب «دانشمندان و سخن‌سرایان فارس، ج ۳، مخدحسین رکن‌زاده - آدمیت»، (انتشارات کتابخانه خیا، ۱۳۳۹، صص ۱۰۹-۱۰۷) است.

۵۴- خوشبختانه اخیراً به همت برخی از موسسه‌های فرهنگی، اطلاعات جامع کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی در نمایه‌ها، به گونه‌ای شایسته منتشر می‌شود.

۵۵- برای آگاهی بیشتر، رک. از صبا تا نیما، جلد دوم، یحیی آرین‌پور، انتشارات زوار، ۱۳۷۲، (چاپ چهارم)، صص ۴۶۶-۴۳۶.

فصل دوم

نگاهی به پیشینه پژوهش

فهرست‌نویسی و تهیه کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی از اقدامات ارزنده‌ای است که پژوهشگران و موسسه‌های اطلاع‌رسانی در سراسر جهان، سالیان درازی است، به گونه‌ای فعال بدان پرداخته‌اند.

این موضوع هم‌گام با دیگر پیشرفت‌های بشری روز به روز با شیوه‌های تازه‌تری سامان می‌یابد.

در زبان فارسی نیز تاکنون موضوعات گوناگونی کتاب‌شناسی و فهرست‌نویسی شده و به چاپ رسیده است. اما متأسفانه درباره استاد مسلم سخن‌سرایان، سعدی شیرازی که حق گرانی از سوی او بر گردن فرهنگ و ادب این مرز و بوم سنگینی می‌کند، هیچ اقدام شایسته‌ای صورت نپذیرفته است. حتی فهرست ساده‌ای از مقاله‌ها و کتاب‌هایی که درباره او نوشته شده، به گونه‌ای مستقل به چاپ نرسیده است.

چنانچه از نوشته‌هایی که به معرفی نسخه‌های

خطی آثار سعدی پرداخته‌اند، بگذریم، در نوشته‌های زیر فهرست برخی از مقاله‌ها و کتاب‌های چاپ شده به زبان فارسی را در پیوند با سعدی می‌توان ملاحظه کرد:

۱- فهرست مقالات به کوشش ایرج افشار.

۲- فهرست مقالات فرهنگی در مطبوعات اسلامی ایران.

۳- مجله نمایه.

۴- فهرست کتاب‌های چاپی از خان‌بابا مشار.

۵- مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی... از خان‌بابا مشار.

۶- کتاب‌شناسی ملی ایران، از انتشارات کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

۷- کتاب‌های ایران از حسین بنی آدم.

۸- کتاب‌شناسی ده ساله از ایرج افشار.

۹- فهرست چاپ‌های آثار سعدی در شبکه‌قاره از عارف نوشاهی.

۱۰- فهرست مآخذ کتاب بوستان سعدی به تصحیح و توضیح دکتر غلامحسین یوسفی.

۱۱- فهرست مآخذ کتاب گلستان سعدی به تصحیح و توضیح دکتر غلامحسین یوسفی.

۱۲- کتاب «سعدی»، نوشته ضیاء موحد.

فصل سوم

روش و منابع پژوهش

برای تدوین این رساله ابتدا نوشته‌های مختلفی که در پیوند با سعدی، پدید آمده است، به شیوه‌های زیر بازبای شد:

الف: مقاله‌ها

برای بازجست مقاله‌های این مجموعه، آثار زیر به دقت بررسی شده است:

۱- مجله‌های ادبی و فرهنگی.

با توجه به اینکه بیشتر مقاله‌های مربوط به سعدی، معمولاً در مجله‌های ادبی و فرهنگی به چاپ رسیده، ابتدا همه شماره‌های این گونه از مجله‌ها با دقت بررسی شده است. در این بررسی ۴۳۸۰ شماره از ۲۸ عنوان مجله ادبی کاویده شده که با احتساب شماره‌های پراکنده از نشریه‌های دیگر و روزنامه‌ها^۱ این رقم به ۴۵۸۸ شماره و ۹۲ عنوان نشریه افزایش می‌یابد؛^۲ در مجموع این شماره‌ها ۵۲۸ مقاله یافته شده است.

از میان این ۹۲ عنوان نشریه، ده مجله زیر بیشترین مقاله‌های مربوط به سعدی را منتشر کرده‌اند (۲۷۲ مقاله از ۵۲۸ مقاله یاد شده):

یغما، ارمغان، وحید، مهر، راهنمای کتاب، گوهر، آینده، رنگین‌کمان، ایران‌نامه و مجله دانشکده ادبیات تبریز.

۲- کتاب‌هایی که مقاله درباره سعدی داشته‌اند یا بخشی از مطالب آنها به گونه‌ای مستقل در پیوند با سعدی بوده است.

تعداد ۱۷۰ مقاله از مجموع مقاله‌ها در کتاب‌هایی چون چشمه روشن، فن نثر، تاریخ ادبیات، گنج سخن، ذکر جمیل سعدی و... باز یافته شده است.

۳- فهرست مقالات فارسی ایرج افشار (جلد ۵).

۴- فهرست مقالات فارسی در مطبوعات جمهوری اسلامی (۸۶ شماره).

جدول توضیح موضوعی کتابها

عنوان	تعداد کتاب‌ها	درصد
تصحیح با شرح	۱۷	۱۰/۷۶
تصحیح بدون شرح	۲۳	۱۴/۵۵
گزیده با شرح	۲۰	۱۲/۶۶
گزیده بدون شرح	۸	۵/۶
ترجمه به فارسی	۵	۳/۱۶
شرح کامل	۷	۴/۴۳
تحلیل کلی	۲۱	۱۳/۲۹
زندگی‌نامه	۷	۴/۴۳
فهرست کتاب‌شناسی و کشف‌الابیات	۵	۳/۱۶
متن همراه با ترجمه	۶	۳/۷۹
خوشنویسی و چاپ لوکس	۱۲	۷/۵۹
مجموعه مقاله	۵	۳/۱۶
متفرقه	۲۲	۱۳/۹۲

جدول شماردنشر

برای شناسایی کتاب‌ها از راه‌های زیر اقدام شده است:

- ۱- بررسی «فهرست کتاب‌های چاپی فارسی»، تألیف خان‌بابا مشار.
- ۲- بررسی کتاب «مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی...» از خان‌بابا مشار.
- ۳- بررسی جلد‌های مختلف «کتاب‌شناسی ملی ایران» از انتشارات کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- ۴- بررسی «کتاب‌های ایران» از حسین بنی‌آدم.
- ۵- بررسی «کتاب‌شناسی ده ساله» از ایرج افشار.
- ۶- بازبینی فهرست کتابخانه‌های مختلف.
- ۷- ارسال نامه به همه ناشران کشور، از طریق مرکز سعدی‌شناسی و درخواست فهرست کتاب‌هایی که در پیوند با سعدی منتشر کرده‌اند.
- ۸- پرس و جو از صاحب‌نظران، استادان و سعدی‌شناسان.

همه مقاله‌ها و کتاب‌های باز یافته شده با شیوه‌ای ویژه به شرح زیر بررسی شده است.

می‌دانیم که، عنوان بسیاری از مقاله‌ها، گویای موضوع مقاله نیست، به عبارت دیگر عنوان بسیاری از مقاله‌ها یا با متن مقاله کاملاً بی‌ارتباط است و یا با آن پیوند چندانی ندارد و تنها زمانی می‌توان از مطالب مقاله آگاهی یافت که یا خود مقاله و یا چکیده‌ای از آن دیده شود.

برای همین منظور، در این پژوهش، برای همه مقاله‌ها و کتاب‌ها، بخشی با عنوان «مضامین اصلی» در نظر گرفته شد تا در این بخش محوری‌ترین مطالب آن مقاله یا کتاب، بازنموده شود.

خواهنده، با نگاه به این بخش، می‌تواند همه نوشته اصلی را در آینه کوچک‌تری ببیند، و از دست برخی عنوان‌های گنگ، بی‌ربط و فریبده رها شود. برخی از مقاله‌ها یا کتاب‌ها به منابع مورد استفاده خود اشاره‌ای نکرده و فهرست منابعی که در پایان برخی از مقاله‌ها یا کتاب‌ها نوشته شده، با منابع واقعی استفاده شده در آن نوشته، سازگاری ندارد.

به همین دلیل برای همه مقاله‌ها و کتاب‌ها بخشی به عنوان «منابع اصلی» در نظر گرفته شد تا منابع اصلی و واقعی مورد استفاده آن نوشته، معرفی شود.

بخش «رویکرد به آثار سعدی» به این منظور فراهم آمده است، تا دانسته شود، کدام یک از آثار سعدی توجه بیشتری را برانگیخته است و هر یک از این آثار در چه موضوعاتی بیشتر مورد استفاده بوده است.

یادآوری می‌نماید تنها مواردی به عنوان رویکرد به شمار آمده است که در آن نوشته مستقیماً بخشی (جمله‌ای، مصرع‌ای، بیت و...) از سعدی استفاده شده باشد. به عنوان مثال: اگر در مقاله‌ای از متن گلستان بهار استفاده شده، در بخش رویکردها نوشته شده: «گلستان ۵ بار» اما اگر از متن استفاده نشده و تنها به آن اشاره شده، به عنوان رویکرد به شمار نیامده است.

بسیاری از مقاله‌ها و کتاب‌ها دست کم نیاز به یک بررسی کوتاه و نقد مختصر داشت. موضوع برخی تازه بود. روش برخی علمی و مستند بود؛ تحلیل برخی ژرف‌نگرانه و استوار بود... در مقابل، برخی از این نوشته‌ها، تنها یک انشاپردازی غیرمستند بود؛ برخی گزافه‌گویی خلاف واقع بود؛ برخی پر از اظهارنظرهای غیرعملی و خلاف ذوق سلیم بود و متن برخی، هیچ پیوندی با عنوان آن نداشت و...

توضیح درباره بعضی از این ویژگی‌ها، برای نگارنده بایسته می‌نمود. از سویی دیگر، برای اینکه خواننده ناگزیر نباشد به همراه بخش‌های دیگر، توضیحات این بنده را هم مطالعه کند، جسارت ورزید و برای همه مقاله‌ها و کتاب‌ها، بخش مستقلی با عنوان «نقد و نظر» در نظر گرفت، تا شیوه‌ای یکدست و همانند در سرتاسر این اثر پیش گرفته باشد.

ممکن است در برخی از موارد، آنچه زیر عنوان «نقد

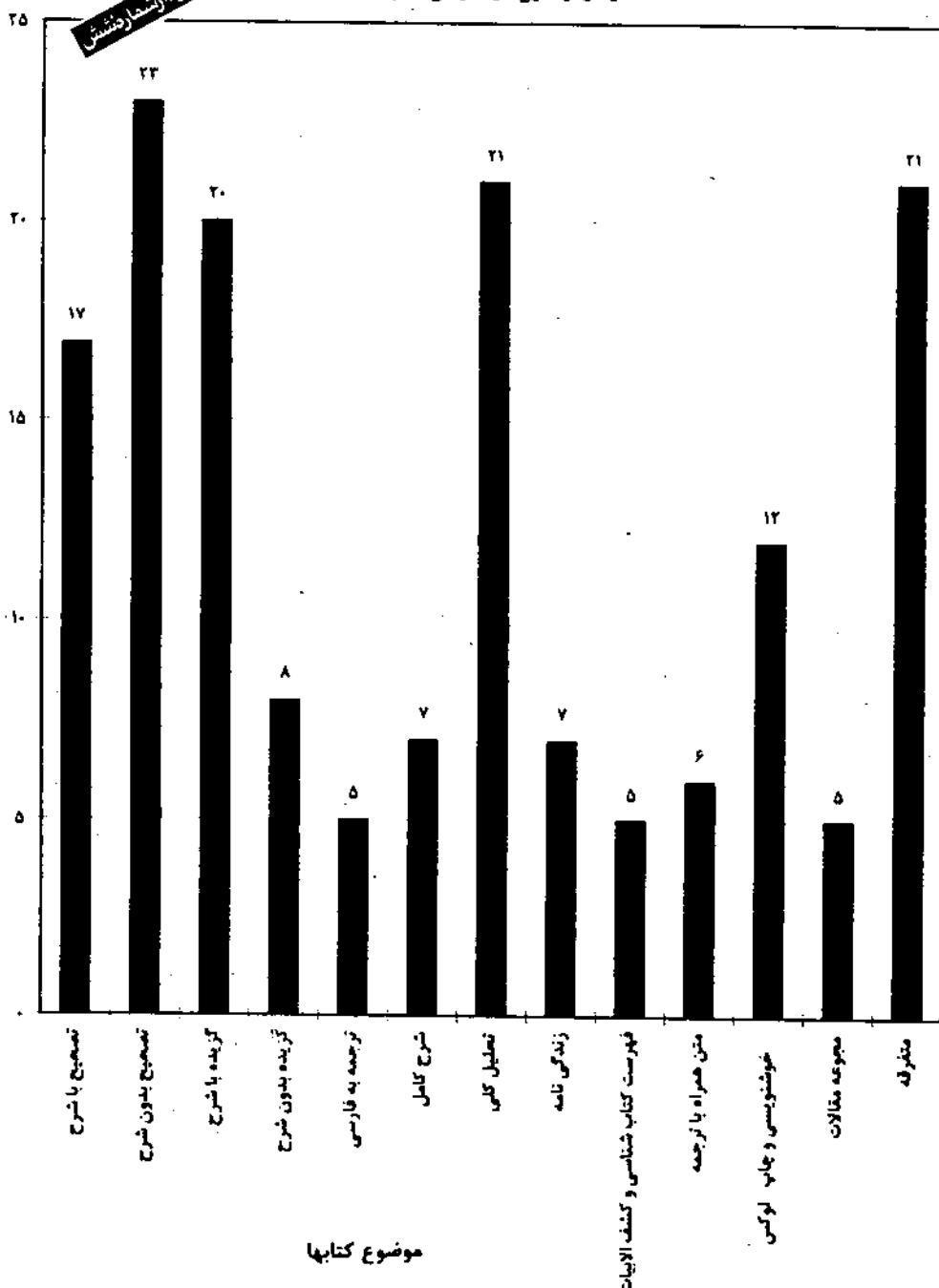
و نظر» آمده، نه نقدی درخور توجه باشد و نه نظری درخور تأمل. این یادداشت‌ها از قلمی بی‌ادعا و شاید ناتوان، در مجالی بسیار اندک تراویده است و عذرخواهی نگارنده‌اش را در واژه واژه خود به همراه دارد. هنگام اظهارنظر در این بخش، کوشیده شد که نویسنده مقاله یا کتاب مورد نظر، فراموش شود تا نام بلند این افراد و قدرگران آنان، قلم را به وحشت نیندازد و آن را از چرخیدن باز ندارد.

اما امروز با آنکه در برابر بسیاری از این بزرگان عرق شرمساری بر پیشانی این قلم نشسته است، باز هم بیم آن می‌رود که برخی از آنان گستاخی‌اش را نبخشند یا آنکه می‌دانند: «یا کریمان کارها دشوار نیست».

آخرین بخش هر مقاله یا کتاب، در این اثر، بخشی است که «تأثیرات و پاسخ‌ها» نامیده شده است.

در این بخش چنانچه نوشته‌هایی، مقاله یا کتاب مورد نظر را نقد کرده و یا از آن بهره برده باشند، با

نمودار توضیح موضوعی کتابها

مشخصات کامل معرفی شده‌اند.

این بخش علاوه بر آنکه تا حدودی، میزان تأثیرگذاری هر نوشته را می‌نمایاند، این امکان را هم برای خواننده فراهم می‌کند تا چنانچه بخواهد، چگونگی تأثیرگذاری و گاهی بررسی این نوشته را در آیینۀ آثار دیگران هم ملاحظه کند (درخور یادآوری است که «تأثیرات و پاسخها» تنها در حوزه همین پژوهش است و مقاله‌ها یا کتاب‌هایی که از نظر زمانی یا موضوعی از دایرۀ این رساله بیرون بوده‌اند، در تأثیرات و پاسخها نیز به آنها اشاره‌ای نشده است).

یادآوری

۱- در بخش کتاب‌ها، معمولاً از چاپ نخست کتاب استفاده شده است، اما در موارد اندکی که به چاپ نخست دسترسی نبود از چاپ‌های دیگر استفاده شده و تنها در این صورت در «سرعنوان» آن کتاب، پس از سال انتشار، نوبت چاپ در پرانتز نوشته شده است.

۲- برای آشنایی خواننده با شیوۀ نگارش مقاله و کتاب موردنظر، معمولاً قطعاتی از آن نوشته در بخش «مضامین اصلی» بازنویسی شده و برای پرهیز از درازی سخن، جمله‌ها یا عبارت‌هایی از این نقل‌قول‌ها حذف شده است.

همچنین برای ایجاد یکدستی در سراسر این نوشته، با دخالت در رسم‌الخط نقل‌قول‌ها، این موارد به گونه‌ای همسان بازنویسی شده است (از همه نویسندگان محترمی که در نوشته آنها به دلایل یاد شده، دخالت کرده‌ام، پوزش می‌خواهم).

۳- عنوان مقاله‌ها، نویسندگان و نشریات در این رساله، برابر است با آنچه در مآخذ مورد مطالعه نوشته شده است. به همین دلیل ممکن است برای مقاله‌ای نوشته شده باشد: «عبدالحسین زرین‌کوب، یغما، دورۀ هفتم، سال ششم، شماره چهار...» و برای مقاله‌ای دیگر از همین نویسنده نوشته شده باشد: «دکتر عبدالحسین زرین‌کوب، رنگین‌کمان، شماره ۶۳...».

در مورد کتاب‌ها نیز همین طور است. چنانچه نویسندۀ ای مثلاً عنوان دکتری داشته باشد ولی این عنوان همراه اسم او بر روی کتاب یا مقاله موردنظر نوشته نشده باشد. در فهرست عنوان این رساله نیز نوشته نشده است.

۴- برخی از سروده‌های سعدی در بعضی آثار او تکرار شده است؛ مثلاً برخی از شعرهای رسائل نثر در گلستان نیز به کار رفته است. در این گونه موارد، چنانچه صاحب مقاله یا کتاب مآخذ خود را معرفی نکرده، برای شمارش «رویکردها» مآخذ مشهورتر در نظر گرفته شده است. البته تعداد این موارد اندک است.

۵- شمارش نمونه‌ها، در بخش «رویکردها» بر اساس کلیات سعدی به تصحیح محمدعلی فروغی است (بجز خبیثات و هزلیات و کریما). به همین دلیل مثلاً قطعاتی که در نسخه‌های دیگر زیر عنوان «صاحبیه» و در نسخه فروغی زیر عنوان قطعات آمده، در رویکردها به عنوان قطعات به شمار آمده است. همچنین همه رساله‌های نثر که با عنوان‌های مجالس پنج‌گانه، رساله عقل و عشق، تقریرات ثلاثه و... آمده، به عنوان رسائل نثر به شمار آمده است.

۶- آنچه زیر عنوان «تأثیرات و پاسخها» آمده، فهرست نوشته‌هایی است که از مقاله یا کتاب موردنظر استفاده و یا آن را نقد کرده‌اند و این فهرست محدود در حوزه همین پژوهش است. به عبارت دیگر چنانچه مقاله یا کتابی در آثاری بجز آنچه در این پژوهش موردنظر بوده است، تأثیر داشته، در فهرست «تأثیرات و پاسخها» از آن نامی به میان نیامده است. برای نمونه، در کتاب «نقد ادبی» دکتر عبدالحسین زرین‌کوب از برخی از این مقاله‌ها و کتاب‌ها استفاده و یا درباره آنها داوری شده؛ اما چون کتاب «نقد ادبی» از حوزه این پژوهش بیرون بوده، در فهرست «تأثیرات و پاسخها» از آن نامی برده نشده است.

۷- کتاب‌هایی که بخش مستقلی از مطالب آنها در پیوند با سعدی است، آن بخش مستقل در قسمت مقاله‌ها بررسی شده است. کتاب‌هایی چون: چشمۀ روشن، گنجینه سخن، تاریخ ادبیات و... و کتاب‌هایی چون «جدال با مدعی» که بخش مستقلی درباره سعدی نداشته، اما مطلب غیرمستقل مربوط به سعدی، به دلایلی شایان توجه بوده، به عنوان مقاله بررسی شده است. همچنین مقاله‌هایی که منحصرأ درباره سعدی نیست، اما بخش عمده‌ای از آن به سعدی اختصاص دارد، در مجموعه مقاله‌ها به شمار آمده و بررسی شده است.

۸- در «فهرست مقالات فارسی» ایرج افشار و نیز در «فهرست مقالات فارسی در مطبوعات جمهوری اسلامی» برخی از مقاله‌ها در زیر نام سعدی معرفی شده، که یا هیچ ارتباطی با سعدی ندارد و یا ارتباط آن بسیار کمتر از آن است که قابل توجه باشد؛ این گونه مقاله‌ها، از حوزه این پژوهش بیرون رفته‌اند. برای نمونه می‌توان به دو مقاله زیر اشاره کرد:

الف: «فهرست‌نامه اهم متون کشاورزی به زبان فارسی»، از ایرج افشار (نشریه مسائل کشاورزی ایران، شماره ۲، زمستان ۱۳۵۹) در جلد چهارم فهرست مقالات ایرج افشار (ص ۵۵۷) با ارجاع شماره ۴۶۰ به سعدی پیوند داده شده است، در حالی که هیچ ارتباطی با سعدی ندارد.

ب: «یادداشتی بر گلستان رباعی» از پژمان شهابی (روزنامه کیهان، پنج‌شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۷۲) در «فهرست مقالات فارسی در مطبوعات جمهوری اسلامی»، در پیوند با سعدی دانسته شده، در حالی که هیچ ارتباطی با سعدی ندارد. این نوشته کوتاه، نقد و بررسی کتاب «گلستان رباعی» از نساء حمزه‌زاده است. برخی از مقاله‌ها در چند بخش و در چند شماره از مجله‌ها یا روزنامه‌ها چاپ شده و بعضی از این بخش‌ها بسیار کوتاه و ناچیز است. (مانند مقاله «چرا نام

بعضی از شاعران به یادها مانده است» از علوی مقدم در روزنامه ندای یزد، اما بنابر روش این مجموعه نوشته هر مجله یا روزنامه (هرچند بخش کوچکی از یک مقاله باشد)، مستقلاً معرفی شده است.

۶- با آنکه برای بازیابی همه نوشته‌های مربوط به سعدی، بسیار کوشیده شد، اما به دلیل نقص بایگانی نشریات کتابخانه‌های کشور، هنوز متن تعداد کمی از مقاله‌ها را نتوانسته‌ام ببینم. از همه کسانی که به این مقاله‌ها دسترسی دارند، خواهشمند است مرا یاری فرمایند.

پی‌نوشت:

۱- درخور یادآوری است که برای بازیابی مقاله‌ها، شماره‌های مختلف روزنامه‌ها را جستجو نکرده‌ام. تنها مقاله‌هایی از روزنامه‌ها، که در فهرست مقالات معرفی شده و یا از راه‌های دیگر

آنها را بازشناختم، در این مجموعه به شمار آمده است.
۲- عنوان نشریه‌ها به شرح زیر است:

۱- آشنا، ۲- آموزش و پرورش، ۳- آیش، ۴- آینده، ۵- آینه پژوهش، ۶- ادبستان، ۷- ارمغان، ۸- اطلاعات (روزنامه)، ۹- اطلاعات علمی، ۱۰- اطلاعات ماهانه، ۱۱- ایران (روزنامه)، ۱۲- ایران آباد، ۱۳- ایران امروز، ۱۴- ایران شناسی، ۱۵- ایران فردا، ۱۶- ایران نامه، ۱۷- ایندوایراناکا، ۱۸- پژوهشگران، ۱۹- پلیس انقلاب، ۲۰- پیام آسمانی، ۲۱- پیام زن، ۲۲- پیام نو، ۲۳- پیام نوین، ۲۴- تابان، ۲۵- تحقیقات اسلامی، ۲۶- تقدم، ۲۷- تلاش، ۲۸- تماشای زندگی، ۲۹- جمعیت، ۳۰- جهان نو، ۳۱- چیست، ۳۲- خبر (روزنامه)، ۳۳- خرد و کوشش، ۳۴- خواندنی‌های تاریخی، ۳۵- دانشکده ادبیات اصفهان، ۳۶- دانشکده ادبیات تبریز، ۳۷- دانشکده ادبیات تهران، ۳۸- دانشکده ادبیات کرمان، ۳۹- دانشکده ادبیات مشهد، ۴۰- دنیای سخن، ۴۱- راهنمای کتاب، ۴۲- رشد آموزش ادب فارسی، ۴۳- رنگین‌کمان،

۴۴- ره‌آورد، ۴۵- سالنامه کشور ایران، ۴۶- سخن، ۴۷- سروش، ۴۸- سلام (روزنامه)، ۴۹- سیمرغ، ۵۰- شاهد، ۵۱- صنعت و چاپ، ۵۲- عبرت، ۵۳- عصر (روزنامه)، ۵۴- فروهر، ۵۵- فرهنگ فارس، ۵۶- قدس (روزنامه)، ۵۷- کابل، ۵۸- کاوه، ۵۹- کبوتر صلح، ۶۰- کتاب یار، ۶۱- کلک، ۶۲- کمیت، ۶۳- کنگره تحقیقات، ۶۴- کیهان (روزنامه)، ۶۵- کیهان فرهنگی، ۶۶- گزارش، ۶۷- گلچرخ، ۶۸- گوهر، ۶۹- مجله دانشکده ادبیات اصفهان، ۷۰- مجله دانشکده ادبیات تبریز، ۷۱- مجله دانشکده ادبیات تهران، ۷۲- مجله دانشکده ادبیات کرمان، ۷۳- مجله دانشکده ادبیات مشهد، ۷۴- مجله دانشکده شهید بهشتی، ۷۵- مجله روش‌اندل، ۷۶- مسجد، ۷۷- مشکوة، ۷۸- مناطق آزاد، ۷۹- مهر، ۸۰- نامه استان قدس، ۸۱- نامه پارسی، ۸۲- نامه فرهنگستان، ۸۳- ندای یزد (روزنامه)، ۸۴- نشر دانش، ۸۵- نشریه رشد جوان، ۸۶- نشریه مدرسه عالی علوم اراک، ۸۷- رنگین، ۸۸- وحید، ۸۹- هستی، ۹۰- هلال، ۹۱- همشهری، ۹۲- هنر (روزنامه)، ۹۳- هنر و مردم، ۹۴- هفت، ۹۵- یادگار، ۹۶- یقما.

□ آقای صفریان، در ابتدا قدری از خودتان بگویید

■ ابتدا تشکر می‌کنم از شما به خاطر دعوت به این گفتگو و در پاسخ به سوال شما عرض می‌کنم. اینجانب در سال ۱۳۳۴ در روستایی از توابع شهرستان رفسنجان متولد شدم. تحصیلات ابتدایی را در همان روستا گذراندم. دوره دبیرستان ابتدا در رفسنجان و بعد در تهران طی شد. در سال ۱۳۵۳ به دانشگاه شهید بهشتی یا ملی آن زمان وارد شدم، در رشته معماری. در سال ۱۳۶۱ تحصیلات را در آنجا به پایان بردم و در سال ۱۳۶۴ برای ادامه تحصیل به کشور بلژیک رفتم. آنجا در دانشکده فلسفه و ادبیات دانشگاه بروکسل به تحصیل اسلام‌شناسی مشغول شدم. سال ۱۳۶۹ به ایران برگشتم و از چهار سال پیش نیز در رفسنجان ساکن هستم.

□ در آنجا چه می‌کنید؟

■ فعلاً به تحقیق نوعی معماری در ساخت یک خانه مشغول هستم که همیشه به آن به عنوان یک رؤیا می‌اندیشیدم. معماری خود ما به روایت امروز.

□ چطور شد که بعد از تحصیلات معماری به تحصیلات اسلام‌شناسی پرداختید؟

■ من وقتی به آنجا رفتم در جستجوی رشته‌ای بودم که هم به نیازهای معرفتی من پاسخ گوید، هم به

نحوی به تحصیلات من در رشته معماری ارتقا بخشد. رشته اسلام‌شناسی متضمن این هر دو بود. هم شامل دروسی در زمینه مسائل بنیادی اسلام بود و هم در حوزه هنر اسلامی، بخصوص معماری کشورهای اسلامی، و به خصوص معماری و هنر ایران شامل درس‌هایی بسیار جدی بود که در این زمینه‌ها کمک زیادی به من می‌کردند. به علاوه انسان وقتی در جایی دور از اصل خود قرار می‌گیرد بیشتر سعی می‌کند به آن نزدیک شود. گفت موسی من ندارم آن دهان

گفت ما را با دهان غیر خوان

□ آیا «بصیرت سایه‌ها» اولین شعری است که سروده‌اید؟

■ خیر. من از دوران دبیرستان تا بصیرت سایه‌ها مطالبی به عنوان شعر می‌نوشتم و بسیار هم می‌نوشتم اما خود اجازه انتشار به این کارها نمی‌دادم. بصیرت سایه‌ها اولین اثری است که مایل به انتشار آن بودم. تا پیش از آن می‌گفتم: معنی ندارد انسان کارهایی به گوش مردم برساند که قوی‌تر و درست‌تر از آنها را دیگران سروده‌اند.

باید حقیقتاً حرفی برای گفتن داشت. حرفی متفاوت. البته اکثر کسانی که در حوزه شعر و هنر فعالیت می‌کنند چنین جاه‌طلبی‌هایی دارند، منتهی من بر جاه‌طلبی خود پافشاری می‌کردم و برای هیچ یک از کارهای خود ارزش مطرح شدن قائل نمی‌شدم و حداکثر آنها را تمرینی برای رسیدن به جایی می‌دانستم، تا اینکه بصیرت سایه‌ها آمد. وقتی آنرا نوشتم دیگر صبرم

تمام شد. گفتم من دیگر بیش از این نمی‌توانم. این شعر دارای هر درجه از اعتبار که می‌خواهد باشد یا نباشد باید آنرا منتشر کنم. و منتشر شد.

□ این شعر کی شروع شد و کی به اتمام رسید؟

■ از سال ۱۳۶۱ تا ۶۳ روایت اول آن را نوشتم. ابتدا از آن راضی بودم، اما در همان سال، یعنی سال ۶۳، من مشغول نوشتن «تأملاتی در مسئله هنر» نیز بودم. این بحثی بود فلسفی درباره ماهیت و ذات در آثار هنری. در این بحث من سعی می‌کردم تا آنجا که ممکن است با تفکر شخصی به وجود گوهری یگانه و مشترک در میان مصادیق واژه هنر دسترسی پیدا کنم. و این نیازمند دقتی بسیار بود. همین دقت باعث شد که درباره شعر طولانی خود که آن زمان هنوز اسمی هم نداشت نظر دیگری پیدا کنم. آن را فقط سیاه مشقی برای یک شعر اصلی دانستم و منتظر شدم تا اصل، خود پیدا شود. این انتظار نه سال طول کشید یعنی تا سال ۱۳۷۲. در این سال بود که بصیرت سایه‌ها شروع شد و در ظرف ده شبانه روز به اتمام رسید.

□ بصیرت سایه‌ها چه دغدغه‌ای دارد؟

■ دغدغه حقیقت. رسیدن به سرور باطنی. رسیدن به یقین. یقین عقلی و قلبی هر دو. در فلسفه پاسخ‌هایی هست ولی مسئله این است که فلسفه چگونه می‌تواند بر شیمی مغز غلبه کند. وقتی چند قرص روان گردان انسانی را به انسان دیگر تبدیل می‌کند چگونه می‌توان از پاسخ‌های فلسفه در مورد رابطه ماده و روح شفا طلب نمود؟ وقتی فرق بین شهود و

گفت و گوبارضا صفریان برنده جایزه کتاب سال ۱۳۷۷ در حوزه شعر

قیامتی از مناظره

توهم شاید فقط یک تارموسست، چگونه میتوان فهمید که در وادی سلوک قدم بر می‌داری یا در راه جنون؟ و توهم خود چیست؟ آیا همینکه به زبان روان‌شناسی بگوییم: نوعی غلبه ناخودآگاه بر آگاهی که در بیرون از ذهن انعکاس پیدا می‌کند کافی است؟ این جملات چه معنایی دارند؟ چگونه انسان وجود مادی فردی، شیتی یا واقعه‌ای را عیناً در بیرون می‌بیند در حالی که هیچ اثری از جسمیت آن در کار نیست؟ و اگر روح، تصمیم گیرنده حالات و افعال آدمی و مشخص‌کننده آثار وجودی در اوست پس چرا کار پرداز او یعنی روان، گاهی حتی تا حد ذلت و ناچاری تسلیم ترکیبات جسمانی است؟... و انسان با چنین معضلاتی در سر باید در همین دنیا و میان مردم همین دنیا زندگی کند، نان در بیاورد و مواظب سر و وضع خود باشد. زندگی او همان می‌شود که در بصیرت سایه‌ها می‌بینیم.

قیامتی از مناظره و درگیری خودهای گوناگون! خود لذت طلب، خود معیشت دوست، خود مصلحت اندیش، خود حیرت طلب... و خود حقیقت جو. بازشناسی دیگران در صورت این خودها و تجربه رنج و امید همه انسانها در خود و سرانجام نومییدی از دانایی در همه زمینه‌ها، در زمینه عاطفه و اخلاق، امور پایدار و ناپایدار، مرگ و عشق و خرده ریزه‌های زندگی دیگران یا زندگی همان خودها. چنین انسانی از درون تاریک میشود و درون تاریک را نه علم می‌تواند روشن کند، نه فلسفه، نه هنر. «من دلم تاریک بود / کتاب می‌خواندم / دلم تاریک تر میشد.» اینجاست که او روبه سمت نوعی آگاهی می‌آورد

که کلمات به آسانی آنرا نمی‌شناسند. و او پاسخ دریافت می‌کند: «چشمات را ببند / و در انتظار نور و عنایت خاموش باش.»

□ آیا این شعر قبلاً در جایی چاپ شده است؟

■ بله. در تابستان سال ۱۳۷۲ بطور کامل و در یک شماره از مجله شعر به چاپ رسید

□ - آیا بصیرت سایه‌ها به زبان دیگری ترجمه شده است. چون در برخی از شعرهای شما در کتاب اشاره شده است که متن اصلی اشعار به زبان فرانسه بوده است. چرا آن اشعار را ابتدا به فارسی نسروده‌اید؟

■ ابتدا به بخش دوم سوال پاسخ می‌دهم. ما آنجا در دانشکده فلسفه و ادبیات طبعاً با دانشجویانی دوستی و مراوده داشتیم که یا خود شاعر بودند یا علاقمند جدی به شعر. بنابراین موضوع صحبت‌های ما بیشتر یا شعرخوانی یا آنها بود و یا گفتگو درباره کارهایشان، در چنین فضایی من دیدم که من هم کم‌کم دارم چیزهایی به زبان آنها می‌نویسم و به خصوص وقتی دیدم این کارها مورد استقبال آنها نیز قرار گرفت بیشتر به قلم خود اعتماد پیدا کردم و اینگونه بعضی کارها پیدا شد. اینکه می‌پرسید چرا آن کارها را ابتدا به فارسی ننوشتیم مطلب روشن است. انسان وقتی مدتی در فضای زبانی دیگر زندگی می‌کند و آن زبان را چه به خاطر علاقه‌مندی و یا ضرورت، جدی می‌گیرد ذهن او به تدریج می‌آموزد که مستقیماً به آن زبان ببیند. در چنین صورتی دیگر نیازی به نوشتن و ترجمه آن به زبان دیگر نیست اما در مورد بصیرت سایه‌ها خود من چند سال پیش - بیشتر به

عنوان تمرینی جدی در زبان فرانسه - آنرا به این زبان ترجمه کردم. چند نسخه را برای دوستانم در بلژیک و فرانسه فرستادم و یک نسخه هم برای رایزن فرهنگی سفارت فرانسه در آن زمان بردم.

□ نظر ایشان چه بود؟

■ درباره بعضی قسمت‌ها نظر بسیار مثبت داشتند و قسمت‌هایی نیز از نظر زبان و ترجمه به نظرشان مبهم می‌رسید. از من خواستند که ترجمه را تایپ کنم و برایشان ببرم و گفتند من با آن کار دارم. ولی من در این کار آنقدر تأخیر کردم تا ایشان از ایران رفتند.

□ بخشی از این شعر به عربی چاپ شده است. چرا تمام آن چاپ نشده است چه کسی به عربی ترجمه کرده است؟

■ چند ماه بعد از اینکه بصیرت سایه‌ها در مجله شعر به چاپ رسید من پاکتی دریافت کردم حاوی یک نامه و چند برگ از روزنامه‌ای عربی زبان از عمان با عنوان «الثقافی» ترجمه مقدمه بصیرت سایه‌ها در ابتدای یکی از صفحات آن و با حروف چشمگیر به چاپ رسیده بود. مترجم شعر آقای محمد الامین در نامه خود چنین نوشته بودند: «من شعر شما را به طور کامل به عربی ترجمه کرده‌ام که علی‌العجالة قسمتی از آن را جهت آزمون برای روزنامه عمان الثقافی فرستاده‌ام و می‌بینیم که آن را چاپ کرده‌اند. اکنون ما در جستجوی نشریه‌ای معتبر هستیم تا تمام ترجمه را یکجا به چاپ برسانیم.»

بعد از دریافت نامه به دلیل وضعیت خاصی که

آنزمان بر روحیه من حاکم بود تا مدتها با آقای محمدالامین تماسی نگرفتم. بعدها هم که یک بار هم قرار می گذاشتیم، آن قرار برگزار نشد و بعد از آن هم من دیگر خبری از ایشان نداشتم.

□ پنج سالی که در بلژیک بودید، فضای غرب چه تأثیری بر شعر شما گذاشته است؟

■ من در آن سالها، یعنی سالهای پیش از رفتن مثل همه علاقمندان به معرفت، کتاب زیاد می خواندم بخصوص آثار ترجمه شده بزرگان غرب را، و در این بین با اینکه شعر و فلسفه برایم اهمیت اصلی را داشتند رمان نیز زیاد می خواندم. نتیجه این شد که کم کم خود را خیلی نزدیک به آنها احساس می کردم و گمان می کردم جای زندگی من آنجاست. آنجا که رفتم فهمیدم، نه، من از آنها نیستم. اگر چه به آنها ایرادی وارد نبود. مردمان خوبی بودند و آنجا هیچکس در حق من هیچ کوتاهی نکرد، اما غم غربت باقی ماند. اگر زندگی در غرب تأثیری بر شعر من گذاشته باشد، این تأثیر بیان همین حیرت نوشتار لژیک است.

□ آیا با شعر امروز جهان آشنا هستید، به کدام شاعر غرب علاقه بیشتری دارید، زیرا در برخی از شعرهای شما تأثیر الیوت را می بینیم، به جزالیوت، از چه شاعران دیگری الهام گرفته اید؟

□ این سوال مرا به یاد مارکز می اندازد که نوشته بود:

«وقتی فاکنر را خواندم گفتم من باید نویسنده شوم» من نیز تا همین حد خود، وقتی بعضی آثار الیوت، بخصوص چهار کوارتت را خواندم از همه نوشته های خود تا آنروز نومید شدم و در همان حال به خود گفتم: من نیز باید شاعر باشم. و از آن روز به نحو دیگری در راه پر از گمراهی شعر و کلام قدم برداشتم. این اثر الیوت بود که مدتها مرا از نوشتن بازداشت. اما درباره شاعران دیگر باید بگویم زمانی شیفته لورکا بودم. شعرهای عاشقانه نرودا را زیاد می خواندم بعدها رمبو و بودلر را به زبان اصلی خواندم و بیشتر با آنها آشنا شدم، همچنین گیوم آپولینر را و خیلی شاعران دیگر. اما این خواندن ها به معنای الهام گرفتن از آنها نبود. من در حالی آثار آنها را می خواندم که خود به طور کامل سکوت کرده بودم و اگر چیزی می نوشتم فقط بعضی تمرینات بود تا ذهن را از سرد شدن باز دارم. بعد از آن تا مدتها دیگر حتی کتاب هم نخواندم. هیچ کتابی و این دوران چهار سال طول کشید تا روایت اصلی بصیرت سایه ها را نوشتم.

□ رد پا و تأثیر شمس تبریزی در بصیرت سایه ها دیده می شود. همانگونه که از شمس بهره برده اید آیامولانا هم چنان تأثیری داشته است؟

■ بی تردید کمتر کسی است که به جهان معرفت تعلق خاطر داشته باشد و از دریای اندیشه مولانا بهره ای نبرده باشد. بهره برده ام آری، اما جرأت نمی کنم بگویم رد پای شمس یا مولانا در کار من دیده می شود.

آنچه می توانم بگویم این است که با «مقالات شمس» مؤانست طولانی داشته ام. سخن عمیق و بدون قصد هر گونه سخن پردازی و جواهر کاری را من در نزد او یافتم، ایجاز در حد اعلائی ممکن و همه جا از موضع قدرتی پاک، قدرت یقین.

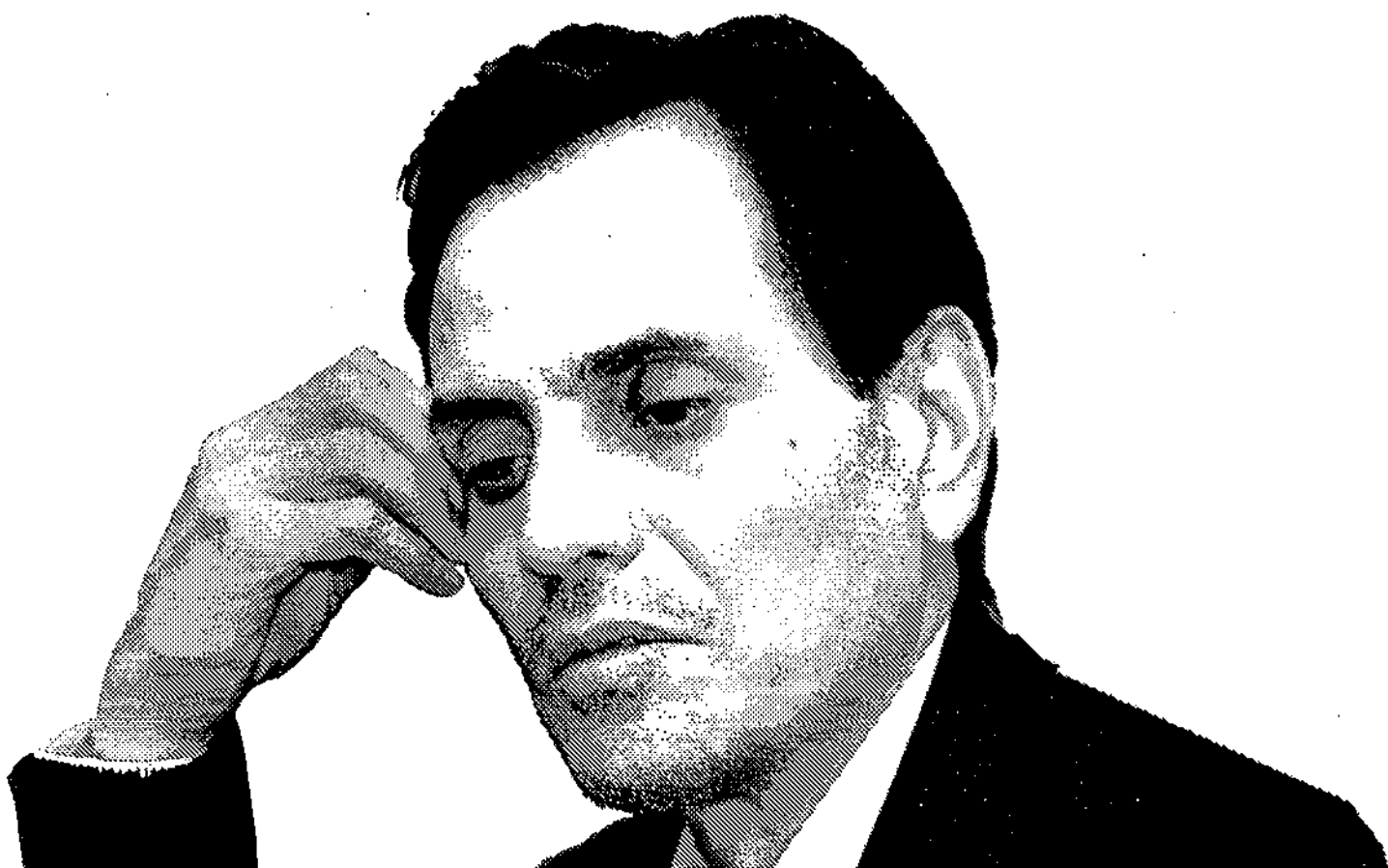
□ آقای صفریان، وقتی کتاب را می خواندم، به شعری به نام «اعتراف» در صفحه ۸۳ برخورد کردم که در آنجا گفته شد: «در دیواره خرابی دل شکافم». از معنی آن سر در نیاوردم. ممکن است توضیح دهید؟

■ سخاوت این جمله به خاطر غلطی چاپی است که در آن رسوخ کرده است. بجای کلمه «شکافم» باید گذاشت «شکاکم». متأسفانه از این غلط ها در هر دوبخش کتاب کم نیست.

خود من بعد از آنکه تعدادی از کتابها توزیع شده بود متوجه آنها شدم و از آن پس غلط نامه ای به کتاب اضافه شد. منتهی همین غلط نامه هم کامل نیست.

□ در شعر امروز ما تفکر کم رنگ است، شما چه جایگاهی را برای تفکر در شعر قائل هستید؟

■ شاید نوشتن به سائقه عاطفه یا احساساتی تند و کند سخت باشد. شاید نفسانیات شخصی و کاملاً ابتدایی خود را موضوع شعر قرار دادن نیز سخت باشد و یا به اجتماعیات زودگذر رو آوردن و یا در عرصه جسمانی شعر و کلمات صرفاً به جستجوی حجم و

بولیفونی و هارمونی و آهنگ و صناعات رفتن و یا خود را به زیور ایسم‌های طی شده آراستن و یا حتی شعر فلسفی گفتن بدون استفاده از توانایی‌های زبان شعر در طرح حقیقت.

اینها هم البته آسان نیستند. اما سخت و بسیار سخت‌تر از همه اینها آخیه‌زدن به گردن اندیشه و واداشتن او به نوشتن به زبانی غیر از نظم و نثر است. «من یاما با معما گفتن دشوار نیست / دشوار تشخیص خود از خود خواهی است.» فکر به آسانی و به زودی تمکین نمی‌کند عرصه اظهار وجود او در حد اعلای مرتبه عرصه فلسفه است. و حالا او باید در جهان شعر به فلسفه بیندیشد. به انسان و علم او بیندیشد و به مسائل همیشگی او یعنی سعادت و مرگ و ابدیت یا ناپایداری و به ریشه‌های رنج و سرور پایدار او، اینها همه کار فکر است اما ابزار او در اینجا دیگر فقط منطق نیست. او باید خود را به همان ابزارهایی که برشمرديم مهم سازد. یعنی عاطفه و سلوک نفس و اعتنا به دیگران و استفاده از بضاعت‌های زبان در عرصه شعر مثل صناعات و موسیقی‌ها و حتی حجم پردازشها و غیره. و تا تفکر بیاید بر این مسائل تا بدان حد تسلط یابد که آنها را فراموش کند و تا بتواند از عهده معرفی حقیقت به زبان شعر برآید سالها و سالها گذشته‌اند و کسی انسان را به عنوان شاعر نشناخته است. و این غبنی است بزرگ!

□ با توجه به اینکه رشته شما معماری است و شاعر هم

هستید، چه ارتباطی بین شعر و معماری می‌بینید؟

■ اگر معماری را به عنوان خلق فضای مفید و مطلوب بشناسیم در شعر نیز باید چنین فضایی فراهم باشد. باید خانه‌ای در خور در اختیار کلمات گذاشت. کلمات در خانه خود باید احساس امنیت کنند. هر معنای درست باید در جای خود باشد. به اخلاق کلمات یعنی بار خنثی، مثبت و منفی معانی آنها باید توجه داشت. نباید بگوییم من مستحق پاداش هستم. مستحق دارای بار منفی است. مثلاً می‌گویند من مستحق این سرزنش نیستم. برای پاداش باید گفت استحقاق. من استحقاق این پاداش را دارم. کلمات باید در فضای صلح و احترام معانی خود را باز گویند. حتی اگر از جنگ می‌گویند نباید بگذاری غرور و ادعا به خانه آنها راه پیدا کند. اینها همه را معماری تعیین می‌کند برای هر حالت درونی آنها باید جا فراهم کرده باشی، همچنانکه در معماری خود ما اینچنین بود. جایی می‌شد گریه کرد. جایی برای اندیشیدن بود. جایی برای تماشای ماه، تماشای هر فصل، هر ساعت از شبانه روز، جایی برای گفتگو و جایی برای خلوت و انس و نیایش و این به بزرگی و کوچکی خانه ربطی نداشت. کلمات در عین اینکه اجزای سازنده خانه‌ی خود هستند ساکنان آن نیز هستند. این ساکنان و مهمانانشان باید سعادتمند باشند حتی اگر از بدبختی می‌گویند. و این خانه باید روشن باشد. روشن روشن.

طنز و رمز در الهی نامه

دکتر بهروز ثروتیان

حوزه هنری، تهران، ۱۳۷۸

در یک نگاه

«الهی نامه» یکی از عرفانی‌ترین آثار منظوم زبان فارسی است که در آن گاه به کمک افسانه‌ها و قصص و گاه با زبانی صریح به بیان اندیشه‌های عرفانی پرداخته شده است. در آخرین بند این کتاب بیت زیر وجود دارد:

ورای این ثرا اسرار گرفتن

روا نبود مگر بردار گرفتن
دکتر بهروز ثروتیان که برای اهل تحقیق چهره‌ای شاخص و شناخته شده است، با استناد به این بیت می‌کوشد وجود «اسرار» در «الهی نامه» را ثابت کند و از آن مهمتر آن چیزهایی را که عطار می‌خواسته بگوید و قادر به گفتن آن نبوده باز کند. اینها چیزهایی است که شما از مقدمه‌های کتاب «طنز و رمز در الهی نامه» متوجه آن می‌شوید و اما هرچه در قریب به سیصد صفحه کتاب جستجو می‌کنید کمتر نشانی از آن می‌یابید. چرا که اساساً نیمی از این کتاب بازنویسی ساده داستان‌های الهی‌نامه به نثر است، و در نیمه دیگر داستان‌ها و حکایت‌های مربوط به نه گروه و دسته در کنار هم آمده، یا به عبارت دیگر طبقه‌بندی شده است. این گروه‌ها عبارتند از: شوریدگان، فرستادگان، راهروان مکتب عشق و عرفان، فرمانروایان، زنان، شاعران، گمراه، خردمندان، کوردلان و بخش نهم که مربوط به «شرح داستان به زبان بی‌زبان جانوران» است.

قاعدتاً باید راز و رمز «الهی نامه» با این طبقه‌بندی آشکار شود؛ چرا که اولاً کار دیگری در این کتاب نشده است، و ثانیاً و مهمتر مؤلف معتقد است: «عطار نیشابوری هرکس از هر طبقه را با کردار و رفتار طبقاتی خود جاودانه کرده و برای باز پوشیدن راز دل، آن همه را در هم آمیخته و در جای جای الهی نامه نهان ساخته تا از چشم نامحرمان در امان باشند.» (ص ۷) اما واقعیت این است که در این کتاب صرفاً یک طبقه‌بندی مکانیکی شده که در آن عمدتاً داستان‌ها و حکایات مربوط به گروه‌ها و دسته‌های ذکر شده در کنار هم آمده، و در همین حد هم متوقف مانده است.

اما اگر خواننده کتاب همچنان در جستجوی رمز و راز «الهی نامه» باشد و در جستجوی آن به تورق کتاب ادامه دهد چه بسا این بار با نگاهی متفاوت مطلب زیر را بخواند: «هرگونه نظم و نثر دیگری جز کتاب الهی نامه عطار نمی‌تواند حقایق موجود در آن کتاب را بیان نماید و اگر صد رساله و کتاب درباره الهی نامه گفته آید باز حق مطلب به جا نمی‌آید.» (ص ۳۰)

اردلان عطار پور

این نوشته نقد نیست. نقد، دانش نقد می‌خواهد. این نوشته مروری‌ست بر شعر بلند «بصیرت سایه‌ها» از مجموعه شعری به همین نام، آن هم نه مروری شایسته این شعر زیبا و فرد، بلکه مروری شتابناک به خاطر لذتی که از خواندن آن برده شده است.

بصیرت سایه‌ها شعر یک سلوک است. سلوک سالکی که درمندان به دنبال خانه وجود خودگشته و به خاموشی رسیده است. شعر با خطابه سالک رودرروی جماعتی عجیب، چنین آغاز می‌شود:

«و آنگاه من رو به آنها آورده / گفتم: / خانمها، آقایان / آن کس که اعتماد می‌کند / خیانت می‌بیند / آن کس که اعتماد نمی‌کند / خود خیانتکار است...»

جماعت، جماعتی عادی نیست؛ خطیبی دارد متین و موقر. زنی از جماعت، در قفسی است که از سر درد و خرد با سالک همدردی می‌کند و کسی دیگر از میان جماعت در پاسخ تعریف نیکی آدمی از سوی سالک، پاسخ می‌دهد: «بدی همان خوبی، خوبی همان بدی‌ست / آن کس که بد نمی‌کند / معلمی دارد به نام ترس»

در این جماعت فیلسوف خردسالی نیز هست که هنگامی که سالک با «فلاخن خنده‌ها»ی جماعت به میان یخها پرتاب می‌شود، خردمندانه او را به جستجوی زنجیرهایش سفارش می‌کند و در حقیقت سالک را به بازگشت به زهدان وجود راه می‌نماید؛ بازگشت به زهدان وجود نیز رسیدن به تعادل و سکنی گزیدن در حال است.

و چنین سالک از جماعت غریب فاصله می‌گیرد تا به «جستجوی اسارت گمشده خویشتن» برود. آنگاه او به یاد می‌آورد روزی را که کودکی خاص بود، به جستجوی آخر دنیا به شرفه بام می‌رسید و از شرفه بام به ابدیت سقوط می‌کرد و راز نجات سالک از چنگال کرکس‌های «آگاهی تاریک» اش نیز همین سقوط در ابدیت یعنی بازگشت به زهدان وجود است؛ زیرا بیکباره در بیست و شش سالگی ده ساله می‌شود و در لحظه سرایش شعر، «دوان دوان در کوچه‌های پنج سالگی به دنبال ماه» می‌گردد، «ماهی که بتابد بر بدبختی خرابه‌های این آگاهی تاریک». زمانی که سالک خردسال به آخر دنیا می‌اندیشید، به ابدیت سقوط می‌کرد، چون با خرد شیفته کودکانه‌اش در اشیاء فرو می‌رفت و هم‌ذات با آنها می‌شد، با علف، با پرند، پرند و با مرگ پرند در برخوردش به شیشه، خلسه مرگ، خرگوش را رسول ماه می‌دید و به جستجوی سلسله حیات در دالتهای عدم می‌گشت، اما با عقلی پرسشگر فریبکار به «بُهِت تاریک» رسیده و به «اضطراب‌های بی منزلت؛ جایی که دیگر حتی فرصت دوست داشتن را نیز در سرسام تقابلی وظیفه و دل، از دست داده و با باری از حسرت به مشاهده بر یاد رفتن

خود نشست است: «لای چرخ‌دنده‌های ضرورت / کار به آنجا می‌رسد / که باید به ساعت خود بنگری / و به خود بگویی / اینک پنج دقیقه وقت برای دوست داشتن / و تا بیایی و بفهمی دلت چه می‌گوید / دیده‌ای بوته خشکی هستی / در گردبادی کور». زیرا که او به دنبال دو چیز بود است: تعلق داشتن به قلب خود یعنی در خانه وجود بودن و نتیجتاً تعلق داشتن به ابدیت یعنی غایب بودن در عین حضور: «ولی من می‌پرسم: / بدون تعلق به قلب خود / چیست انسان به جز بوته خشکی؟ / و بدون تعلق به ابدیت / زمان چیست جز گردبادی کور؟»

عقل پرسشگر فریبکار او را به سوی دانایی از عشق برده و البته بی‌حصه‌ای او را برگردانده است زیرا که «آن کس که عشق را می‌شناسد / بیمار بداقیالی‌ست / که چنان سگی تشنه / در سواحل دریاها شور / آه له خواهد زد».

روایای زیبای عشق همان روایایی بوده است که در زهدان وجود، موجود بوده و لذت آن در جهل زیباست: «عشق / بازی نسیم معطر در کوچه اقاها / که برای نوازش موی آن زیبا / دیگر معطل دلیل نمی‌ماند». یا: «عشق / کلاه بر سر اولین حرف آب / در کلاب افتابروی دبستان».

سالک در سلوک خود به هر طرف که می‌رود به بن‌بست برمی‌خورد؛ اهل معیشت برده معاشند و حسابرگری؛ شاعران دور از حقیقت شعر؛ فیلسوفان گم کرده راه مقصود. همه بردگانی ارباب‌مآب و دور از خانه وجود. سویی همه آنها سوی تنهایی سالک است. به سوی «فرزندگان خاموش اما شاعر» می‌رود. آنان او را به آموختن «زبان مهتاب و آب» نصیحت می‌کنند «و به

بصیرت سایه‌ها

رضا صفریان

نشر توسعه، چاپ اول: ۱۳۷۷

فلسفه های آسیایی

Asian Philosophy

John M. Keller

Patricia J. Keller

این اثر که قبلاً فلسفه های شرقی عنوان داشته است و در سال ۱۹۹۸ تحت این عنوان منتشر شده است به صورتی و تحلیلی ویدئو و چاپ شده است. این اثر به بررسی فلسفه های آسیایی و تأثیرات آنها بر فلسفه غربی می پردازد. در این اثر نیز فصلی جدید تحت عنوان اسلام و چینیسم به اثر افزوده شده است و شامل مباحث زیر است:

۱- فلسفه های هندو

۲- فلسفه های بودایی

۳- فلسفه های چینی

بخش دهم فصل اول به تفکر اسلامی اختصاص دارد.

۰۰۰

که در آغاز شعر، سالک رودروی آنها ایستاد و خواست خطاب به آنها خطابه ای بخواند و با «فلاخن خنده ها» می آنها به میان یخها پرتاب شد، بهتر می شناسیم. آن جماعت چنان که گفتیم جماعتی عادی نیستند بلکه همه به خاموشی رسیدگانی محروم از نور و عنایتند. حتی آن زن بردبار در قفس حتی آن که تفریق خیر و شر را پوچ می دانست و بشر را ذاتاً شریر و معصیت طلب. بصیرت سایه ها درواقع تابش همین بارقه خاموشی ست. خاموشی ای که حاصل جدال خرد شیفته با عقل فریبکار است. در این جدال، شعر به حکمت تبدیل شده است و حکمت به همان نور و عنایت. شاعر تنهایی فرزنانگان را به زیبایی تمام سروده است. زبان شعر ساده و پرهیزگار است و سراسر شعر سرشار از ترکیبات تکان دهنده و موجز لذت. از چشم اندازی دیگر، بصیرت سایه ها تقابل «معصومیت» و «تجربه» است، دقیقاً به همان معنا که در شعر بلیک - شاعر انگلیسی - آمده است.

آن تنهایی و این تقابل در شعرهای کوتاه مجموعه شعر بصیرت سایه ها با ایجازی خاص حضور دارد. با هم شعر کوتاه «نصیحت های شیطانی» را می خوانیم: «هزار پرندۀ بی منظور از تو گریخته اند / و این دیگری نیز که باقی مانده است / خواهد گریخت / هزار راه روشن در برابر تو به انتها رسید / و چراغ های خسته در انتهای آن راهها / جان دادند / حتی گریه ها متعجب بودند / از سماجت کسی که می داند نیست / و باز هم می رود / به دیگران همیشه حقیقت گفته ای / و به خود روز و شب دروغ / دست بردار انسانی گمراه / به خاطر حقیقت سخن مگو».

همراه داشتن کودکی خود / و خریدن یک توپ آبی برای او / به جای دائرة المعارفی مرده برای خود / و عزیز و دوست داشتن او / به جای پرستیدن خود / و با او به دیدار دیگران رفتن / و سخن به میل او گفتن / و خود را طلب کار حقیقت ندانستن / و مثل نسیمی با جهان در آشتی بودن / و به غم همسایه اندیشیدن / و این سان کوچک / ولی لایزال ماندن.

اما سالک را «نگاهی استدلال جو» ست و لذا تنها می ماند. آنگاه او به سمت حکیمان می رود. «به سخن حکیمان متقاعد دره های عمیق» دل می سپرد. و سفارش آنان به او سکوت است: «وصیت آنان سکوت بود و / استطاعت چشم و هوش را به هیچ انگاشتن / و چشم به روی صورت و صورت ها بستن / و نیاندیشیدن / و نیاندیشیدن / و نیاندیشیدن / به علاوه کسب لیاقت در قلب / و این چنین خاموش / در انتظار نور و عنایت ماندن».

گرچه سالک ما در آغاز هنوز درمانده است و سرش «محل جدالی میل و فضیلت» است اما سرانجام پس از نومید شدن از «شکفتن یک گل پاسخ / در نگاه زنی. یا فیلسوفی یا اربابی» به تنهایی ابدی خود می رسد و لاجرم به انتظار نور و عنایت، چشمانش را می بندد و خاموش می شود: «چشمانت را ببند / و در انتظار نور و عنایت خاموش باش». چنانکه می بینید این خاموشی، خاموشی واصلان نیست اما خاموشی سالکان است. زیرا که صورت ها و تباین صوری آنها راه رسیدن به زهدان وجود را بر سالک سد می کنند و سالک در سلوک خود لازم است که به «سخن حکیمان متقاعد دره های عمیق» گوش جان سپارد. اکنون ما آن جماعت غربی را

یک گزیده خواندنی در فلسفه هنرها

Aesthetics

A Reader in Philosophy

David Gorman

Lee B. Brown

این کتاب شامل ۱۰ متن گزیده است که برای معرفی مسائل فلسفی زیبایی شناسی و هنر - فلسفه، عکاسی، موسیقی، سینما و رمان و غیره - تدوین شده است. این کتاب گرایش جدیدی را که در برابر دید مجرده و انتزاعی هنر به عنوان یک کلیت انتزاعی ایستاده است منعکس می کند و اینک نمونه ای از مباحث کتاب فلسفه (علاقه تولید از تئودور و تحلیل شکلی از تئودور، چاپخانه اثر دیگری از مارتن هایدگر، حقیقت فلسفی از ژاک دریدا و...) عکاسی (آثار هنر در عصر تکنیک مکانیکی از والتر پیاتین چرا عکاسی هنر نیست؟ از رابرت اسکیرتون و...) سینما و هنرهای رندانه، بحث کثرت معماری و پیچیدگی موسیقی، رقص، آلبانیا، نمایش، هنرهای مردم پسند.

در بخش معماری و پیچیدگی، مباحثی از کوربوزیه، والتر پیاتین و ژاک دریدا بسیار قابل تأمل است. در فصل ادبیات، آثار ادبیات چیست؟ پرسش جری اینکسون که به فارسی هم ترجمه شده است و مقاله نویسنده چیست؟ مهمل لیک فیلتریکر است. در بخش هنرهای تجسمی باید از مقاله ژان فیونسو لیرنر و رقص است. هنر در مقاله لیرنر و لیک فیلتریکر و رقص و بازی شناسی، همچنین مقاله فیلسوفی با عنوان آن دربار و مقاله دربار موسیقی و هنرهای تجسمی دربار باید نام برد.

محمد شریفی

خرد شیفته

کتاب ماه ادبیات و فلسفه // شماره ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰

گاهی کتاب‌هایی در نقد ادبی به چاپ می‌رسند و این نظر را تأیید می‌کنند که نقد ادبی همواره در ایران رو به پختگی می‌رود؛ به ویژه به وسیله منتقدان جوان‌تر که شجاعت اظهار نظر - درست یا غلط - را دارند، چرا که با علاقه و اشتیاق به خود جرات مطالعه در هر زمینه‌ای را می‌دهند و نام بزرگان، آنان را مرعوب نمی‌کند. اینان با اندوختن تجربه گذشتگان، گام در راه‌های ناگشوده و نوگشوده‌ای می‌نهند که خواه ناخواه به پختگی در کاروری نظریه‌های علمی ادبیات می‌انجامد. صدالبته باید از استادان نواندیش دانشگاه‌ها سپاسگزار بود که اغلب یاور و راهگشای چنین تحقیقاتی هستند.

من وقتی کتاب ساختار زبان شعر امروز را خواندم، تحسین کردم و تقدیر از زحماتی که آقای مصطفی علیپور کشیده بودند. آقای علیپور نشان داده که تسلط کافی بر زبان شعر معاصر دارد.

نقد زیانشناختی، پس از رواج تئوری‌های سوسور در جهان جنبه علمی یافت و این دیدگاه نقادی در اغلب تئوری‌های پس از خود نفوذ کرد و همه را به نوعی تحت تأثیر خود قرار داد. توجه به زبان شعر فارسی هرچند در گذشته نمونه‌هایی دارد اما هرگز جنبه عام تخصصی و علمی دقیق نیافته است؛ زیرا بیشتر متوجه مباحث منطقی دلالت الفاظ بر معانی می‌شد که این هم چندان گسترده در ادبیات مورد بحث قرار نمی‌گرفت و نهایتاً بیشتر مربوط به اصول فقه و منطق می‌شد. از طرف دیگر، اصولاً بحث‌های مربوط به زبان شعر در علمی به

نام «معانی» تدوین شد که این یکی نیز در اغلب نزدیک به تمامی موارد ناظر بر زبان عربی بود و کمتر به ساختارهای معنایی فارسی به طور اختصاصی می‌پرداخت و حداکثر نیز محدود می‌شد به بحث‌هایی مثل فصل و وصل؛ به ویژه که استادان این دانش نیز پرورده حوزه‌های ادبی به شدت سنتی بودند و خواه ناخواه متمایل به همان زبان عربی و ویژگی‌های آن، و نیز سخنان تکراری گذشتگان.

البته از خاطر نباید زدود که شاعران همواره از استعدادهای زبان فارسی سود جست‌اند و غالباً منتظر اظهار نظرهای این معانی‌دانان نمانده‌اند. بررسی ساختار زبان در شعر رودکی و ناصرخسرو و فردوسی و سعدی و مولوی و حافظ و اغلب شاعران صوفی و غیرصوفی نشان خوبی از این موضوع ارائه می‌کند.

چنان که گفتم غالب بحث‌های منتقدان نیز بسته و گریخته و پراکنده بود؛ مثلاً شمس قیس رازی در یک مبحث می‌گوید: «جمهور ائمه نحو و لغت و کافه اصحاب عروض متفق‌اند بر آنکه ابتدا به حرف ساکن و وقف بر حرف متحرک مقدور بشر نیست، و این درست‌تویه فسایی از ولایت فارس در این باب خلاف همگنان کرده است و رسالتی در امکان این دو مستحیل نوشته و آن را به سخنان بی‌حاصل و دعاوی لا طائل مطول گردانیده و...» (قزوینی / ۳۶). این مثلاً یک نظریه مربوط به زبان است که این درست‌تویه پیرامون واژه‌ها در شعر مطرح کرده است. از این به بعد بحث در این کتاب کمی جالب‌تر می‌شود که فعلاً کاری به آن ندارم اما ببینید که شمس قیس چگونه بدون داشتن هیچ دلیل و صرفاً به خاطر تمایل به عروض عرب و زبان عربی به رد کردن آن پرداخته و حتی به خود زحمت نداده که احتمال بدهد ممکن است لهجه‌های دیگری هم موجود باشد. هرچند

که نظریه ابن درست‌تویه فسایی کاملاً صحیح است اما کسی مثل شمس قیس نیز تحمل این اندک بررسی علمی و غیرمتخصصانه را ندارد. به هر حال امثال این مباحث، حداکثر چیزهایی بود که درباره زبان فارسی مطرح می‌شد و در واقع باید گفت گرایش به تقلید از ساختمان زبان عربی، بحث‌های زبانی فارسی را قرن‌ها دچار رکود و انحراف کرده بود.

اما در دوران معاصر، به ویژه پس از گسترش زیانشناسی و نقد زبانی، تلاش‌های متعددی در این زمینه صورت گرفته است و این جنبه از نقد را رو به پیشرفت می‌برد.

لزومی به نام بردن از چند مقاله و کتاب که در این زمینه تألیف شده، نمی‌بینم اما این تحقیق و کتاب حاضر را باید یکی از بهترین بررسی‌های معاصر درباره زبان شعر امروز به شمار آورد.

این کتاب در چهار بخش عمده تألیف یافته که عبارتند از: ملاحظات نظری، ساختارهای نحوی زبان شعر امروز، واژگان در زبان شعر امروز، و رویکرد به شیوه‌های بیان محاوره در زبان شعر امروز.

بخش اول، در فصل «لفظ و معنا در شعر» به مباحثی مانند زبان شعر و تخیل و کلمه پرداخته شده است که در عین حال که جالب و خوب است، ولیکن به تمامی می‌توانست در فصل بعدی این بخش تحت عنوان «تمایز شعر و نثر در صورت و ساختار» گنجانده شود. البته این امر از ارزش کل اثر نمی‌کاهد اما بهتر بود که در این زمینه دقت بیشتری به عمل می‌آمد تا موجب تکرار مطلب نگردد؛ حتی فصل بعدی نیز به نام «تمایز شعر و نثر در مقصود و محتوا» می‌توانست بخش دیگری از بحث‌های فصل قبل را در خود جای دهد. در هر صورت فصل دوم این بخش، تمایز شعر و نثر را در

احمدابومحبوب

ساختار زبان شعر امروز

صورت و ساختار عبارت می‌داند از: واژگان، موسیقی، دستورگیزی، تخیل و ایجاز. البته می‌توان تأثیر عاطفی فشرده‌تر و شدیدتر شعر را نیز بر آنها افزود.

بخش دوم کتاب تحت عنوان «ساختارهای نحوی زبان شعر امروز» به دو مبحث عمده «نوآوری نحوی» و «باستان‌گرایی نحوی» پرداخته است. نویسنده سعی داشته که در نحو، چیزی را از نظر دور ندارد. بنابراین نوگرایی در فعل و ترکیبات اضافی و وصفی، و جابجایی عناصر نحوی، حذف، و حروف را به دقت و با ذکر نمونه‌ها و شاهد مثال‌هایی کافی مورد بررسی قرار می‌دهد و حقیقتاً در این امر موفق بوده است. در قسمت باستان‌گرایی نحوی نیز درباره اشباع و سکون و حروف و انواع اتصال ضمیر به بحث پرداخته است و باز هم نمونه‌هایی از شاعران بزرگ معاصر ارائه می‌دهد.

بخش سوم کتاب نیز نوآوری در واژگان از نظر صرفی و تغییر ساختمان فعل و ابداع فعل‌های نو و ترکیبات جدید و جمع‌های نامتعارف و نیز باستان‌گرایی واژگانی را بررسی کرده است. این باستان‌گرایی را نیز در چهار قسمت احیای واژه‌های مرده، فعل، اسم و صفت و قید، و افزایش و کاهش به تحقیق و نقد کشیده است.

بخش چهارم کتاب نیز رویکردهای محاوره‌ای شعر معاصر را به نقد و بحث آورده است. این شیوه عمدتاً از نیما به بعد در شعر معاصر جا افتاده و رواج یافته است؛ هرچند که پیش از او نیز بیش و کم در اشعار ایرج میرزا، عشقی، نسیم شمال و... کاربرد داشته است و در واقع باید آن را حاصل زبان شعری مشروطه بدانیم.

همه اینها عالی است اما می‌خواهم بگویم جای یک بخش دیگر تحت عنوان «تأثیر ترجمه بر ساختار زبان شعر معاصر» واقعاً خالی است. این بحث نیز می‌توانست موضوع نقد و بررسی نسبتاً گسترده‌ای در

شعر معاصر باشد. تأثیرهای ترجمه در نحو، در واژگان و ترکیب‌سازی، از طریق گره‌برداری و غیره... البته این‌ها جدا از تصاویر و تخیل و مضمون است که مربوط به ساخت زبان نمی‌شوند. حتی تأثیر زبان‌های یومی مثل مازنی، گیلکی، آذری، کردی و... می‌توانست بخش جذابی را به خود اختصاص دهد؛ و البته این موارد نیاز به شناخت کافی از تمامی این زبان‌ها دارد. اذعان داریم که نمی‌توان مثلاً تأثیر نحوی و واژگانی گویش آذری بر شعر شهریار و مازنی بر شعر نیما و لهجه خراسانی بر شعر اخوان و... را نادیده گرفت.

نکات کوچک دیگری به نظرم می‌رسد که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد؛ از جمله این که نویسنده در صفحه ۵۲ می‌نویسد: «گرچه خصلت ذاتی زبان فارسی، یعنی حرکت منظم اصوات در کلمه و جمله، سبب نوعی موسیقی حتی در نثر می‌گردد...»؛ اینجا باید بگویم که این خصلت فقط خاص زبان فارسی نیست بلکه تمامی زبان‌ها این ویژگی را کم و بیش دارند و همین است که به زبان‌ها تشخیص ویژه‌ای می‌بخشد. اصولاً نثر نیز در هر زبان آهنگ خاص خود را دارد که به وسیله مصوت‌ها و نظم آنها، تکیه‌ها، درنگ‌ها، نواخت‌ها و هم‌آوایی‌ها در حالات مختلف و مفاهیم و موقعیت‌های گوناگون پدید می‌آید. عجبالتاً به این موارد زیانشناسی نمی‌پردازم و فقط خواستم اشاره‌ای به این مطلب داشته باشم.

نکته دیگر این که در صفحه ۷۸ درباره این مصرع شاملو:

«با تلاش از پی بهزیستن، امید می‌تابد، به چشمش رنگ...»

نوشته‌اند: «تأییدن فعل لازم است. در سطر فوق به جای فعل متعدی به کار رفته است. اگر به معنای لازم

به کار رفته باشد، ترکیب جمله غلط و نارسا است. چنانچه رنگ را مفعول بگیریم، تأییدن به جای تابندن به کار رفته است. و اگر آن را اینگونه معنا کنیم که رنگ امید به چشمش می‌تابد، در این صورت نیز بافت عمومی جمله نارسا و غلط می‌شود و چنین معنایی را نمی‌رساند.»

از زاویه‌ای که ایشان نگریسته‌اند، مطلب کاملاً درست است؛ اما من می‌خواهم بگویم که اولاً این شعر است و گاهی در زبان تصرفاتی می‌کند و ثانیاً بدون در نظر گرفتن تصرف در زبان، و فقط به دلیل شعر بودن، از دیدگاهی دیگر نیز می‌توان بدان نگریست؛ یعنی این که به قول رولان بارت باید بتوانیم جاهای خالی و نوشته نشده را بخوانیم. ببینید در پایان مصراع، سه نقطه گذاشته شده، یعنی هیچ چیزی نوشته نشده اما جای چیزی است که نیامده و به عبارتی پنهان شده است. اینجا می‌تواند جای کلمه‌ای باشد. خوشبختانه، «می‌تابد» خود قرینه است؛ یعنی لازم نیست آن را متعدی فرض کنیم تا مجبور شویم «رنگ» را مفعول بدانیم. آن سه نقطه به خوبی می‌تواند جای دوم کلمه «می‌تابد» باشد. به عبارت دیگر ما با دو جمله رویارو هستیم: ۱- امید می‌تابد. ۲- به چشمش رنگ می‌تابد. در حقیقت، آن عبارت بدین معنی نیست که «امید به چشمش رنگ را می‌تاباند»؛ زیرا خود این عبارت نیز بی‌معنا است. ما در اینجا یک حذف دیگر هم داریم و بنابراین دو جمله کامل در اینجا چنین است: ۱- امید به چشمش می‌تابد. ۲- رنگ به چشمش می‌تابد. «به چشمش» در میان عبارت، پیوندی بین دو طرف ایجاد می‌کند و واقعاً حذف زیبایی صورت گرفته است. از طرف دیگر، به نوعی در این دو جمله‌ای که استادانه با هم ادغام شده‌اند، رنگ و امید معادل هم قرار گرفته

ساختار زبان شعر امروز

درباره واژگان، سبب و ساختار زبان شعر امروز

مصطفی علیپور

مصطفی علیپور

انتشارات فردوس

چاپ اول: ۱۳۷۸

است. در واقع شاعر نمی‌خواهد بگوید که امید، او را به زیبایی‌ها و رنگ‌ها رسانده است، برعکس، روال کل مصراع «با تلاش از پی بهزیستن...» می‌خواهد بگوید که تلاش، او را به امید رسانده است. او امید را دیده است اما از درون تلاش خود؛ او به زیبایی‌ها رسیده است اما از درون تلاش خود. امید و رنگ در این مصراع از چشم نمی‌تابند بلکه به چشم می‌تابند؛ یعنی او امید و رنگ را می‌بیند؛ این تلاش است که باعث می‌شود او امید و رنگ را ببیند، تلاش است که امید و زیبایی‌ها را نشان می‌دهد. می‌بینیم که با یک تحلیل زبانی به چیزی دیگر رسیدیم. به نظر من این جمله شاملو یکی از عمیق‌ترین کنکاش‌های زبانی او را نشان می‌دهد و البته من نحوه دیگری از قرائت این جمله را نیز نفی نمی‌کنم ولی فعلاً بدان نمی‌پردازم.

در صفحه ۸۱ نیز درباره مصراع دیگری از شاملو: «و درد سنگین این هر دو افق بر سینه من می‌فشارد».

نوشته‌اند: «شاعر فعل متعدی می‌فشارد را در معنای لازم به کار برده و درد سنگین را فاعل فعل دانسته است، که بسیار نارساست و به هیچ وجه قابل توجیه نیست.» البته می‌دانیم که «فشاردن» به معنای «زور آوردن» و «سنگینی وارد کردن» است و به همراه «بر» می‌آید. از طرف دیگر این حرف اضافه «بر» پیش از اسم به همراه افعال نیز می‌آید و در مفهوم تغییری اندک ایجاد می‌کند؛ به عبارت دیگر، «فشاردن بر چیزی» به معنای «زور آوردن بر آن چیز» است و همچنین به معنای «فشردن آن چیز را». اما اگر در معنای دومی باشد مفهوم استعلا و فشار از بالا از آن بر نمی‌آید. درواقع کلمه «سینه» به واسطه حرف اضافه «بر» مفعول واقع شده است و این امر هم در ساختار زبان فارسی کاربرد دارد از

طرف دیگر می‌توان این فعل را در این ساخت از جمله، فعلی مجهول به شمار آورد؛ یعنی به معنای «فشورده می‌شود». این هم هیچ استبعادی ندارد و مثل کار فعل «نیفزاید» سعدی در مصراع «قیمت سنگ نیفزاید و زر کم نشود» است. این فعل گنجایش این چندگونگی را دارد و چنان نیست که به هیچ وجه قابل توجیه نباشد. وانگهی باید توجه داشت که فعل «می‌فشارد» می‌تواند دو مفعولی نیز بشود که یک مفعول به همراه «را» و مفعول دیگر به همراه «بر» یا «به» می‌آید.

باز در صفحه ۸۸ درباره مصراع دیگر: «آیا چه اتفاق؟»

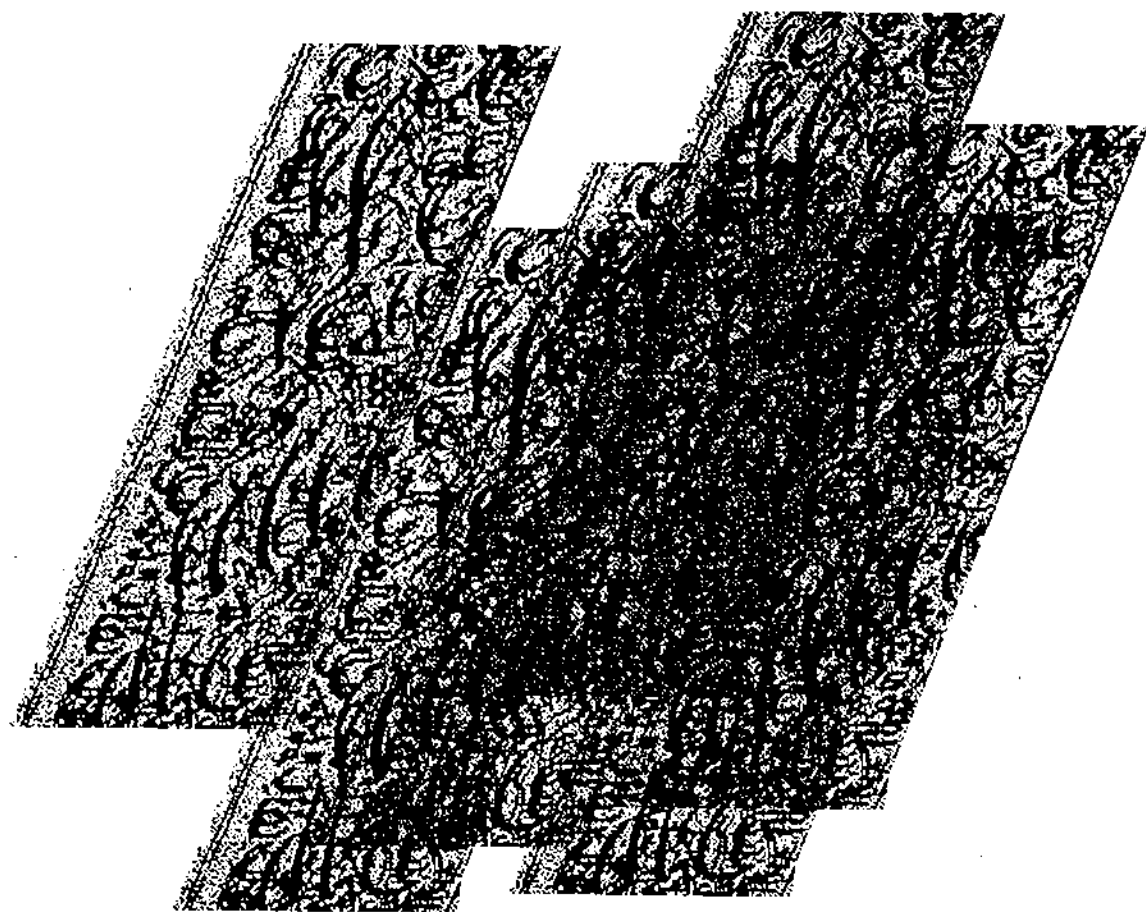
نوشته‌اند: «آشکار نیست که شاعر با استناد به کدام اختیار زبانی و قرارداد دستوری، فعل افتاده است را حذف کرده است.» و بعد معتقد هستند که ضرورت وزنی شاملو را به چنین اشتباه فاحشی انداخته است. البته می‌دانیم که این مصراع می‌توانست با «فتاده‌ست» یا چیزی مثل این پُر شود و وزن هم مختل نشود؛ اما شاملو چنین نکرده است. از طرف دیگر می‌دانیم که وی کسی نیست که جمله را فدای وزن کند. از این گذشته، چرا نتوانیم فعل «افتاده است» را با قرینه معنوی محذوف بدانیم؟! زیرا مفهوم این فعل ذاتاً در کلمه «اتفاق» وجود دارد و این یک نوع ایجاز زبانی است. از دیگر سو «قطع کلام» یکی از شیوه‌های بلاغت است که می‌تواند بیانگر شگفتی یا تکیه یا شتاب یا شرم یا دلهره یا اندوه باشد و اصطلاحاً می‌توان آن را «سکوت بدیعی» (Rhetorical Reticence) نامید. به هر ترتیب معیاری دقیق برای نادرست بودن آن در دست نیست.

در صفحه ۱۰۰ درباره یک کلمه در مصراع شعر فروغ:

«سارهای سرآسیمه از درخت کهنسال پر زدند»

می‌نویسند: «سرآسیمه قید است از نوع معنایی حالت.» اما کمی دقت بیشتر نشان می‌دهد که کلمه «سرآسیمه» صفت است و به معنای «هراسان» و «مضطرب» و «حیران». این کلمه می‌تواند هم در نقش وصفی به کار رود و هم در نقش قیدی؛ و این نشان می‌دهد که نوع کلمه قید نیست. در اینجا هم در نقش وصفی به کار رفته است. در فرهنگ «معین» نیز این کلمه صفت دانسته شده است.

درباره «اضافه گسسته»، مانند جمله «من دلم سخت گرفته است از این»، که در شعر نیما آمده است، در صفحه ۱۳۲ گفته‌اند: «به نظر می‌رسد که ساخت اضافه گسسته شکل دگرگون شده‌ای از یک ساخت نحوی گفتار مردم مازندران باشد.» مانند می‌دل بگفته (=دل من گرفته). در اینجا باید بگوییم که اولاً این ساخت جمله مازندرانی هیچ ارتباطی به بحث مربوط به اضافه گسسته (من دلم گرفته) ندارد؛ زیرا اصولاً ساختار ترکیب اضافی در زبان‌هایی مثل مازندرانی و گیلکی براساس تغییر جای مضاف و مضاف الیه نسبت به فارسی است؛ یعنی مضاف الیه اول می‌آید و پس از آن مضاف آورده می‌شود. در این صورت هیچ گسستی میان آنها دیده نمی‌شود. ثانیاً این شکل از جمله‌بندی جزو گفتار عامیانه محاوره‌ای زبان فارسی و در میان مردم بسیار رایج است و ابداع تازه‌ای نیست. این فقط گرایش نیما را به زبان محاوره نشان می‌دهد؛ مانند: «من بچه‌ام از دست رفته» یا «تو کتابت پیش من نیست» یا «او ماشینش خراب است»، هزاران نمونه مثل این می‌توان از زبان مردم نمونه آورد. از طرف دیگر باید توجه داشت که این نوع اضافه گسسته به هیچ ترتیبی در زبان‌های مازندرانی و گیلکی امکان ساخت در زبان ندارد؛ زیرا در این زبان‌ها ضمیر متصل اضافی اصلاً وجود ندارد و این

غزل انقلاب؛ دوره تازه‌ای از شکوفایی غزل

تأثیر انقلاب ۵۷ در سباحتار و محتوای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و هنری ایران که به تغییراتی بنیادین منجر شد، به قدری آشکار است که نیازی به اثبات ندارد. با توجه به این تغییر همه جانبه، بدیهی است که غزل نیز در فضایی تازه و دیگرگونه قرار گرفت و تن به تغییراتی داد که نمود آن را در شمار بسیاری از غزل‌های پس از انقلاب می‌توان دید.

غزل، قالب کهنی است که بالقوه، توانایی پذیرش هرگونه محتوای و مفهومی را در چهارچوب تفکرات شاعر داراست، و شاهد این مدعا سیر بلندی است که غزل از آغاز تا به امروز داشته و محمل معانی بیشماری از جمله عشق و عرفان و اخلاق و حکمت و... بوده است. اما در دهه‌های سی و چهل، بسیاری از شاعران نوپرداز که تصور می‌کردند دگرگونی محتوای زندگی مدرن، ناگزیر به دگرگونی قالب‌ها می‌انجامد، از غزل و دیگر قالب‌های کلاسیک شعر فارسی، رویگردان شدند و به شعر نیمایی و سپید روی آوردند. البته در این میان بودند شاعرانی که همچنان، غزل را به عنوان قالب نامیرای شعر فارسی پذیرفتند و غزل‌های موثری نیز سرودند، اما توجه جدی به این قالب، پس از انقلاب ۵۷، بیشتر از گذشته شدت گرفت.

با دگرگونی باورهایی که طی سالها ذهن و روح بسیاری از شاعران را در چنبره پرقدرت خود گرفته بودند، غزل نیز پذیرای دگرگونی‌هایی شد که به هرچه کامل‌تر شدن درونمایه و ساختار آن کمک شایانی کرد. در سال‌های پیش از دهه ۶۰، بسیاری از باورهای دینی، تحت‌الشعاع مسائل و معضلات عادی و سیاسی

قرار داشتند و معمولاً آنچه که درونمایه بسیاری از غزل‌ها را رقم می‌زد، یا مفاهیم صرفاً تغزلی و رمانتیک بود، و یا مضامینی مربوط به ظلم و فقر و نابرابری.

ایمان به غیب، ارادت و احترام قلبی به اولیاء و ائمه اطهار، اعتقاد به راز و رمزهای عرفانی و دینی با نگاهی عمیق‌تر و تازه، و در مجموع، سرسپردن به باورهایی که در دل و جان مثالی ما ریشه دوانده بودند، جایی در غزل پیش از انقلاب (جز در موارد معدودی) نداشتند. البته در این میان، بودند شاعرانی که تسلیم جریان شعر به ظاهر آوانگارد نشدند (مثل شهریار که یکی از نامدارترین غزلسرایان معاصر به شمار می‌رود) اما در مجموع، شاعران نوپرداز که جز به دگرگونی فرم‌ها و قالب‌ها نمی‌انديشیدند، چندان وقعی به غزل نمی‌نهادند و به بهانه کهنه گرایی و کهنه سرایی شاعران غزل پرداز، خصمانه یا بی تفاوت از کنار غزل عبور می‌کردند. اما غزل انقلاب، بیانگر دوره‌ای متمایز از دوران پیش، و در عین حال ادامه منطقی ادوار گذشته غزل فارسی است، که می‌توان این دوره را نقطه عطفی در تبلور غزل نو با زبان زنده امروز به شمار آورد؛ زبانی که از ترکیبات و توصیفاتی که به وفور در غزل شاعران سلف یافت می‌شود، تغذیه نمی‌کند و جز به زبان امروز عنایت ندارد.

گفتنی است که غزل انقلاب، غزلی منفک و مستقل از برخی از قله‌های شاعران سلف نیست، اما ویژگی‌هایی دارد که در طی این دو دهه، درخشش بیشتری نسبت به گذشته یافته‌اند و به یک دوره دیگر غزل، تشخیص داده‌اند. بحث درباره غزل انقلاب، بحث مفصلی است که در این مجال کوتاه، امکان بررسی دقیق و همه جانبه آن میسر نیست، پس بنا بر این، برخی از ویژگی‌های غزل انقلاب را با ارائه مثال‌هایی از شاعران معاصری که به ارزش‌های اصیل و درونی

انقلاب اسلامی، توجهی جدی و مومنانه داشتند، برمی‌شماریم:

غزل انقلاب و زبان نوین

تا پیش از فروغ، هیچ شاعری برای نزدیک کردن تصاویر شعر نیمایی و مدرن به قالب غزل، تلاش درخور توجهی نکرده بود. تنها غزلی که از فروغ در کتاب تولدی دیگر به چاپ رسید، نشانگر این واقعیت بود که اگر زبان شاعر، زنده و سیال، و تفکرش عمیق و فراگیر باشد، سذ همگین قالب سخت و انعطاف‌ناپذیری همچون غزل را در هم می‌شکند و فضاهای تازه‌تری را بدون مزاحمت قوانین غزل، تجربه می‌کند.

غزل‌های پیش از انقلاب، به استثنای غزلی از فروغ و غزل‌هایی از منزوی، عموماً یا در سبک خراسانی بودند (اخوان ثالث) یا عراقی (شهریار) و یا تلفیقی از عراقی و زبان امروز (ه. ا. سایه). اما پس از انقلاب بعضی از شاعران جسور و هوشمندی که در روند این تغییر قرار گرفته بودند، با این طرز تفکر، که می‌توان قالب‌های کهن شعر فارسی را دوباره احیاء کرد، قدم به ساحت شعر گذاشتند و نخستین غزل‌های انقلاب را که رنگ و بویی دینی و انقلابی داشت سرودند و برای شاعران پس از خود، امکان حضور در فضای جادویی غزل را فراهم کردند.

احتمالاً یکی از دلایل رویکرد وسیع شاعران انقلاب به قالب غزل، صرف‌نظر از زیبایی صوری آن که در وزن و ردیف و قافیه و صنایع جذاب لفظی و معنوی ریشه داشت، نوعی مبارزه‌جویی برای رسیدن به زبانی مردمی و در عین حال شاعرانه بود.

گفتنی است قوانین متعددی که به فخامت و صلابت این قالب کهن افزوده است، همچون موانعی محکم در برابر شاعران قد علم می‌کنند و آنان را به مبارزه می‌خوانند. اینکه شاعر، بدون درگیری متکلفانه با وزن و ردیف و قافیه، و بدون تبعیت اجباری از قوانین

سعید یوسف‌نیا

تأملی در غزل انقلاب

درونی غزل، مثل مراعات نظیر، قادر باشد که مکنونات خود را با روح این قالب، هماهنگ و همراه کند، کار ساده‌ای نیست.

اغلب شاعرانی که در نهان یا آشکارا ادعای شاعری داشتند، مُشت خود را با سروشن یک غزل، در برابر خواننده یا شنونده هوشیار، بازکرده‌اند. و این، نشان می‌دهد که صرف رعایت قوانین جزمی غزل، نمی‌تواند دلیل موجهی بر شاعر بودن کسی باشد که فقط با برخی از تصاویر کلیشه‌ای و یا احتمالاً وزن و عروض و قافیه آشناست.

منظور من از مبارزه‌جویی شاعران اصیلی که قصد همزیستی با این قالب جذاب و کهنسال را دارند، همانا درگیری صمیمانه با قوانین غزل، برای یکی شدن با این قوانین است، به طوری که مانع، به قانون تبدیل شود، و قانون نیز در درخشش محتوی، شفافیت حضور خود را از دست بدهد. و این مهم، میسر نمی‌شود، جز با غوطه‌ور شدن در زبانی ساده و زنده و صمیمی. به این ترتیب، شاعرانی که مشتاقانه در قالب غزل، در پی یافتن خویشتن خویش بودند، ضمن بهره‌گیری از مفاهیم والای مستتر در شعر شاعرانی چون مولانا و حافظ و عطار و... تلاش کردند تا زبانی غزل را به سادگی زبان گفتار، نزدیک کنند، بی‌آنکه به اصالت شعری غزل، لطمه‌ای وارد شود:

پیش از تو آب، معنی دریا شدن نداشت
شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت
در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار
حتی علف، اجازه زیبا شدن نداشت...

سلمان هراتی (از آسمان سبز)

ناگفته نماند که برخی از شاعران انقلاب، در تلاش برای رسیدن به سبک و زبانی نو در غزل، به بیراهه رفتند و ضمن دور ماندن از یکپارچگی و همبستگی درونی واژگانی غزل، به دام افراط افتادند، و عجیب آنکه

این غزل‌های عمیق نما و سطحی، بشدت مورد استقبال قرار گرفتند اما مدتی نگذشت که به فراموشی سپرده شدند:

من واژگون، من واژگون، من واژگون رقصیده‌ام
من بی‌سروبی دست و پا در خواب خون رقصیده‌ام
میلاذ دانایی منم، پرواز بینایی منم
من در عروجی جاودان، از حد فزون رقصیده‌ام

نصرالله مردانی

ارتباط منطقی میان واژه‌ها و تصاویر و ترکیبات غزل، از قوانین تخلف‌ناپذیری است که نبود آن، به اصالت و مانایی غزل، لطمه‌ای جبران‌ناپذیر می‌زند، و تنها ارمغان آن، اشتغال به الفاظ است.

برای مثال در این بیت:

در شطّ سرخ آتش، نعلش ستاره می‌سوخت
خون نامه نبرد است، آیین پاسداران

نصرالله مردانی

روابط میان تصاویری مثل سوختن نعلش ستاره و خون نامه نبرد و شطّ سرخ آتش و آیین پاسداران، بسیار گنگ و مبهم است و نشان می‌دهد که شاعر، با دستاویز قرار دادن مضمونی والا، به ترکیبات و تصاویری متوسل شده است که در وهله اول، قابل تأمل و جذاب می‌نماید، اما پس از اندکی توقف و تأمل، ضعف‌های آن، آشکار می‌شود.

به هر تقدیر، در کنار غزل‌های ظاهراً مدرن، و غزل‌هایی که کاملاً رنگ و بوی شعرهای قرن هفتم و هشتم و نه و... را داشتند، غزلی جوانه زد و بالید که هم از میراث گذشتگان سود می‌جست و هم تحت تأثیر شرایط نوین زندگی قرار داشت؛ شرایطی که بر اثر وقوع انقلاب، به دگرگونی ارزشها و هنجارهای مادی و معنوی انجامید.

سلامت و سادگی زبان غزل

تبعیت از دستور زبان نوین فارسی، با استفاده از

برخی ترفندهای کلاسیک زبان غزل، یکی دیگر از عوامل تغییر ساختار درونی غزل انقلاب به شمار می‌رود. در غزل گذشته، با بسیاری از واژه‌های کوتاه شده مواجه می‌شویم که در زبان شعر، اجازه حضور دارند، مانند ره به جای راه یا ز به جای از و... و یا برعکس، با کلماتی روبرو می‌شویم که برای جای گرفتن در وزن غزلی، نه کوتاه، که به ناگزیر بلند می‌شوند مثل شکم که به اشکم تغییر شکل می‌داد تا غزل، با کمبود وزن مواجه نشود!

اما شاعر امروز در مواجهه با غزل تلاش می‌کند تا به سلامت زبان خدش‌های وارد نشود، و تا آنجا که ممکن است از کوتاه و بلند کردن کلمات، بپرهیزد و از دستور زبان فارسی امروز پیروی کند، و همه اینها تلاشی است که تا به امروز، درونی شده و برخی از شاعران جوان، با توسل و تأمل در غزل‌های موفقی که در دهه هفتاد سروده شده‌اند، خودآگاه یا ناخودآگاه، از اصول مزبور تبعیت می‌کنند و تا حدودی هم موفق‌اند.

اما همانطور که هر جریان اصیلی، با حضور بعضی از شاعران قشری، بعضاً به انحراف کشیده می‌شود، این اصول روشن و راهنما نیز مسخ شده و در نهایت، سادگی تبدیل به سطحی‌نگری، و مردمی بودن تبدیل به عوام‌زدگی می‌شود:

بابا جون! خواب و خیاله مهربونی نازنین
مثل یه چیز محاله شادمونی نازنین
آدم باد شدن و دلای روشن همه سرد
همه بد شدن به طور ناگهونی نازنین
من که بابایتم، سر خاک بابام سالی یه بار
نمی‌رم زیارت و فاتحه خونی نازنین

(سپهر محمودی، فصلی از عاشقانه‌ها)

استفاده از زبان گفتگو و محاوره در غزل، خطر کردن است و شاعری که بی‌پشتوانه حسی و زبانی، با چنین لحنی به سراغ غزل می‌رود، ناگزیر در ورطه‌ای فرو

می‌غلند که راه‌گریزی از آن نیست. غزل مزبور، صرف‌نظر از ضعف زبان و معضلات دستوری مثل «به طور ناگهونی» که «به طور» حشو و زوائد محسوب می‌شود و به طور کل، واژه‌های مثل «ناگهونی» هیچوقت در محاوره به کار برده نمی‌شود، از ضعف محتوی و نارسایی اندیشه شاعر نیز رنج می‌برد، تا جایی که پند یک پدر شاعر به دختر خویش، به جای آنکه سازنده و روشن و امیدوارکننده باشد، شبیه به مرثیه‌ای سرشار از بدبینی است.

غزل و انقلاب ۵۷

انقلاب غزل، با غزل انقلاب آغاز می‌شود، چرا که دگرگونی ضد ارزش‌هایی که زمانی ارزش تلقی می‌شدند، به قدری بر محتوی و ساختار و زبان غزل تأثیر گذاشت که خود مقدمه‌ای برای ظهور غزل‌هایی مانا و اصیل شد.

نقطه غزل امروز، با وقوع انقلاب بسته شد، اما از آنجایی که هنوز تفکر جای احساسات را نگرفته بود و فضای پر تنش انقلاب که توأم با هیجانی بهت‌آور و بهجت‌انگیز بود، فرصتی به شاعران نمی‌داد تا پا را از شعار فراتر بگذارند و به جوهره شعر نزدیک شوند. با وجود این، برخی از غزل‌هایی که درونمایه‌ای انقلابی داشت، نقطه آغازی برای غزل‌هایی شد که در دهه هفتاد و هشتاد سروده شدند.

در سالهای پایانی دهه ۶۰، غزل‌هایی در زمینه انقلاب ۵۷ سروده شد که بانگاه امروز ما به غزل، ناموفق می‌نمایند و جز تجربه‌هایی خام نیستند. اما در این میان بودند غزل‌هایی که تا حدودی موفق می‌نمودند و راه را برای غزل‌های بعدی هموار کردند:

آن شعله که چون صاعقه بی تاب گذشته‌ست
از خرمن اصحاب شب و خواب گذشته‌ست
همزاد کویریم، ولی سوز عطش نیست

این قافله از وسوسه آب گذشته است ...

(حسین اسرافیلی)

غزل و حماسه مقاومت

از آنجا که وقوع انقلاب و لزوم پرداختن به این حماسه دینی و سیاسی، یکی از دغدغه‌های اصلی شاعران انقلاب بود، محتوای غزل، از رهگذر انقلاب و هشت سال مقاومت در برابر بیگانگان جنگ طلب، به مفاهیم عرفانی و اخلاقی و دینی گره خورد تا گویای حقایقی باشد که در اعماق این واقعه بزرگ، پنهان شده بود، و این امر میسر نبود جز بازبانی حماسی و در عین حال مردمی و سرشار از عواطف انسانی:

این سبکیان که تا عرش جنون پر می‌کشند

آفتاب وصل را چون صبح، در بر می‌کشند

از دم تیغ شهادت، باده جوی وصلند

نیل اگر گردد بلا، لاجر عهش سر می‌کشند ...

(ساعد باقری)

شعر انقلاب، با شعر مقاومت عجین شده است، تا جایی که بخش عمده‌ای از غزل‌هایی که طی این دو دهه سروده شده‌اند، در ارتباط مستقیم با جنگ و شهادت بوده‌اند، به همین دلیل، نظام ارزشی که در غزل، غالباً در عشق و عرفان و حکمت متمثل می‌شد، با حماسه عرفانی و دینی هشت سال مقاومت گره خورد، و ناگزیر، ساحت دیگری از واژه‌ها و تصاویر و ترکیب‌های شاعرانه و عارفانه، به روی غزلسرایان گشوده شد:

بدیهی است حضور واژه‌ها و تصاویری که به این ساحت از کلمات تعلق داشتند، نه صرفاً برای تهییج جنگجویان، که بیانگر قرار گرفتن در شرایطی بود که بر لزوم پرداختن به مفاهیم دینی و آسمانی تأکید می‌کرد. البته بسیاری از غزل‌هایی که به انگیزه توصیف و تقدیر انقلاب و جنگ سروده شدند، به دلیل شرایط بحرانی، بیشتر به شعار پهلوی می‌زدند تا شعری اصیل و ریشه‌دار، با وجود این، غزل‌هایی در دهه هفتاد و هشتاد

سروده شد، که هم از حماسه و عرفان بهره داشت، و هم فراتر از شعار بود و به جوهره شعر، نزدیکتر:

ناگه رجز هجوم خواندند

بر گرده گردباد، راندند

لرزید زمین چنانکه گفتی

چندین رمه را ز جا رماندند ...

(قیصر امین‌پور)

غزل و حضرت امام (ره)

یکی دیگر از مضامینی که طی دو دهه، درونمایه برخی از غزل‌ها را رقم زد، عشق و ارادت به رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی (ره) بود. عشق، که پیوندی ناگسستنی با غزل داشت، در نسبت با شخصیتی که هم به لحاظ دینی و عرفانی، و هم به لحاظ سیاسی و اجتماعی، عظمت غیرقابل انکاری داشت، رنگ دیگری به خود گرفت و موجب ظهور غزل‌هایی شد که در ماندگاری آنها تردیدی نیست:

هلا روز و شب، فانی چشم تو

دلم شد چراغانی چشم تو

به مهمان، شراب عطش می‌دهد

شگفت است مهمانی چشم تو

پر از مثنوی‌های رندانه است

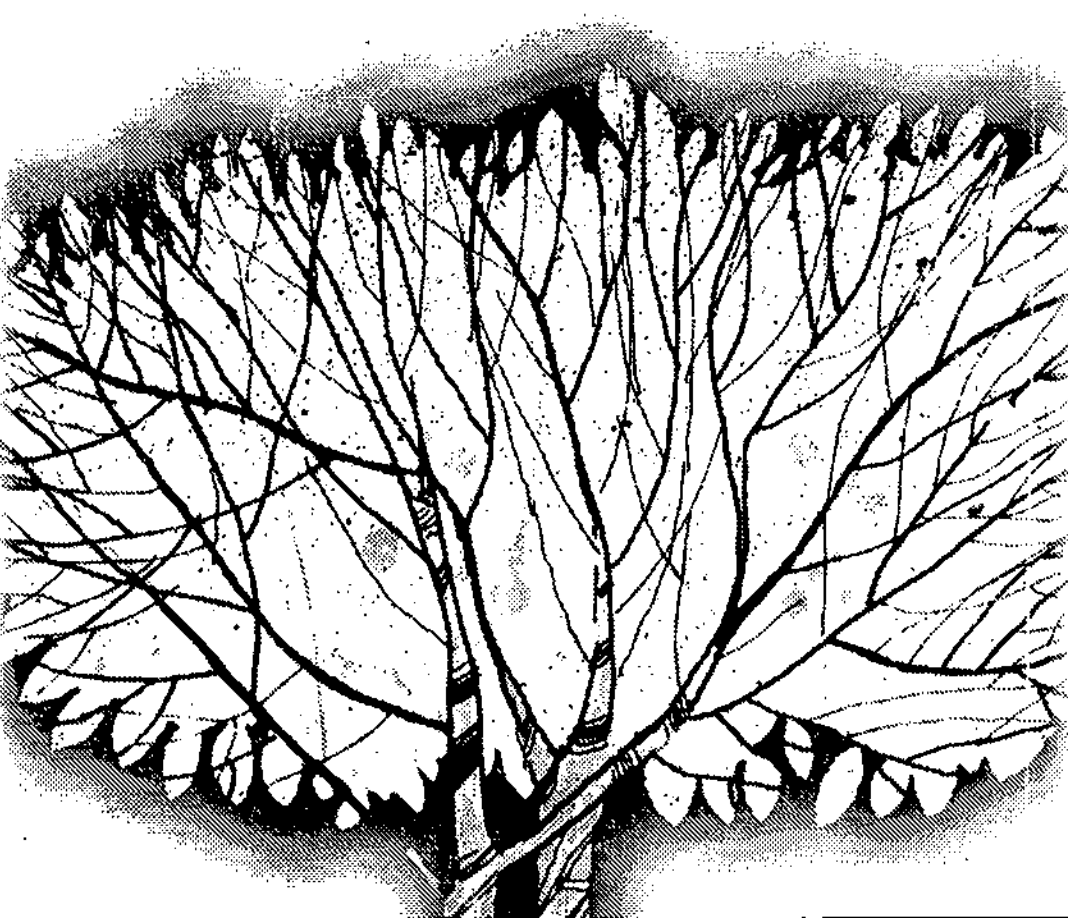
شب شعر عرفانی چشم تو ...

(سید حسن حسینی)

اگر به دایره واژگان غزل مزبور، نگاهی گذرا داشته باشیم، نسبت آنها را با عرفان و زبان امروز در می‌یابیم. ستایش بزرگان در غزل، اگرچه سابقه‌ای دیرینه دارد، اما برخوردی از این دست که ضمن بهره‌گیری از تصاویر مؤثر عاشقانه و عارفانه، سرشار از سادگی و صمیمیت و در عین حال نسبت‌های جذاب میان واژه‌ها و تصاویر است، در این دوره نمود بیشتری می‌یابد.

نزدیکی غزل به محیط زندگی شاعر

یکی از ویژگیهای غزل گذشته، مجرد بودن از

فرهنگ عامیانه فارسی

فرهنگ عامیانه فارسی

ابو الحسن نجفی

۱۳۵۰

انتشارات آیت الهیاتی

در آستانه انتشار

این فرهنگ شامل لغات و ترکیبات معتاد از زبان فارسی امروز در مرتبه زبان عامیانه و زبان روزمره است که در بعضی از موارد تا حد زبان معیار نیز پیش می‌رود. این لغات و اصطلاحات و معنی‌هایی که در این فرهنگ آمده در فرهنگ‌های عمومی موجود زبان فارسی یافت نمی‌شود. شاید از آن رو که فرهنگ نویسان این دسته از لغات یا معانی را در فرهنگ‌های فارسی دانسته و نگذاشته‌اند که از این رنگارنگی به آنها آشنایی برود به زبان و شیوه زندگی روزمره.

مرکز زبان‌های عامیانه و زبان روزمره یا میان زبان روزمره و زبان معیار را نمی‌توان به دقت مشخص کرد. تعیین مرز آنها اگر محال نباشد بسیار دشوار است و به هر حال امری نظری و ذهنی است و در عین حال، مرز ناآرامی است که پیوسته در معرض تغییر و تحول و جابه‌جایی است. مردمی که از کردگی در جامعه زبانی واحد برخوردار نیستند به صورت طبع و تربیت معیارهای ذهنی خود می‌دانند که کدام مرتبه زبانی را در کجا باید به کار ببرند. اما بی‌گفتاری که با این رنگارنگی کشور دست‌به‌دست می‌شود و اینها فکیده باشند غالباً مراتب زبان را خلط می‌کنند.

تغییرات و ترکیبات عامیانه به کار رفته در این فرهنگ زبان عامیانه و روزمره معیار اول مردم تهران در تشریح چهاردهم منجری است. از این رو نگارنده ترکیب‌های محلی و اصطلاحات و تغییرات شهرستانی را کنار گذاشته و برای انتخاب مثال‌ها از آثاری استفاده کرده است که از سال ۱۳۰۰ منجری شمسی نوشته و منتشر شده باشد و قافیه‌ها و سبک‌ها و زبان و یا پژوهش‌هایی که در تهران بوده باشد. (در این میان دو کتاب از آثار محمدعلی جمال‌زاده ترسیده زاده انصاریان استفاده می‌شود استفاده گسترده است.)

گفتنی است که در این فرهنگ از ضبط و شرح ضرب‌المثل‌ها صرف نظر شده است. گردآوری و تفسیر ضرب‌المثل‌های فارسی کار بسزایی است که نیاز به تحقیق و تعمق دارد.

در گردآوری این فرهنگ سعی نویسنده بر این بوده است که برای همه لغات و ترکیبات واحد آورد و این صاحب‌مدار از کتاب‌های گوناگون حاضر بر گرفته شد و خود از چهل مثال گردآوری کند.

با این همه در موارد متعددی که شایسته تکثیر یا تفسیر نویسنده از شهودهای خود نقل کرده و یا مثالی را ساخته است.

کار گردآوری این فرهنگ پیش از ده سال به طویل انجامیده است.

این ویژگی، یعنی حضور عشقی انسانی و طبیعی در به هم آمیختگی حقیقت و واقعیت حیات ملموس شاعر که در زبانی یکدست و لحنی ساده و صادق رخ نموده است، خصوصیتی است که در مانایی غزل امروز نقش بسزایی دارد.

و همین شاعر، که روستای سبز شمال را نزدیکترین قطعه زمین به آسمان و ستارگان می‌داند، در مواجهه با شهر و زیستن در میان آدمها و مکعب‌های سیمانی، واقعیتی دیگر را تجربه می‌کند، که ناشی از عدم تجانس روح و ذهن او با این محیط تازه و خفقان‌آور است:

نه آشنا و نه دشمن، سلام و دیگر هیچ
تو ماندی و شب من، سلام و دیگر هیچ
تو ماندی و من در خواب سنگی این شهر
دو تکه ابر سترون، سلام و دیگر هیچ

(هادی سعیدی کیاسری)

سخن آخر

بحث درباره غزل انقلاب و خصوصیات آن، اگرچه در یک نوشتار کوتاه به پایان نمی‌رسد، اما به عنوان سخن آخر باید گفت که غزل انقلاب، بالقوه توانایی آن را دارد که ضمن بهره‌گیری مؤثر و عمیق از تمام امکانات فکری و زبانی گذشته، قدم به ساحتی بگذارد که دغدغه‌ها و نیازهای انسان امروز را با تمام ریشه‌هایش به تصویر بکشد. غزل انقلاب، غزل انتظار است و حسن ختام این نوشتار ابیاتی از غزل موعود است:

تنها گواه پرسهام در جستجوی آخرین موعود
از کوچه آئینه تا بن بست حیرت، سایه من بود
آن سوتر از باد و عطش، با آب و آتش هم‌نمان بودم
همراه با من، افتاب خسته، خونین راه می‌پیمود
(یوسفعلی میرشکای)

زندگی اجتماعی و محیط زیست او بود. در حقیقت، دنیای تجربیدی و درونی شاعر غزل‌سرا، به او مجال نمی‌داد تا با دنیای اطرافش، رابطه‌ای نزدیک و قابل توصیف ایجاد کند، چرا که به گمان برخی از شاعران منتقد، قالب غزل، توانایی تحمل این بار را ندارد، و تنها قالب سپید و نیمایی است که می‌تواند زندگی بیرونی شاعر (چه شهری و چه روستایی) در شکل ناموزون و تکه تکه خود به تصویر بکشد، نه غزل که تحت سیطره تساوی مضامین و وزن و ردیف و قافیه است. عشق، هم به معنای مجازی و هم به معنای حقیقی آن، توجه شاعر غزل‌سرا را به قدری معطوف به خود کرده بود که کمتر جایی برای حضور شاعرانه محیط زندگی شاعر در غزل باقی می‌ماند. اما غزل دهه هشتاد، در نسبت نزدیک با محیط زندگی شاعر رشد کرد و با واقعیت حیات مادی او رابطه‌ای درونی به وجود آورد. اما نکته اینجاست که واقعیت زندگی شاعر، در حقیقت درونی و آرمانی او که جز عشق نبود، مستحیل شد و رنگ تازه‌ای به خود گرفت.

غزل زیر، نمونه زیبایی از غزل این دوره است که واقعیت و حقیقت زندگی شاعر را در زبانی یکدست و با لحن صمیمی و صادق به تصویر می‌کشد،

تا نفس باقی است ای عشق جلالی، سبز باشی
لحظه لحظه در نفسهایم بیالی، سبز باشی
شاخه‌های روحت از قحط شکوفه در امان باد
زنده باشی! در هجوم هیچسالی، سبز باشی
(هادی سعیدی کیاسری)

شاعر، بی‌آنکه با وزن و ردیف و قافیه کلنجار برود و تحت سیطره این قالب قرار بگیرد، جانمایه زندگی‌اش را به قدری صمیمانه به تصویر کشیده است که خواننده حساس و هوشمند را عمیقاً تحت تأثیر قرار می‌دهد، خصوصاً اگر خواننده، فضایی را که شاعر به تصویر کشیده است خود از نزدیک دیده و زیسته باشد.

کتاب طالع انبیا و طالع / انتشارات آیت الهیاتی / ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰

تهیه متنی منتخب از آثار بزرگان ادبی که گهگاه با شرح و توضیحی در خصوص مشکلات آنها همراه باشد در ادب فارسی سابقه‌ای طولانی دارد، تا آنجا که اطلاع‌داریم نخستین بار مسعود سعد «اختیارات»ی از شاهنامه فردوسی را فراهم آورد.

معرفی هزاران نسخه از «مجموعه»ها و «سفینه»ها، و «جنگ»ها در فهرست کتابخانه‌های ایران و جهان از تداوم این سنت ادبی در زبان فارسی حکایت می‌کند. در جنب این کتابها باید از برخی تذکرها هم یاد کرد که در ذیل زندگی هر شاعر به طور غیر معهود ابیاتی فراوان از اشعار او را که گاه به نیمی از اشعار شاعر بالغ می‌آید نقل کرده‌اند.

تدوین این گونه کتابها در گذشته از سر ضرورت بود، کمی و گرانی کاغذ و عدم دسترسی همگان به آثار ادبی و نسخ معدود آنها از عوامل عمده تدوین این کتابها بود. در سالهای اخیر این ضرورت به نوعی دیگر جلوه کرده است، بالا رفتن سطح عمومی سواد، افزایش بی حساب و کتاب رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاهها و گرانی کتاب که خرید متن‌های ادبی را از عهده کثیری از مردم خارج ساخته، بازار این گروه از کتابها را به شدت گرم کرده است، گاه از دیوان یک شاعر شش هفت «گزیده» و «برگزیده» و «به گزیده» منتشر گردیده که انتخاب متن و توضیحات اغلبی از آنها از سر شتاب و فقط برای فرونشاندن عطش بازار فراهم آمده است. در این آشفته بازار بعضاً مشاهده می‌شود که برخی

از متن‌های ادبی به صورت خلاصه و منتخب منتشر می‌شود که «نیاز بازار» در تدوین آنها مدخلیتی نداشته و انگیزه مؤلف صرف آشنا کردن علاقه‌مندان به ادبیات با متنی بوده است که یا دسترسی بدان مشکل بوده و یا حوصله تنگ امروزیان خواندن متن کامل آنها را بر نمی‌تابد. باید «جان معنی» را که نخبه اشعار کمال‌الدین اسماعیل اصفهانی است از این گروه کتابها به شمار آورد.

کمال‌الدین اسماعیل از جمله آخرین قصیده‌سرایان بزرگ ایران در اوان حمله مغول است که در گوردار همان بالای خانمانسوز کشته شد، ناقدان قدیم شعرش را که هم از استحکام و صلابت لفظ برخوردار است و هم از ظرافت فکر و خیال، حد فاصل متقدمین «شعرا سبک خراسانی» و متأخرین «شعرا سبک عراقی» قرار داده‌اند، دیوان این شاعر نخستین بار به سال ۱۳۰۷ ق در بمبئی به چاپ سنگی رسید و بار دوم در ۱۳۲۸ ش به همت مرحوم دکتر حسین بسخرالعلوی طبع انتقادی شد، و از جمله معدود دیوانهایی است که چاپ نسبتاً خوبی از آن به عمل آمده است.

«جان معنی» از یک مقدمه مفصل و سه بخش تشکیل گردیده است. در مقدمه کتاب، مؤلف به معرفی و شرح احوال و سوانح زندگی کمال‌الدین اسماعیل می‌پردازد، سپس میزان تأثر وی را از شاعران پیش از خود و نیز تأثیری که بر شاعران قرنهای هشتم و نهم، خاصه حافظ، داشته است به تفصیل بررسی می‌کند و با بدست دادن نمونه‌هایی از اشعار او توضیح می‌دهد که شعر کمال‌الدین تا چه حد در شکل‌گیری سبک معروف به عراقی مؤثر افتاده است. در ادامه این بحث به میزان انعکاس مسائل اجتماعی در شعر او می‌پردازد و نشان

می‌دهد که «کمال‌الدین اسماعیل شاعر زمان خویش است و آیین تمام نمای آن روزگار، آشفتنی‌ها و هرج و مرج اوضاع اجتماعی پیامدهای حمله ترکان، ویرانی و نابسامانی ولایات و بی‌ارزشی هنر و بی‌توجهی به علم که بر زمانه شاعر مسلط است به شکل بارز و هنرمندانه‌ای در شعر وی جلوه کرده است» (ص ۵۱)

توجه به صنایع بدیعی و آرایش کلام از میانه قرن پنجم در نظم و نثر فارسی رواج گرفت و در قرنهای بعد بر شدت استعمال آن افزوده شد، در شعر کمال‌الدین هم بسیار نمونه‌های آن را می‌توان دید که به گمان نگارنده حاصل آموزشها و پیروی از سنت‌های عصر شاعر است. اما مؤلف «جان معنی» به نوعی کوشیده است که اقبال شاعر را به صنایع بدیعی، حاصل شرایط و مسائل عصر او قلمداد کند، زیرا شاعر «ممدوح خود را لایق مدح خود نمی‌بیند و به همین دلیل به صورت شعر می‌پردازد» (ص ۵۶) تائیش از آنکه ذهن خواننده متوجه معانی شعری شود که علی‌الظاهر مقصود اصلی شعر است، به صنایع بدیعی آن معطوف گردد.

هجو و هزل که ظاهراً به تقلید از شعر عربی در زبان فارسی معمول گردید در دیوان کمال‌الدین هم دیده می‌شود که بی تردید شرایط ناپه‌نجار اجتماعی در عصر شاعر در روی آوردن وی به آن بی تأثیر نبوده است. این نوع ادبی پیش از کمال‌الدین با انوری و سوزنی و چندین شاعر دیگر به نهایت رکاکت فکر و به سطح زبان اوباش تنزل کرده بود، اما در شعر کمال‌الدین اصفهانی از نوعی بیان هنری و خوشمزگی و ظرافت طبع برخوردار گردیده است و هیچگاه بد زبانی و سخاقت فکر سوزنی در آن مشاهده نمی‌شود، مؤلف پس از اشارتی مختصر به تاریخچه هجو و هزل در زبان فارسی درباره هجو و هزل کمال‌الدین می‌نویسد: «در هزل‌های کمال دو ویژگی بارز

معنی
جان

زندگی و شعر
کمال‌الدین اسماعیل

محمد مهیار

جان معنی، زندگی و شعر کمال‌الدین اسماعیل

محمد مهیار

انتشارات باور داران، چاپ اول: ۱۳۷۸

فلسفه کلاسیک از افلاطون تا دریدا

□ Philosophic Classics

From Plato to Derrida

Forrest E. Biard

Whitworth College

این کتاب متون فلسفه کهن یونان (رسالات افلاطون)، فلسفه هلنی (اپیکور، اپیکتوس، فلوپین)، فلاسفه قرون وسطی (اگوستین، بوئتیوس، آنسلم، مایمونیدس، توماس آکویناس، اوکام، میراندولا) و آثار فیلسوفان جدید (دکارت، هابز، پاسکال، لاک، لایبنیتس، برکلی، هیوم و کانت) را به صورت مختصر و مفصل آورده است. فلاسفه قرن نوزدهم (هگل، استوارت میل، کیرکه گور، ارسک و نیچه) و فیلسوفان قرن بیستم (هوسرل، راسل، هایگ، ویتگنشتاین، آپر، سارتر، کوئین و دریدا) آخرین فصل‌های این کتاب را تشکیل می‌دهند.

در این مجموعه گاه آثار کامل و گاه خلاصه متون با ترجمه‌های انگلیسی در پنج جلد ارائه شده‌اند. هر کتاب دویست صفحه است. این اثر در سال ۲۰۰۰ در ۱۲۰۰ صفحه به بازار آمده است.

محبت را گویند. این ترکیبات نشان می‌دهد که این حرف‌های به اصطلاح اضافه چه تأثیر مهمی در معانی کلمات فارسی دارند، عطار در منطق الطیر «برکسی خندیدن» و «در کسی خندیدن» را در یک بیت جمع کرده است:

بر سر و روی تو خندیدن رواست

لیک در روی تو خندیدن خطاست

(منطق الطیر، به اهتمام سید صادق گوهرین چ ۱۴، ص ۴۴)

ص ۱۴۷ به نقل از تعلیقات برهان قاطع در اسامی خط‌های جام از خط «ورشکر» نام برده‌اند که لااقل برای نگارنده هویت این کلمه معلوم نیست، اگر «ورشکر» که به گفته برخی از فرهنگ نویسان نام دیگر «خط‌اشک» است چرا در لغت‌نامه‌های فارسی مدخل مستقل ندارد، تلفظ آن چیست.

صفحه ۱۵۶ می‌نویسند: خاموش شدن آتش را در «ادبیات» به کشته شدن تعبیر می‌کنند خاموش شدن «در حالت لازم» را به مردن و خاموش کردن «در حالت متعدی» را به کشتن تعبیر می‌کنند.

صفحه ۱۶۴ در معنی بیت:

معاینه است شب قدر عقلی و شرعی

بخواه حاجت وزین پس ز دور چرخ منال.

می‌نویسند: «شب قدر عقلی... شب قدر شرعی...» که به نظر می‌رسد مؤلف عقلی و شرعی را صفت برای کلمه شب تصور کرده‌اند، به گمان نگارنده این دو کلمه در اینجا نقشی قیدی دارند، یعنی شب قدر است عقلاً و شرعاً.

دیده می‌شود، یکی حجب کلام و دیگر بیان هنری، هزل و هجو وی نسبت به متقدمان و پیشکسوتان خود پوشیده‌تر است و آنقدر تند نیست که نتوان هر جا آنها را نقل کرد» (ص ۵۸) سپس چند نمونه از هجوهای او را نقل می‌کند.

مقدمه «جان معنی» با کتابشناسی تأمل برانگیز کمال‌الدین به پایان می‌رسد. این کتابشناسی نشان‌دهنده بی‌توجهی به احوال و اشعار خلاق‌المعانی شعر فارسی است. به طوریکه حتی یک مقاله ارزشمند در نقد و بررسی شعر وی نوشته نشده است و دیوانش نیز در ایران یک بار به چاپ رسیده است.

در فصل‌های دیگر کتاب، اشعار منتخب و در پایان فهرستی از لغات و ترکیبات و منابع و مأخذ مولف آمده است، بعد از هر قصیده یا غزل یا رباعی مشکلات لغوی و معنوی ابیات توضیح شده است و در بسیاری از موارد معنی بیت و یا لغات و ترکیبات آن با اشعار شعرای دیگر مقایسه گردیده که بسیاری سودمند است هر چند ممکن است برای بعضی از خوانندگان خسته‌کننده بنماید.

چنانچه از جای جای کتاب «جان معنی» برمی‌آید این کتاب از سادقت و وسواس و اعتقاد به کار فراهم آمده است و زحمات مؤلف در خور تقدیر و ستایش است. نگارنده حین مطالعه کتاب به چند نکته بازخورد که تذکر آن را واجب دید.

در صفحه ۸۲ آمده است: «در ادبیات فارسی کهن هر جا فعل خندیدن یا متمم «به» همراه باشد به معنی تسخرزدن و ریشخند کردن است» اما اشعاری که به شاهد آورده‌اند متمم همراه با حرف اضافه «بر» دارند و همین صحیح است. شایان ذکر است که ضد این تعبیر «در کسی خندیدن» است که خنده عشق‌آمیز و از سر

در آمدی تاریخی بر فلسفه

□ Historical Introduction to Philosophy

Albert B. Hakim

Seton Hall University

این اثر فلسفه را از قدیم‌ترین دوران یعنی فلاسفه قبل از سقراط، افلاطون، ارسطو تا فلاسفه قرون وسطی و رواقیون و بالاخره فلاسفه مدرن قرن شانزدهم تا آخر قرن بیستم را در برمی‌گیرد. کتاب جنگی کامل از آثار همه این فیلسوفان است.

این کتاب دارای زندگینامه مختصر فیلسوفان می‌باشد و در ۸۸۴ صفحه یا جلد کاغذی در سال ۱۹۹۷ منتشر شده است.

عنوان دیگر که به عنوان کاملاً جدید و مربوط به سال ۲۰۰۰ معرفی شده است به نحوی تکرار کتاب فیلسوفان کلاسیک منتها در سطحی دستیاب‌تر برای دانشجویان امروزی است. حسن دیگر این اثر پرداختن به فیلسوفان قبل از سقراط (تالین، آناکسیمندر، آناکسیمن و...) است. کتاب در ۵۷۶ صفحه در جلد کاغذی منتشر شده است.

اکبرنحوی

جان معنی

«وقتی که من بچه بودم

غم بود

اما کم بود»

زمانی فریدریش نیچه گفته است هرکسی در درون خود کودکی دارد که رفته رفته به شتر مبدل می شود و در گام بعدی، هم او شیری عصیانگرس و آخر کار، همان کودکی ست که^۱ بوده، البته اگر فرد در یکی از مراحل «آب مرد» شدن در جا نزنند! و مثلاً در کودکی نخستین، شتروارگی و شیرخویی نماند و بتواند به کودکی واپسین خویش برسد که دیگر آن کودکی نخستین نیست و به طرز متناقض نمایی هست. تقریباً همه نویسندگان جهان از توشه پایان ناپذیر کودکی تغذیه می کنند و می نویسند. آن چنان که «ریلکه» شاعر آلمانی می گوید، یک نویسنده و شاعر اگر از همه امکانات نوشتن و تجربه کردن محروم بماند می تواند از سرچشمه^۲ پایان ناپذیر کودکی بهره ها برگیرد. «رنگهای کودکی» بر آن سر است که کودکی نویسندگان بزرگ آغاز قرن بیستم آلمان و اتریش و تلقی آنان از دوران کودکی را در قالب آثار مشهوری از آنان به خوانندگان فارسی عرضه کند.

از مترجم این کتاب آقای محمود حدادی آثار مشهوری چون «زبردست» نوشته هاینریش مان، «فرشته آبی» و «نوینای سینوا» از همین نویسنده، «شعرهای منثور ایوان تورگنیف»، «سروانتس» و «مباحث ترجمه» [کتابی درباره ترجمه از زبان آلمانی] و «زندگی آخر» به چاپ رسیده است این کارنامه پربار

در ترجمه به اضافه سالها زبان آموزی در دانشگاه، شایان تقدیر و سپاس است. مترجم «رنگهای کودکی» با خوش ذوقی داستان های ۱۹ نویسنده در مورد کودکی خود یا دیگری را جمع آوری کرده و به همراه هر کدام، زندگی نامه مفصلی از نویسنده را در پیشانی هر داستان آورده است. طبعاً نویسندگان این داستان ها متعلق به دوره های مختلف اند و سبک نوشتاری شان یکسر متفاوت از هم است. حتی دیدگاه های آن ها در تمهیدات ادبی و نوع رفتارشان با زبان یا هم فرق می کند. مثلاً «گرهارت هارپتمان» و «تئودور اشتورم» نویسندگان برجسته رنالیست اند. نویسنده نخست در ادبیات آلمانی جایگاه ویژه ای دارد و برنده جایزه نوبل نیز هست. اما تلقی این دو از رنالیسم متفاوت است. «هاینریش مان»، «توماس مان» و «روبرت موسیل» جزء نویسندگان کلاسیک مدرن اند و از زبانی فاخر و مستحکم در آثارشان استفاده می کنند. این سه دنباله رو نویسندگان دشوارنویس ادبیات آلمانی اند که در کارهایشان دغدغه های ملی، اساطیری و فلسفی جامعه ای داستانی به خود می گیرد. از میان داستان های این کتاب «بچه چاق» نوشته «ماری لوئیزه کاشنیتس» کودکی خود را به تصویر می کشد. کودکی تنبل، ترسو و گرانجان که به خاطر چاق بودن همیشه حسرت سبکباری دیگران حتی خواهرش را با خود دارد و در جای جای داستان از آن دم می زند.

اصولاً مسئله زبان و سبک، مسئله ای مهم و بغرنج و در عین حال بنیادین در کار هر مترجم است که به سادگی نمی توان از کنار آن گذشت. زبانی که در «رنگهای کودکی» از آن استفاده شده با توجه به همه تفاوت هایی که پیش تر برشمردیم در مورد اغلب نویسندگان یکسان است: زبان فاخر و در مواردی تصنعی. با نگاهی به آثار

دیگر این مترجم به خوبی در می یابیم که آقای حدادی آن چنان دل بسته این زبان است که کمتر می تواند از جادوی آن رهایی یابد و در جاهایی که لازم است شسته رفته، سراسرت و صمیمی با خواننده سخن بگوید. صرف نظر از دیدگاه های مختلف در مورد زبان در ترجمه یک چیز قطعی می توان گفت و آن این است که زبان هر متن را خود متن به مترجم می دهد و اوست که باید در جستجوی زبانی برای متن اصلی اش در زبان مقصد باشد که بتواند در عین انتقال سبک و حال و هوای داستان، روانی منطقی داشته باشد و نیز از جاده امانت نسبت به متن اصلی خارج نشده باشد. جملاتی از این دست: به گنگی به خاطر می آورم که کار زشتم چندان مرا به دغدغه نینداخت. (ص ۳۸) (س ۱۰). پس آن محبوبه پیشین با بچه خود در کلبه تنها به جا ماند. (ص ۸۹ س ۲).

گفتنی ست که در مواردی کلمات عامیانه در شکم جملات فخیم متن را دچار ناهماهنگی می کنند یا به سخن دیگر همجنس آن زبان نیستند مثلاً کلمه «بچه» که عامیانه است در کنار «محبوبه پیشین» آمده است. یا عبارتی همانند «چون شد آنچه شد». (در ص ۸۸) بیش از آنکه داستانی باشد شاعرانه و شعری ست. در برخی عبارات کم دقتی هایی به چشم می خورد مثلاً در ص ۸۹ «در ماه بهاری مه به دنیا آمده بود» عبارت «ماه بهاری مه» زاید به نظر می رسد و می توان مثلاً «در اواسط بهار» / «در ماه مه» را به جای آن آورد. جمله ای همانند: «دختر بچه بنا به فصل، پا برهنه و یا با صندل هایی لئ از شب تیز کوچه بالا و پایین می رفت و سقایی می کرد.» (همان ص) یادآور متون نثر کهن است که تقریباً چندین دهه است که به کار نمی رود. گو اینکه «دختر بچه بنا به فصل» عبارت درستی نمی نماید. در

رنگهای کودکی

تئودور اشتورم و... دیگران

محمود حدادی

نشر مرکز، چاپ اول: ۱۳۷۸

از دل تا دلتا

از دل تا دلتا

محمد حقوقی

نشر همراه، ۱۳۷۸

در یک نگاه

«از دل تا دلتا» شعرهای سالهای ۶۹ تا ۷۱ محمد حقوقی شاعر و منتقد مشهور و با سابقه است. این مجموعه شامل ۴۴ قطعه شعر سپید می باشد که هر کدام از یک تا دو صفحه است و در نهایت کتاب با یک مقدمه کوتاه به ۷۸ صفحه بالغ می شود.

محمد حقوقی در مقدمه کتاب درباره شعرهای این مجموعه می گوید: «گاه دریا و دشت بی هیچ مقدمه، قلم را برمی داری و بنویسی، و چون نوشتی بیتی این همان است که باید نوشته می آمد. با لحظات فلسفی و شاعرانه اندوهناک، گاه اندیشه را به گاه خیال را به بیان حقوقی در این کتاب با مصراع های کوتاه و موجز و تصویری کوشیده است که افکار و احساسات خود را بیان کند و گاه چه موفق این کار را کرده است.

از یک رود

یک مصب

یک دریا

یک قایق

یک «گشت»

تا یک «بازگشت»

یک قایق

یک بندر

یک مصب

یک رود

و تکرار

تکرار

اما این تصویرگرایی گاه با افراط زیاد همراه است، مثلاً به جای اینکه بنویسد «می آویزد» یعنی آن را از راست به چپ بنویسد، آن را مثل خط قدیمی ژاپنی ها از بالا به پایین می نویسد که در نتیجه اینطور می شود:

می

ا

و

ی

ز

د

این کار لابد برای آن است که «آویزش» و «آویزانی» بهتر حس و درک شود. ولی جدا از این افراط کاری های گهگاهی، در مجموع کتاب «از دل تا دلتا» بیانی ساده و طبیعی دارد که بیشتر از روح و دل یک شاعر کهنه کار و تصویرگرا برمی خیزد:

جوانی

که هر شب

از تو نور می شود

و پیری

که هر روز

به تو نزدیک...

اردلان عطارپور

پیامبرانه قائل بود. حال آنکه امروز دیگر چنین نیست و تعدد رسانه ها و جامعه چند صدایی، مطلق اندیشی و تحکم زبانی را بر نمی تابد. همه آنچه درباره کتاب رنگهای کودکی گفته شد، مانع از آن نیست که ما را از خواندن این کتاب باز دارد. زبانی که ذکر آن رفت در موارد بسیاری، آنجا که داستان لحن کتاب مقدسی به خود می گیرد و یا فضایی اسطوره ای را القاء می کند بسیار موفق و زیبا از کار درآمده است. در داستان «ترا نباید که گواهی دروغ دهی...»، «خنوخ نوباوه» و «دایره گچی آگسورگی» زبان به روشنی انتقال دهنده مضمون آثار است. در داستان های «دوچرخه»، «اسارت خود کرده» و «قصه میدان فوتبال» زبان تغییر می کند و با محتوا کاملاً چفت می شود. از نکات دیگر در این کتاب، درستی ترجمه آن است. تقریباً کمتر خطای معنایی می توان در این کتاب نسبتاً حجیم یافت و این خود مزیتی است نادر. این را با مقایسه داستان «تیل راهبان»^۲ با متن اصلی دریافتم و نیز اغلب داستان های این کتاب را که کمابیش این جا و آن جا خوانده بودم. خواندن این کتاب جذاب را به همه آنها که از کودکی نخستین گذشته اند و گاه به یاد آن حسرت جانیشان را فرا می گیرد و آنها که در کودکی واپسین اند، توصیه می شود. بویژه آنکه این همه کودکانگی زیبا در آن موج می زند. برای مترجم محترم که آثار زیبایی از او خوانده ایم آرزوی توفیق و تداوم داریم.

● پانویست ها:

۱- نقل به مضمون از «سه دگر دیسی» در چنین گفت زرنشت نیچه.

2. Gerhart Hauptmann, Bahnwarter Tiel, Max Hueber Verlag Munchen 1964 (Englich - Deutsch)

ص ۹۰ سطر ۶ با توجه به استمراری که در روای داستان به چشم می خورد «تجمل می کرد» درست تر است. صفت های «ستبری و قائمی» برای دیوار، و «کلبه» مطلق تاریک و جمله های لبان به ویژه سُرُخ اش از شادی روحانی اما سختگیرانه، محکم بسته بود. «اما یک روز سرانجام در خانه راهب جوان را باز کرد، آن هم تا آخر»، «تمامی چهره اش وارفت» کلمه «حال» در داستان «فلیسیاتس» که تقریباً ۱۰ بار به جای «حالا» و قیدهایی شبیه آن به کار رفته: «پدر خطاب به روبرو بانگ زده (ص ۱۷۳) یا «پسر همچنانکه از تقلاي دیدن نفیر می زد، پرمید» (ص ۱۷۴)، «نمی دانم چرا این تصمیم به سرم زده» (مگر تصمیم به سر آدم می زند!) (ص ۱۷۹) و در جا، رو به خواندن می کردند» (ص ۲۱۲) و بسیاری جملات و عباراتی از این دست، ضعف تألیف دارند و یا بر دل نمی نشینند.

یکی از دستاوردهای زبانی داستان نویسان قرن بیستم، پالوده کردن زبان و آوردن آن به میان مردم کوی و برزن است در حالی که مترجم سختکوش از عباراتی استفاده کرده که ناخواسته پوشالی و مصنوع اند. البته پالودن زبان به معنای طبیعی کردن آن است نه سپره کردن آن. فخامت و شکوهمندی تنها از آن متون دوران کلاسیک است یا متونی که در روزگار ما برای به تصویر کشیدن آن روزگاران نوشته می شوند یا اینکه عملاً قصد نقیضه کردن یا گروتسک جلوه دادن زبان را دارند و گرنه چیزی ست سبزی شده و مربوط به موزه تاریخ ادبیات که باید فقط آن را به خوبی دانست از آن بهره برد و از امکانات آن برای پربارتر کردن زبان امروز استفاده کرد. افزون بر این زبان فخیم با ماهیت آمرانه و پدرسالارانه اش، برخاسته از جامعه ای تک صدایی و روزگاری ست که کلام و اصولاً ادبیات برای خود رسالتی

علی عبداللہی

کودک و کبوتر

حسن بنی عامری در ۱۳۴۶ در شیراز بدنیا آمد. از او تاکنون کتابهای «خانه شبگردا دور است»، «دلک به دلک نمی‌خندد»، «قاتلی در اندازه‌های لاک‌پشت»، «لالایی لیلی»، «اینجا مجنون است، به گوشم» به چاپ رسیده است. رمان «گنجشک‌ها بهشت را می‌فهمند» اثر دیگری از بنی عامری است که در سال ۱۳۷۷ به همت نشر صریر منتشر شده است. این اثر یکی از آثار مربوط به ادبیات جنگ است که مورد توجه منتقدان و خوانندگان قرار گرفته است. به این بهانه گفتگویی با بنی عامری انجام داده‌ایم که حاصل آن را می‌خوانید.

○ آقای بنی عامری ضمن تشکر فراوان از اینکه دعوت ما را پذیرفتید و در این گفتگو شرکت کردید، به عنوان اولین سؤال بفرمایید. آیا نوشتن برای شما معنایی خاص دارد؟ آیا به مسئولیت نویسنده ایمان دارید؟

● نوشتن برای من اکسیژن خالصی است که با آن نفس می‌کشم و بودنش و هستنش به من قدرت بودن و هستن و حتی جاودانگی می‌دهد.

و بعد این که به من حق بدهید از کلمه‌ی خشک و اداری و سیاست زده‌ی مسئولیت متنفر باشم. عشق زیبا ترست. نویسنده اگر عاشق نباشد نویسنده نیست. مسئول بودن ارزانی سیاستمداران و رؤسای اداری و تمام آن‌ها که خودشان را مسئول می‌دانند از همه جواب بخواهند. نویسنده فقط باید به دنیای صمیمی و داستانی‌اش بیندیشد و نگاهی عاشقانه به آن داشته باشد، تا جایی که اگر هم مجبور شد از کلمه‌ی مسئولیت استفاده کند، بشود آگزوپری و از زبان شازده کوچولوی عاشق بگوید: من مسئول گل خودم هستم.

○ آقای بنی عامری بعد از این سؤال کلی به سراغ رمان خواندنی و قابل تأمل «گنجشک‌ها بهشت را می‌فهمند»

می‌رویم، در رمان گنجشک‌ها شما از راویان متعدد و ابزارهای متعدد روایی استفاده می‌کنید، این تکرار راویان و تنوع روایت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا به تکرار دیدگاه‌ها و حقایق، نظر داشته‌اید؟

● آدمیزاد کلاف درهم پیچیده‌ی ست از حس‌های متناقض و متضاد، نه کاملاً درونی‌ست نه کاملاً بیرونی. یعنی دقیقاً غیرقابل پیش‌بینی‌ست. و داستان ناب وقتی متولد می‌شود و جان می‌گیرد و جاودانه می‌شود، که از انسان بگوید و همین تضادها و همین تناقض‌های بیرونی و درونی شخصیتی و همین احساسات غیرقابل پیش‌بینی. نوشتن از انسان پیچیده به من این امکان بالقوه و عملی را می‌دهد که درست مثل خود همین انسان پیچیده به دنیای داستان نگاه کنم. پیچیدگی در روایت، یا تنوع روایت، یا به قول شما تکرار راویان، گذشته از استفاده‌ی ابزاری از تکنیک، ماهیتی درونی دارد که سر منشأش وجود دلپذیر و چند لایه‌ای خود انسان‌ست. همین انسان چند لایه‌ست که به نویسنده‌ی وجه درونی‌اش را نشان می‌دهد و به نویسنده‌ی دیگر وجه بیرونی‌اش را، یکی می‌شود نقال روایت‌های پرحادثه‌ی بیرونی و آن دیگری می‌شود کاشف خونسرد یک زندگی ساکن درونی و بدون حادثه‌های بیرونی. در روایت‌های نویسنده‌ی نقال جای‌کشف دنیای درونی خالی‌ست و در روایت‌های نویسنده‌ی درونگرا جای‌کشف دنیای بیرون. گاهی افراط در استفاده‌ی یکسویه از یک جنبه‌ی انسان در داستان به آن جا می‌انجامد که در نهایت متوجه می‌شویم فلسفه‌ی وجودی انسان پیچیده نادیده انگاشته شده. حتی در داستان‌های پرحادثه و پرشخصیت. یعنی انسان تبدیل می‌شود به ابزار، به شیء، به موجود بی‌شعوری که هیچ قدرت تفکر و تمرکز و کشف و شهود ندارد.

داستان‌های درونگرا هم، با وجود استفاده‌ی نوجویانه و بهینه از ذهن سیال شکنجو و کشف و

شهودهای درونی و ساختارهای روایی و سنت‌شکن دیگر، در نهایت نگاهی یکسویه به انسان دارند و اغلب به شیء‌زدگی و حتی شیء‌شدگی انسان اشاره دارند و به یک یأس فلسفی می‌انجامند و باز آن انسان پیچیده از داستان حذف می‌شود.

نوع روایت داستان هم، در هر دو نوع از داستان، از اول تا آخر تغییر نمی‌کند. چه داستان حادثه‌ی چه داستان سیال ذهن، از اول تا آخر، بدون هیچ تغییری، به یک وجه از وجود انسان می‌پردازند. تا جایی که مثلاً نویسنده‌ی داستان حادثه‌ی بی ادعا می‌کند که آن یکی در داستان هیچ زندگی‌ی وجود ندارد و آن یکی هم مدعی می‌شود که اصلاً داستان حادثه‌ی داستان نیست. من البته نمی‌خواهم مدعی بشوم که آن‌ها اشتباه نوشته‌اند یا می‌نویسند یا خواهند نوشت. حرف من این‌ست که این امکان دیگر هم وجود دارد، که نویسنده می‌تواند از هر دو دنیای درونی و بیرونی انسان بهره‌ی کاربردی و تکنیکی ببرد، نه فقط از یک جنبه‌اش، تا در نهایت برود برسد به کشف و شهودهای درونی و بیرونی نوگرایانه‌تر و در حقیقت برود برسد به انسان متفکر، نه به شیئی به نام انسان.

○ آقای بنی عامری، داستان در رمان گنجشک‌ها از دویله شکل گرفته است، در لایه‌ای از آن زندگی آعلیجان به عنوان فرمانده‌ای شجاع پرداخت می‌شود و در لایه‌ای دیگر داستانی بر پایه یک راز ساخته می‌شود. آیا در پی افکندن لایه دوم به کشف داستان و جذب خوانندگان می‌اندیشید؟ به عبارتی آیا قصد داشتید، با گره زدن موضوعی جنگی به موضوعی رازگونه و خانوادگی خوانندگان را با خود همراه کنید؟

● رازوارگی انسان، و اصلاً هستی، همیشه مرا مجذوب خودش کرده و می‌کند و همین طور نقب به لایه‌های پیچ در پیچ این انسان و این هستی. البته مثل دیگران نبودن هم مهم‌ست، آن هم در نوع نگاه به داستان و به دنیا و... در نهایت به ساخت مقدس دنیای داستانی. آعلیجان من باید رازهای به شدت زمینی و

گفت و گو با حسن بنی عامری

ما با سه نسل طرفیم

حتی خیلی مادی می‌داشت تا رازهای نهانی و آسمانی‌اش جلوه‌گر می‌شدند و باورپذیر و ماندنی و این‌ها فقط یک دلیل از ده‌ها دلیلی است که منظور نظرم بوده، کشف باقی دلیل‌ها باشد برای شما و باقی کاشفان دیگر.

○ چرا در رمان «گنجشک‌ها...» شخصیتی به اسم بنی‌عامری را که مدعی نویسندگی اثر است، وارد داستان می‌کنید، اما داستان را شخصیتی داستانی یعنی دانیال دلفام به پایان می‌برد؟ آیا شما هم خبر مرگ نویسنده را شنیده‌اید؟

● این را باید از خود دانیال پرسید که چرا اجازه داده یک نفر پابرهنه و خیس باران با گلوی زخمی و دستی که مدام با دکمه‌ی دوم پیراهنش ور می‌رود بیاید او و هویت داستانش و آدم‌های داستانش را، با وجود خودش، زیر سؤال ببرد. شاید این بنی‌عامری شیطان خواسته به او ثابت کند که همه چیز را نباید زیاد جدی بگیرد. چون دانیال واقعاً همه چیز را جدی گرفته. یا شاید خواسته با حضورش طنزی دزدناک باشد، در کنار هویت مردی زمینی که پیامی آسمانی برای همه می‌آورد، تا به مخاطبش و همه بگوید لزومی ندارد حتماً او و اعلیجان فیلسوف باشند تا حرف‌هایشان یا معجزه‌ی داستان‌شان باورپذیر جلوه کند و اصلاً شاید یک دهن کجی باشد به منتقدان غرض‌ورز و دوستانی که این بنی‌عامری وروجک می‌دانسته او و طراحی پیچیده‌ی داستانش را ندیده می‌گیرند و آمده تا خودش از داستانش دفاع کند. البته کسی می‌گفت او آمده تا روایت‌های به سامان نرسیده را با حضور خودش به هم گره بزند تا این جور سامان‌ها را به تمسخر بگیرد. نمی‌دانم. باید رفت از خود همین شیطانک پرسید. ولی چیزی را که حتم دارم به شما می‌گویم این است که مطمئناً با خبر مرگ نویسنده در داستان مخالف‌ست. چون در طراحی همین رمانش به همه و بخصوص به خودش ثابت کرده که نویسنده

هرگز نمی‌میرد. حتی اگر خودش، خودش را در داستانش به قتل برساند.

○ هدفتان از خلق شخصیت «دانیال دلفام» به عنوان شخصیتی واحد که در همه آثار شما حضور دارد، چیست؟ آیا قصد دارید دوره‌های مختلف تاریخی و موقعیت‌های مختلف اجتماعی را بوسیله این شخصیت نشان دهید؟ یا به تحول و تطور آدم‌ها با توجه به موقعیت‌ها می‌اندیشید؟ آیا در خلق این شخصیت به شخصیت‌های واحدی همچون خالد (احمد محمود) و جلال آریان (اسماعیل فصیح) و... نظر داشته‌اید؟

● این از رندی‌های فصیح و محمود و فاکنر و مارکز و جویس و حتی همینگوی و دیگران بوده که با آن شخصیت واحد بعضی داستان‌هاشان زیاد به خودشان زحمت نداده‌اند که در شخصیت پردازی رمان بعدی آدم جدیدی بیافرینند، و حتم با خصوصیات جدید. شاید هم البته با این شگرد خواسته‌اند توانایی‌های تکنیکی‌شان را صرف جنبه‌های ساختاری رمان‌ها و داستان‌های بعدی‌شان بکنند و یا یک دلیل خیلی شخصی دیگر که این البته بیشتر مورد پسند بنی‌عامری‌ست. چون می‌بینم همین الان لبخند ملیح و دلپذیری زده و احساس رضایت مطبوع و شدید می‌کند.

○ یکی از شخصیت‌های رمان «گنجشک‌ها...» دانی مصطفی است که ظاهراً با توجه به شخصیت شهید دکتر چمران ساخته شده، به نظر می‌رسد این شخصیت به مانند دیگر شخصیت‌ها پرداخت داستانی نشده است. فکر نمی‌کنید در پرداخت این شخصیت، مرعوب شخصیت واقعی دکتر چمران شده‌اید؟

● بعضی از شخصیت‌های ناب تاریخی را فعلاً نمی‌شود با دیدی داستانی نزدیک‌شان شد، حالا چه در تاریخ معاصر و چه در تاریخ گذشته. چرا که در ذهن عامه‌ی مردم دور آن‌ها هاله‌ی از تقدس و معصومیت محض کشیده شده و حادثه‌ی هنری داستانی وقتی

ظهور پیدا می‌کند که برای وجود هر پدیده‌ی، چه حسی و چه شخصیتی، یک چرای پر سوءظن و حتی منفی‌باف تراشیده شود. این چرای منفی‌باف محتاج سوال‌های ریز و درشتی خواهد بود، و جواب‌های ریز و درشت هم، تا تمام وجوه شخصیتی فرد مورد نظر مورد قضاوت مخاطب قرار بگیرد و در نهایت خود مخاطب قاضی باشد که آن شخص مستحق این تقدس هست یا نیست.

و این اصل و این چرای منفی‌باف، در حد حضور دایی مصطفی و تا آن اندازه‌ی که تأثیرش بر شخصیت‌های دیگر لازم بوده طراحی شده، نه در سراسر زندگی پر از حادثه و پر از لحظه‌های متناقض و پر از تصمیم‌گیری‌های به شدت شخصیت پردازانه‌اش چمران، در همین حد لازم و گذرای بخشی از زندگی‌اش در پناه هم، با دقت بیشتر شخص شما در تصویرهای بیرونی و درونی و مکاشفه در دیالوگ‌های چند لایه‌اش، شخصیت پردازی دقیقی شده... تا حدی که حتی می‌شود ادعا کرد اولین بارست که چنین اتفاقی افتاده.

○ آقای بنی‌عامری، داستان در رمان گنجشک‌ها از دو لایه شکل گرفته است، در لایه‌ای از آن زندگی اعلیجان به عنوان فرمانده‌ای شجاع پرداخت می‌شود و در لایه‌ای دیگر داستانی بر پایه یک راز ساخته می‌شود آیا در پی افکندن لایه دوم به کشش داستان و جذب خوانندگان می‌اندیشید؟ به عبارتی آیا قصد داشتید، با گره زدن موضوعی جنگی به موضوعی رازگونه و خانوادگی خوانندگان را با خود همراه کنید؟

● رازوارگی انسان، و اصلاً هستی، همیشه مرا مجذوب خودش کرده و می‌کند و همین طور نقب به لایه‌های پیچ در پیچ این انسان و این هستی. البته مثل دیگران نبودن هم مهم‌ست، آن هم در نوع نگاه به داستان و به دنیا و... در نهایت به ساخت مقدس دنیای داستانی. اعلیجان من باید رازهای به شدت زمینی و حتی خیلی مادی می‌داشت تا رازهای نهانی و آسمانی‌اش جلوه‌گر می‌شدند و باورپذیر و ماندنی و

این‌ها فقط یک دلیل از ده‌ها دلیلی است که منظور نظرم بوده، کشف باقی دلیل‌ها باشد برای شما و باقی کاشفان دیگر.

○ چرا در رمان «گنجشک‌ها...» شخصیتی به اسم بنی‌عامری را که مدعی نویسندگی اثر است، وارد داستان می‌کنید، اما داستان را شخصیتی داستانی یعنی دانیال دلفام به پایان می‌برد؟ آیا شما هم خبر مرگ نویسنده را شنیده‌اید؟

● این را باید از خود دانیال پرسید که چرا اجازه داده یک نفر پاپره‌نه و خیس باران با گلوی زخمی و دستی که مدام با دکمه‌ی دوم پیراهنش ور می‌رود بیاید او و هویت داستانش و آدم‌های داستانش را، با وجود خودش، زیر سؤال ببرد. شاید این بنی‌عامری شیطان خواسته به او ثابت کند که همه چیز را نباید زیاد جدی بگیرد. چون دانیال واقعاً همه چیز را جدی گرفته. یا شاید خواسته با حضورش طنزی دردناک باشد، در کنار هویت مردی زمینی که پیامی آسمانی برای همه می‌آورد، تا به مخاطبش و همه بگوید لزومی ندارد حتماً او و اعلیجان فیلسوف باشند تا حرف‌هاشان یا معجزه‌ی داستان‌شان باورپذیر جلوه کند و اصلاً شاید یک دهن کجی باشد به منتقدان غرض‌ورز و دوستانی که این بنی‌عامری وروجک می‌دانسته او و طراحی پیچیده‌ی داستانش را ندیده می‌گیرند و آمده تا خودش از داستانش دفاع کند. البته کسی می‌گفت او آمده تا روایت‌های به سامان نرسیده را با حضور خودش به هم گره بزند تا این جور سامان‌ها را به تمسخر بگیرد. نمی‌دانم. باید رفت از خود همین شیطانک پرسید. ولی چیزی را که حتم دارم به شما می‌گویم این است که مطمئناً با خبر مرگ نویسنده در داستان مخالف‌ست. چون در طراحی همین رمانش به همه و بخصوص به خودش ثابت کرده که نویسنده هرگز نمی‌میرد. حتی اگر خودش، خودش را در داستانش به قتل برساند.

○ هدفشان از خلق شخصیت «دانیال دلفام» به عنوان

شخصیتی واحد که در همه آثار شما حضور دارد، چیست؟ آیا قصد دارید دوره‌های مختلف تاریخی و موقعیت‌های مختلف اجتماعی را بوسیله این شخصیت نشان دهید؟ یا به تحول و تطور آدم‌ها یا توجه به موقعیت‌ها می‌اندیشید؟ آیا در خلق این شخصیت به شخصیت‌های واحدی همچون خالد (احمد محمود) و جلال آریان (اسماعیل فصیح) و... نظر داشته‌اید؟

● این از رندی‌های فصیح و محمود و فاکتر و مارکز و جویس و حتی همینگوی و دیگران بوده که با آن شخصیت واحد بعضی داستان‌هاشان زیاد به خودشان زحمت نداده‌اند که در شخصیت پردازی رمان بعدی آدم جدیدی بیافرینند، و حتم با خصوصیات جدید. شاید هم البته با این شگرد خواسته‌اند توانایی‌های تکنیکی‌شان را صرف جنبه‌های ساختاری رمان‌ها و داستان‌های بعدی‌شان بکنند و یا یک دلیل خیلی شخصی دیگر که این البته بیشتر مورد پسند بنی‌عامری‌ست. چون می‌بینم همین الان لبخند ملیح و دلپذیری زده و احساس رضایت مطبوع و شدیدی می‌کند.

○ یکی از شخصیت‌های رمان «گنجشک‌ها...» دایی مصطفی است که ظاهراً با توجه به شخصیت شهید دکتر چمران ساخته شده، به نظر می‌رسد این شخصیت به مانند دیگر شخصیت‌ها پرداخت داستانی نشده است. فکر نمی‌کنید در پرداخت این شخصیت، مرعوب شخصیت واقعی دکتر چمران شده‌اید؟

● بعضی از شخصیت‌های ناب تاریخی را فعلاً نمی‌شود با دیدی داستانی نزدیک‌شان شد، حالا چه در تاریخ معاصر و چه در تاریخ گذشته. چرا که در ذهن عامه‌ی مردم دور آن‌ها هاله‌یی از تقدس و معصومیت محض کشیده شده و حادثه‌ی هنری داستانی وقتی ظهور پیدا می‌کند که برای وجود هر پدیده‌یی، چه حسی و چه شخصیتی، یک چرای پر سوءظن و حتی منفی‌باف تراشیده شود. این چرای منفی‌باف محتاج سوال‌های

ریز و درشتی خواهد بود، و جواب‌های ریز و درشت هم، تا تمام وجوه شخصیتی فرد مورد نظر مورد قضاوت مخاطب قرار بگیرد و در نهایت خود مخاطب قاضی باشد که آن شخص مستحق این تقدس هست یا نیست.

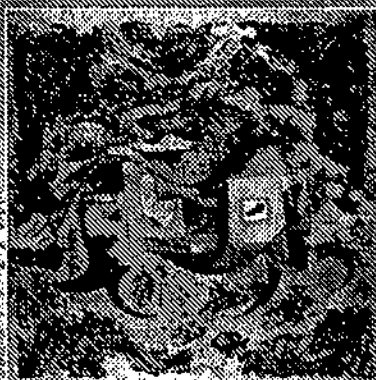
و این اصل و این چرای منفی‌باف، در حد حضور دایی مصطفی و تا آن اندازه‌یی که تأثیرش بر شخصیت‌های دیگر لازم بوده طراحی شده، نه در سراسر زندگی پر از حادثه و پر از لحظه‌های متناقض و پر از تصمیم‌گیری‌های به شدت شخصیت پردازانه‌اش. چمران، در همین حد لازم و گذرای بخشی از زندگی‌اش در پناه هم، با دقت بیشتر شخص شما در تصویرهای بیرونی و درونی و مکاشفه در دیالوگ‌های چند لایه‌اش، شخصیت پردازی دقیقی شده... تا حدی که حتی می‌شود ادعا کرد اولین بارست که چنین اتفاقی افتاده.

○ آقای بنی‌عامری، زنان در رمان «گنجشک‌ها...» برخلاف آثاری که در سال‌های اخیر در زمینه ادبیات داستانی جنگ نوشته شده، دارای نقش‌های برجسته‌ای هستند و این امر جای قدرانی دارد. اما آیا فکر نمی‌کنید، زنان این رمان دارای صفات مردانه هستند و جای گوهر زنانه در وجودشان خالی است؟

● اجازه بدهید، با این که منظورتان را کاملاً درک می‌کنم، به خود اجازه بدهم بگویم من معنی گوهر زنانه را نمی‌فهمم. شاید به خاطر این که خیلی نکته‌ها از زنان جنگ مان می‌دانم، که اگر برای شما بگویم، مطمئناً خواهید گفت تماش افسانه است و یا نه. شاید به خاطر این است که در لحظه‌ی نوشتن اصلاً به جنس زن و مرد فکر نمی‌کردم، و فقط آدم بودنشان برایم مهم بوده و موقعیت حساس و پرتضادی که در آن گرفتار بوده‌اند و یا این که معتقدم آتش جنگ، حالا هر جنگی، همیشه به دست مردان افروخته شده و اصلاً جنگ یک موقعیت به شدت مردانه است. حالا اگر زنی در این موقعیت قرار بگیرد و آن جوهر انسانی‌اش به او اجازه

گنجشک‌ها نویسنده: دانیال دلفام

مستوفی

ندهد که فقط نظاره‌گر و قربانی باشد و اسلحه به دست بگیرد، آیا کاری مردانه انجام داده که از خودش و موقعیتش دفاع کرده؟ آیا باید همچنان می‌نشسته و رفتارهای همیشگی‌اش را بروز می‌داده تا گوهر زنانگی‌اش حفظ شود؟... این‌ها تماشای تعارف است. زنان ما، در جنگ مان، حادثه‌های نابی آفریده‌اند که من تازه در این رمان تلطیف‌شان کرده‌ام. آرزو می‌کنم روزی برسد که خاطرات مستند این عزیزان به دست‌تان برسد و بخوانید تا ببینید گوهر زنانگی واقعی فقط در وجود آن‌ها بوده، حتی اگر تفنگ مردها دست‌شان بوده، نه آنها که اسیر دنیای زمینی و وسوسه‌های پوچ و خاله‌زنگی‌اند.

○ آقای بنی‌عامری چرا شخصیت‌های رمان گنجشک‌ها هریک دارای چند نام هستند، آیا به نقش موقعیت‌ها در آفرینش هویت آدمی و به طبع نام او می‌اندیشیدید؟
● اسم انسان اصلاً مهم نیست. بخصوص در داستان. مهم عمل‌های متناقض داستانی‌ست که شخصیت را شخصیت می‌کند و به او و به داستان هویت جاودانه می‌بخشد.

○ در رمان «گنجشک‌ها...» از نماد «آب» بسیار استفاده کرده‌اید؟ آلیجان در آب متولد می‌شود. در آب می‌میرد و از طریق آب با جسدی سالم به جهان زندگان باز می‌گردد. برای شما آب نماد چیست؟

● این را من نباید بگویم. وظیفه‌ی منتقدان‌ست. اما چون به شدت نامریی‌اند مجبورم بگویم شخصیت اصلی رمان من آب است. متفکرترین، زنده‌ترین، پویاترین، و پر احساس‌ترین شخصیت این رمان همین آبی‌ست که حتی از آلیجان و معجزه‌ی حضور جنازه‌اش زنده‌تر و باور کردنی‌تر است. آب آغازگر و پایان‌گر رمان‌ست و در حقیقت هسته‌ی مرکزی و پیوند دهنده‌ی تمام شخصیت‌ها و داستان‌های به ظاهر پراکنده، که با حضورش، یا با نمودی از حضورش (مثل تشنگی و قمقمه و مرغابی و خیلی چیزهای دیگر) ریسمانی واحد

می‌شود برای تمام دانه‌های تسبیح‌گونه‌ی روایت‌های مختلف و شخصیت‌های پراکنده. حتی نمود ظاهری‌اش در آن تصویرهای آهسته وجود دارد. آیا شده دقت کنید که حرکت انسان در آب آهسته می‌شود؟... این نکته و خیلی نکته‌های دیگر بوده و هست که به اندازه‌ی حجم رمان وقت تفسیر می‌خواهد و موشکافی باقی‌اش باشد برای بعد... نه. باشد به عهده‌ی شما.

○ آیا برای نوشتن رمان «گنجشک‌ها...» مواد خام نیز جمع‌آوری کردید؟ برای مثال آیا در نوشتن صفحات ۳۳۵ تا ۳۶۳ به فرهنگ جبهه مراجعه کرده‌اید.

● یکی از لذت‌بخش‌ترین کارهای من، در طول این ده دوازده سال حرفه‌ی نویسندگی، جمع‌آوری و مطالعه و کار دقیق و عمیق روی خاطره‌های بچه‌های جنگ بوده و هست. تا آن جا که حتی با دوستان دیگرم مسیر خاطره‌نویسی جنگ را به طرفی سوق دادیم که حشو و زواید آن قدر از گفته‌ها و نوشته‌ها حذف شد که مخاطب از خواندن بعضی از کتاب‌های خاطره لذت خواندن داستان را برده و می‌برد و این کار مشکل و طاقت‌فرسایی بود و صبر صد ایوب می‌خواست. اما شدنی بود و شد. آن هم در مکان‌هایی با محیطی خشک و اداری و رسمی، که هیچ کس از آنها و از آن جا انتظار کار فرهنگی ماندگار نداشت. اما کارها نوشته شدند و چاپ هم و بعضی‌شان حتی هم در میان کتاب‌های داستان و داستان نویسان حرفه‌یی پیدا کردند و...
بگذریم. برویم سر اصل مطلب و این که باید

اعتراف کنم حاصل این تحقیق و فیش برداری از نوشته‌ها و گفته‌ها و به ذهن سپردن شنیده‌های نوشته نشده آن قدر زیادست که مجبورم اغراق کنم و بگویم: اگر خدا به من اجازه بدهد که دوبار دیگر زندگی کنم و آن هم فقط در یک اتاق در بسته، با وجود این انباشته‌های ذهنی و فیش‌های مکتوب، دستمایه برای نوشتن صدها داستان و رمان خواهم داشت و این یکی از افتخارات و

لذت‌های بزرگ زندگی کوتاه من است.

○ آقای بنی‌عامری اگر اجازه بدهید، به حوزه ادبیات داستانی به طور کلی برگردیم. آیا به ادبیات جنگ توجه خاص دارید؟ چرا.

● من داستان نویسم و ایرانی و بزرگ‌ترین شانس و سختی دلپذیر زندگی‌ام این بوده و هست که شبانه‌روز با داستان همنشین بوده‌ام، حال چه بخوانم و چه بنویسم. یعنی با افتخار اعلام می‌کنم که حرفه‌ام، شغلم، و تمام زندگی‌ام داستان نویسی‌ست. در یک گوشه‌ی خلوت در ورامین و در اتاق پر از کتابم، بدون دغدغه‌ی ساعت‌ها کار اداری و جواب به صد رییس همیشه طلبکار، و در کنار دخترک بازیگوش و قاتل کتابم هانیه، فقط برای خودم و دل خودم و دنیای داستانی خودم می‌نویسم، حتی اگر از جنگ بنویسم... که البته هنوز برای خیلی از دوستان و آشنایان سوژه‌یی دولتی محسوب می‌شود.

نوشتن، برای من، لذت‌بخش‌ترین کار روی زمین‌ست. چه از جنگ بنویسم، چه از هر پدیده‌ی دیگری که ذهنم را مشغول کند.

○ درباره‌ی داستان نویسان بعد از انقلاب چه می‌گویید آیا آنها نویسندگانی با هویت خاص هستند؟ آیا می‌توان آثار داستانی بعد از انقلاب را از آثار داستانی قبل از انقلاب متمایز کرد؟ ویژگی ادبیات داستانی بعد از انقلاب چیست؟

● این تقسیم‌بندی‌ها و این موفقیت یا عدم موفقیت‌ها اصلاً مهم نیستند. مهم این است که هر نسلی باید از تجربه‌های شخصی زمان و مکان تجربه‌شده‌ی خودش بنویسد.

اما... به نظر من ما با سه نسل طرفیم. پیشکسوت‌های مرده و زنده‌یی که نوشتند و می‌نویسند و تأثیرشان را گذاشتند و می‌گذارند می‌شوند نسل الف. واقعی انقلاب و جنگ هم نویسندگانی آفرید، که با تمام افت و خیزهایشان نوشتند و حالا میانگین سن‌شان به چهل رسیده‌ست و این‌ها می‌شوند نسل ب. و آن‌ها

که حالا به میدان آمده‌اند و جوان‌تر از بقیه‌اند و میانگین سنی‌شان سی‌ست و نسبت به آن دو نسل متفاوت‌ترند و یاغی‌تر و عاصی‌تر و پی‌جوی راه‌های نرفته، که می‌شوند نسل ج.

حالا اگر بخواهیم مرزبندی کنیم و بگوییم که کدام موفق‌ترند، یا کدام مُحق‌تر، یا کدام ماندنی‌تر، به هیچ نتیجه‌ی منطقی و کاربردی نمی‌رسیم. چون در این قضاوت‌ها همیشه جانب عدالت رعایت نشده. گاهی حتی دیده می‌شود که نویسندگان یک نسل بخصوص هم، در بُعد کارشناسی داستان، یکدیگر را داستان‌نویس نمی‌دانند. چه برسد به آن دو نسل دیگر و این اختلافات همیشه بوده و هست و خواهد بود که مثلاً بشنویم نسل الف به هیچ وجه نسل ب را قبول ندارد و نسل ج هم هر دو را با هم و این طبیعی‌ست و حتی به نظر من لازم. چرا که نویسنده‌ی هر نسل را وادار به سختکوشی و نوشتن بیشتر می‌کند و... در نهایت فقط گذر زمان‌ست که عادل‌ترین قاضی خواهد بود و بهترین قضاوت را خواهد کرد، نه جنجال‌های پوچ و مظلوم‌نمایانه‌ی عده‌ی خاصی، در زمان‌هایی خاص.

و بعد یک هشدار: نسل د هم از راه رسیده. جوانان بیست ساله و باهوشی که از همین الان دارند خودشان را به سلاح علم و تئوری‌های داستانی مسلح می‌کنند و حرف‌های زیاد و سوال‌های زیاد و دید تیزبینانه‌ی دارند. باید هر سه نسل هوشیار باشند و برای سوال‌های منطقی آن‌ها جواب‌های منطقی‌تر بیابند.

○ قرن بیستم در حال پایان است، به نظر شما ویژگی اساسی رمان این قرن در چیست؟

● داستان و داستان‌نویس باید با همتایان خودشان متفاوت باشند. درست مثل اثر انگشت هرکس که با اثر انگشت هیچ بنی‌بشر دیگری یکسان نیست. گذر از این قرن و آن سال و آن موقعیت فقط بازی با کلام و ارقام‌ست و... شاید بشود گفت بیهوده‌ترین چیزی که الان لازم باشد به آن فکر کنیم. مهم فقط داشتن آن اثر انگشت خاص و یکتاست، که قرن نوزده و بیست نمی‌شناسد.

○ نظرتان درباره نقد کتاب و وضع نقادی در ایران چیست؟

● گاهی سکوت تشانه‌ی اعتراض نیست. تشانه‌ی حماقت‌ست. یا بی‌حرفی. یا کج فهمی. یا بی‌سوادی. یا رندی. حرف از این سکوت همیشه جنجالی‌ترین بحث بین من و دوستان داستان‌نویسم بوده. بارها شده که از

شنیدن حرفی، یا دیدن عملی، یا شنیدن زهری از دوستی، یا تحمل خنجر از پشت نشسته‌ایم و حرف‌ها زده‌ایم و بحث‌ها کرده‌ایم و حتی مجادله‌ها و اغلب با خشم. خب این خشم مال روزهای جوانی‌ست. مال آن روزهاست که تا می‌شنیدیم فلان دوست فلان حرف را زده، یا فلان نقد را نوشته، یا فلان سوز را دزدیده، به طبع جوانی جوش می‌آوردیم و چشم می‌بستیم و دهان باز می‌کردیم. اما حالا وقت پختگی‌ست. وقت جوش نیاوردن. وقت خونسردی. وقت لیخنند. وقت نشستن و کارکردن. وقت خواندن و نوشتن نوشتن نوشتن و تمام این‌ها باز با یک چیز همراه‌ست. با همان سکوت معروفی که حرفش بود و این سکوت یک معنی دیگر هم دارد. یک جور زهد، یک جور عرفان، یک جور اعتکاف خودخواسته در آن نهفته که با هیچ سکوت دیگری قابل قیاس نیست و عجیب هم به نظر من مقدس‌ست. این سکوت از صدهزار فریاد خشم آلود بلندتر، رساتر، تأثیرگذارتر، و دلنشین‌ترست. اما... گاهی هم باید فریاد زد. یا هشدار به کسی داد، تا سکوت خودخواسته‌ات معنی رضایت از کسی یا جریانی را نداشته باشد... که البته باز هم نمی‌توانم. قدرتش را دارم، حتی وقتش هم همین الان است، اما تا وقتی نوشتن از همه چیز مهم‌ترست، چه اهمیتی دارد که مثلاً بگویم دوستان نزدیک خودم، از کیسه‌ی دولت، پول خرج می‌کردند تا نقدی علیه رمان من نوشته شود. یا همان‌ها و دوستان دیگر، در سه مراسم مختلف و در طول یک سال، کاری کردند که رأی‌ها در لحظه‌ی آخر عوض شود و... باز هم بگذریم.

○ آن قدر سرم مشغول نوشتن‌ست که همین الان هم نمی‌توانم وقتم را صرف این کنم که بگویم بالاخره یک روز پرده از راز این جنایت‌های ادبی بخواهم داشت... می‌بینید؟

آدم گاهی لازم‌ست احساس شریک هولمز بودن بکند. اما الان و در این روزها وقتش را و حوصله‌اش را ندارم. شاید بعد، سال‌ها بعد، در روزهایی که... نه. امیدوارم هرگز آن روز نرسد. روز دادگاه جنایتکاران ادبی می‌گویم.

○ بعد از فاصله گرفتن از رمان «گنجشک‌ها...» اکنون آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

● خودم هم می‌دانستم که معجزه در داستان

پدیده‌ی بی‌ست به شدت داستان‌نشدنی، به خاطر وجود دلایل علی و معلولی و سوال‌هایی که ممکن‌ست بی‌جواب بمانند. اما ایمان پیدا کرده بودم، با مطالعه‌ی دقیق روی کار دیگران، که اگر از عهده‌اش بر بیایم و از روی این لبه‌ی تیز تیغ بگذرم، راهم را پیدا خواهم کرد. آن روزها از هر نظری که فکرم را بکنید در مضیق‌ی مادی و روحی بودم و این خلوت و این سختی‌ها مرا به مکاشفه‌ی کشاند که حالا و حتی تا بعدها با افتخار خواهم گفت که داستان‌هایم را با همین رئالیسم اعجاز خواهم نوشت. رئالیسمی که فقط مختص ما و فرهنگ ما و خاک ما و دین ماست و هیچ شباهت یا ارتباطی با رئالیسم جادویی امریکای لاتین ندارد و نخواهد داشت. آن روزها حس عجیبی داشتم. کاملاً مطمئن بودم که بعد از نوشتن این رمان خواهم مُرد. شاید یکی از دلایل پیچیدگی‌های روایی و راویان مختلف و آمدن خیلی از عناصر و ابزار دیگر هم همین باشد. اوایل از این حس غریب هم خوشنود می‌شدم هم می‌ترسیدم. این لذت یک لذت خوفناک و رمزآلود بود، که بعدها و حتی حالا جزئی از وجودم شده و هر داستان و رمانی را که می‌خواهم شروع کنم، با همین حس شروع می‌کنم که: این آخرین داستان توست. بعد از نوشتنش خواهی مُرد. پس با تمام قدرت و تمام داشته‌های ادبی‌ات بنویسش.

○ آقای بنی‌عامری با تشکر از اینکه به سوال‌های ما پاسخ دادید، می‌خواستیم بدانیم، در حال حاضر آیا کتابی در دست نوشتن دارید؟

● رمان گنجشک‌ها شروع یک چهارگانه بود و هست، با حضور همیشگی دانیال دلفام و با نگاه به چهار عنصر اسطوره‌ی، آب، باد، خاک و آتش. در هر رمان یکی از عناصر شاخص‌تر از بقیه‌ست و در حقیقت شخصیت اصلی‌ست و در تمام‌شان معجزه‌ی رخ می‌دهد تا آن تفکر رئالیسم اعجاز، دست کم برای خودم، جا بیفتد و پهلوی باز کند.

رمان خاک: جشن خاک خوران

رمان آتش: آتش خوان

رمان باد: افسون نفس

دانیال یک رمان طنز هم برای نوجوانان دارد (به اسم «به خدا بگو همیشه بخندد») با همین چهار عنصر اصلی و با همین آدم‌ها، تا با طنز و نگاه‌های ساده‌تر، مخاطب نوجوانش را به رمان‌های سخت‌ترش وصل کند.

آخرین کتاب که مورد بررسی واقع شد «زبان‌شناسی عمومی فردینان دو سوسور» بود که در شیراز برگزار شد. در این جلسه از آقای میرعابدینی دعوت کرده‌ایم که دربارهٔ صدسال داستان‌نویسی صحبت کنند.

حسن میرعابدینی: من زیاد نمی‌خواهم دربارهٔ کتاب صحبت کنم، معتمد وقتی کتابی منتشر می‌شود هر خواننده‌ای از دیدگاه خود، برخوردی با آن خواهد داشت و مطلب مورد نظرش را جستجو خواهد کرد. هدف من در این کتاب بررسی آثار داستانی تا حد مقدور و جامع بود که تمام نحله‌های ادبی را در بر بگیرد، اعم از رمان‌های پاورقی ترجمه‌های داستانی، مطبوعات ادبی و رمان‌ها و داستان‌های متعالی. و یک تاریخ ادبیات مدون و منظم از آنچه که در این زمینه از آغاز تا دورهٔ صدساله آفریده شده، پدیدار شود. فکر انجام این کار به سالهای دانشجویی بزم می‌گردد به زمانی که کتاب مرحوم آریز پور را با نام «از صبا تا نیما» خواندم و من که خواننده ادبیات معاصر بودم به فکر افتادم که در زمینه ادبیات داستانی هم کاری مثل از صبا تا نیما انجام شود. برای این کار با حجم وسیعی از کتاب‌ها روبرو بودم، نخست تمام آثار یک نویسنده را همگی به دنبال هم خواندم و نقد و نظر خودم را دربارهٔ اثر نوشتم. ضمن این مطالعات بود که حس کردم یک نوع پیوند بیان نشده و پنهان بین آثاری که در یک دورهٔ زمانی درآمده‌اند، حس می‌شود، یک پیوندی که خیلی هم عیان نیست. برای یافتن این پیوند، احتیاج بود که یک نظم درونی به کار بدهم و الگوهای پنهان زیر اینهمه آثار پراکنده را کشف کنم.

فکر می‌کردم هر اثری بخشی از ساختار ادبی یک دوره را تشکیل می‌دهد و ما برای این که به این ساختار ادبی برسیم مجبوریم پیوندهای بینامتنی مختلف را پیدا بکنیم. برای این کار ناگزیر از تقسیم آثار براساس نوع‌های ادبی شدم. البته می‌دانید که این دسته‌بندی‌ها در آثار ادبی و علوم انسانی خیلی دقیق و قطعی نیست و

در ادامه نشست‌های نقد و بررسی کتاب که به همت کتاب ماه ادبیات و فلسفه برگزار می‌شود، جلسه نقد و بررسی کتاب «صدسال داستان‌نویسی» نوشته حسن میرعابدینی با حضور نویسندگان، منتقدان و کارشناسان روز ۷ بهمن ماه در محل کتاب ماه ادبیات و فلسفه برگزار شد.

در این نشست صفدر تقی‌زاده، فیروز زنوزی جلالی، اردلان عطارپور، قاسمعلی فراست، دکتر حسن ذوالفقاری، سایر محمدی، دکتر محمد غلام، بلقیس سلیمانی، زهرا زواریان، پیروز قاسمی، شاهرخ تندرو صالح، محسن سلیمانی و عبدالعلی دستغیب شرکت داشتند.

علی اصغر محمدخانی، سردبیر کتاب ماه ادبیات و فلسفه در ابتدای جلسه دربارهٔ انگیزه برگزاری این نشست‌ها گفت: از زمانی که کتاب ماه آغاز به کار کرد، در کنار نشر کتاب ماه، در نظر داشتیم جلساتی را تشکیل دهیم که پدیدآورندگان کتاب دربارهٔ آثارشان صحبت کنند و بحث و گفتگو صورت بگیرد.

این جلسات تاکنون با اعلان قبلی و شرکت عام برگزار می‌شد. ولی از این پس دو نوع جلسات خواهیم داشت، جلساتی که عمومی‌تر هستند و در جاهایی مثل دانشگاه‌ها برگزار می‌شود و مؤلف یا مترجم در مورد کتاب خود صحبت کرده و کتابشان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جلساتی را هم به صورت اختصاصی خواهیم داشت که در همین محل کتاب ماه برگزار می‌شود و بحث و بررسی اختصاصی کتاب با حضور مؤلف یا مترجم و کارشناسان آن حوزه است. هدف ما رونق کتابخوانی و آشنایی با آثار منتشرشده در ماه و سال است.

به واقع ما با این کار یک نقشه می‌کشیم و اصولاً هر اهل ادبیات و هنر به دنبال ایجاد یک نوع نظم و هماهنگی است و این نظم زیباشناختی از طریق شکل دادن انجام می‌شود. در تاریخ ادبیات هم بقول بورخس اگر بخواهیم این کتابخانه آشفته را منظم کنیم، باید طرحی داشته باشیم. من سعی کردم الگوهای پنهان زیر کتاب‌ها را پیدا بکنم و به ساختار ادبی هر دوره پی ببرم، بعد از طبقه‌بندی براساس نوع‌های ادبی و در نظر گرفتن وقایع تاریخی - اجتماعی که تأثیرگذار در فرهنگ و اجتماع بودند به فکر دوره‌بندی‌های تاریخی خاص افتادم یعنی یک سری از وقایع را که حالت نقطه عطف در تاریخ معاصر ایران داشت و بر نحوهٔ دید و نگاه روشنفکران و اهل قلم تأثیر داشت به عنوان مبناهایی دوره‌بندی خود انتخاب کردم. این دوره‌بندی‌ها خیلی قطعی و جزمی نیستند و ما تا حدودی جریان پیچیدهٔ ادبی را ساده می‌کنیم تا به طرح خود برسیم. البته این ساده کردن‌ها و نقشه افکندن‌ها باید شکل قانع‌کننده‌ای داشته باشند یعنی داستان‌ها و کتاب‌هایی که در آن دوره می‌گنجند با تم کلی و اسمی که به آن دوره می‌دهیم یک همخوانی داشته باشد و با آنکه جریان‌های ادبی بطور منفصل از هم و خطی حرکت نمی‌کنند و به شکل شبکه در هم پیچیده‌ای هستند و برهم تأثیر می‌گذارند همدیگر را جذب می‌کنند، دفع می‌کنند، ولی در هر دوره یک جریان‌هایی، یک تفکراتی محوریت پیدا می‌کنند. چون جریان خود ادبیات رو به تغییر است و این تغییرات به هر حال تأثیر می‌گذارند و دوره‌های مختلف ادبی را بوجود می‌آورند. بر این اساس کتاب را در پنج دورهٔ کلی دسته‌بندی کردم. از آغاز تا سال ۱۳۲۰ دورهٔ جستجوی هویت و امنیت، سال ۲۰ تا ۳۲ آرمانخواهی و تبلیغ، سال ۳۲ تا ۴۰ شکست و گریز و سال ۴۰ تا ۵۷ بیداری و به خودآیی و سال‌های شور و التهاب و سال‌های انقلاب و جنگ که آخرین فصل‌های کتاب را در بر می‌گیرد.

نشست بررسی و تحلیل اثر سه جلدی

صد سال داستان نویسی ایران

تاکنون ۳ جلد از این کتاب درآمده است و تا سال ۷۰ را در بردارد. از شروع ادبیات نوین و فرضاً سیاحت نامه ابراهیم یک را اگر در نظر بگیریم که در سال ۱۲۷۴ درآمده است، کتاب من در سال ۷۴ و ۷۵ دوره صد ساله اش بسته می شود. و جلد آخری که الان دارم روی آن کار می کنم، یعنی جلد چهارم، ادامه بررسی ادبیات داستانی از سال ۷۰ به این طرف است، و امیدوارم با پایان یافتن این جلد این ماجراها هم خاتمه پیدا کند.

سایر محمدی: در غرب ادبیات براساس مکتب های ادبی دوره بندی می شود مثلاً رمانتیسم، رئالیسم، در جامعه ما اصولاً - البته مورخ ادبی که تا به حال نداشته ایم - مانند همین بررسی ادبیات داستانی صد ساله اخیر، براساس حوادث سیاسی و اجتماعی دسته بندی می شود، به نظر شما علت چیست و شما که این مسایل را بررسی کردید به چه نتایجی رسیدید؟

میرعابدینی: غرب، مکتب های ادبی را به ترتیب وقوعش پشت سر گذاشته و مرحله به مرحله پیش آمده است، ما این سیر هماهنگ و رشد را نداشته ایم. یعنی در یک دوره زمانی با انواع و اقسام مکتب های ادبی مواجه بوده ایم و شما گاه گرایش های مختلفی را از مکتب های ادبی مشاهده می کنید و آثار ما ترکیبی از چندین مکتب است و چون ما دوره های ادبی را به ترتیب طی نکرده ایم آثار شاخصی در هر دوره پدید نیامده، و فقط حوادث سیاسی و اجتماعی نبود بلکه نقطه عطف های تاریخی بود. یعنی مثلاً انقلاب مشروطه که موج فرهنگی و ادبی آن تا سال های ۲۰ کشیده شد و هنری ترین تجلی خود را در بوف کور هدایت پیدا کرد. این فقط یک حادثه سیاسی و اجتماعی نبود، حادثه ای بود که تبعات فرهنگی عمده داشت، یا سال های پس از کودتا یا سال های انقلاب و جنگ. من باید کار را یا دهه دهه تقسیم می کردم و پیش می بردم یا از روی نقطه عطف های تاریخی پیش می رفتم. که در آن صورت فکر اصلی من که پیدا کردن جریان پنهان زیر انبوه کتاب های ادبی بود، گم می شد و به انسجام درونی که من در ذهن داشتم نمی رسید.

محسن سلیمانی: معمولاً در شیوه های علمی بررسی

ادبیات، یا اصولاً در شیوه علمی باید دسته بندی دقیق کرد اما ایشان به عنوان یک نظریه پرداز، چند نظریه جامع ارائه داده اند، و در پرتو آن نظریه ها، کل ادبیات را بررسی کرده اند. به نظر من، آقای عابدینی باید ابتدا خیال خواننده را تخت می کردند و می گفتند که من می خواهم با یک سری متدهای جامعه شناختی ادبیات را بررسی کنم. به نظر من در بررسی تاریخی ادبیات، ما یک نوع التقاط می بینیم به این شکل که گاهی آقای عابدینی سعی می کنند بحث های جامعه شناختی تأثیر حوادث را بر خود ادبیات، و گاه بررسی های محتوایی اثر را انجام بدهند و گاهی به فکرشان می افتد که قرار است بررسی های ادبی و شکلی هم انجام بدهند. این اغتشاش در کل کتاب به چشم می خورد، البته ایشان در جایی فرموده اند که من یک نگاه جامعه شناختی دارم، اما در مقدمه فصل سوم ایشان روش خود را اینچنین توضیح می دهند: «البته در بررسی آثار براساس انواع ادبی، ناگزیر از ساده کردن مسأله به منظور تحلیل رویکردهای فکری و ادبی هستیم در همین حال کوشیده ایم هر اثر را در کلیت آن، در هم آمیختگی فرم و محتوا، بررسی کنیم، آنگاه با در نظر گرفتن روابط بینامتنی کار هر نویسنده را با نویسندگان دیگر بسنجیم و ارتباط آن را با حیات فکری اجتماعی در باییم».

به نظر من ایشان دستور کار خود را که در مقدمه کتاب گفته اند در شیوه کار رعایت نکرده اند. در شیوه دسته بندی هایی که کرده اند و معمولاً محتوایی است بررسی شکلی را اصلاً نمی بینیم و به طور خلاصه می گویم که یک اغتشاش در دسته بندی می بینم، آقای عابدینی نظریه پردازی نمی کنند، بلکه نظریه های دیگران را مصرف می کنند و به خصوص نظریه هایی که در روزنامه ها می بینیم و در هر دوره در مورد هر کتاب طرح می شود. جای تطوّر شکلی ادبیات داستانی خالی است. در این اثر هیچ تطوّر شکلی ادبیات داستانی قبل و بعد از انقلاب دیده نمی شود.

میرعابدینی: البته من خیال خواننده را از اول تخت کرده ام که من دارم بحث جامعه شناختی روی ادبیات انجام می دهم و یا چون دیدگاه جامعه شناسانه روی

ادبیات داشته ام رفته ام سراغ ادبیات نویسی و یا چون می خواستم تاریخ ادبیات بنویسم ناگزیر از انتخاب دیدگاه جامعه شناسی ادبیات بودم چرا که ما وقتی تاریخ ادبیات می نویسیم نمی توانیم از تأثیر مسایل اجتماعی و مسایل تاریخی که هر دوره ای که آن آثار مطرح می شود خود را برکنار بگیریم و من در بررسی های صرفاً فورمولیستی ادبیات، اگر قرار است تاریخ ادبیات بنویسم نوعی ناتوانی حس می کنم. شیوه کار من این بود که کتاب خود را تلفیقی از نقد ادبی و تاریخ ادبیات می دانم. وقتی به نویسندگانی پرداخته ام سعی کردم کار آن نویسنده را به عنوان یک نویسنده خلاق منفرد، از نظر خودم، بررسی کنم و در اینجا فکر می کنم که کارم نقد ادبی بوده است. و بعد که این نویسندگانی را با توجه به آن پیوندهای زیرین که گفتیم در دسته بندی های دوره ای قرار دادم، کارم به مرحله تاریخ ادبیات نویسی کشیده شده است. حال اگر التقاط این باشد، بله من کارم هم نقد ادبی است و هم تاریخ ادبیات و دیدگاهم جامعه شناسی ادبیات است.

عبداللهی دستغیب: آقای عابدینی کار مهمی انجام دادند من سالهای حدود ۴۷-۴۶ تصمیم گرفتم چنین کاری بکنم و یک سری مطالبی هم در مجله فردوسی نوشتم و چند شماره ادامه دادم و بعد دیدم کار خیلی نفس گیر و سخت است و منصرف شدم.

در ایران تحقیق تاریخی و ادبی چیز نوپا و تازه ای است و تاریخ ادبیات که نوشته شده مثل تاریخ ادبیات دکتر صفا آنهم به شدت از این موضوع متدولوژی رنج می برد و درواقع با خواندن مطلبی که مثلاً ایشان درباره سعدی نوشته اند ما نمی توانیم نقطه های محوری هنر سعدی را درک بکنیم.

بعد از ایشان دکتر حسن کامشاد یک کتابی نوشته که هنوز به فارسی ترجمه نشده است البته شنیدم که به تازگی دارد ترجمه می شود به اسم ادبیات معاصر ایران. دیگران هم کارهای پراکنده انجام داده اند. ما اگر سراغ تاریخ ادبیات یک کشور برویم بهر حال ناچاریم به وقایع اشاره بکنیم و سنگینی قضا یا بر سر رخدادها هست.

ایشان زحمت کشیده‌اند و کار سنگین و مشکلی است اما تاریخ‌نویسی با انتقاد مخلوط شده است که یک اشکال کتاب است.

محسن سلیمانی: اینجا قصد و غرض کم اهمیت جلوه دادن کار ایشان نیست. میرعابدینی از محدود افرادی هستند که خودشان را موظف می‌دانند که تمام آثار منتشر شده را بخوانند. من سعی می‌کنم اگر نظری دارم به قصد کمک به بوجود آمدن یک اثر در اندازه‌های خوب و قابل قبول باشد.

من بحث مدت را مطرح کردم، بنظر آقای عابدینی در این کتاب نظریه پرداز نیستند و ایشان شاید تمایلی هم نداشته به ارایه نظریاتی که به نوعی ویژگی نقد ادبی را دارد. من احساس می‌کردم که ایشان از نظریات افراد مختلفی استفاده کرده‌اند، ولی شیوه ارایه پانویس، ارایه مراجع و مأخذ شیوه کاملی نیست. مثلاً یک نمونه که در همان دوران منتقدی نوشته بود که «ثریا در اغما» تحت تأثیر نوشته «خورشید همچنان می‌دمد» از همینگوی نوشته شده است، در کار ایشان دیدم که هست اما هیچ مأخذی ندیدم که از کجا برداشته‌اند. بعضاً در بسط کتاب می‌دیدم که از نظریات افراد مختلف استفاده شده بدون اینکه دقیقاً مشخص کنیم از کجا به آن نتیجه رسیدیم.

ایشان در دسته‌بندی‌هایی که می‌کنند گاه دسته‌بندی‌هایشان را نقض می‌کنند من بخش ادبیات جنگ را مطالعه کردم دیدم که ایشان تمام نویسنده‌هایی را که به عنوان نسل انقلاب معروفند جای داده‌اند در آن جا بدون اینکه برخی از آنها حتی درباره جنگ داستانی نوشته باشند مثلاً آقای رهگذر کتابهایشان اصلاً راجع به جنگ نیست و یا بنده داستان‌هایم راجع به جنگ نیست، ولی داخل آن دسته‌بندی رفته است و من دلیل آن را نمی‌دانم که چه بوده است.

در شیوه بسط مطالب به گمانم این نکته بارز است که آقای عابدینی گرایش نوگرایانه دارند در بررسی تاریخ ادبیات، یعنی خودشان اعتقاد شدید به نوگرایی دارند به گمانم این با عدم جانبداری منتقد، در تضاد

است، به نظرم منتقد ادبی، تمام محصولات ادبی را به یک چشم می‌بیند و برایش نوگرا و کهنه‌گرا ارزش یکسان دارد چون او در جایگاه قضاوت است وگرنه ما فردی می‌شویم که تحت تأثیر محافل ادبی است که اصرار دارند گرایش خاص ادبی را به عنوان گرایش غالب نشان دهند و تبلیغ هم می‌کنند و معتقدند درست است که ادبیات میوه‌های زیادی می‌دهد ولی ما به بعضی میوه‌ها علاقمندیم. به نظر من ادبیات یعنی تمام ادبیات و داستان یعنی تمام داستان‌ها. بنابراین ایشان در بسیاری جاها برخی را با این عنوان که سنتی است رد کرده است و این با عدم جانبداری نویسنده در حقیقت نمی‌خورد.

ایشان در قضاوت درباره آدم‌ها و کتاب‌ها خیلی صریح هستند و با نظر یک منتقد که به قصد کشف، آثار را می‌خواند و نه به قصد ایرادگیری - چون در ایران نقد را به معنی ایرادگیری می‌دانند - در نقد ادبی به معنی ارزیابی اثر به بررسی اثر بیشتر توجه می‌شود تا اینکه ما یکی دو قضاوت سریع بکنیم. مطالبی مانند این که «این رمان، رمان بی‌ارزشی است»، «این نویسنده گزارش‌نویس است» در مطالب ایشان زیاد به چشم می‌خورد و این با عدم جانبداری یک نویسنده در مقام انتقاد سازگار نیست چون قرار نیست ایشان احکام بسیار کلی در مورد آثار و کتاب‌ها و افراد بدهند و باید به قصد شناسایی و بررسی این کار را انجام بدهند. در ابتدای کتاب جای یک واژه‌نامه مفاهیم خالی است آقای عابدینی باید تکلیف خود را با خواننده در ابتدا روشن کند که منظور از بکاربردن این مفاهیم و کلمات چیست.

کلی‌گویی‌ها نویسنده را در سطح یک ژورنالیست پایین می‌آورد که می‌خواهد سریعاً تکلیف خواننده را مشخص کند.

ایشان خود را موظف دانسته‌اند که راجع به تک تک آثار نظر بدهند به نظر من این کار آرشویی می‌شود، ایشان می‌توانستند براساس یک دیدگاه کلی، فقط آثاری را بررسی کنند که تأثیرگذار است یا مطرح است. قرار نیست ما تک تک آثار را بگوییم و داستان را تعریف

کنیم و نظر بدهیم این باعث شده خواننده گیج و گمراه شود.

علی اصغر محمدخانی: ما در حوزه تحقیقات ادبی‌مان مخصوصاً در حوزه تاریخ ادبیات آنقدر آثار کم داریم که حتی امکان مقایسه با آثار دیگر هم نیست مثلاً در تاریخ ادبیات کلاسیک هنوز تاریخ ادبیات دکتر صفا هست و در زمینه تاریخ داستان‌نویسی هنوز یک اثر دوم نیامده و طبیعتاً کار آقای عابدینی خیلی ارزشمند است هم اقدام به اینکار، و بحث‌هایی هم که می‌شود برای تکمیل کار هست که در چاپ‌های بعدی یا ادامه آن یا کار دوستان دیگر مورد توجه قرار گیرد.

حسن میرعابدینی: نکته‌ای که گفتند طرفدار نوگرایی هستیم. من طرفدار هیچ نوع جریان ادبی خاصی نیستیم، من جای خالی سلوچ را به خیلی از کارهای نوگرایانه تقلیدی ترجیح می‌دهم. اگر کار خوب باشد و به قول فاکتر حاصل عرق ریزان روح باشد آن کار ارزش دارد وگرنه صرف اینکه کار نوگرایانه است آن کار برایم ارزشی ندارد و من سعی کرده‌ام کار بی‌طرفانه باشد و خود کار ملاک باشد. من نه در محافل ادبی شرکت دارم و نه خیلی از نویسنده‌ها را از نزدیک می‌شناسم و نه جزو گروه خاصی هستم و نشریات نوگرایانه هم این کار را مورد سکوت قرار دادند یا کارهایی هم که درباره‌اش نوشتند به جای آنکه در جهت آن باشد که به قول آقای سلیمانی به بهبود کار کمک کند بیشتر در جهت نفی کار بود.

این کار به نظر من کار تمام شده‌ای نیست، کاری است که من رویش دارم هنوز کار می‌کنم. کاری است که باید بر اثر گذشت زمان، تحولات خودم، آگاهی‌ها و کارهای تازه که می‌بینم تحول پیدا کند و خود این نقدها هم می‌تواند به کامل شدن آن کمک کند.

فیروز زنوزی جلالی: دست زدن به چنین حرکتی برای اولین بار با این گستردگی در پهنه ادبیات، آنهم با عنوان صدسال داستان‌نویسی، فکر می‌کنم وزنه بسیار سنگینی است و چیزی است که واقعاً کم داریم، یعنی مجموعه‌ای باشد و کسانی که علاقه دارند ببینند و به کتابی مراجعه کنند به نام صدسال داستان‌نویسی.

این قابل ستایش است. ولی یک خطر دیگر هم همزمان با این حسن و همراه آن پدید می‌آید و آن اینکه اگر آن چیزی را که ادعا داریم به عنوان صدسال داستان‌نویسی بخواهد سند شود و ما در چنین کاری که باید سه عامل صداقت، اشراف و تشخیص را داشته باشیم هرکدام از اینها نقص داشته باشد باعث می‌شود که به نوعی از آن طرف پشت بام بیفتیم. البته دوستانی که اینجا هستند اشراف دارند که نقد ادبی در کشور ما معمولاً براساس احساس بوده است البته من بطور کلی می‌گویم بیشتر این نقدها از زمان هدایت، نقدهای سالمی نبودند معمولاً دارای حب و بغض بودند و معمولاً جهت‌های مشخص در آن بوده است. جایی درباره‌ی سه قطره خون هدایت در نشریه همزمان خودش می‌خواندم که به عنوان سه قطره آب نام برده بود.

از آنجایی که آقای میرعبدینی به گواه فهرست‌هایی که در کتاب اول و دومشان آمده چیزی حدود یک دوم نظریاتی را که داده‌اند، از منبعی استفاده کرده است به معنای اینکه اینها گاهی اصلاً این نظریه‌ها با هم در تقابل و تضاد هستند مثلاً در مورد یک فرد خاص یک موضوعی تأیید شده و در جای دیگر این مطلب رد شده است. از این نظر احساس کردم که این مسئله کار را مشدّد کرده است و بعد اینکه، شاید در جلد اول و دوم ما بتوانیم آن نگاه و دوره‌بندی تاریخی را داشته باشیم ولی به راحتی می‌بینیم که یک سری نویسنده‌های خاص پخش شده‌اند در این اثر و حتی از این نویسندگان در سال ۵۷ هم صحبت می‌شود انگار نویسنده منتظر است که بهانه‌ای پیدا کند که آن طیف خاص را نشان بدهد، و از آنها صحبت بکند ضمن اینکه عکس این مطلب را در مورد گروه دیگر به عینه می‌بینم. یعنی اینکه جایی در مورد یک نویسنده با یک مجموعه اثر ده صفحه گفته شده ولی در مورد یک نویسنده با ده مجموعه اثر، یک صفحه هم گفته نشده است. ظاهراً چنین به نظر می‌رسد که جناب آقای عابدینی با تصور اینکه بهر حال در این صد سال داستان‌نویسی نمی‌تواند از بعضی نویسندگان نامی ذکر نکند بصورت رفع تکلیف بعضی از نویسندگان را در یک یا دو سطر آورده است و یا

یک نقل قول پراپیام را بهانه قرار داده و بلافاصله همانطور که آقای سلیمانی اشاره کردند تکلیف مطلب را روشن کرده و کنار می‌گذارد.

نکته دیگر اینکه از آقای میرعبدینی به عنوان کسی که می‌خواهد وزنه صدسال داستان‌نویسی را بلند کند، انتظار داریم یک خطی را پیش بگیرد که در صد سال داستان‌نویسی در مورد کلیه نویسندگان بطور یکسان نگاه شود، و ایشان که این مسئولیت را قبول کرده‌اند، حال این معیار هرچه که می‌خواهد باشد، چه نگاه تاریخی، چه نگاه شخصی نویسنده باشد باید به اولین تا آخرین نویسنده به یک شکل نگاه کند.

ایشان در صفحه ۹۲۳ می‌گویند: «باور به ایده‌های اجتماعی و توصیف مردم در هیئت حماسی، نقش مهمی در شکل‌گیری ادبیات نخستین سالهای پس از انقلاب دارد، اما دیری نمی‌گذرد که جای یقین‌های پیشین را تردید می‌گیرد، از هم پاشیده شدن دیدگاه‌ها و آرمان‌ها بر اثر دگرگونی‌های شتابناک ملی و جهانی به گم کردن حس جهت‌یابی اجتماعی منجر می‌شود، آشفتگی پدید می‌آید که نشان از دگرگونی در عرصه اندیشه و اجتماع دارد، نسلی که باورهایش را از دست داده با نوعی شرمندگی درونی در تلاش برای نپذیرفتن واقعیت‌ها، خیال را ترجیح می‌دهد و به دنیای افسانه‌پردازی پناه می‌برد».

من می‌خواهم بگویم این تعریف شاید تعریف عده‌ای از نویسندگان مشخص باشد در سالهای جنگ، ولی به هیچ عنوان تعریف بسیاری از نویسندگان دوره انقلاب نیست.

نتیجه این است که ما می‌بینیم که کار از این لحاظ سخت دچار اشکال هست و ما سؤال خواهیم کرد که واقعاً چند تا کار اینها را خوانده‌اید و چگونه است که جنبه‌های کار آنها را نشکافته‌اید.

دکتر حسن ذوالفقاری: اینجا از آقای میرعبدینی که دایرةالمعارف بزرگی از صدسال داستان‌نویسی نوشته‌اند تشکر می‌کنیم و ایرادهایی که وارد شده ایراد به آقای میرعبدینی نیست، ایراد به پژوهش‌های ما در این دوره‌های اخیر است. یعنی پژوهش‌های دانشگاهی و

غیردانشگاهی ما بیمار بوده‌اند. در واقع ایشان باید براساس پژوهش‌هایی که قبلاً در یک مجموعه‌ای جمع می‌شده است و عرضه می‌شود، پژوهش‌های خود را بنامی نهاده است در حالی که آن پژوهش مبنا و اولیه نبوده است. صدسال داستان‌نویسی ۲ کارکرد دارد، کارکرد توصیفی و کارکرد تحلیلی. یک توجیه برای ایرادهای وارده این است که ایشان دو مجموعه تاریخ تحلیلی را در کنار هم قرار داده است یعنی هم توصیف و هم تحلیل.

اینکه چرا تقسیم‌بندی از نظر انواع ادبی صورت نگرفته است جوابش اینست که در کدام زمینه این کار شده است. در حوزه ادبیات و شعر سنتی، آیا چنین تقسیم‌بندی داریم، حالا چرا نداریم دلایل آن را کار ندارم و اینکه می‌پرستند چرا اسامی همه آمده است، به نظر من باید همه بیایند و اگر کسی از قلم بیفتد عیب کتاب است. جایگاه این کتاب بین یک تاریخ ادبیات و یک فرهنگ است. البته باید مرز آن مشخص شود. در آینده که مشخصاً معلوم شود که کتاب تاریخ تحلیلی است یا تاریخ ادبیات یا توصیف.

اردلان عطارپور: وقتی کتاب در آمد، آقای میرعبدینی هنوز خیلی معروف نبودند. من منزل آقای میرصادقی بودم، آقای میرصادقی معمولاً کتاب‌های داستانی را می‌خرند، آقای رادی هم آنجا بودند این کتاب را وقتی دیدند کتاب را گرفتند و صفحه‌های مربوط به خودشان را آوردند که ببینند چه نوشته بعد چند خطی خواند و گفت این جوان حرف‌هایی گفته که سه چهار نفر بیشتر نمی‌دانند. در هر صورت دست آقای عابدینی درد نکند زحمت کشیده‌اند من فکر می‌کنم بعضی مسایل اجتماعی هم که دوستان تأکید کردند که خیلی نگاهش اجتماعی است و تند است، به خاطر اینست که این کتاب را طبق توضیحی که داده‌اند سال ۵۷ نوشته‌اند و آن سال‌ها همه با هر دیدگاهی که بودند یک ذره مطلق‌تر و تندتر از این چیزی که هستیم نگاه می‌کردیم. یعنی کسی که چیزی نوشته، شانس آورده راحت‌تر می‌تواند دیگران را نقد بکند.

اما چیزی که برای من در این کتاب مهم است، و

درست آن را نفهمیدم این بود که در طبقه‌بندی که از دوره‌ها می‌کردند وقتی که دوره بیست ساله رضاشاه را دوره یاس یا هویت یا هرچه که نام می‌گذارند، من متوجه نمی‌شوم که واقعاً چطور به این دوره رسیده‌اند. یعنی این دوره مثلاً هویت، آیا مجموعه آثار داستانی آن موقع را مثلاً برداشته‌اند و سیصد تا پانصد تا کتاب را همگی را خوانده‌اند و از توی آن این مفهوم را درآورده‌اند یا ما چون یک تلقی داشتیم که توی این دوره ما دنبال یاس بودیم دنبال هویت بودیم و می‌خواستیم شخصیت خودمان را پیدا بکنیم، آمدیم نگاه خودمان را تحمیل کرده‌ایم به ادبیات.

قاسمعلی فراس: من اجازه می‌خواهم که قضیه را کلان‌تر ببینم، کاری که آقای عابدینی کرده‌اند کار یک شخص نیست. با توجه به وضعیت پژوهش در مملکت ما که نمره بسیار پایینی می‌آورد، اگر توی روال عادی بخواهیم این کار را انجام بدهیم، به نظر می‌رسد که کاری مثل صدسال داستان‌نویسی کاری است که باید یک گروه آن را انجام بدهد و جایی مثل یک مرکز پژوهش یک مرکز دایرةالمعارف مانندی انجام دهد و اگر بخواهیم کار شبیه آن را بگویم، کار ارزشمندی که آقای انوشه انجام دادند در فرهنگ ادبی، که یک گروه هستند و حقش هم هست که یک گروه این کار را انجام بدهند. لذا سپاسگزارم از آقای عابدینی که در این کویر پژوهش کمر همت بسته‌اند و زحمت کشیده‌اند و اگر ایرادی هست به این قسمت قضیه است که می‌خواهم عرض کنم، که کار یک گروهی را وقتی یک نفر انجام می‌دهد، طبیعتاً یک تبعات منفی یا کاستی‌ها و نارسایی‌هایی هم دارد، به نظر می‌رسد که اگر اشکال را قدری هم به مراکز فرهنگی برگردانیم، شاید عالمانه‌تر به قضیه نگاه کرده باشیم به این شکل که آیا اگر آقای عابدینی به وزارت ارشاد و مراکز فرهنگی می‌گفت که من چنین کاری را انجام می‌دهم و نگاه کلان صدسال به داستان‌نویسی می‌خواهم بکنم، آیا کسی می‌آمد دست ایشان را بگیرد؟ و این دستگیری صرفاً به معنای کمک پولی نیست، بلکه جایی و یا دستیار پژوهشی در اختیارشان بگذارند.

اگر که این مشکل در جامعه کمتر می‌شد یا برطرف می‌شد به نظرم مسایلی که در صدسال داستان‌نویسی مطرح است نیز قدری برطرف می‌شد، و لذا به دور از عدالت و انصاف است که به شخص آقای عابدینی نسبت بدهیم.

شما می‌گویید که نخواستید قضاوت بکنید و از نظر شخصی به دنبال قضا یا برزید ولی انصافاً یک جاهایی ردپای آقای عابدینی هست. من که دوست ایشان هستم می‌دانم که نمی‌خواستند اینطور نگاه کنند.

اگر کسی بیاید بگوید که چرا درباره من چند سطر هست یا چند پاراگراف هست ایرادی نیست اما شما گاه یک طیف را در یک سطر قرار داده‌اید. مثلاً شاید حدود ده تا بیست نفر را در ادبیات جنگ، وضعیت‌شان را در سه پاراگراف یا حداکثر یک صفحه جا داده‌اید و رد شده‌اید ولی یک کس دیگری را بین آن چند نفر که خیلی هم بالاتر نیست و تقریباً در یک سطح هستند دو صفحه سه صفحه به او اختصاص داده شده است، این را نمی‌شود نادیده گرفت.

یک مطلب دیگر هم اینکه، آنجا که در مورد کار افراد نظر داده می‌شود آدم حس می‌کند که شما خیلی روی حرفتان مطمئن نیستید، یک جور حرکت کرده‌اید که جانب احتیاط توی قضاوت شما مشخص است. یعنی اشراف آنچنانی و تسلط کارشناسانه هویدا و آشکار یک جاهایی متأسفانه پیدا نیست.

حسن محمودی: من وقتی که این دو جلد کتاب را می‌خواندم همان سالهای اولی که منتشر شده بود، احساسم این بود که ما با یک حجم مطالب آرشیوی روبرو هستیم که حالا این مطالب آرشیوی طبقه‌بندی شده است.

من فکر می‌کنم که ما تکلیفمان مشخص نیست که ما با یک مورخ صرف روبرو هستیم یا با یک گزارشگر ادبی که یک دوره از ادبیات ما را گزارش می‌دهد.

کارهای آقای میرعابدینی در سالهای اخیر که بدون وجود منابع آرشیوی بوده، آنجا ما با دید شخصی‌تر آقای میرعابدینی روبرو هستیم چون هر کتابی آمده،

گزارش داده است و در آنجا می‌توانیم بسنجیم که دیدگاه شخصی ایشان و تخصصی که دارند در کجا هست. شتابزدگی در بخش‌هایی، بخصوص جایی که قضاوت درباره مدرنیسم می‌کند و نفی کلی آن قضیه، این شتابزدگی در کتاب وجود دارد. در جلد سوم جاهایی که با منابع آرشیوی روبرو نبودند و در بخش‌هایی که در مجلات و ماهنامه‌های سال گذشته منتشر شده و هنوز در کتاب نیامده، با دیدگاه شخصی او آشنا می‌شویم. و آنجا معلوم می‌شود که ما با دید یک جامعه‌شناس روبرو نیستیم. من انتظار داشتم مثلاً طبقه‌بندی شما طوری باشد که دریافتی که خواننده شما در دوره‌های مختلف داشته و تأثیری که این آثار از جامعه خودش داشته، ببینیم.

ولی در همین کارهای اخیر، می‌بینیم که آقای میرعابدینی حالا بیشتر با مسایل و عناصر داستانی و شخصیت‌های نویسنده انس گرفته‌اند و بیشتر آشنا شده‌اند و آنجا با یک سری تحلیل‌ها و تعبیرهای او آشنا می‌شویم.

دکتر محمد غلام: من این کار را قبلاً خوانده بودم و این اواخر برحسب نیازی که به آن داشتم، چون موضوع رساله‌ام سیر و نقد و تحلیل رمان‌های تاریخی بود، مراجعه کردم و کتاب‌های مختلفی را دیدم ولی حقیقتاً جامع‌ترین مباحثی را که درباره رمان تاریخی به آن دسترسی پیدا کردم همین کتاب بود، خوب ما این کتاب را در دانشگاه به عنوان یک کتاب کمک درسی معرفی می‌کنیم، ما چنین کتابی که توانسته باشد با جامعیت صدسال را بررسی کند نداریم.

من وقتی بحث رمان تاریخی را داشتم، ناگزیر بودم ۲۰ یا ۳۰ نویسنده رمان تاریخی از سال‌های مشروطیت به این طرف را بررسی کنم چیزی حدود چهل تا اثر می‌شد تا سال ۳۲.

حقیقت اینست که من چیزی حدود سه چهار سال وقت گذاشتم که این رمان‌ها را بخوانم، با یک بار خواندن، اظهار نظر واقعاً دشوار است و یا اگر هم بشود یقیناً اشکال و ایراد در آن هست، بنابراین وقتی شما می‌فرمایید تمام آثار صدساله را مطالعه کرده‌اید و ما

هم می‌پذیریم چون می‌دانیم که از خیلی وقت پیش این کار را شروع کردید، اما حقیقت اینست که اظهار نظرهای بسته به شرایط اجتماع و بسته به نگاه خودتان خیلی متغیر است. بنابراین هیچ ملاک و در واقع معیار ثابت و مشخصی را نمی‌توان ارایه داد. کار، کار گروهی است، اگر بنا باشد این کار الان انجام شود من فکر می‌کنم یک ترکیب ده پانزده نفری باید بنشینند و هرکسی در زمینه خاص خودش کار بکند بحث رمان تاریخی را متخصص آن بنویسد.

گذشته از این من فهرست منابع و مأخذ هم در پایان کتاب ندیدم شما از کتاب‌هایی به نقد آثاری اشاره کرده‌اید، که به نظر من فهرستی از اینها را حداقل در آخر جلد سوم می‌آوردید که خود همین هم یک کمکی به محقق و پژوهشگر بود.

زهره زواریان: فقط به مناسبت زمان این بررسی که از سال ۵۷ به آنطرف است و فصل تازه‌ای را شما آورده‌اید با عنوان صداهای تازه من خیلی کنجکاو شدم که بدانم صداهای تازه بعد از سال ۵۷ چیست؟ چون واقعاً دغدغه ذهنی من بود، وقتی که این فصل را خواندم خیلی متحیر شدم، یعنی صدای تازه ندیدم.

اگر منظور افراد تازه بودند که خیلی تازگی ندارند و اغلب کسانی بودند که از قبل هم می‌نوشتند، کما اینکه در سال‌های پس از جنگ نام کسانی را آورده‌اید که قبلاً هم می‌نوشتند، اگر از جهات محتوایی باشد حرف تازه‌ای در این رمان‌ها ندیدم. سال ۵۷ تا سال ۷۰ چه بوده و آیا واقعاً حرف تازه‌ای وجود داشته یا نه؟

بلیسی سلیمانی: فصل بندی‌های جلد سوم داستان نویسی با یک سری ویژگی‌ها که بیشتر ویژگی‌های تاریخی است شروع می‌شود و چیزی که در جلدهای قبلی هم هست عنوان‌هایی است که ایشان روی فصل‌ها می‌گذارند و فکر می‌کنم همان الگوهای پنهان هر دوره است، مثل هویت یابی. ولی بعد از انقلاب را من فکر می‌کنم، اینکه این کار را در یک عنوان با اسم «شور و التهاب» بیاورند کافی نیست. حالا من سوالم این بود که آیا چون فاصله زمانی کافی از این دوره گرفته نشده که شما به اصطلاح آن الگو را واقعاً نیافته‌اید و یا اینکه به دلایلی نخواسته‌اید آن را بیان کنید.

و سوالی هم از حضور استادان عزیز داشتم که وقتی

اینجا ایرادی گرفته می‌شود که کار آقای عابدینی مشخص نیست که تاریخ ادبیات است یا نقد ادبیات است من می‌خواستم بگویم، ما آیا در دنیا کارهایی به شیوه تاریخ انتقادی ادبی نداریم، یعنی واقعاً به همین شیوه هم تاریخ نوشته شده و دیدگاه انتقادی هم داشته باشد.

و دیگر اینکه ایشان با دیدگاه جامعه‌شناختی با جریان‌های صد ساله داستان نویسی برخورد کرده‌اند سؤال اینست که یک منتقد و یک صاحب نظر که مصرف‌کننده نظریات است آیا این دیدگاه را دقیقاً به کار بسته است. و این دیدگاه را می‌شناخته و توانسته واقعاً یک تاریخ انتقادی براساس نگاه جامعه‌شناختی ارایه بکند یا نه. من وقتی کار آقای عابدینی را می‌خواندم فکر کردم ایشان بیش از همه از دیدگاه‌های لوکاچ متأثر است و جالب است که خودشان هم اشاره کرده بودند و یکی از محوری‌ترین نظریات لوکاچ هم همین است که می‌گوید آثار ادبی در واقع برآیند نظرگاه‌های گروه‌های اجتماعی است. و من حرفم اینست که آیا در ایران چیزی به عنوان گروه اجتماعی وجود دارد؟ جای آن خالی است پس ما چطور می‌توانیم یک عده نویسندگان را بگوییم که اینها حرفشان را یا الگوشان را از آن گروه‌های اجتماعی گرفته‌اند.

پیروز قاسمی: می‌خواستم ببینم شما، فهرست عنوان یا فهرست مرجع داشتید که براساس آن تحقیق کردید یا اینکه به ترتیب سال‌ها تقسیم کردید؟ اینکه شما می‌فرمایید تا سال ۱۳۲۰، سال جستجوی هویت و امنیت بوده، آیا تمام آثار نویسندگان آن دوره را خوانده‌اید و بعد تقسیم کرده‌اید و عنوان را درآورده‌اید و یا اینکه همه را تا آخر خوانده‌اید و بعد به این تقسیم‌بندی رسیده‌اید؟

محسن سلیمانی: من نوآوری که در کار آقای عابدینی دیدم نسبت به خیلی از منتقدانی که الان در سطح مطبوعات و جاهای دیگر می‌نویسند و تعلقات گروهی خاصی هم دارند، توجه به نویسندگان نسل پس از انقلاب است که به نظر من قابل تقدیر است اما در نحوه نگاه و بررسی ایشان خیلی جای بحث است. اینکه ایشان سعی کردند خیلی‌ها را شبیه هم ببینند، واقعاً اینطور نیست، نسل پس از انقلاب، داستان‌های

بسیار متنوعی نوشته که هر کدام یک دیدگاه و داستان متفاوتی دارد و اینطور نیست که من و آقای رهگذر یکی باشیم. حالا نمی‌دانم چه اصراری بوده که ایشان سعی کرده‌اند آدم‌ها را مقداری شبیه هم ببینند. یک نکته دیگر هم که دوستان هم اشاره کردند اینست که آقای عابدینی دیدگاه مستقل ادبی نداشتند، من که گفتم ایشان تحت تأثیر محافل هستند نه به این معنی که در جلسه‌ای شرکت کنند. الان دیدگاه‌های نقد ادبی ما در محافل شکل می‌گیرد و چون ایشان این نقدها را در مطبوعات می‌خوانند ناخودآگاه تحت تأثیر آن قضاوت کردند و خودشان در یک مقام نبوده‌اند و یا علاقه نداشتند که باشند که دیدگاه مستقل و مستحکمی ارایه کنند.

شاهرخ تندرو صالح: بزرگترین حرکتی که ایشان انجام داده‌اند مشخص کردن گفتمان ادبی هر دوره هست، من جهت اطلاع و درنگ دوستان عرض می‌کنم توجه به همین گفتمان‌های مسلم سیاسی اجتماعی فرهنگی در هر دوره که منجر به زایش و پیشروی بعضی از جریان‌های ادبی می‌شود می‌تواند خیلی مسایل را مشخص بکند. و این در سه جلد کتابی که ایشان کار کرده‌اند آورده شده است. من اما نکته‌ای به ذهن رسید و آن مشخصات موضوعی این دوره صدساله بود، در یک بررسی، من با ۲۷۰ موضوع برخورد کردم که می‌تواند به نوعی نمایه تجدیدطلبی و گذر از سنت به سمت مدرنیسم ما هم باشد، اینها مطرح است، از این ۲۷۰ موضوع که برخی سیاسی برخی اجتماعی و اقتصادی و اغلب فرهنگی است و یک همخوانی بسیار هماهنگ با سایر مسایل دارد و نمودش در آثار ادبی بخصوص داستان کاملاً مشخص است، ما موضوعات خیلی کمی را می‌بینیم.

صفر تقی زاده: من بیشتر می‌خواهم به چند نکته مثبت و چند نکته نقد کار اشاره کنم. یک بار من با آقای علی محمد افغانی صحبت می‌کردم گفتم چطور است که شما کتاب شوهر آهو خانم را به آن خوبی نوشتید اما کتابهای بعدی هیچ چیز خوبی در نیامد.

او گفت واقعیت اینست که من کتاب شوهر آهو خانم را در زندان نوشتم موقعی که در زندان بودم صبح تا عصر با وقایع این داستان سر و کار داشتم و هر روز صبح که

بیدار می‌شدم با قهرمان‌ها گفتگو می‌کردم و دائماً موضوع برایم تازه می‌شد، بعد که بیرون آمدم رفتم توی یک شرکت ژاپنی، تمام روز توی شرکت با رییس راجع به این پرونده و قضایا حرف می‌زدیم بحث می‌کردیم، و آن داستانی که در ذهنم بود شب که می‌خواستیم آن را بنویسم همه‌اش با این مسایل قاطی می‌شد و اجازه نمی‌داد که کار بکنم. مقصودم اینست که نوعی تمرکز روی کار و روی موضوعی خاص، حاصل کار خوبی می‌دهد و یکی از ویژگی‌های کار ایشان است که از زمانی که دانشجوی بوده‌اند، تمام ذهنشان را روی این موضوع گذاشته‌اند.

وی خیلی ساده و روشن می‌نویسد و هیچ نوشته مبهمی که از آن سر در نمی‌آوریم - که واقعاً این روزها هم خیلی مد شده - ما در صفحه‌ای از کتاب پیدا نمی‌کنیم.

شاید یکی از عیوب کار آقای میرعابدینی این باشد که نرفته است سراغ نویسندگان و حرف نزده، حالا نه در محافل خاص، ولی کاش می‌رفتند و تماس می‌گرفتند و ملموس‌تر با نظریاتشان آشنا می‌شدند. و یکی از مشخصات ایشان اینست که انتقادپذیر هستند و قبول می‌کنند. در جلد سوم نوشته‌اند که من در جلد اول و دوم اشتباهاتی کرده‌ام، حالا در اثر گذشت زمان دارم اینها را تکمیل می‌کنم و عوض کرده‌ام.

یکی از محاسن کتاب این است که ایشان کوشش کرده‌اند برای هر دوره خاص یک خصلت یا ویژگی پیدا بکنند و اتفاقاً این نظریات درست است منهای البته جلد سوم که در آن مقداری شتابزدگی هست.

میرعابدینی حرفی ندارم جز اینکه از دوستان تشکر کنم از اینکه وقت عزیزشان را گذاشتند و حرف‌های ارزشمندی گفتند و همانطور که گفتم کار خودم را تمام شده نمی‌دانم، به خصوص در جلد سوم که همانطور که خانم سلیمانی گفتند هنوز آن فاصله زمانی لازم را از آن نگرفته‌ایم و خیلی از مسایل و مفاهیم هنوز ته‌نشین نشده و هنوز خیلی از مسایل نامشخص است و بهرحال این جلد سوم به خصوص، به کار بیشتری نیاز دارد و

امیدوارم در ویرایش‌های بعدی بتوانم از نظر دوستان استفاده بکنم. چون واقعیت اینست که من در ایران نقد زیادی که روی کتاب نوشته شده باشد ندیدم و حتی از همان نقدهای منفی هم که نوشته شده من در ویرایش جلد اول خیلی استفاده کردم و بهرحال نظریات دوستان، امروز برایم جالب و آموزنده بود.

محمّدخانی: آقای دکتر ذوالفقاری چون جزو گروه برنامه‌ریزی درسی ادبیات آموزش و پرورش هستند، می‌خواستیم راجع به ادبیات داستانی در کتاب‌های درسی هم نکاتی را بگویند که فکر می‌کنم برای جمع جالب باشد.

دکتر ذوالفقاری: از سال ۷۴ به بعد کتاب‌های درسی ما تحول صد درصد پیدا کرد. کتاب‌های زبان و ادبیات در دو حوزه زبان آموزی و ادب آموزی تفکیک شده است و تا حالا ۱۴ کتاب آمده است و در حال حاضر تدریس می‌شود. من گزارشی از مجموعه ۶ کتاب که در دبیرستان و پیش‌دانشگاهی وجود دارد ارائه می‌کنم. ما در این ۶ کتاب، ۱۷۷ درس داریم که ۶۹ درس آن داستانی است و مخاطب ما چیزی حدود ۵ میلیون دانش آموز است.

و اینها در طول چهار سال، ۶۹ داستان می‌خوانند که در سه بخش تقسیم‌بندی می‌شوند که بخش ادبیات سنتی با ۳۴ داستان، ادبیات جدید با ۲۵ داستان و نمایشنامه و بخش ادبیات جهان با ۱۰ داستان را در برمی‌گیرند.

۳۵ تا ۴۰ درصد کتاب‌های ما را ادبیات داستانی ایران و جهان در دو حوزه سنتی و مدرن در بر می‌گیرد که با طبقه‌بندی و نقد همراه است.

محمّدخانی: در جریان بررسی کتاب سال، در جلساتی که داشتیم مشخص شد که کتاب‌هایی در شهرستان‌ها چاپ شده که حتی کسانی که دست‌اندرکار بودند، ندیده‌اند. ما وظیفه داریم، هر ماه جلساتی بگذاریم و کتاب‌های ارزشمند نمایان شوند و اینها را معرفی بکنیم.

ماهانه حدود ۴۰ تا ۴۵ مجموعه شعر از سال ۷۸

منتشر شده است و ما باید مشخص بکنیم که حالا کدام مجموعه را برای خواندن به خوانندگان معرفی بکنیم... کتاب‌های ما در زمینه داستان کوتاه، رشد خوبی داشته است، تقریباً ۸۰ درصد از کتاب‌هایی که در حوزه ادبیات داستانی، در کتاب سال به مرحله نهایی رسیده‌اند، داستان کوتاه هستند، ما باید راجع به زمینه‌های پیدایش رمان خوب هم، بحث کنیم.

آقای احمد مسجدجامعی قائم مقام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: یکی از اهداف ما این بود که هر ماه بتوانیم بهترین اثر در این حوزه را معرفی بکنیم. البته بهترین صورتش آنست که ما بتوانیم کتاب برگزیده همان ماه را معرفی کنیم که این ممکن است اجرایی نباشد. اگر این کار انجام شود فضای ادبیات همیشه زنده می‌شود.

در کتاب ماه دست ما بازتر است و سخت‌گیری‌های کتاب سال وجود ندارد. در کتاب سال تا آنجا که من می‌دانم تا کنون هیچ کتابی به عنوان کتاب برگزیده در حوزه داستانی انتخاب نشده است. البته یکی دو جلسه داوری هنوز مانده است.

اگر ما بتوانیم هر ماه یک کتاب را در حوزه‌های مختلف داستان و شعر و حوزه تحقیقات ادبی معرفی کنیم، فکر می‌کنم به آن فضا و متن نزدیک‌تر می‌شویم. محور این جلسات می‌تواند بررسی موانعی که آحياناً برای رشد این ادبیات و داستان وجود دارد باشد و راههایی که بتوانند به این اعتلا کمک کند.

اگر ما موفق شویم این کار را بکنیم فکر می‌کنم یک جریان مستمر ادبی خواهد بود و این به گسترش فضای نقد کمک می‌کند.

همچنین ما مجموعه‌ای از اسامی جوایز جهانی را که به کتاب داده می‌شود، جمع‌آوری کرده‌ایم. تعداد زیادی جایزه در حوزه ادبیات در دنیا مرسوم است اگر ما حداقل کتاب‌هایی را که بنا به دلایلی جایزه می‌گیرند معرفی کنیم و حداقل این محوری باشد که ارزیابی بکنیم که چه کتاب‌هایی در کجاها معرفی و جایزه داده شده می‌توانیم در این جلسات هم این را بررسی بکنیم. شایان ذکر است که جلسه آینده کتاب ماه ادبیات و فلسفه به نقد و بررسی کتاب «جنگ دوست داشتی» نوشته سعید تاجیک اختصاص خواهد داشت.

حسن میرعابدینی

کتاب چپستی علم ترجمه ایست از ویراست دوم کتاب WHAT IS THIS THING CALLED SCIENCE نوشته آلن چالمرز (Alan F. Chalmers) که در سال ۱۹۸۲ میلادی توسط انتشارات Open University بچاپ رسیده است. این کتاب توسط آقای دکتر سعید زیباکلام استادیار فلسفه علم در پژوهشگاه علوم انسانی، فارغ التحصیل دانشگاه لیدز انگلستان در رشته فلسفه علم در مقطع دکتری، ترجمه شده که در سال ۱۳۷۴ برای اولین بار توسط انتشارات علمی و فرهنگی و در بهار سال ۱۳۷۸ با اندکی اصلاح توسط سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) منتشر گردیده است.

نویسنده این کتاب، آلن چالمرز، فارغ التحصیل دانشگاه لندن در رشته فلسفه علم مقطع دکتری می باشد و بواسطه تألیف این کتاب و کتاب دیگری بنام Science and its Fabrication (چگونگی ساختن علم) شهرت جهانی یافته است.^(۱)

چنانکه نویسنده کتاب در پیشگفتار ویراست نخست این کتاب خاطرنشان می سازد این کتاب به منظور استفاده مبتدیان نوشته شده است. وی در این مورد می نویسد «هنگامی که به دانشجویان دوره کارشناسی فلسفه، یا به دانشمندانی که علاقمند آشنایی با نظریه های اخیر علم بودند درس فلسفه علم می دادم، متوجه شدم که نه تنها کتاب مناسبی برای توصیه به مبتدیان وجود ندارد، بلکه چند کتاب کوچک هم برای این منظور در اختیار نیست. تنها منابع موجود درباره آراء جدید، همان منابع اصلی هستند که برای افراد مبتدی بسیار مشکل بوده و یا بقدری متعدّد که نمی توان به سهولت در اختیار تعداد زیادی دانشجو قرار داد.

اما قصد مترجم نیز چنانکه در پیشگفتار بیان شده است برداشتن گامی در این جهت در ایران است. با توجه به فقدان بسیار فاحش منابع رشته فلسفه علم در دانشگاه های ایران مترجم، عمده ترین هدف خود را برداشتن گامی در جهت تسهیل آموزش فلسفه علم برای دانشجویان دانشگاهها و طلاب حوزه ها می داند. همچنان که مترجم نیز متذکر می شود این کتاب

دارای سه ویژگی مهم است که این ویژگی موجب نادر شدن آن حتی در کشورهای انگلیسی زبان است:

۱- نوین بودن مکاتب علم شناسی فلسفی مطروحه

۲- سادگی و شیوه نگارش

۳- اختصار کتاب

این کتاب در یک دید کلی طرح و نقد ساده و اجمالی پاره ای از مهمترین مکاتب و دیدگاه های علم شناختی معاصر را وجهه همت خود قرار داده است، بگونه ای که در کار آموزش در سطح دوره کارشناسی بسیار مفید است. تجدید چاپ های متعدد این کتاب به زبان انگلیسی دلیل برای برجستگی های این کتاب می باشد. این کتاب به پانزده زبان، از جمله زبانهای ایتالیائی، اسپانیولی، هلندی، یونانی و چینی ترجمه شده است.

این کتاب همچنانکه از نامش پیداست درحیطه علم شناسی و روش شناسی علوم تجربی است. علم شناسی یکی از شاخه های معرفت شناسی و فلسفه می باشد. در عصر جدید به علم ارج بسیاری گذاشته می شود. ظاهراً عموم چنین می پندارند که علم و روشهایش دارای خصوصیتی ویژه است. نسبت «علمی» دادن به بعضی ادعاها، استدلالها و یا آثار تحقیقی به صورتی انجام می شود که نوعی امتیاز یا نوع خاصی اعتماد از آن اراده می شود. اما پراستی اگر علم چنین ویژگیهایی دارد آنها کدامند؟ «روش علمی» چیست که به حسب ادعا به نتایج خصوصاً ممتاز و قابل اتکا منجر می شود؟ آیا اساساً علم روش های ثابتی برای پیشرفت دارد و دانشمندان برای پیشبرد علم از آنها استفاده می کنند؟ جایگاه علوم تجربی از نظر بار معرفتی چیست؟ آیا علوم تجربی واقعیات عالم را همانطور که هستند بما نشان می دهند یا فقط ابزاری هستند برای رسیدن به نتایج مورد نظر؟ آیا علوم انسانی نیز باید روش های علوم تجربی را در پیش گیرند تا پیشرفت کنند؟... این کتاب کوششی است جهت پاسخگویی به سوالاتی از این نوع.

مرور محتوای کتاب

هشت فصل اول این کتاب به طرح ساده، روشن و ابتدایی نظریه های نوین علم اختصاص دارد. در شش فصل آخر همراه با بررسی موضوعی نظریه های علم شناختی، یک نظریه علم شناختی ارائه شده است که دیدگاه خاص نویسنده را نشان می دهد.

در فصل اول، ابتدا به تلقی رایج از علم پرداخته شده است. در تلقی رایج، معرفت علمی، معرفتی است اثبات شده. نظریه های علمی به شیوه ای دقیق از یافته های تجربی که به واسطه مشاهده و آزمایش به دست آمده اند اخذ می شوند. علم بر آنچه می توان دید و شنید و لمس کرد و امثال اینها بنا شده است. این تلقی مبتنی است بر یک نوع استقراگرایی که نویسنده آنرا استقراگرایی سطحی می نامد. در این نوع استقراگرایی از تعدادی گزاره جزئی و مشخصه به یک گزاره کلیه می رسیم:

«اگر تعداد زیادی الف تحت شرایط بسیار متنوعی مشاهده شوند و اگر بدون استثنا تمام الف های مشاهده شده خاصیت ب را داشته باشند، آنگاه تمام الف ها خاصیت ب را دارا می باشند.» (اصل استقراء)

اما در این دیدگاه پیش بینی و تبیین به صورت استدلال قیاسی انجام می گیرد. یعنی از قوانین کلی که از طریق استقرا بدانها دست یافته ایم، موارد جزئی را نتیجه می گیریم. در این استنتاج مقدمه اول را قوانین و نظریه ها تشکیل می دهد و مقدمه دوم را شرایط اولیه نتیجه ای که از این دو مقدمه گرفته می شود پیش بینی و تبیین است.

مثال زیر نمونه ای برای پیش بینی توسط استدلال قیاسی است:

۱- آب نسبتاً خالص در دمای صفر درجه منجمد می شود.

۲- رادیاتور ماشین من حاوی آب نسبتاً خالص است.

۳- اگر درجه از صفر درجه پایینتر برود آب رادیاتور ماشین من منجمد خواهد شد.

چالمرز در آخر فصل اول به دلایل جاذبه داشتن استقراگرایی سطحی می پردازد. بنظر او این جاذبه خاص از آنجا ناشی می شود که تبیین استقراگرایی سطحی، تبیینی منظم از بعضی پندارهای رایج مربوط به ماهیت علم، یعنی قدرت تبیین و پیش بینی، عینیت و اطمینان بخشی برتر آن نسبت به اشکال دیگر معرفت عرضه می دارد.

اما تبیین استقراگرایی سطحی از علم آکنده از خطاست از اینرو فصل دوم و سوم به نقد دقیق این دیدگاه اختصاص می یابد. در فصل دوم ابتدا این سؤال بررسی می شود که آیا می توان اصل استقرا را توجیه نمود؟ بعبارت دیگر، بفرض، اگر مشاهده، مجموعه

مطمئنی از گزاره‌های مشاهدتی در اختیار ما می‌نهد، چرا و چگونه برهان استقرایی منتهی به معرفت علمی قابل اتکا، و یا شاید درست، می‌شود؟

فرض کنیم که ما تا به امروز تعداد زیادی کلاغ را تحت شرایط بسیار متفاوت مشاهده کرده‌ایم و همه آنها را سیاه یافته‌ایم و بر این اساس نتیجه می‌گیریم که «تمام کلاغ‌ها سیاه هستند»، اما آیا این استنباط استقرایی، همیشه معتبر می‌باشد؟ چه ضمانتی وجود دارد که کلاغ بعدی که مشاهده می‌کنیم صورتی نباشد؟ در این زمینه برتراند راسل مثال جالبی دارد که به نام بوقلمون استقرایا، معروف است. این بوقلمون در اولین بامداد خود در مرغداری ملاحظه کرد که در ساعت نه صبح به او غذا دادند با این حال چون استقرایا خوبی بود در قضاوت و نتیجه‌گیری تعجیل نکرده منتظر شد تا مشاهدات زیادی از این که در ساعت نه صبح تغذیه می‌شود گردآوری کند و این مشاهدات را تحت اوضاع مختلف وسیعی، در چهارشنبه‌ها و پنج‌شنبه‌ها، در روزهای گرم و روزهای سرد، روزهای بارانی و روزهای خشک انجام داد. هر روز گزاره مشاهدتی دیگری به فهرست خود اضافه کرد. سرانجام وجدان استقرایا او رضایت داد و دست به استنباطی استقرایی زد و نتیجه گرفت «من همیشه در ساعت نه صبح تغذیه می‌شوم». افسوس که معلوم شد این نتیجه به صورت قاطعی غلط است، زیرا شب کریسمس به جای اینکه تغذیه شود گلویش بریده شد. بدین ترتیب استنباطی استقرایی با وجود مقدمات صادق منتهی به نتیجه کاذب گردید.

سپس مؤلف نشان می‌دهد که اصل استقراء را نه از منطق می‌توان اخذ کرد نه از تجربه. اخذ اصل استقراء از تجربه مستلزم دوری است که دیوید هیوم به آن اشاره کرده بود. عبارت دیگر، اگر بخواهیم اصل استقراء را از تجربه اخذ نماییم، باید با توسل به خود استقراء این کار را انجام دهیم و این یک دور است.

چالمرز در ادامه این فصل با ذکر و توضیح مشکلات دیگر استقراء به عقب‌نشینی و پناه بردن استقراءگرایان به احتمال می‌پردازد. به نظر احتمال‌گرایان اگر تمام کلاغ‌های مشاهده شده سیاه بودند و اگر احتمالی برای وجود کلاغ سفید وجود دارد، حداقل امکان اینکه کلاغ مشاهده شده بعدی سیاه باشد (نه سفید) بیشتر است. عبارت دیگر، «اگر تعداد زیادی الف در شرایط متنوع وسیعی مشاهده شوند و اگر تمام الف‌های مشاهده شده بدون استثنا خاصیت ب را داشته باشند، در این صورت تمام الف‌ها احتمالاً دارای خاصیت ب می‌باشند».

اما این صورت‌بندی جدید نیز بر مسأله استقراء قائل نمی‌آید و مشکلات خاص خود را دارد که به همراه پاسخ‌های ممکن به مسأله استقراء در انتهای این فصل بخوبی توضیح داده می‌شود.

در فصل سوم، مسأله «مسبوقیت مشاهدات بر نظریه‌ها» بررسی می‌شود. این مسأله، فلسفه علم جدید را بشدت تحت تأثیر قرار داده است. مطابق نظر استقراءگرایان مشاهدات دقیق و بدون پیشداوری اساس مطمئنی به دست می‌دهند که می‌توان بر اساس آن معرفت علمی صادق یا احتمالاً صادق اخذ کرد. اما آیا اساساً مشاهداتی بدون پیشداوری و انتظارات قبلی ممکن است؟ و نیز آیا اساساً علم با مشاهده آغاز می‌شود؟

برای رسیدن به جواب این سؤالات، چالمرز ابتدا توضیح مختصری از تلقی رایج از مشاهده و عمل دیدن و نحوه تشکیل تصویر در چشم و در مغز ارائه داده و سپس نشان می‌دهد که تجارب بصری تنها توسط تصاویر منعکس بر شبکه تعیین نمی‌شوند. بلکه انتظارات و پیشداوری‌های مشاهده‌کننده که بیشتر ریشه در فرهنگ و زمینه زندگی او دارد، در این تجارب بصری تأثیر فراوانی دارند.

برای نشان دادن مطلب فوق مثال‌هایی ذکر می‌شود و سپس نتیجه گرفته می‌شود که تجربه‌ای که مشاهده‌گران هنگام مشاهده شیئی کسب می‌کنند صرفاً توسط اطلاعاتی که به شکل نور بداخل چشم می‌رود تعیین نمی‌گردد.

مثلاً در آزمایش‌هایی که بعمل آمد، در بعضی قبایل تصویر (۱) را تصویری دوبعدی دیده‌اند نه تصویر یک پلکان. البته در برخی موارد نیز این تصویر را یک پلکان معکوس دیده‌اند.

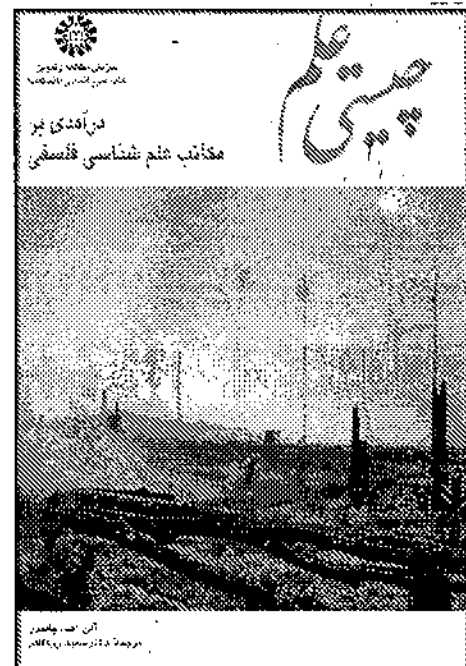
با ذکر مثال فوق و چند نمونه تاریخی و روانشناختی دیگر نویسنده به این نتیجه می‌رسد که گزاره‌های مشاهدتی نیز همانند تجارب بصری و ادراکی مشاهده‌گران، خالص و ناب نیستند بلکه متضمن نظریه‌ها و پیشفرض‌هایی نیز می‌باشند. در بخشی تحت عنوان «گزاره‌های مشاهدتی متضمن نظریه هستند»، به بررسی این گزاره‌ها پرداخته می‌شود. از نظر استقراءگرایان گزاره‌های مشاهدتی کلی بواسطه استقراء از گزاره‌های شخصی اخذ می‌شوند نه از تجارب خصوصی و ذهنی یک یک مشاهده‌گران، اما با اندکی دقت می‌توان دریافت که خود گزاره‌های مشاهدتی خالی از تئوری نیستند. مثلاً اگر فردی سحرخیز، به قصد تهیه چایی شکایت می‌کند که «گاز روشن نمی‌شود»، فرض شده است که عناصری در دنیا وجود دارند که می‌توان تحت مفهوم «گاز» دسته‌بندی نمود و بعلاوه بعضی از آنها قابل اشتعال هستند و...

پس از ارائه مثال‌هایی چند نویسنده ما را به این نتیجه می‌رساند که گزاره‌های مشاهدتی که همواره در زبان نوعی نظریه بیان می‌شوند، به همان اندازه دقیق خواهد بود که چارچوب نظری یا مفهومی مورد استفاده آنها می‌باشد. و چون نظریه‌ها خطا پذیرند و پس از مدتی ممکن است معلوم شود که خطا بوده‌اند، لذا گزاره‌های مشاهدتی نیز اساس مستحکمی نداشته و همچون نظریه‌ها خطا پذیرند.

بخش بعدی این فصل به مسأله هدایت مشاهدات و آزمایش‌ها توسط نظریه‌ها اختصاص می‌یابد و نشان داده می‌شود که برخلاف نظر استقراءگرایان سطحی، مشاهداتی که اساس معرفت علمی را فراهم کنند، مشاهده‌گر آنها چندان هم بی‌غرض و بی‌نظر نبوده است. در تأیید این مدعا مثال‌های مختلفی از تاریخ علم آورده می‌شود.

اما علی‌رغم نواقصی که استقراءگرایی سطحی دارد نویسنده در انتهای این فصل یادآور می‌شود که هنوز استقراءگرایی بطور قطعی ابطال نگردیده است. وی راه‌هایی نشان می‌دهد که استقراءگرایان به واسطه آن می‌توانند از نقدهای مبتنی بر مسبوقیت مشاهده به نظریه تا حدودی بگریزند.

با اینهمه وی باز اضافه می‌نماید که استقراءگرایی در مقایسه با نظریه‌های رقیب از پرتوافشانی جدید و جالب بر ماهیت علم بازمانده است و این علتی است

برای طرد آن، یکی از نظریات رقیب استقرارگرای، ابطال‌گرایی است که در فصل چهارم به تفصیل به آن پرداخته می‌شود.

در ابطال‌گرایی، نظریه‌ها به مقوله حدسیات یا گمانه‌های نظری و موقتی تلقی می‌شوند که توسط ذهن انسان آزادانه خلق می‌شوند تا تبیین مناسبی از رفتار بعضی جوانب جهان خارج ارائه کند. از نقطه نظر منطقی نیز مسیری که یک ابطال‌گرا طی می‌کند، درست بر عکس مسیر یک استقرارگراست. قیاس منطقی استدلال معتبری است که یک ابطال‌گرا در آزمودن نظریه‌ها از آن استفاده می‌کند. با استفاده از قیاس منطقی براحتی می‌توان به نادرستی قوانین و نظریه‌های کلی رسید. مثلاً اگر گزاره «کلاغی که در مکان م در زمان ز مشاهده شده سیاه نبود» در اختیار ما باشد به طور منطقی (قیاسی) از آن نتیجه می‌شود که «همه کلاغها سیاه هستند» غلط است.

در ابطال‌گرایی معیار علمی بودن یک نظریه نیز بوضوح مشخص گردیده است: ابطال‌پذیری. منظور اینست که هر نظریه علمی باید طوری باشد که ابطال آن هیچ تناقض منطقی را ایجاد نکند. مثلاً اینکه «فردا یا باران می‌بارد یا نمی‌بارد» گزاره‌ای ابطال‌ناپذیر است که هیچ خبری از هوای روز بعد بما نمی‌دهد. در ادامه این فصل نمونه‌هایی از نظریه‌های علمی ابطال‌ناپذیر که توسط ابطال‌گرایان آنها را غیر علمی معرفی می‌کنند ذکر می‌گردد. اما از آنجا که نظریه‌های ابطال‌ناپذیر در شدت و درجه ابطال‌ناپذیری با هم متفاوت هستند لذا در بحثی از این فصل به نظر ابطال‌گرایان راجع به آن پرداخته می‌شود. بنظر آنها هر قدر مدعای نظریه بیشتر باشد و خبر بیشتری از جهان واقع بما بدهد همانقدر ابطال‌پذیرتر و در نتیجه علمی‌تر هستند.

در انتهای این فصل (فصل چهارم) به مسأله پیشرفت علم از نظر ابطال‌گرایان پرداخته می‌شود در نظر آنها پیشرفت علم به منزله حرکتی از مسائل به فرضیه‌های نظری و سپس به نقادی و ابطال نهایی آنها و سپس به مسائل جدید می‌باشد. در این پیشرفت در هر مرحله، نظریه‌ها پربارتر و پر محتوای‌تر می‌شوند و خبر بیشتری از عالم واقع بما می‌دهند و هرچه که خبر بیشتر باشد مسائل جدید نیز بیشتر خواهد بود.

در فصل پنجم دقت و اعتبار تبیین ابطال‌گرایی خام که در فصل قبل مطرح شده بود مورد تردید قرار می‌گیرد و بجای آن ابطال‌گرایی پیشرفته معرفی می‌گردد و نیز به مفهوم پیشرفت و رشد علمی توجه بیشتری معطوف می‌گردد.

ابطال‌گرایی خام مشکلاتی دارد. از جمله این مشکلات، تعیین مقدار و میزان ابطال‌پذیری یک نظریه منفرد است. راهی نیست که بتوان نشان داد یک نظریه منفرد بدون مقایسه با نظریه‌های دیگر چقدر

ابطال‌پذیر است. لذا در ابطال‌گرایی پیشرفته بیشتر به توانایی‌های نسبی نظریه‌های رقیب پرداخته می‌شود نه به توانایی مطلق آنها.

یکی از مهمترین اصول ابطال‌گرایان در بخش بعدی این فصل مورد بررسی قرار می‌گیرد و آن عبارتست از ممنوعیت اصلاحات موضعی (ad hoc). در ابطال‌گرایی هرگونه جرح و تعدیلی که صرفاً به منظور حفظ نظریه از ابطال در نظریه بوجود آید ممنوع گردیده است. بعنوان مثال نظریه پیش‌پاافتاده‌ای همچون «نان‌ها مغذی هستند» را در نظر بگیرید. در یکی از روستاهای فرانسه برخی روستائیان با خوردن نانی که از گندم معمولی بعمل آورده بودند بیمار شدند و برخی نیز در گذشتند. در اینجا ما می‌توانیم نظریه مان را اصلاح کنیم و با تبصره‌ای آن را اینگونه تغییر دهیم: کلیه نان‌ها به استثنای نوع ویژه‌ای نان که در فلان روستای فرانسه بعمل می‌آید، مغذی هستند. تبصره‌ای که به این فرضیه زده شده است آن را کمتر ابطال‌پذیر می‌سازد بنابراین ابطال‌گرایان مخالف این نوع تعدیل و اصلاحات موضعی می‌باشند.

در فصل ششم به محدودیت‌های ابطال‌گرایی پرداخته می‌شود. یکی از مشکلات ابطال‌پذیری، خطاپذیر بودن گزاره‌های ابطال‌کننده یعنی گزاره‌های مشاهدتی است. اگر تمام مشاهدات ما حاوی نظریه‌هایی می‌باشند خطاپذیری نظریات به آن گزاره‌ها نیز سرایت خواهد نمود، و اگر گزاره‌های مشاهدتی مطلقاً صادق نباشند پس ابطال نظریه‌ها توسط این گزاره‌ها ابطالی قطعی نمی‌باشند؛ لذا بهمین جهت «ابطال» نسبی می‌گردد.

بخش دوم این فصل به دفاع نامناسب پاپر (Popper) در این زمینه اختصاص یافته است. و تعارضی را در نظریه وی آشکار می‌سازد. در ادامه فصل نویسنده می‌کوشد با ارائه تصویری کامل از انقلاب کپرنیکی نشان دهد که تاریخ علم روشی پیچیده‌تر از ابطال‌گرایی مورد نظر پاپر را طی کرده است.

در فصل هفتم به معرفی برنامه‌های پژوهشی لاکاتوش پرداخته می‌شود. با نگاه به تاریخ علم می‌توان دریافت که نظریات علمی بسیار پیچیده‌تر از آنند که در استقرارگرای و ابطال‌گرایی معرفی می‌شوند. به نظر لاکاتوش علم، در بستر تاریخ علم، بصورت برنامه‌های پژوهشی که ساختارهایی هستند تشکیل شده از نظریه‌های مختلف بهم تنیده، جریان داشته است نه به صورت نظریه‌های منفرد. در این ساختارها اجزاء و مفاهیم معانی و تعاریف خاصی دارند بصورتی که خارج از چارچوب این ساختارهای خود یا معنا و مفهوم خاص خود را از دست می‌دهند و یا معنا و مفهوم دیگری می‌گیرند.

برنامه‌های پژوهشی لاکاتوش ساختارهایی

هستند دارای یک استخوانبندی غیرقابل جرح و تعدیل (یا ابطال‌ناپذیر) که لاکاتوش آن را هسته سخت برنامه پژوهشی می‌نامد؛ و یک کمربند محافظ مشتمل بر فرضیه‌های کمکی و شرایط اولیه و غیره است که مورد رقص و تعدیل قرار می‌گیرد و کارش مصون نگه داشتن استخوانبندی از جرح و تعدیل است. بنابراین هر نوع ابطالی که متوجه برنامه پژوهشی است توسط کمربند محافظ جذب یا خنثی می‌شود تا به هسته سخت برنامه پژوهشی آسیبی نرسد.

در فصل هشتم علم‌شناسی توماس کوهن و پارادایم‌های وی مورد بررسی قرار می‌گیرد. ویژگی عمده نظریه کوهن تأکیدی است که بر ممیزه انقلابی پیشرفت‌های علمی دارد. بر اساس این نظریه، هر انقلاب علمی با طرد و رفض یک ساختار تئوریک و جایگزینی آن بواسطه ساختاری دیگر صورت می‌پذیرد بطوریکه ساختار جدید اساساً با ساختار قبلی ناسازگار است.

ویژگی مهم دیگر نظریه کوهن، نقش پراهمیتی است که ممیزات جامعه‌شناختی جوامع علمی در نظریه وی ایفا می‌کند. به نظر وی در تغییر پارادایم‌ها ملاک‌های صورت‌بندی شده‌ای همچون ابطال‌پذیری و... دخالت چندانی ندارند بلکه این درک و انتخاب جامعه علمی است که پارادایمی را غالب می‌گرداند.

پارادایم از نظر کوهن مشتمل است بر مقروضات کلی تئوریک و قوانین و فنون کاربرد آنها که اعضای جامعه علمی دارا هستند. به نظر کوهن در شرایط عادی علم، تلاش دانشمندان به بسط پارادایم حاکم معطوف است و به حوادث غیرعادی و اعوجاج‌ها که نظریه‌های کلان را زیر سؤال می‌برند توجهی نمی‌شود. ولی زمانی می‌رسد که اعوجاج‌ها و امور غیرعادی و در پی آن مثال‌های نقیض و ابطال‌کننده بقدری زیاد می‌شوند که علم را وارد شرایط بحرانی می‌سازند. تحت چنین شرایطی است که دانشمندان جوانی ظهور می‌کند و بخاطر اینکه هنوز با پارادایم حاکم مانوس نگشته، دنیا را به نحو دیگری می‌بیند و تبیین دیگری از وقایع جهان ارائه می‌دهد، تبیینی که با تبیین‌های قبلی هیچ نوع سازگاری ندارد. حال اگر این تبیین بتواند مشکلات و اعوجاج‌های علمی موجود را برطرف سازد می‌تواند بعنوان پارادایم رقیب مطرح گردیده و افکار دانشمندان، بخصوص دانشمندان جوان را فتح نماید. این پروسه یک انقلاب است.

از فصل نه به بعد چالمرز به مسائل فنی پرداخته است. عنوان فصل نهم «معقول‌گرایی در مقابل نسبی‌گرایی» است. منظور چالمرز از نسبی‌گرایی، عبارتست از اینکه کفایت و توانمندی نظریه باید به نسبت ارزش افراد یا گروه‌های قائل به آن سنجیده و ارزیابی شود. او ابتدا نگرش نسبی‌گرایی را بسط داده و

مرگ و فلسفه

□ Death and philosophy

Edited by J.E. Malpas, Murdoch university

Australia and Robert C. Solomon, university

of Texas USA, 1999

مرگ و فلسفه، بسیج پرمایه، سرشار و گوناگونی از نگرشهای فلسفی، ادبی و زیباشناختی است که بر مضمون مرگ پاشیده است. موضوعی که خاطر فیلسوفان را از زمان آگوستین تاکنون به خود مشغول ساخته و متفکران کلیدی و عمده‌ای چون نیچه، سارتر و هیدگر نیز از زمره این فیلسوفانند. مرگ پرسشهای فلسفی مهم و فراوانی را برانگیخته که در مرگ و فلسفه بررسی شده‌اند.

از جمله این پرسشهاست که آیا زندگی تنها در برابر مرگ معنا می‌یابد یا به جای آن مرگ زندگی را بی‌معنا می‌سازد، آیا مرگ می‌تواند حکایتی باشد که به شیوه‌های گوناگون بازگو می‌شود؛ معنای زندگی پس از مرگ چه می‌تواند باشد و از رویکردهای فلسفی به مرگ در فرهنگهای مختلف، چه می‌توان آموخت. بسیاری از این پرسشها اندیشه کردن به خصوصیات مرگ را در فلسفه سنتی غرب به چالش می‌خواند.

ژاک دریدا

Jacques Derrida

opening lines martian Hobson, 1998

این تحقیق ممتاز در مسأله زبان، خواندن روشنگرانه آثار دریدا را برای هرکس که فلسفه دریدا را مطالعه می‌کند یا با آن درگیر است، ممکن می‌سازد. «هابسن هوشمندی چشمگیری در دریافت مضمون‌های اصلی عمیقاً بنیادین سنت آمیخته فلسفی ادبی نشان می‌دهد که دریدا در این مضامین و از طریق آنها حرف خود را می‌زند، مضمونهایی که به تاثیر خود در نوشته‌های او ادامه می‌دهند.»

نقل با تلخیص و تصرف از آلن مونته فیور، استاد ممتاز کالج بالیول، آکسفورد

اما بتازگی مطلع شدیم که ویراست سوم این کتاب نیز که با تغییرات زیادی همراه بوده اخیراً به چاپ رسیده است. تجدیدنظرهایی که چالمرز در این کتاب داشته موجب شده است فصل ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۳ و ۱۴ بکلی حذف گردیده و شش فصل کاملاً جدید و دیگر جایگزین آنها شود. مطالب جدیدی که در ویراست سوم این کتاب مورد توجه قرار گرفته عبارتند از: رهیافت بیزگرایانه به علم، آزمایش‌گرایی جدید، ماهیت قوانین علمی و مباحث مربوط به رئالیسم و آنتی رئالیسم.

فصول (۲) جدید این کتاب عبارتند از:

فصل ۳ - آزمایش، فصل ۱۱ - تغییرات روشمند در روش، فصل ۱۲ - رهیافت بیزگرایانه، فصل ۱۳ - آزمایش‌گرایی جدید، فصل ۱۴ - دلیل تابعیت جهان از قوانین علمی چیست؟ و فصل ۱۵ - رئالیسم و آنتی رئالیسم.

امیدواریم که ویراست سوم این کتاب نیز هرچه زودتر به زبان فارسی ترجمه گردد. حتی شاید بهتر بود که بجای چاپ مجدد ترجمه ویراست دوم، ویراست جدید آن به چاپ می‌رسید. البته شاید زمانی که کارهای مقدمات چاپ مجدد شروع می‌شد هنوز ویراست دوم کتاب به بازار نیامده بود و... در هر حال پویندگان علم و معرفت در انتظار ترجمه و چاپ ویراست دوم این کتاب خواهند ماند.

پانویسها:

[۱]- البته ترجمه دیگری از این کتاب توسط جناب آقای محمد مشایخی بعمل آمده است که توسط شرکت سهامی انتشار با عنوان «علم چیست؟» به چاپ رسیده است. ظاهراً این ترجمه از ترجمه فرانسوی این کتاب صورت گرفته است.

[۲]- کتاب دیگری که چالمرز در تألیف آن با دو مؤلف دیگر همکاری داشته عبارتست از:

Practical Parallel Processing: An Introduction to Problem Solving in Parallel, by John Tidmus, Jonathan Tidmus, Alan F. Chalmers

3- Table of Contents: Prefaces, Introduction, 1. Science and Knowledge Derived from the Facts of Experience 2. observation as Practical Intervention 3. Experiment 4. Deriving Fact from Theories: Induction 5. Introducing Falsificationism 6. Sophisticated Falsificationism & Novel Predictions and the Growth of Knowledge 7. the Limitations of Falsificationism 8. Theories as Structures I: Kuhn's Paradigms 9. Theories as Structure II: Research Programs 10. Feyerabend's Anarchistic Theory of Science. 11. Methodical Changes in Method 12. The Bayesian Approach 13. The New Experiment 14. Why should the world obey laws? 15. Realism and Antirealism. Bibliography. Index

سپس موضع لا کاتوش را در مورد نسب‌گرایی کوهن مورد مذاکره قرار داده است. در فصل دهم خطوط اصلی نگرشی به معرفت ترسیم شده است که از پاره‌ای جهات مقابل نسب‌گرایی می‌نشیند. این نگرش که آنرا عینی‌گرایی نامیده است. افراد و قضاوت‌هایشان را در مقام تحلیل معرفت از منزلت و موضع فوقانی برکنار می‌سازد. به زعم وی، با این دیدگاه می‌توان تبیین از تغییر نظریه‌ها ارائه داد که از جهات مهمی غیرنسب‌گراییانه باشد، مع الوصف از انتقادهایی که نسب‌گراییانی چون فایربرند علیه تبیین سنتی تغییر نظریه‌ها مطرح کرده‌اند مصون بماند. در فصل یازدهم چالمرز تبیین خود را از تغییر نظریه‌ها در فیزیک ارائه می‌کند. فصل دوازدهم، زمینه‌ای برای ایجاد توافق با موضع فایربرند علیه روش و بهره‌ای که از آن می‌برد، فراهم می‌کند. دو فصل واپسین کتاب، همانطور که خود نویسنده نیز خاطر نشان می‌سازد، دشوارتر می‌باشند. در این فصول به این مسأله پرداخته می‌شود که تا چه میزانی می‌توانیم نظریه‌هایمان را کاوشی برای توصیف‌های صادقی از جهان واقع بدانیم.

بطور کلی در فصول پایانی این کتاب چالمرز تلاش کرده است که نظریه مورد قبول خود را به علم را ارائه نماید. وی منظور خود از طرح این نظریه را پیشرفت و اصلاح نظریه‌های پیشین خوانده و با تواضع علمی خود احتمال می‌دهد که این نظریه نیز دارای نواقص و مشکلاتی باشد و متواضعانه می‌گوید: «پیش از آغاز کردیم و پیش از آن به پایان رسیدیم.»

عده‌ای بر این باورند که این ترجمه گرایش‌های عربی داشته و بیشتر معادل‌هایش از زبان عربی به عاریت گرفته شده که این بنوبه خود موجب کندی فرایند درک مطلب، برای فارسی زبانان است. آنها واژه‌هایی همچون لا قیاست، متکیف و تغرض را که در ترجمه واژه‌های انگلیسی، Prejudic Incommen and adaptable, surability آمده‌اند، نمونه‌هایی برای تأیید این مطلب ذکر می‌نمایند. اما بنظر می‌رسد گرایش‌های عربی این ترجمه و موارد جزئی دیگری که وجود دارد لطمه چندانی به روانی ترجمه نزده و آنرا از جرگه معدود ترجمه‌های مطمئن خارج نمی‌سازد. البته این مطلب را نیز باید خاطر نشان ساخت که مترجم در اصلاحی که در ویرایش دوم این ترجمه بعمل آورده تعدادی از این واژه‌های عربی را با واژه‌های فارسی جایگزین ساخته است.

چنانکه قبلاً ذکر گردید ترجمه حاضر از روی ویراست دوم کتاب انجام یافته است و همانطور که نویسنده در پیشگفتار ویراست دوم یادآوری کرده، ویراست دوم کتاب همراه با تغییرات بسیار زیادی بوده است؛ بطوریکه شش فصل کاملاً جدید نسبت به ویراست اول افزوده شده است.

هفت سال است که دانشگاه هرمزگان، همایش سالانه زبان و ادبیات فارسی را برگزار می‌کند که جنبه‌های مختلف زبان و ادب فارسی هر سده در یک همایش مورد بحث و گفتگو قرار می‌گیرد. به بهانه برگزاری هفتمین همایش سالانه، با دکتر سرور مولایی دبیر این همایش گفتگویی انجام داده‌ایم که از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد.

○ در ابتدا درباره اهداف برپایی همایش زبان فارسی بگویید؟

● ما به چند دلیل در حدود هفت سال پیش در دانشگاه هرمزگان بنیان یک همایش سالانه زبان فارسی را ریختیم و طرحی که آنجا مد نظر بود، این چند هدف را باید مشخصاً برآورده می‌کرد.

یکی با توجه به وضعیت منطقه، می‌دانید که استان هرمزگان و سواحل خلیج فارس به یک تعبیر مرزهای جغرافیایی زبان فارسی هم هستند از طرف دیگر در این نواحی، نوعی تهاجم پیوسته زبانی هست، نوعی تهاجم پیوسته فرهنگی هست. هم به دلیل اینکه در نوار مرزی قرار دارند و هم به دلیل ترکیب خاصی از گرایش‌های مذهبی که آنجا وجود دارد و از طرف دیگر با توجه به آنچه که ثبت شده و تاریخ نشان می‌دهد غالب مردم استان هرمزگان از قدیم‌ترین زمان‌ها تا الان، زبانشان فارسی بوده و لهجه بسیار اصیل و شیرینی هم دارند. یکی برای مقابله با این تهاجم و یکی هم برای آن کیفیت فرهنگی که آرام آرام باید در نقطه‌های مرزی ایجاد شود، بخصوص در استان هرمزگان، این حرکت را دانشگاه هرمزگان آغاز کرد.

نکته دیگر اینست که ما برای زبان و ادبیات فارسی به سبب شاید این تصور که هزار و چند صد سال سابقه نوشتاری داریم و آثار گرانبهائی جهانی داریم، هیچگونه حرکت جدی برای نوع‌آوری و حتی تجدید نظر نسبت به مواد و مصالحی که از پیشینیان به ما به ارث رسیده است به طریق اتصال نسل‌های حاضر با میراث گذشته فرهنگی، نداده‌ایم و همینطور اصولاً به نظر من جامعه ادبی دانشگاهی ما در سال‌های پس از انقلاب بسیار کم‌تحرك بود و هیچگونه تشکل صنفی و فعالیت مستمر علمی سالیانه نداشتند، هر جامعه‌ای هم که بخواهد متحول شود باید نوعی تسلسل و توالی در نوع خاصی از فعالیت فرهنگی پژوهشی باید داشته باشد. بهترین نوع اینها اینست که سالی یکبار در نقطه از مراکز علمی کشور در یک دانشگاهی، استادان گردهم

بیایند و آنچه را که یافته‌های جدید است از میراث کهن در امور پژوهشی، درسی، تحقیقاتی حتی مسایل تجدیدنظر در مصالح و مواد بسیاری از کتابهایی که ما در مقاطع مختلف تدریس می‌کنیم با اهدافی که پیوندی میان نسل حاضر و گذشته حفظ شود، انجام شود.

بنابراین در سال‌های اول با این نیت بنا به پیشنهاد رئیس دانشگاه وقت آقای دکتر نورپناه، من و خانم دکتر مستشارنیا که آنجا تنها استادان پروازی دانشگاه هرمزگان بودیم، تعدادی از استادان را خصوصی دعوت کردیم، اولین نشست ما با حضور هفت تن از استادان، و هفت سخنرانی آزاد تشکیل شد.

سال دوم، این مجموعه افزایش یافت و در سال سوم کار را به دانشگاه‌های سراسر کشور منتقل کرده بودیم یعنی از همه دانشگاه‌ها دعوت کردیم، تعداد زیادی از استادان شرکت کردند و در همان سال بنا به پیشنهاد استادان شرکت‌کننده برای اینکه این چرخش متوالی در زمان معین در هر سال انجام شود و استادان بدانند ما چنین نشستی داریم و اهداف را هم بیان کردیم پیشنهاد کردند که ترتیب خاصی در نظر گرفته شود و آنجا همگی توافق کردند که این ترتیب، توالی تاریخی باشد.

در واقع از همایش چهارم، از قرن چهار و پنج هجری که دوران پدید آمدن آثار مکتوب زبان فارسی است که ما اکنون در دست داریم آغاز کردیم تا به این ترتیب آنچه را که از گذشته با بینش جدید و روش‌هایی که اکنون در تحقیقات ادبی مطرح است پیدا می‌کنیم مطرح بکنیم که هر سالی هر قرنی، پایه‌ای باشد برای مطالعه قرن بعدی. به این ترتیب قرن به قرن پیش آمدیم تا قرن هشتم که امسال برگزار شد. این همایش از حد ملی به فراملی رسید.

ما مهمانهایی داشتیم از کشورهای هم زبان از تاجیکستان، افغانستان، هند و پاکستان که متولیان شرکت کرده‌اند.

نکته دیگر که در کنار همایش‌های هر سال انجام شد، این بود که ما پیشنهاد کردیم مدیران گروه ادبیات فارسی در سراسر دانشگاه‌های کشور که در واقع هسته اصلی زبان و ادبیات فارسی را در هر دانشگاه تشکیل می‌دهند، در زمان همایش، در همان مکان که استادان جمع می‌شدند بیایند و جلسه‌ای داشته باشند و غرض از این بحث و نظر و نشست مدیران گروه‌های ادبیات فارسی این بود که اطلاعاتی که در اینجا عرضه می‌شود یا مشکلات و مسایلی که امروز در دانشگاه‌ها در زمینه‌های مختلف در آرایه دروس زبان فارسی در ایجاد

تحرك و پویایی در پژوهش‌های مربوط به زبان فارسی در پیشنهاد‌های دیگر برای تغییر برنامه‌های درسی و احیاناً ایجاد رشته‌های جدید و گرایش‌های جدید در ادبیات فارسی بحث و تبادل نظر کنیم.

سال اول، دانشگاه هرمزگان، با همه جوانی و محدودیت امکانات از مدیران گروه‌ها دعوت کرد که این نشست در شهریور ماه در تهران انجام شد، برای اینکه قابل دسترسی باشد و همه مدیران بیایند، در آنجا مدیران تأکید کردند که چنین جمعی بسیار لازم و مفید است، پیشنهاد کردیم که از سال آینده بنا بر امکاناتی که دانشگاه‌های مبدأ دارد، و آیین‌نامه‌ای که وجود دارد مدیران خود از معاونت‌های پژوهشی تقاضا کنند که به آنها هزینه شرکت در این همایش پرداخته شود که ما هم امکانات بیشتر داشته باشیم، سال بعد در بندرعباس مدیران گروه‌ها جمع شدند روز قبل از همایش، پیشنهادات آنها گردآوری و تنظیم شد و از طریق دبیرخانه همایش به ریاست دانشگاه هرمزگان منتقل شد و ایشان با جدیت اینها را به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و معاونین وزارتخانه منعکس کردند و برخلاف نایابوری که استادان داشتند خیلی زود مسؤولان پاسخ دادند و از پیشنهادات ما استقبال کردند و چندتایی را هم منعکس کردند و نامه نوشتند.

متأسفانه در سال‌های بعدی با همه جدیتی که ما داشتیم مدیران گروه‌ها استقبال نکردند.

در زمینه همایش‌ها ما هرچه که پیشتر آمدیم براساس اصولی که از پیش تعیین شده بود، همان حرکتی را که می‌خواستیم در جامعه استادان ادبیات فارسی ایجاد شود، ایجاد شد. تمام تأکید این بوده که در هر زمینه نوآوری و ابداع و ابتکار باشد چون ما امروزه روش‌های مختلف علوم انسانی را در ادبیات به کار می‌گیریم.

مقالات ما به وسیله هیئت داوران علمی دانشگاه‌های سراسر کشور داوری می‌شود و تعدادی که مورد تأکید قرار می‌گیرد مجال عرضه در همایش و انتشار را پیدا می‌کند.

سختگیری در داوری کم‌کم چند چیز را بوجود آورد یکی اینکه از کلی‌گویی در مسایل ادبیات که متأسفانه آفتی است که دامن ما را گرفته کم‌کم دور شدیم و به سوی مسایل کلیدی آمدیم، روی نکته‌های جدی و اساسی متمرکز شدیم. تحقیق و پژوهش و جستجوی در مسایل ادبیات فارسی معنای دیگر پیدا کرد و نکته‌های بسیار ریز که قابل طرح است و طرح نشده بود برجسته شد.

سال پنجم، ۱۲۰ مقاله دریافت کردیم که نسبت به

گفت و گو با دکتر محمد سرور مولایی

باید گرایش‌ها و تخصص‌ها در ادبیات فارسی مورد توجه قرار گیرد

سال چهارم که ۶۰ مقاله بود، این تعداد به دو برابر رسیده بود و این از نظر کمی برایمان ارزشمند بود و از نظر کیفی هم از این مجموعه تعداد قابل ملاحظه‌ای از مقاله‌ها از نظر داوران پذیرفته بود که ارایه شد. هر مقاله حداقل به سه داور داده می‌شود این داوران از استادان دانشگاه‌های سراسر کشور هستند که با توجه به تخصص و گرایش هر استاد، مقاله مربوطه را به آن استاد می‌دهیم.

دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی وزارت فرهنگ و آموزش عالی از همایش زبان و ادبیات فارسی حمایت جدی به عمل آوردند و غیر از این نهاد، ما از هیچ نهاد دیگری کمک و همکاری دریافت نکردیم.

● آیا مقاله‌ها ارایه شده به صورت کتاب هم درآمدند؟
● از همایش چهارم که تعداد مقالات زیاد بود و شکل فراموشی هم پیدا کرده بود، مقاله‌ها را در صد جلد تکثیر کردیم و به استادان شرکت‌کننده و دانشگاه‌ها ارسال کردیم، در سال گذشته همایش پنجم و ششم چاپ شد.

امسال در واقع ما سه کتاب چاپ شده از همایش‌های چهارم، پنجم و ششم را همزمان با همایش در اختیارشان قرار دادیم. البته در سالهای اخیر همیشه چکیده مقالات را در اختیار استادان قرار می‌دادیم.

○ مدت و زمان برگزاری همایش به چه ترتیبی است؟
● همایش چهارم سه روزه بود و بعد با محدودیت امکانات همایش بعدی دوازده روزه شد. بنابراین با توجه به محدودیت زمانی و فرصت زمانی ۱۵ دقیقه برای هر مقاله، در هر همایش حدود ۳۰ مقاله ارایه می‌شد در حالی که حجم مقالات پذیرفته شده دو برابر این تعداد بود.

امسال تا مهلتی که ما قرار داده بودیم حدود ۴۷ مقاله به دستمان رسید و بعد از مهلت ۲۵ مقاله دیگر هم رسید که متأسفانه نتوانستیم آنها را به داوران بفرستیم.

دانشجویانی که فعال بودند، دادیم.

○ برنامه آینده همایش حول چه محوری است؟

● طرح کلی عنوان همایش‌های ما که سده‌ای مطرح می‌شود، مسایل زبان و ادبیات فارسی در قرن نهم هجری خواهد بود، این محورها عمدتاً شامل: طرح نکته‌های نو در هر بابی که مربوط به فرهنگ و تاریخ زبان و ادبیات بشود، در باب یک شاعر، یک ویژگی از یک شاعر یا اثر و مسایل اجتماعی آن دوره یا یک نقطه جغرافیایی زبان فارسی، می‌شود.

بنابراین هیچ حد و مرزی نیست. ما حتی مسایل مربوط به نجوم را هم در قرن ششم داشتیم چرا که در قرن ششم یکی از عمده‌ترین مسایل که در ادبیات فارسی مطرح است استفاده شعرا از اصطلاحات نجومی است و حتی تصاویر شاعرانه بسیار زیبا از اینها داریم و اصولاً همیشه یک محور عرفان، نقد شعر، داستان و داستان سرایی و محورهای مربوط به طنز و مثل و انواع اشعار انتقادی، مسایل اجتماعی تاریخی و بازتاب اینها و ریشه‌یابی برخی عوامل سیاسی هم هست. تنوع در مقالات ما در یک سده چیزی است که قابل توجه است.

○ اشاره کردید که با استادان و مدیران گروه‌ها صحبت‌هایی شده بود حتی راجع به ایجاد رشته‌های جدید، آیا در این زمینه به نکاتی رسیدید و نتیجه عملی آن چه بود؟
● با پیشنهاد استادان و بحثی که پیش آمد به این چون فرصتی نبود تا مورد بررسی قرار بگیرد. این همایش امسال در روزهای ۲۰ و ۲۱ بهمن برگزار شد.

در همایش نوعی جوان‌گرایی داشتیم، برای داوران هم می‌نویسم که این مقاله مثلاً از کارشناسی ارشد است یا دانشجوی دکتری است که با ملاحظه این قضیه داوری کنند به همین لحاظ با اجازه ارایه مقاله به

نتیجه رسیدیم که یکی از دلایل ایستایی در رشته زبان و ادبیات فارسی چه در مقطع کارشناسی و چه در کارشناسی ارشد و دکتری اینست که ما گرایش نداریم. در حالی که ما عملاً در دانشگاه متوجه شدیم که گرایش‌ها و تخصص‌ها چقدر کارساز هستند و از طرف دیگر، آتیه اشتغال به کار دانشجویان ادبیات فارسی را با این گرایش‌ها می‌توانیم تعمیم بدهیم.

پیشنهاد شد که گرایش خاصی برای ویراستاری، نقد ادبی، تاریخ ادبیات، ادبیات معاصر ایجاد شود. این گرایش‌ها وقتی ایجاد بشود خودبخود هم تحرک در ادبیات فارسی ایجاد می‌شود و هم بار سنگینی که به این مجموعه اضافه می‌کنیم آرام آرام کاسته می‌شود.

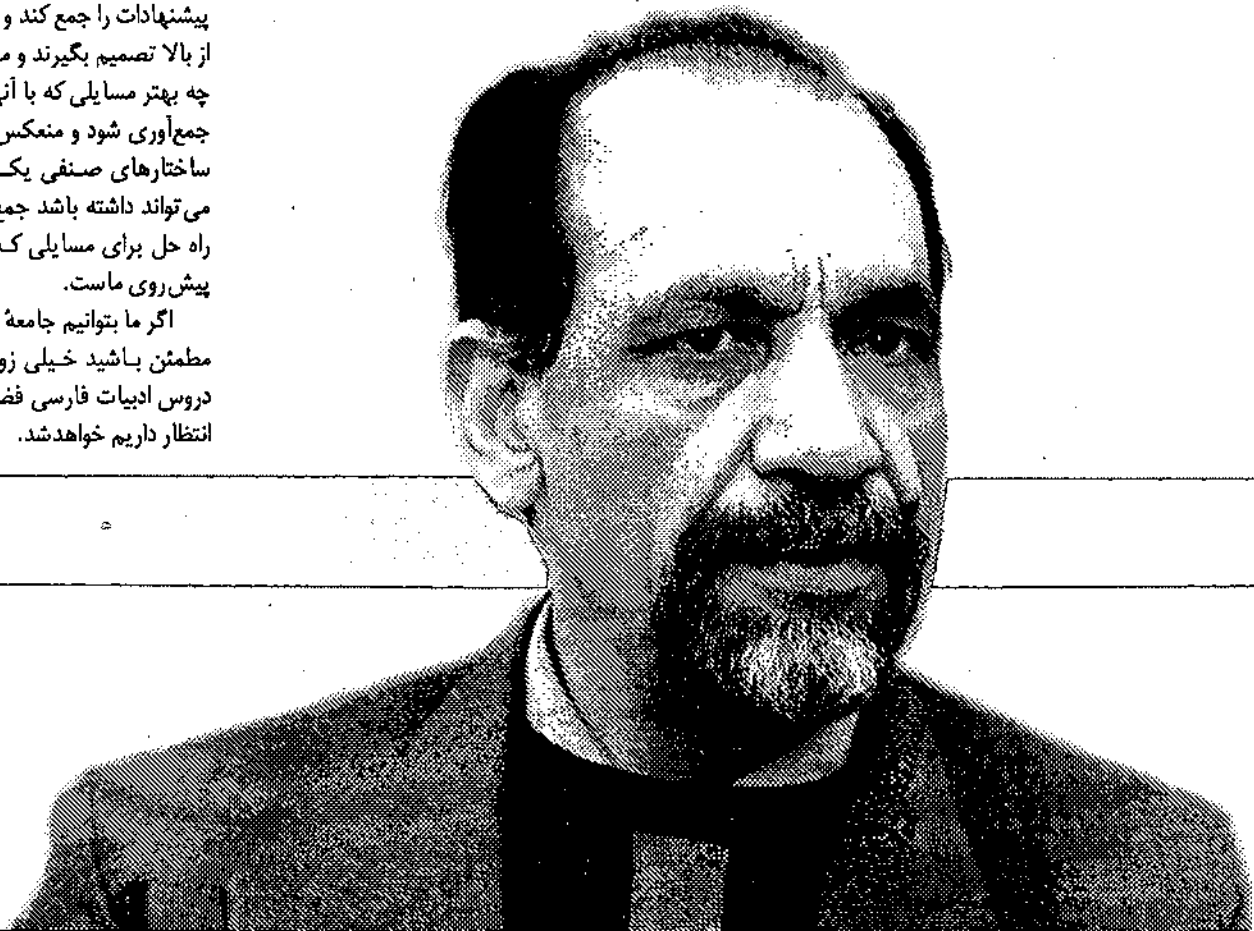
ما حتی پیشنهاد کردیم که مثل تمام دنیا گرایش داشته باشیم در دوره دکتری که فقط حماسه سرایی یا حماسه‌شناسی باشد.

ما حداقل از قرن چهارم تا معاصر به کیفیت‌های مختلف، شاعران حماسه سرا داشته‌ایم و احتیاج دارد که مورد مطالعه قرار بگیرد. ما یک نظریه پرداز درباره فردوسی نداریم. اینها را پیشنهاد کردیم و استادان هم تصویب کردند.

با نگرش جدید باید بتوانیم مثلاً فردوسی را همانطور مقبول بکنیم که در قرن‌های گذشته بوده است یعنی بازخوانی با دیدگاه‌های جدید، و این نمی‌شود مگر اینکه تجدید نظر کنیم در واحدهای درسی در روش کار و ایجاد گرایش‌ها.

ما تجربه کردیم که اگر از طرف استادان و از طرف جامعه ادبی پیشنهادی معقول و عملی مطرح شود به شورای عالی برنامه‌ریزی به شورای عالی انقلاب فرهنگی به وزارت فرهنگ و آموزش عالی و حتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بدون تردید می‌پذیرند. ما خودمان کم تحرک هستیم. کسی نمی‌نشیند این پیشنهادات را جمع کند و منعکس کند منتظریم که آنها از بالا تصمیم بگیرند و می‌دانیم که این فرصت نیست. چه بهتر مسایلی که با آنها درگیر هستیم توسط خود ما جمع‌آوری شود و منعکس شود این همایش‌ها این ساختارهای صنفی یکی از نقش‌های اساسی که می‌تواند داشته باشد جمع کردن این آراست، پیشنهاد راه حل برای مسایلی که امروز یا سال‌های آینده پیش روی ماست.

اگر ما بتوانیم جامعه ادبیات را به حرکت دریاوریم، مطمئن باشید خیلی زود فضای تحقیقات، فضای دروس ادبیات فارسی فضای حرکت و پویایی که ما انتظار داریم خواهد شد.

>> روز ف

مرز مشترک بین فرهنگ و ادبیات مرزی شکننده و دقیق است

اولین همایش فرهنگ عمومی و ادبیات فارسی، ۴ تا ۶ اسفندماه ۱۳۷۸ به همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کرمان و با مشارکت دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور و استان کرمان و دانشکده‌های ادبیات دانشگاه تهران و کرمان در دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار شد.

دکتر احمد امیری خراسانی، دبیر علمی این همایش در این مراسم گفت: «حدود صد مقاله از سوی استادان، اندیشمندان و فرهیختگان ادب فارسی از سراسر کشور به دبیرخانه این همایش فرستاده شد که از بین این مقالات ۳۱ مورد برای سخنرانی و برخی دیگر برای چاپ در نظر گرفته شده‌اند.» قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این همایش طی سخنانی گفت: ادبیات با ابزار کلمه و کلام، بیشترین تاثیر را در حوزه فرهنگ دارد.

احمد مسجد جامعی افزود: مرز مشترک بین فرهنگ و ادبیات مرزی شکننده و دقیق است و تاثیر این دو موضوع بر یکدیگر متقابل است.

وی گفت: در جایی که فرهنگ رسمی بتواند به جای آنکه متکی به پشتوانه‌های قدرت نظام باشد، اتکایش را به نظام ارزشی افراد و قدرت نظام ارزشی برگرداند، جایی است که توفیق در مدیریت فرهنگی و حرکت فرهنگی صورت گرفته و ما موفق شده‌ایم این دو مرز را بهم نزدیک کنیم.

قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: آنچه که در این زمینه می‌تواند موجب گسترش فرهنگ عمومی شود تأثیری است که ادبیات در حوزه درونی کردن باورها و ارزش‌های ما دارد و این نقش تاریخی است که ادبیات فارسی در طول عمر طولانی خود در قبل و بعد از اسلام و به ویژه بعد از اسلام توانسته احیاء کند. وی به محورهای مشترک بین ادب فارسی و فرهنگ عمومی اشاره کرد و گفت: اولین نکته‌ای که در

حوزه ادب فارسی وجود دارد این است که بطن و متن ادب فارسی، ادبی دینی است و مبتنی بر آموزه‌های قرآنی و احادیث و محبت اهل بیت است.

احمد مسجد جامعی در بخش دیگری از سخنان خود بر مسئله جهانی بودن پیام ادب فارسی تأکید کرد و گفت: این نکته‌ای است که شاید از شدت ظهور، ارزش آن آشکار نیست، ادبیات فارسی با داشتن پیام روشن و انسانی توانسته است در طول زمان پیوسته جایگاه خود را حفظ کند.

وی امام راحل را به عنوان نمونه‌ای بارز از کسانی که با اتکا به فرهنگ، تجربه و دیانت و آشنایی با زمان و مکان توانسته‌اند از طریق ادبیات تاثیر اساسی در اصلاح فرهنگ عمومی داشته باشند، نام برد و افزود: «امام با بکارگیری ادبیات به بیان اینکه همه چیز در عالم زیباست می‌پردازد شاید تبریک گفتن شهادت نگاه از این منظر بود.»

استادان شرکت‌کننده، در طول این همایش، به ارایه مقاله‌های خود پرداختند برخی از مقاله‌های ارایه شده در این همایش به این شرح است:

مایه‌وری شعر مولوی از فرهنگ همگانی از دکتر جلیل تجلیل، جلوه‌های فرهنگ اسلامی در شعر و شاعری از دکتر سیدعلی اکبر حسینی، دروغ مصلحت‌آمیز در فرهنگ و ادب فارسی از دکتر محمود روح الامینی، مفاهیم اخلاقی و آثار شاعران قرون اولیه هجری از دکتر محمد علوی مقدم، مفهوم آزادی در ادبیات فارسی از دکتر جواد برومند سعید، جلوه‌هایی از فرهنگ شهادت در شعر انقلاب اسلامی از مجتبی جوادنی‌نیا، توتم پرستی و توتم گیاهی از دکتر مهدخت پور خالقی، آرمانخواهی امثال و حکم فارسی از دکتر محمد دانشگر، ادبیات فارسی جلوه‌گاه فرهنگ قرآنی از دکتر رحیم نژاد سلیم و آغازگران اندیشه در سده‌های آغازین تاریخ اسلام از دکتر جلیل مسگر نژاد.

بزرگ داشت و شناساندن شخصیت‌های دینی و ملی هر قوم و سرزمین در بین مردمان آن، بهترین گواه استواری پایه‌های هویت علمی - فرهنگی و دینی افراد آن جامعه و نشان علاقه‌مندی یک ملت به دین و دانش و ادب و فرهیختگان و بزرگان خویش است که در سطح جهانی از معیارهای اعتبار علمی و فرهنگی هر کشور بشمار می‌آید، ضرورت و وجوب چنین اقدامی برای کشورهایی که فرهنگ و ادب کهن پیشینه‌ای دارند و چندین است و بر همین بنیاد دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان نظام حکومتی سرزمینی که از دیر باز با نام خاستگاه دانش و تمدن و ادب و مهد دانشمندان و شاعران در خاور و با خترگیتی شناخته شده است، همواره این لزوم فرهنگی را به دیده داشته و بابرپایی کنگره‌های جهانی گوناگون به معرفی بزرگان ایران زمین پرداخته است. طرح نو دیگری که بتازگی در این زمینه در انداخته شده و شایسته سپاس یکایک ایرانیان است نام‌گذاری روزهایی از سال به نام مفاخر علمی و ادبی کشور در شورای فرهنگ عمومی می‌باشد و برپایه یکی از مصوبات آن روز (۲۵ اردیبهشت) هر سال به نام ایرانی بزرگ، فردوسی، آراسته شده است، شخصیتی که حماسه جاویدان او مایه سربلندی نه تنها ایرانیان بلکه نوع بشر است و ویژه کردن روزی از سال به نام او می‌تواند نیمی از یم حق وی را گذارده باشد ولی نکته مهم این است که «روز فردوسی باید چه روزی باشد؟» چرا که انتساب روزی خاص به یک شخصیت خاص باید بر بنیاد قرائین برگرفته شده از زندگی‌نامه و آثار آن دانشمند یا شاعر باشد نه به گونه اختیاری و انتخابی چنان که (اول اردیبهشت) با نام «روز سعدی» نام‌گذاری شده و این سازگار است با قطعه‌ای در دیباجة گلستان که در آن بدین روز اشاره گردیده است:

(اول اردیبهشت) ماه جلالی

بلبل گوینده بر منابر قضبان

برگل سرخ از نم اوفتاده لالی

همچو عرق بر عذار شاهد غضبان

اما برای نامیدن (۲۵ اردیبهشت) به نام (فردوسی) وجه تسمیه‌ای نمی‌توان یافت چون در سراسر شاهنامه واژه (اردیبهشت) به دو معنی بکار رفته است: (۱) نام ماه دوم از سال شمسی؛

دانشستی دوزخه در

دانشگاه علامه طباطبائی تأثیر امام و انقلاب اسلامی بر ادبیات معاصر بررسی شد

دومین کنگره تأثیر امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی بر ادبیات معاصر، روزهای ۱۷ و ۱۸ اسفندماه ۱۳۷۸ به همت دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی دانشگاه علامه طباطبائی و مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی برگزار شد.

در این کنگره که با محورهای چون مقایسه ادبیات داستانی پیش و پس از انقلاب و بررسی شخصیت‌های داستانی در این داستان‌ها و بومی شدن ادبیات داستانی در پس از انقلاب و همچنین تحولات سبک و زبان در ادبیات این دوره و انواع ادبی و قالب‌های ادبی، تحلیل طنز در دوره پس از انقلاب و مقایسه صورت‌های و قالب‌های شعری پیش و پس از انقلاب اسلامی، نقد ادبی در دوره انقلاب و بررسی پایگاه اجتماعی و عقیدتی شاعران و نویسندگان این دوره برپا شده بود ۱۶ مقاله در طی دو روز توسط محققان و داستان‌نویسان معاصر ارائه شد.

دکتر نجفقلی حبیبی، رئیس دانشگاه علامه طباطبائی و دبیر این کنگره درباره اهداف این کنگره گفت: به مناسبت یکصدمین سال تولد حضرت امام، فرصتی پیش آمد که مسایل مربوط به امام در حوزه‌های مختلف پس از بیست سال مورد بحث و بررسی قرار گیرد. و حوزه ادبیات در میان از حوزه‌هایی بود که باید بصورت جدی مورد توجه قرار می‌گرفت.

وی افزود: وقتی بطور علمی به تأثیر امام و انقلاب اسلامی بر ادبیات معاصر بپردازیم متوجه می‌شویم که این تأثیر تحولی عظیم در ادبیات ما ایجاد کرده است و ما امیدواریم در این کنگره بخشی از این تأثیرات مورد بررسی قرار گیرد.

منوچهر اکبری معاون دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و قائم‌مقام سردبیر نشریه حضور در مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی گفت: در بررسی کوتاهی نام ۴۵۰ شاعر در مطبوعات را یافتیم که از شعر معروف «من به خال لب» امام تضمین کرده بودند. وی افزود: شاعران تاکنون دوهزار و ۸۰۰ ترکیب شاعرانه جدید برای حضرت امام بکار برده‌اند که این مسئله درباره هیچ شخصیت در تاریخ دیده نشده است.

عناوین مقاله‌های ارائه شده در این کنگره به شرح زیر است:

شرح بر غزلی از حضرت امام خمینی (ره) (داوود اسپهرم)، ویژگی‌های سبکی کتاب آداب الصلوة (منوچهر اکبری)، نقد ادبی در روزگار انقلاب اسلامی (نعمت‌الله ایران‌زاده، محمدرضا حاجی نصیری)، ادبیات انقلاب اسلامی، واقعیتهای، انتظارات و راهبردها (محمد دانشگر)، رویکرد سبک‌شناسانه بر اشعار مهرداد اوستا (حسن ذوالفقاری)، نیم نگاهی به جنبه‌های

مقاوت ادبیات داستانی پیش از انقلاب اسلامی و پس از آن (ابوالقاسم رادفر) تصویر امام خمینی در اندیشه و خیال شاعران کودک و نوجوان (محمدعلی شامانی)، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در ادبیات ترکمن (امان قلیچ شادمهر)، بررسی جنبه‌های مختلف ادبی آثار امام خمینی (صالحه صالحیان)، طنز مطبوعاتی پس از انقلاب اسلامی (رویا صدر)، نگاهی به کتاب‌های سالهای ابری و مدیر مدرسه و عیار نقد (نسرین علی‌اکبر)، دریای جمال، نگاه امام در غزلیاتش (حسن عطایی)، نظری بر جلوه‌های سمبولیسم اجتماعی در شعر انقلاب اسلامی (حسینعلی قبادی و همایون جمشیدیان)، نقطه عطف راز هستی در عرفان و معرفت حضرت امام (ره) (جلیل مسگرزاد)، نگاهی به تلمیحات شعر انقلاب اسلامی (جلیل مشیدی)، تأثیر اندیشه‌های امام بر شعر انقلاب (مهدی ملک ثابت)، نگرشی موضوعی بر شعر نوجوان پس از انقلاب اسلامی (عرفان نظر آهاری)، ادبیات مرثیه آذربایجان در نهضت امام خمینی (ره) (رحیم نیکبخت).

متنی پهلوی از حوادث پایان هزاره

داستان تهمورث، گرشاسب و جمشید، گل شاه و داستانهای دیگر (بررسی دستنویس «ام.او. ۲۹») داستانی به زبان پهلوی، درباره حوادث پایان هزاره، منتشر شد.

این دستنویشته، شامل چند داستان از جمله داستان گرشاسب، تهمورث و جمشید، گل شاه و چند متن دیگر است که اصل آن به زبان پهلوی در کتابخانه‌ای درهند نگهداری می‌شود و عکس آن در دانشگاه شیراز موجود است. دکتر نوایی و همکاران او اول بار بر روی این دستنویشته کار کرده‌اند و کتابیون مزداپور، آن را به زبان فارسی ترجمه کرده است.

مری‌بویس یکی از متخصصان برجسته زبان‌های باستانی درباره این متن که نسخه‌ای از آن در پاریس موجود است، گفته است که این متن نثر عجیبی دارد و از نظر تاریخ شناخت زبان فارسی اهمیت بسیاری دارد. بلندترین قطعه کتاب درباره حوادث آخر هزاره و آمدن نجاتبخش است و بیشتر به قصه شباهت دارد. این نخستین بار است که ترجمه فارسی یک متن پهلوی زودتر از ترجمه آن به زبان‌های دیگر منتشر می‌شود و ترجمه آن به دست خارجی‌ها صورت نگرفته است.

کتاب از ۳۳ قطعه مختلف تشکیل شده و تنها کتاب پهلوی است که داستان گرشاسب، جمشید و کیومرث در آن وجود دارد.

به گفته مترجم این اثر، که خود استاد زبان‌های باستان پژوهشگاه علوم انسانی است، نثر کتاب به دلیل آنکه نه پهلوی و نه فارسی است، در نوع خود شگفت‌انگیز است.

در این کتاب ترجمه و آوانویسی متن اصلی همراه با

رسی «باید چه روزی باشد؟»

بدو گفت پیران که خرم بهشت

کسی کو بیند در اردیبهشت

(۲) نام یکی از امشاسپندان (میهن ایزدان)

این زرتشتی:

همه ساله اردیبهشت هژیر

نگهبان توباد و بهرام و تیر و معنای نخستین آن با زندگی نامه فردوسی و شاهنامه پیوندی ندارد و مربوط به متن داستانهاست ولی اگر در پی آن باشیم که با استاد به متن شاهنامه روز ویژه‌ای که را به نام «فردوسی» برگزینیم - که اصولی‌ترین روش نیز همین است - (۲۵ اسفندماه) بهترین و مستندترین روز نام‌گذاری است و بنیاد آن این بیت در تاریخ پایان شاهنامه است:

سر آمد کنون قصه یزدگرد

به ماه سپندار مذ روز ارد

(مسکو ۱۹/۳۸۲/۸۶۱)

بیتی که در کهن‌ترین دست‌نوشته شناخته شده شاهنامه که بخش مربوط به این بیت را دارد یعنی نسخه لندن (۶۷۵ ه. ق) و به پیروی از آن در اکثر قریب به اتفاق نسخ خطی و چاپی شاهنامه آمده‌است و به جرات می‌توان گفت که در اصالت آن گمانی نیست.

چگونگی استخراج تاریخ (۲۵ اسفند) از بیت یاد شده هم نکته‌ای است که به گزارش دو واژه کلیدی بیت آشکار خواهد شد:

(سپندارمذ / sepandarmaz) نام یکی از

امشاسپندان زرتشتی است که پنجمین روزماه و دوازدهمین ماه سال به نام اوست و در پارسی (اسفند) گفته می‌شود. (ارد / ard) نیز نام روز بیست و پنجم هرماه در ایران باستان است که به ضرورت قافیه در بیت شاهنامه (ard/erd) خوانده می‌شود. بر این اساس (روز ارد ماه سپندارمذ = ۲۵ اسفندماه خورشیدی) به فرموده خود استاد توس روز پایان شاهنامه - به گمان بسیار تدوین نخست - می‌باشد و شایسته است که شورای فرهنگ عمومی این روز را به نام «فردوسی» و به عنوان یک روز ملی در تقویم رسمی جمهوری اسلامی ایران اعلام بکند تا برپایی آیینهای ویژه بزرگ داشت در ایران و دیگر کشورهای جهان نام مقدس ایران را چون همیشه بدرخشاند.

سجاد آیدنلو

ترجمه آن آمده است و پاورقی‌هایی در حد مفهوم شدن متن بر آن افزوده شده است. نشر آگاه این کتاب را به بازار فرستاده است.

برگزاری نشست‌های علمی-کارشناسی در شورای فرهنگ عمومی

معاونت پژوهشی و آموزشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به منظور آرایه یافته‌های پژوهشی طرح‌های تحقیقاتی پایان یافته در دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی، اقدام به برگزاری نشست‌های علمی-کارشناسی کرده است.

نشست روز ۱۸ بهمن ماه ۱۳۷۸ با سخنرانی تژامیرفخرایی به داستان‌های عامیانه و گفت‌وگوهای فرهنگی پرداخت. میرفخرایی در این نشست به بررسی ادبیات عامه‌پسند به مثابه کالای فرهنگی که براساس فرمول‌های صنعتی تولید شده پرداخت و گفت: این یافته در صورت اثبات، نشان خواهد داد که رهبران فکری بازار ادبی، زنان خانه‌دار هستند.

وی سپس چهار مبحث ژانر، روایت، شخصیت و کیفیت متن را مورد بررسی قرار داد و گفت: اعتقاد این طرح بر آن است که می‌توان ساختارهای سطحی و عمقی ادبیات عامه‌پسند ایرانی را مورد بررسی قرار داد و به این ترتیب کارکردهای آنها را در گفتمان فرهنگی جامعه مورد بررسی قرار داد.

گفتنی است این نشست‌ها هر سه شنبه ساعت ۱۰ صبح در سالن اجتماعات ساختمان ظهیرالاسلام (واقع در خیابان ظهیرالاسلام) برگزار می‌باشد و در پایان همه این نشست‌ها، چکیده این طرح‌های آرایه شده به صورت یک کتاب منتشر خواهد شد.

احمد گلشیری و ترجمه پنج رمان کوتاه

یک سری از مجموعه شاهکارهای رمان کوتاه، با ترجمه احمد گلشیری به همت نشر آفرینگان به زودی منتشر می‌شود.

مدیر مسئول این انتشارات درباره چاپ این کتاب‌ها گفت: «ما به شکلی برنامه‌ریزی کرده‌ایم که تا پایان سال پنج جلد از رمان‌های مشهور را به بازار بفرستیم. در اولین قدم، رمان زندگی من از آنتوان چخوف است که پیش از این با ترجمه کاظم انصاری منتشر شده بود. رمان دیگر ناپدیدشدگان نام دارد که نویسنده آن آریل دورفمان است. این کتاب درباره ناپدیدشدن هزاران مرد و زنی است که به دست پلیس مخفی سر به نیست شده‌اند. این افراد که در دل شب و یا در روز روشن در خیابان‌ها ربوده می‌شدند، هیچ‌گاه برنمی‌گشتند.

رمان نفرین ابدی بر خواننده این برگ‌ها، نوشته مانوئل پویبک است. این رمان راوی ندارد و فقط با دیالوگ خط داستانی پیش می‌رود و درباره یکی از مبارزان حقوق بشر و آزادیخواهان آرژانتین است که

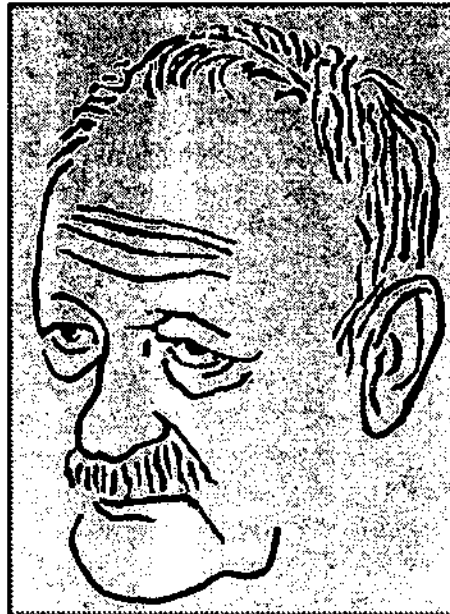
پس از کودتای نظامیان به مبارزه روی می‌آورد. چهارمین کتاب از عشق و دیگر اهریمنان نام دارد که از مارکز است.

رمان پنجم پدرو پارامو نوشته خوان رولفو است. مترجم پنج رمان فوق احمد گلشیری است.

سه کتاب از مرحوم دکتر زرین کوب در آستانه نشر

انتشارات سخن شش عنوان کتاب جدید زیر چاپ دارد که به زودی به بازار نشر خواهد فرستاد.

علی‌اصغر علمی مدیر مسئول انتشارات سخن در گفتگو با کتاب ماه ادبیات و فلسفه درباره این کتاب‌ها گفت: دیدار با کعبه جان از دکتر عبدالحسین زرین کوب که به زندگی و اشعار خاقانی می‌پردازد و کتاب گزیده غزلیات شمس از دکتر زرین کوب و دکتر قمر آریان از کتاب‌های زیر چاپ ما هستند. همچنین از دکتر زرین کوب کتاب دیگری که به زندگی و آثار سعدی می‌پردازد نیز در دست داریم که عنوان آن هنوز مشخص نشده است.

آثر علمی معاصر

وی افزود: دوره هفت جلدی مثنوی استعلا می‌دکتر محمد استعلا می و کتاب روشنگران ایرانی و نقد ادبی از دکتر ایرج پاریسی‌نژاد و همچنین مجموعه آثار جمالزاده در راه بازار نشر هستند.

علی‌اصغر علمی گفت: مجموعه آثار جمالزاده دوره‌ای ۲۵ جلدی است که به کوشش علی دهباشی جمع‌آوری شده است و تاکنون ۲ جلد آن منتشر شده و چند جلد دیگر آن نیز در دست انتشار است.

۲۷ داستان کوتاه آمریکایی در یک کتاب منتشر می‌شود

مجموعه ۲۷ داستان کوتاه از ۲۷ نویسنده معاصر آمریکایی، با نام مهتاب روی طاق خالی، به زودی منتشر می‌شود.

اسدالله امرایی که چندی پیش رمان کوری نوشته ژوزه ساراماگو را ترجمه کرده بود، کار ترجمه این مجموعه را

انجام می‌دهد.

در این کتاب از نویسندگانی چون شرلی جکسون، ریموند کارور، جویس کارول اوتس، ریچارد فورد، آن تیلور، داستان کوتاهی آمده است و همه آثار انتخاب شده از داستان‌های شاخص و برجسته معاصر آمریکا هستند.

مهتاب روی طاق خالی را انتشارات معیار راهی بازار نشر خواهد کرد.

فرهنگ

چهاردهمین شماره از فصل‌نامه علمی-پژوهشی «فرهنگ» با عنوان کلی غرب‌شناسی از سوی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر شد. در درآمد آغازین، موضوع غرب‌شناسی و ماهیت این مفهوم مورد بررسی قرار گرفته و این پرسش طرح شده است که آیا می‌توان غرب‌شناسی را در سلک علوم چون زیست‌شناسی، روانشناسی و... قرار داد و مؤلفه‌های یک شعبه علمی را بر آن در نظر گرفت.

نخستین نوشتار این اثر به قلم رضا داوری اردکانی با نام پرسشی از غرب است. پرسشی درباره چیستی غرب و اینکه آیا منظور از غرب مجموعه سیاست، اقتصاد و تکنیک و تعلیم و تربیت و فلسفه غرب است یا اینکه غرب علی‌رغم اینکه محیط پر این عوامل است خود چیز دیگر گونه‌ای است.

فلسفه غرب عنوان مقاله دیگری است به قلم کریم مجتهدی و در آن فلسفه غرب و ریشه‌های تاریخی آن و افکار بزرگانی چون دکارت مورد بررسی قرار گرفته و اشاراتی هم به فلسفه ایران شده است.

مقالات دیگر این مجموعه عبارتند از «چرا غرب‌شناسی به تلقی‌های کهنه و تحولات جدید» از محمود سریع‌القلم، «مشرق‌شناسی پست مدرنیسم و دین» از بریان ترنر و ترجمه ناصر زعفرانچی، «نگاهی به سنت ارسطویی در عالم اسلامی و غرب لاتینی» از حسین کلیبایی اشتیری، «آشنایی جهان اسلام با زبان‌های بیگانه به ویژه زبانهای فرنگی در قرون نخستین اسلامی» از علی بیات، «خدا در فلسفه دکارت» از فردریک کاپلستون و ترجمه هدایت علوی تبار، «نقدی بر مفهوم عشق و اراده از نگاه شوپنهاور» از محمدعلی مدرسی مطلق، «پیشینه تاریخ تعارضات عقل نظری کانت در تفکر فلسفی غرب»، «نگاهی به برخی از ویژگیهای جریان روشنفکری صدساله اخیر در ایران» و «کتاب‌شناسی غرب‌شناسی» از ناصر زعفرانچی.

انتشارات نیلوفر و سه کتاب زیر چاپ

انتشارات نیلوفر برای سال جدید، سه کتاب تازه در زمینه ادبیات منتشر می‌کند.

کتاب «رمز کل: کتاب مقدس و ادبیات» اثر نور ترپ فرای یکی از آثار مهم در مقوله نقد ادبی است که به زبان فارسی منتشر می‌شود و دکتر صالح حسینی آن را

ترجمه کرده است. از همین نویسندگان و مترجم، پیش از این کتاب تحلیل نقد نیز منتشر شده است. گفتنی است فرای این کتاب را با توجه به نظر ویلیام بلیک نوشته است که می‌گوید: عهد عتیق و عهد جدید، دو رمز کل هنر هستند. مطالعه و بررسی ادبیات غرب را بدون توجه به کتاب مقدس، بی‌مورد و بی‌حاصل می‌دانم.

فرهنگ فارسی عامیانه نوشته ابوالحسن نجفی و آناکارینا، نوشته تولستوی و ترجمه سروش حبیبی از سری کتاب‌های زیر چاپ انتشارات نیلوفر است.

● نوای آزاد در دهلی

دیوان اشعار فارسی «نوای آزاد» سروده اظهر علی آزاد، شاعر معاصر هندی در دهلی نو منتشر شد. این دیوان بشدت متأثر از سروده‌های حافظ بوده و ابیات بی‌شماری از آن، شباهت‌های نزدیکی با اشعار حافظ دارد.

در مراسم انتشار این کتاب، وی. پی. سینگ نخست‌وزیر سابق هند گفت: «زبان فارسی از طرفی با تاریخ و فرهنگ هند پیوند دارد و از سوی دیگر زبان محبت است، بنابراین باید در حفظ آثار فارسی موجود در کشور کوشید.»

اظهر علی آزاد از شاعران برجسته هند است که اهل فن او را در ردیف امیر خسرو دهلوی می‌دانند.

● دو جلد تازه از مجموعه روز شمار انقلاب در آستانه نشر

جلد پنجم از مجموعه کتاب‌های روز شمار انقلاب اسلامی، به همت دفتر ادبیات انقلاب اسلامی منتشر شد.

این سلسله کتاب‌ها که پس از پنج سال تلاش، اکنون در حال انتشار هستند، دست‌آورد تازه‌ای در بخش پژوهش‌های تاریخی به شمار می‌آید. گذشت بیست سال از یک حادثه، آن هم در روزگاری که با انبوه منابع و ارتباطات گسترده همراه است، زمان مناسبی برای بازگویی یک رویداد بزرگ اجتماعی محسوب می‌شود. جلد‌های اول، دوم و سوم این مجموعه در سال ۷۷ منتشر شده است که در بردارنده وقایع سال‌های ۵۶ و ۵۷ است. جلد چهارم روز شمار انقلاب اسلامی پاییز امسال منتشر شد که به وقایع ماه‌های تیر و مرداد ۵۷ پرداخته است. جلد پنجم روز شمار انقلاب اسلامی نیز به تازگی از چاپ درآمده، وقایع شهریور ماه ۵۷ را باز می‌گوید.

گفتنی است تا آخرین روزهای امسال، جلد‌های ششم و هفتم این مجموعه نیز منتشر خواهد شد.

● هفت شب با بورخس

نشر مرکز با دو کتاب جدید از خورخه لوئیس بورخس و لوچوکولتی در زمینه ادبیات و فلسفه به

استقبال سال جدید می‌رود.

«هفت شب با بورخس»، هفت سخنرانی بورخس در زمینه‌هایی چون کمدی الهی دانت، هزار و یک شب، کوری، آیین بودا، کابوس و شعر است. بورخس در میان شخصیت‌های ادبی متعدد خود، وجود جداگانه‌ای در مقام سخنران نیز داشته است و سخنرانی‌هایش بعد دیگری از شخصیت او را آشکار و شفاف می‌کنند.

ناینایی و اجبار به حفظ کردن مطالب، کتابخانه شخصی عظیمی در حافظه نیرومند او شکل داد که آبشخور سخنرانی‌های پربار و گیرا و شنیدنی او شد. بورخس شفاهی، گریزپا تر و متلون‌تر از بورخس کتبی است. ترجمه این کتاب را بهرام فرهنگ انجام داده است.

کتاب دیگر زیر چاپ نشر مرکز «روسو و نقد جامعه مدنی» است. روسو که منتقد جامعه مدنی روزگار خویش بود، قرارداد اجتماعی را خدعه‌ای برای نهادینه کردن نابرابری‌های اجتماعی می‌دید و درحالی که بیشتر متفکران برجسته زمانه‌اش مفسران جامعه بالنده نوین بورژوا بودند با نقد جامعه مدنی راه خود را از آنان جدا کرد و دستخوش حمله و انتقاد آنان، و نیز موضوع و مضمونی پایان‌ناپذیر برای بررسی‌ها و تحلیل‌های بعدی شد که این کتاب جزو آنهاست. روسو و نقد جامعه مدنی، نوشته لوچوکولتی و ترجمه حسن شمس‌آوری است.

● گزینش رمان‌های برتر عربی

اتحادیه نویسندگان مصر یکصد رمان برتر جهان عرب در قرن اخیر را برگزید. به گزارش نشریه کتاب هفته از دمشق، اتحادیه نویسندگان مصر در نظرسنجی از اعضای خود، یکصد رمان برتر تألیف شده در قرن بیستم را انتخاب کرد، که بیش از ۵۰ درصد از رمان‌های منتخب به قلم ادیبان مصری نوشته شده است. از بهترین رمان‌های برگزیده شده می‌توان رمان

«موسم هجرت به شمال»، اثر الطیب اصالح از سودان، «سفینه» نوشته نویسنده فلسطینی جبرابراهیم جبر، «حکایت گل»، نوشته حنان الشیخ از لبنان و «وبا» نوشته هالی الراهب از سوریه را نام برد.

همچنین رمان‌های نویسندگان برجسته مصری نظیر نجیب محفوظ، طه حسین، یوسف ادیس و عبدالرحمن شرقاوی رمان‌های برگزیده انتخاب شده‌اند.

از مجموع یکصد رمان منتخب عربی قرن بیستم ۵۶ رمان آن از میان آثار نویسندگان مصر انتخاب شده‌است.

● نخستین همسرایی فرهنگ‌ها

نخستین شب شعر کشورهای آسیا، اقیانوسیه، آمریکای لاتین و آفریقا با نام همسرایی فرهنگ‌ها و به همت مرکز بین‌المللی گفت و گوی تمدن‌ها، در روزهای ۱۷ و ۱۸ بهمن‌ماه برگزار شد.

دکتر محمود بروجرودی، قائم مقام مرکز بین‌المللی گفت و گوی تمدن‌ها اهداف این مرکز را توسعه و ترویج همه‌جانبه فرهنگ گفت و گو در سطح ملی و بین‌المللی عنوان کرد و گفت: «فراگیر ساختن فرهنگ صلح به قصد همزیستی مسالمت‌آمیز و کمک به جلوگیری از تجاوز به حقوق دیگران از اهم موضوعاتی است که جهان به آن نیاز دارد.»

وی افزود: «گروه آسیا و اقیانوسیه این مرکز بر خود لازم دید تا به عنوان گامی در جهت دستیابی به اهداف خویش اقدام به برگزاری شب شعر کند. زیرا ادبیات، دروازه ورود به فرهنگ هر ملتی و شعر زیباترین باب این دروازه است.»

دکتر بروجرودی شعر را تجلی معنویت انسان نامید که به وسیله هنر زاده می‌شود. در این شب شعر، شاعرانی از کشورهای استرالیا، آرژانتین، نیجریه سنگال، کلمبیا، مالی، هند، اندونزی، تایلند، پاکستان، پرو، افغانستان و چین به زبان اصلی خود شعر خواندند.

فن نگارش و بیان، و مجموعه‌های ادبی

چاپ اول

۱- آیین سخنرانی.
دیل کارنگی، مترجم: ریحانه جعفری، پروین قائمی. - تهران: پیمان، ۲۷۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۴۰-۹

۲- آئین نگارش و ویرایش (۱) (رشته ادبیات فارسی).
حسن انوری، علی محمد پشت‌دار. - تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۴۶ ص. - وزیری (مقوایی). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۵۵-۰۳۱-۵

۳- ادب و نگارش: مختصری در فن نویسندگی، شیوه تحقیق، ترجمه، تلخیص، نامه‌نگاری، گزارش نویسی، نقطه‌گذاری، ...
حسن احمدی گیوی. - تهران: قطره، ۲۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۶۶-۰

چاپ اول

۴- تاج نقره‌ای و داستانهای دیگر. برنارد مالامود ... (و دیگران)، مترجم: فرشته توانگر؛ ویراستار: حسن افشار. - تهران: نشر مرکز، ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول. عنوان به لاتین:

The silver crown and other short stories
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۴۶۰-۸

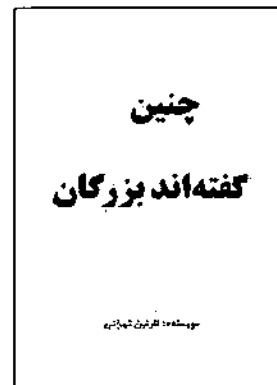

در کتاب، هفت داستان کوتاه گردآمده که عبارتند از: «در خلیج/کاترین منسفیلد»، «تاج نقره‌ای» و «کفش‌های پیشخدمت» اثر «برنارد مالامود»، «برادر کالب/ جیمز بالدوین»، «سکوت/ موری بیل»، «مهمانی/ لیلیانا هکر» و «بازدید از بابل/ اسکات فیتز جرالده»، در ابتدای

داستان‌ها سرگذشت نویسندگان و معرفی آثار آنان فراهم آمده است. برای نمونه، خانم «کاترین منسفیلد» در داستان «در خلیج» تصویری از خاطرات کودکی خود را در زلاندنو، به دست می‌دهد.

چاپ اول

۵- چنین گفته‌اند بزرگان.
گردآورنده: نازنین تهرانی. - تهران: گل یخ، ۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۶-۳-۸

کتاب، مجموعه‌ای است از سخنان بزرگان دین، علم، ادب و سیاست که در قالب کلمات قصار عرضه شده است.

۶- داستانهای برگزیده جسمی از نویسندگان؛ مترجم: محمدعلی جمالزاده. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۶۲ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۸۸-۰

۷- داستانهای برگزیده گردآورنده: محمدعلی جمالزاده. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۷۲ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۰۲-X

چاپ اول

۸- راهنمای نگارش و ارائه نوشتارهای علمی و فنی. صمد بنیسی، عصمت صالحی. - بندرعباس: دانشگاه هرمزگان، ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۲۶-۱۱-۵

«راهنمای نگارش و ارائه نوشتارهای علمی و فنی» با این مشخصات به چاپ رسیده است: در فصل نخست، با ذکر مختصری از تاریخچه ثبت نگارش مطالب علمی، اجزای مختلف یک مقاله علمی تشریح می‌شود. در

فصل دوم، درباره انواع نوشتارهای علمی (مقاله، گزارش، پیشنهادنامه و پوستر) و چگونگی نگارش و تهیه آن توضیحاتی آمده است. در فصل سوم، در مورد چگونگی طرح مطالب علمی در کنفرانس‌ها و سمینارها مطالبی ذکر شده است. در فصل چهارم نیز توضیحات مختصری درباره نگارش صحیح زبان فارسی، قوانین املا، دستور زبان، علائم نقطه‌گذاری و توصیه‌های «غلط‌نویسیم» فراهم آمده است.

چاپ اول

۹- راهنمون: شامل سخنان جاودان بزرگان، مشاهیر و نوابغ جهان. گردآورنده: غلامحسین ذوالفقاری؛ مصحح: عصمت امین؛ خطاط: حسین خسروی. - تهران: اوسان، ۸۶۴ ص. - وزیری (کالینگور). - ۳۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۲۶۷-۱-۱

۱۰- مکاتبات جدید بازرگانی انگلیسی و فارسی.

غازی صانعی. - تهران: صانعی، ۱۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۴۹-۰-۷

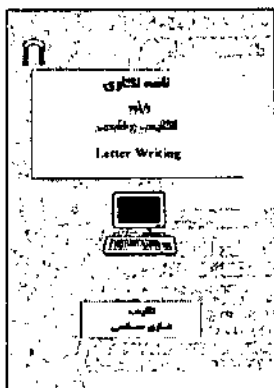
۱۱- مهارت‌های موثر در فن بیان. امیتو مندل؛ مترجم: علی کریمی، شهربانو حقیقت. - شیراز: امیدواران، ۸۶ ص. - رقی (شمیز). - ۳۸۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Effective presentation skills
شابک: ۹۶۴-۶۶۲۳-۰۴-۲

چاپ اول

۱۲- نامه‌نگاری بزبان انگلیسی و فارسی = Letter writing. غازی صانعی. - تهران: صانعی، ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۴۹-۴-X

در این کتاب کوچک، انواع نامه‌نگاری، در دو زبان انگلیسی و

فارسی آموزش داده می‌شود.

13- Introduction to literature.

Hossien Payandeh. - تهران: دانشگاه پیام نور، ۲۴۴ ص. - وزیری (مقوایی). - ۷۸۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی: درآمدی بر ادبیات (۱) (رشته مترجمی زبان انگلیسی)
شابک: ۹۶۴-۳۵۵-۳۰۲-۰

ادبیات ایرانی

۸۵۰

۱۴- زبان و ادب فارسی.

غلامرضا ارزنگ. - تهران: قطره، ۲۲۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۴۴۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۳۰-X

ادبیات پهلوی

۸۵۰/۷

چاپ اول

۱۵- (بررسی دستنویس م. او ۲۹): داستان گرشاسب، تهمورس و جمشید، گلشاه و متن‌های دیگر. مترجم: کتایون مزدآپور. - تهران: آگاه، ۴۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۲۲-X

داستان گرشاسب، تهمورس و جمشید و گلشاه و متن‌های دیگر

در این اثر، داستان گرشاسب، تهمورس، جمشید گلشاه و متن‌هایی از فرگرد، دینکرد و نظایر آن از متن پهلوی ترجمه و آوانویسی شده است.

در پایان هر متن در زیرنویس، توضیحات متعددی به زبان فارسی و پهلوی درج گردیده است.

وزن، عروض، قافیه

۱۶- خودآموز گام به گام قافیه و عروض دوره پیش‌دانشگاهی «رشته علوم انسانی».

حسن لاجوردی - تهران: آزمون - ۱۳۷۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۵۴۴-۱

بررسی و تمرین

۱۷- آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۱) سال اول نظام جدید.

حسن لاجوردی - تهران: آزمون - ۱۴۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۲۹۲-۲

۱۸- آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۲) سال اول نظام جدید.

حسن لاجوردی - تهران: آزمون - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۳۶۴-۳

چاپ اول

۱۹- ادبیات دوره پیش‌دانشگاهی و کنکور.

ساعده آقاسی - تهران: ایران سنجش - ۳۰۴ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۶۸-۰۲-۶

۲۰- ادبیات فارسی.

حسین دهنوی - قم: ظفر - ۳۲۰ ص. - وزیری (مقوایی) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۴۸-۴-۱

چاپ اول

۲۱- ۲۰ آزمون کنکور ادبیات: آزمونهای طبقه‌بندی شده خلاصه درسها و آزمونهای کلی.

علی سلطانی‌گودرهمی - تهران: مبتکران - ۱۵۲ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۱۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۱۱۹-۱

۲۲- پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۱) و (۲) - پیش‌دانشگاهی - رشته‌های

علوم انسانی»

حسن ذوالفقاری، پرویز ارسطو - تهران: استادی - ۳۰۴ ص. - وزیری

چاپ اول

(شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۲۲-۹

۲۳- پرسشهای چهارگزینه‌ای فارسی و آیین نگارش (۵).

ایران‌دخت صالحی، نسیم وهابی؛ ویراستار: سیاوش بیرایی - تهران: اندیشه سازان - ۲۳۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۲۵-۶

۲۴- خودآموز گام به گام زبان و ادبیات فارسی (۲) «عمومی» دوره پیش‌دانشگاهی.

حسن لاجوردی - تهران: آزمون - ۲۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۵۰۳-۴

چاپ اول

۲۵- زبان فارسی (۱) و (۲) «پیش‌دانشگاهی» درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۲۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۲۸-۹

چاپ اول

۲۶- زبان فارسی (۱) و (۲) «سال اول نظام جدید» درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۲۶-۲

۲۷- زبان فارسی (۳) و (۴) «سال سوم نظام جدید» درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۴۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۲۹-۷

چاپ اول

(شمیز) - ۴۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۲۹-۷

۲۸- زبان فارسی (۵) «سال سوم نظام جدید» رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

چاپ اول

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۲۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۹-۴

چاپ اول

۲۹- زبان فارسی (۵) «سال سوم نظام جدید» کلیه رشته‌ها به جز رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین ...

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۷-۸

۳۰- «طرح خودآزما» ادبیات فارسی: مجموعه سوالات تفکیکی آزمونهای سراسری، پیش‌دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی.

تهیه و تنظیم: واحد پژوهش مجد، عیادالله اسدی - تهران: مجد - ۸۱۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۸۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۲-۱۷-۸

چاپ اول

۳۱- فارسی (۱) و (۲) «سال اول نظام جدید» درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۲۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۶-۸

چاپ اول

۳۲- فارسی (۳) و (۴) «سال دوم نظام جدید» درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۴۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۷-۰

۳۳- فارسی (۵) «سال سوم نظام جدید» رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات

کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۶۸ ص. - وزیری

چاپ اول

(شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۸-۶

چاپ اول

۳۴- فارسی (۵) «سال سوم نظام جدید» کلیه رشته‌ها به جز رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین ...

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۳۵-۱

چاپ اول

۳۵- فارسی (۶) «سال سوم نظام جدید» رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۴۰-۸

۳۶- فارسی (۶) «سال سوم نظام جدید» رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی.

مهدی سپهری - تهران: راه رشد، منتشران - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۴۰-۸

چاپ اول

۳۷- کنکور مکاتباتی ادبیات فارسی: ویژه نظام قدیم.

دپارتمان ادبیات فارسی - تهران: فرهنگ سازان - ۲۲۰ ص. - رحلی (شمیز) - ۳۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۳۳-۰۸۴-۶

۳۸- گنجینه پرسش‌های طلایی ادبیات فارسی ۵ و پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲.

چاپ اول

محمد توکلی - تهران: آیندگان - ۳۰۲ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۰۶-۴

۳۹- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد ادبیات فارسی (۱) و (۲) نظام جدید «با پاسخ تشریحی».

چاپ اول

رقیه کریم‌زاده‌نقشینه - تهران: گل واژه - ۹۶ ص. - رحلی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۷۷-۷

۴۰- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی: شامل بیش از ۲۲۵۰ نکته و پرسش و پاسخ ...

سعید عبیرستانی؛ ویراستار: سعدالله زارع‌کاریزی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۳۰۴ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۱۵۰۰ ریال - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۷۵-۶

چاپ اول

۴۱- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) شامل: ۲۰۰۰۰ نکته در ...

حسن روزپیکر - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۲۰۰ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۶۶-۶

۴۲- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی شامل پرسش‌های چهارگزینه‌ای: ۱- زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی ...

گردآورنده: سعدالله زارع‌کاریزی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۲۰۰ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۴۵-۲

۴۳- مفاهیم ادبیات فارسی (۱) و (۲) سال اول نظام جدید آموزش متوسطه نظری. فنی و حرفه‌ای. کار دانش.

محمود بدری - تهران: آینده سازان - ۲۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۹-۰۹۴-۲

طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) با تفکیک درس به درس.

چاپ اول

محمد توکلی - تهران: آیندگان - ۳۱۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۰۵-۶

۴۵- ۱۰۰۰ نکته - در ۷۷۷
طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی
پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲).
ذبیح‌الله عزت‌یزدی - تهران:
آیندگان - ۲۲۴ ص. - رحلی (شمیز) -
۱۸۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۰۲-۰

۴۶- ۱۰۰۰ نکته - در ۷۷۷
طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی
(نظام جدید) (قابل استفاده
دانش‌آموزان نظام جدید).
حمید طاهری - تهران: آیندگان -
۲۸۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۲۰۰۰
ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۰۳-۹

مجموعه‌ها و جنگها

۸۱۱/۸

چاپ اول

۴۷- دریای گوهر: شامل گزیده
مقالات و داستانهای کوتاه از
نویسندگان معاصر.
مهدی حمیدی شیرازی - تهران:
صدای معاصر - ۵۴۶ ص. - جلد اول.
- وزیر (گالینگور) - چاپ اول /
۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۰۲-۰

چاپ اول

۴۸- دریای گوهر: شامل گزیده
مقالات و داستانهای کوتاه از
نویسندگان معاصر.
مهدی حمیدی شیرازی - تهران:
صدای معاصر - ۵۴۶ ص. - جلد دوم.
- وزیر (گالینگور) - چاپ اول /
۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۰۲-۱

چاپ اول

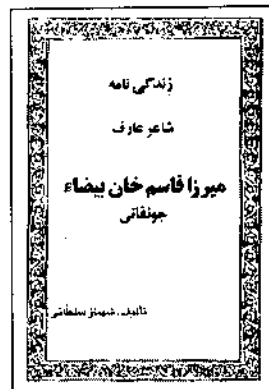
۴۹- دریای گوهر: شامل گزیده
مقالات و داستانهای کوتاه از
نویسندگان معاصر.
مهدی حمیدی شیرازی - تهران:
صدای معاصر - ۵۴۶ ص. - جلد سوم.
- وزیر (گالینگور) - چاپ اول /
۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۰۲-۲

شعر فارسی

۸۱۱/۱

چاپ اول

۵۰- زندگی‌نامه شاعر عارف میرزا
قاسم‌خان بیضا-چونقانی.
شهناز سلطانی - قم: نشاط - ۱۱۶
ص. - وزیر (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۹۱-۰۳-۶
زندگی‌نامه «میرزا قاسم‌خان بیضا» با
مقدمه مولف و موقعیت جغرافیایی
استان چهار محال و بختیاری نیز
مختصری درباره زادگاه شاعر آغاز

می‌شود و در پی آن شرح حالی از شاعر
و اشعاری از وی فراهم می‌آید.
نمونه‌ای از غزل‌های شاعر چنین
است: اوقات به سر بردن یا جام شراب
اولی / عالم همه چون نقش است این
نقش بر آب اولی / گفتم به می صافی
گر دست بری شاید / گفتم به خون تو
سر پنجه خضاب اولی / گفتم صنما
یکدم دست از دل من بردار / گفتم که
محالست این میخانه خراب اولی /

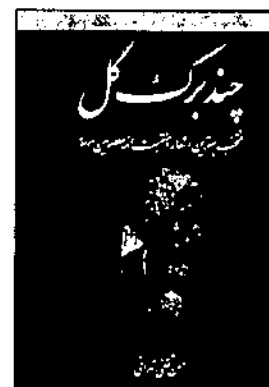
مجموعه‌ها و جنگها

شعر

۸۱۱/۸

چاپ اول

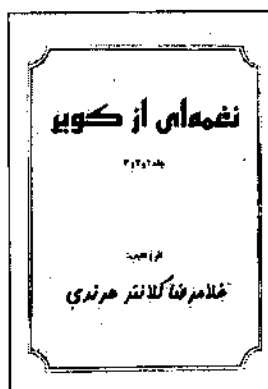
۵۱- چند برگ گل.
گردآورنده: حسن ثقفی‌تهرانی -
تهران: هاد - ۵۱۲ ص. - جلد اول -
وزیری (سلفون) - ۱۶۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۲۸۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۶-۴۹-۹

در این مجموعه اشعاری از شعرای
منتقدم و معاصر در مدح و منقبت
چهارده معصوم گردآوری شده است.

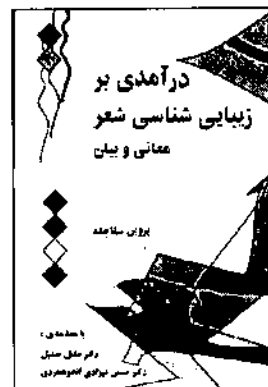
چاپ اول

۵۲- نغمه‌ای از کویر (جلد ۱ و ۲ و ۳).
غلامرضا کلانترهرندی - اصفهان:
گلپهار - ۱۵۲ ص. - وزیر (شمیز) -
۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۹۱-۰۹-۵
کتاب مجموعه‌ای است از اشعار
برگزیده فارسی که در انتها نیز
سروده‌هایی از گردآورنده به طبع
رسیده است.

چاپ اول

۵۳- درآمدی بر زیبایی‌شناسی
شعر: معانی و بیان.
پروین سلاجقه: مقدمه: جلیل تجلیل،
حسین بهزادی‌اندوهجری، ویراستار:
ابوالفضل رحیمی - تهران: چکاد،
پژارین - ۲۰۸ ص. - وزیر (شمیز) -
۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۸۹-۹-۵

در این کتاب، مباحث سنتی «معانی و
بیان» همراه با مثال‌ها و تمرینات
متعدد، شرح و تدوین شده است.
«تعریف علم معانی»، فصاحت،
بلاغت، مسندالیه، مسند، قصر، انشاء،
ایجاز، اطناب، تعریف علم بیان،
تشبیه، مجاز، استعاره و کنایه از
موضوعات اصلی این کتاب به شمار
می‌آید. مآخذ کتاب به انتها به چاپ
رسیده است.

اشعار غنایی و تغزلی

۸۱۱/۲

۵۴- تصنیفها، ترانه‌ها و سرودهای
ایران زمین.
گردآورنده: سعید مشکین‌قلم -
تهران: خانه سبز - ۵۶۰ ص. - رقمی
(شمیز) - ۲۹۰۰۰ ریال - چاپ دوم /
۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۱۳۱-۵-۰

اشعار مذهبی، عرفانی، اخلاقی

۸۱۱/۵

۵۵- جلوه‌های یزدانی (۱).
شاعر: مصطفی یزدانی - [بی‌جا]

مصطفی یزدانی - ۱۵۶ ص. - رقمی
(شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول /
۲۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

The Iranian contemporary
poetry

چاپ اول

«جلوه‌های یزدانی» مجموعه اشعاری
است که اغلب با مضامین مذهبی به
نظم درآمده است: برای نمونه، «لطف
خدا»: در وقت دعا بر دل ما دادرسی
بود/ دستی به سرش خواست که
فریادرسی بود/ حسن نظری کرد و دلم
داد به غیری / از غیب چه گویم که در
آن نکته بسی بود/

چاپ اول

۵۶- چشمه‌های زلال مشتمل بر:
اشعاری از مدایح و مرثی‌های چهارده
معصوم (ع) به ویژه وقایع جانشوز
کر بلا.

محمد ناصری - قم: لوح محفوظ -
۲۱۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۶۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۷۰-۰۵-۳

اشعار این کتاب با مضامین مذهبی
سروده شده و اغلب متضمن مدایح و
مرثی‌های چهارده معصوم - به ویژه قیام
عاشورا - است.

چاپ اول

۵۷- غننامه هجر.
علیرضا لطفی - اصفهان: مرکز
فرهنگی شهید مدرس - ۴۸ ص. -
پالتویی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۸۸-۹-۵

«غننامه هجر» اشعاری است در

انتظار و فراق حضرت مهدی (عج) که
به گونه سنتی سروده شده است. «غم
بی‌کرانه»، «حدیث انتظار»، «ظلم
ممدود»، «مضطر واقعی» و «نغمه
داوودی» از عناوین این اشعار است.
در پایان اشعار، «دکلمه نیمه شعیان»
به سه طبع رسیده است. این دفتر
با «اشارات و تلمیحات ابیات» به
پایان می‌رسد.

۵۸- آفتاب عطش: مجموعه نوحه
و مرثیه عاشورایی.
گردآورنده: جعفر رسول‌زاده - تهران:
فواد - ۱۶۰ ص. - جیبی (شمیز) -
۳۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۴۵-۵

چاپ اول

۵۹- بهار آل یاسین: مدح و ثنای
عسرت طاهرین (ع) مجموعه
سرودهای چهارده معصوم (ع).
به اهتمام: جعفر رسول‌زاده، حسن
باقری - قم: عصر ظهور - ۲۷۲ ص. -
رقمی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۵۵-۹-۳

در مجموعه حاضر اشعار گوناگونی از

سرایندگان در مدح و ثنای چهارده
معصوم گردآوری شده است. در مقدمه
کتاب برخی مختصات اشعار مذهبی و
پیشینه آن ذکر گردیده است.
۶۰- بیت العزاء: مجموعه مدایح و
مصائب.

شاعر: محمود فائز مازندرانی - قم:
دارالتفسیر - ۳۸۸ ص. - وزیری
(گالینگور) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۸-۲۷-۸

چاپ اول

بیت الغراء

مجموعه مدایح و مصائب

الاعراب
ترجمه و تفسیر: و انصاف غفر
مجموعه آثار و تصانیف (فائز مازندرانی)
(۱۳۸۰)

انتشارات فرهنگ

«بیت الغراء» مجموعه‌ای از مدایح و مراثی شخصیت‌های دینی - به ویژه معصومین - است. برای نمونه شاعر در مدح امیرالمومنین اشعاری از این دست به نظم کشیده است: تا به جهان چه شکرها شده / دیده مرا وا شده بینا شده / طوطی طبعم چه گهرزا شده / گوهر توصیف تو پیدا شده / ... بحر وجود ار چو تو گوهر نداشت / مثل عروسی است که زبور نداشت / ... غلغله و شور چمن‌ها ز تو / زمزمه بلبل شیدا ز تو...

چاپ اول

۶۱ حماسه عاشورالچهارده‌بند به انضمام دوازده‌بند معروف شاعر نامدار محتشم کاشانی. محمد شفیع مازندرانی - قم: حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی - ۴۰ ص. - جیبی (شمیز) - ۱۴۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۷۰-۲۴۴-۱

چاپ اول

۶۲ داغ شقایق

علی مهدوی فاضل - قم: طلیعه نور - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز) - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۱۱۴-۳-۹
«داغ شقایق» مجموعه‌ای است از سروده‌هایی که در هر یک، عشق و علاقه سرایندگان به حضرت بقیه‌الله (عج) آشکار گردیده است.

۶۳ در انتظار خورشید: مدح،

چاپ اول

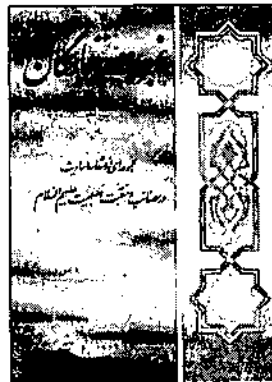
میلادیه، استغاثه، ... به اهتمام: صادق حق‌بین - قم: حق بین - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۰۸-۱۴-۱

در این مجموعه، سروده‌هایی در قالب دوبیتی، غزل و قصیده در وصف حضرت مهدی (عج) فراهم آمده است.

چاپ اول

۶۴ غربت ستارگان: روایات و اشعاری در منقبت و مراثی اهل بیت علیهم‌السلام. شاعر: تقی حمیدی - قم: ناصر - ۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۸۳-۱۶-۹

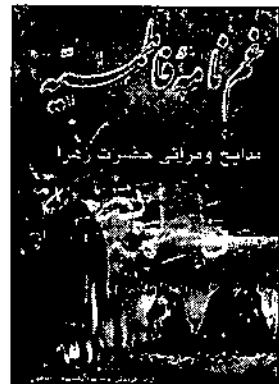

کتاب مجموعه‌ای است از اشعار و احادیث در مصائب و مدایح اهل بیت. در لابه‌لای اشعار فارسی، احادیث و ترجمه فارسی آن، به چاپ رسیده است.

۶۵ غم‌نامه فاطمیه: برگزیده مدایح، مراثی، سوگ سروده‌ها حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا (ع).

تدوین: جعفر رسول‌زاده - قم: عصر ظهور - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۲-۱۷-۱

چاپ اول

در این مجموعه اشعاری در مدح و رثای حضرت زهرا (س) از شعری مذهب گردآوری شده است. این سروده‌ها به منظور ایام سوگاری و مراسم تولد آن حضرت فراهم گردیده است.

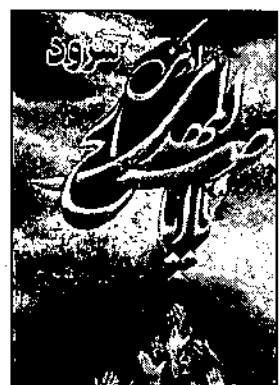
۶۶ مصیبت‌نامه صغیر اصفهانی: مجموعه اشعار مراثی اهل بیت اظهار به انضمام خطبه الغدير. شاعر: محمدحسین صغیر اصفهانی - اصفهان: صغیر - ۳۹۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ هفدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۵۲۹-۵-X

چاپ اول

۶۷ نهضت حسینی. تدوین: محسن قائمی امیری - قم: فواد - ۱۰۴ ص. - جیبی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۹-۶۶-۸

چاپ اول

۶۸ یا ابوالصالح المهدی اثری.

تهیه و تنظیم: گل محمدی آرمان - قم: دارالنشر اسلام - ۱۶ ص. - جیبی (شمیز) - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۷۵-۰۴-۳

حضرت مهدی (عج) با لحن التماس و دعا به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۶۹ یک اربعین شهادت: چهل غمنامه عاشورایی مقتل، مرثیه و نوحه. عباس حیدرزاده، جعفر رسول‌زاده - قم: عصر ظهور - ۳۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۸۸۰۰ ریال - چاپ اول.
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۲-۰۸-۲

کتاب متضمن چهل حکایت مختلف از قیام عاشورا است که به گونه نظم و نثر برای سوگاری محرم، تهیه شده است.

چاپ اول

۷۰ سروش اشک: مجموعه نوحه. گردآورنده: جعفر رسول‌زاده، حسن باقری - مشهد: ولایت - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۲-۰۱-۵

کتاب مجموعه‌ای از نوحه‌هایی است که در اوصاف قیام عاشورا به نظم کشیده شده است.

قصیده

۸۸/۱۰۹

۷۱ نوای غزل: برگزیده بهترین غزلیات شعری غزلسرا. گردآورنده: جلال فراسمی - تهران:

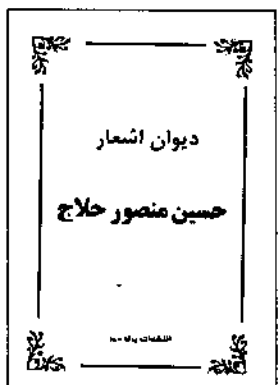
سیمین قلم - ۳۶۸ ص. - جلد چهارم. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۲۳-۸-۳

۷۲ نوای غزل: برگزیده بهترین غزلیات شعری غزلسرا. گردآورنده: جلال فراسمی - تهران: سیمین قلم - ۳۶۸ ص. - جلد پنجم. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۲۳-۷-۵

از قرن اول تا چهارم هجری

چاپ اول

۷۳ دیوان اشعار حسین منصور حلاج. حسین بن منصور حلاج - تهران: پرتو مهر - ۲۸۰ ص. - وزیری (گالینگور) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۶۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۷۵-۰۰-۵

«دیوان منصور حلاج» اشعار فارسی حسین منصور حلاج است که در دو قالب «غزل» و «ترجیع‌بند» به نظم کشیده شده است. این اشعار اغلب دارای مضمون عرفانی است، از جمله: ما محرم عالم بقاییم / جوینده دولت لقاییم / او گنج و جهان طلسم اعظم / مفتاح چنین طلسم، ماییم / از کبر و ریا نفور گشتیم / چون واقف سر کبریا ییم / ...

شعر فارسی قرن ۴ ق.

۷۴ حماسه رستم و سهراب: با توضیح و گزارش. منصور رستگارفسانی - تهران: جامی - ۲۴۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۲۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۵۰-۳

چاپ اول

۷۵ دیوان شعر رودکی با شرح و

توضیح: حاوی همه اشعار مستند بر پایه تازه‌ترین یافته‌ها با بیت‌نما و نمایه‌عام. جعفر بن محمد رودکی: مصحح: جعفر شعار. - تهران: قطره. - ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Divan e she'r-e rudaki (a collection of radaki's poems) ۹۶۴-۳۴۱-۰۵۵-۲ شابک:

«درباره رودکی و شعر او» مطلب آغازین کتاب است که در پی آن قصاید، غزل‌ها و قطعات رودکی فراهم می‌آید. بخش‌های بعدی کتاب مشتمل است بر مثنوی‌ها، چند دوبیتی و رباعی، تک بیت‌ها، اشعار منسوب و ملحق، و ابیاتی چند از کلیله منظم. هر بخش از اشعار با توضیحات و معانی واژگان همراه بوده در انتهای کتاب نیز «نمایه عام»، «بیت‌نما»، «شیوه اسلای اشعار» و «کتاب‌نامه» به چاپ رسیده است.

۷۶- رزم‌نامه رستم و اسفندیار از شاهنامه فردوسی. ابوالقاسم فردوسی: گردآورنده: جعفر شعار، حسن انوری. - تهران: قطره. - ۲۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۵۰۰ ریال. - چاپ بیستم / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Epic story of rostan and esfandiyar ۹۶۴-۵۹۵۸-۰۱-۶ شابک:

۷۷- شاهنامه فردوسی. به اهتمام: حسینعلی یوسفی. - مشهد: یاس. - ۹۲۰ ص. - وزیری

چاپ اول

(گالینگور). - ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۲۰۰ نسخه.

شعر فارسی قرن ۵ ق.

چاپ اول

۷۸- مرغ طرب: رباعیات حکیم عمر خیام نیشابوری به انضمام

ترجمه ادوارد فیتز جرالده. عمر بن ابراهیم خیام: مقدمه: منیژه لاهیجانی. - تهران: شاب. - ۸۰ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Rubaiyat of omarkhayyam ۹۶۴-۹۰۳۰-۳-۹ شابک:

«مرغ طرب» مجموعه رباعیات خیام است که در مقدمه آن ویژگی‌های مختلف این سروده‌ها تبیین می‌گردد. رباعیات این مجموعه با ترجمه انگلیسی فیتز جرالده، به طبع رسیده است.

شعر فارسی قرن ۶ ق.

۷۹- بزم دیرینه عروس: شرح پانزده قصیده از دیوان خاقانی. معصومه معدن‌کن: ویراستار: احمد سمعی، علی‌اکبر رزدام. - تهران: مرکز نشر دانشگاهی. - ۵۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۲۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۰۱-۰۹۴۲-۸

چاپ اول

۸۰- ساغری در میان سنگستان: مجموعه مقالات درباره زندگی، اندیشه و شعر خاقانی. به اهتمام: جمشید علیزاده. - تهران: نشر مرکز. - ۲۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول. شابک:

در این کتاب، زندگی، اندیشه و شعر

خاقانی شروانی - قصیده‌سرا و شاعر نیامی قرن ششم - از منظر صاحب‌نظران مختلف بررسی و تبیین شده است. کتاب متشکل از دو بخش است. در بخش اول مقالاتی با این عناوین به چشم می‌خورد: «شروان در قرن ششم هجری / پروفیسور هادی حسن: «خاقانی / محمدعلی تربیت: «خاقانی / پروفیسور یان ریپکا: «خاقانی و آرزوی سفر خراسان / دکتر غفار کنبلی: «تاثیر خاقانی از شعرای تازی و پارسی / احمد ترجمانی‌زاده: «جهان بینی عمومی و فلسفی خاقانی / دکتر معصومه معدن‌کن: «پرتوی از هنر و خلاقیت خاقانی / دکتر معصومه معدن‌کن: «طرح چند بیت از خاقانی / دکتر سعید قره‌بگلو: «تاملی در دیوان خاقانی / دکتر سعید قره‌بگلو: «به دوری عیسی از پیوند عیسا / دکتر میرجلال‌الدین کزازی: «شروح اشعار خاقانی شروانی / دکتر ضیاءالدین سجادی: «قصیده حبسیه خاقانی / علامه محمد قزوینی: «نامه‌ای از شیخ علی حزین در شرح بییتی از حکیم خاقانی / جمشید سروشیار: در بخش دوم - اشاره‌ها - مطالبی از برخی استادان و پژوهندگان ادب پارسی گردآمده که از آن جمله‌اند: هادی حسن، دکتر مهدی حمیدی شیرازی، علی دشتی، شبلی نعمانی، دکتر شمیمی کدکنی، و بدیع الزمان فروزانفر. کتاب با یادداشت‌ها، فهرست منابع، نام کسان و کتاب‌ها به پایان می‌رسد.

چاپ اول

۸۱- کلیات حکیم نظامی گنجوی: تعلیقات: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت‌پیکر، شرفنامه و ... مقدمه: سعید قانعی، مصحح: حسن وحیددستگردی. - تهران: بهزاد. - ۹۸۶ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۶۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۹۵۹-۱۶-۰ «کلیات حکیم نظامی گنجوی» یا

خمسه نظامی (مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر و

اسکندرنامه) در دو مجلد به چاپ رسیده است. مجلد اول این مجموعه که براساس نسخه تصحیح شده «وحید دستگردی» فراهم آمده متن اشعار را در بردارد و در مجلد دوم نیز شرح و توضیح ابیات هر منظومه، سپس «فرهنگ لغات و کنایات نظامی» به طبع رسیده است.

چاپ اول

۸۲- کلیات حکیم نظامی گنجوی: تعلیقات: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت‌پیکر، شرفنامه و ... مقدمه: سعید قانعی، مصحح: حسن وحیددستگردی. - تهران: بهزاد. - ۶۱۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۶۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۹۵۹-۱۶-۰

۸۳- کلیات خمسه نظامی: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر، اسکندرنامه، اقبال‌نامه. الیاس بن یوسف نظامی: به اهتمام: پرویز بسابی: مصحح: حسن وحیددستگردی. - تهران: نگین. - ۸۰۴ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۹۵۹-۲۹-۲

۸۴- کلیات خمسه نظامی: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر، اسکندرنامه، اقبال‌نامه. الیاس بن یوسف نظامی: به اهتمام: پرویز بسابی: ویراستار: حسن وحیددستگردی. - تهران: نگین. - ۸۰۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۹۵۹-۳۰-۶

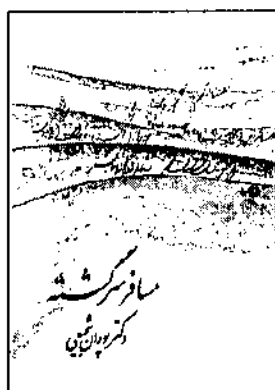
۸۵- مخزن الاسرار نظامی گنجوی. گردآورنده: کامل احمدنژاد. - تهران: سخن. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۹۸۳-۳۱-۵

چاپ اول

۸۶- مسافر سرگشته: سیری در جهان اندیشه شیخ فریدالدین عطار نیشابوری. پوران شجیمی. - تهران: سیمای دانش. - ۲۸۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۴۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۳۳۰-۶۳۸-۰

قصه اصلی نویسنده در این کتاب شتاندن عارف و شاعر نامی ایران - شیخ فریدالدین عطار نیشابوری - است. خانم پوران شجیمی مجموعه حاضر را براساس بازنگری در مثنوی‌های مصیبت‌نامه، الهی‌نامه، منطق‌الطیر و اسرارنامه فراهم آورده و طی آن سعی نموده عقاید عرفانی، اخلاقی، مذهبی و به طور کلی جهان بینی شیخ عطار را بازگو کند. کتاب حاضر با خلاصه مقاله‌هایی در باب مصیبت‌نامه آغاز می‌شود. در این مقاله‌ها از سیر آفاقی و انفسی سالک سخن به میان می‌آید. مطالب کتاب، یا خلاصه‌ای از زندگی عطار پایان می‌یابد.

شعر فارسی قرن ۷ ق.

۸۷- بحر در کوزه: نقد و تفسیر قصه‌ها و تمثیلات مثنوی. عبدالحسین زرین‌کوب. - تهران: علمی. - ۶۱۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۳۵۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۲۳۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۵۵۲۴-۵۰-۴

چاپ اول

۸۸- برداشت‌های روان‌دروانی از مثنوی. محمدصادق مومن‌زاده. - تهران: سروش. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک:

۹۶۴-۴۳۵-۰۱۹-۷

نگارنده در کتاب، ابتدا نگاهی به عرفان و تاریخچه آن می‌افکند و در پی آن، پیشینه روان درمانی را بیان نموده، تعاریفی از روان درمانی و هدف آن به دست می‌دهند. وی مبحث اصلی کتاب را با مداخل «نقاط مشترک عرفان ایرانی و روان درمانی» پی می‌گیرد؛ سپس شباهت‌هایی میان اندیشه مولانا و فروید بازگو می‌کند. «ارتباط پیر و مرید در عرفان»، «انواع عشق»، «شناخت درمانی و مولانا» و «کل‌نگری عرفانی» از دیگر مباحث این کتاب به شمار می‌آید.

۸۹- پله‌پله تا ملاقات خدا: درباره زندگی، اندیشه و سلوک مولانا جلال‌الدین رومی.
عبدالحسین زرین‌کوب - تهران: علمی - ۴۰۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ سیزدهم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۴-۳۲-۶

چاپ اول

۹۰- جان معنی: زندگی و شعر کمال‌الدین اسماعیلی.
به اهتمام: محمد مهیار - قم: باورداران - ۳۲۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۶-۱۰-۰

«جان معنی» کتابی است که در آن ابتدا احوال و آثار «کمال‌الدین اسماعیل» بررسی می‌شود، سپس در پی آن منتخبی از اشعار او، شرح ابیات و توضیح واژگان و عبارات فراهم می‌آید. در انتهای کتاب نیز فهرست لغات و ترکیبات، فهرست آیات، فهرست احادیث و فهرست منابع به چاپ رسیده است. گفتنی است کمال‌الدین ابوالفضل اسماعیل معروف به «خلاق المعانی» فرزند جمال‌الدین عبدالرزاق، شاعر قرن ششم است.

چاپ اول

۹۱- خاطرات، مجموعه اشعار: خطبه همام نهج البلاغه، مداخل،

مراثی، خاطرات و ...
شاعر: جعفر شمس‌گیلانی - قم: مشهور - ۲۲۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۶۳-۰۵-۱

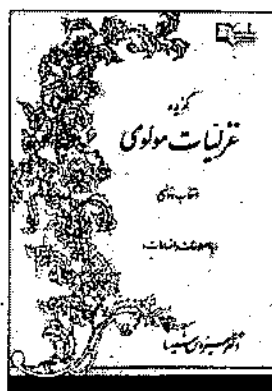
«خاطرات» مجموعه اشعار جعفر شمس‌گیلانی (لنگرودی، تولد: ۱۳۲۴ هـ) است که با مضامین مذهبی، مدایح و مراثی اهل بیت به نظم درآمده است. در بخش نخست کتاب، «خطبه همام» همراه با ترجمه فارسی و اشعاری در توصیف آن، به طبع رسیده است. در بخش‌های دیگر نیز اشعاری تحت عنوان «خاطرات»، چندین غزل، مدایح و مراثی و نظایر آن گنجانده شده است.

۹۲- دیوان حامد کرمانی.
شاعر: حامدین ابی‌الفتح اوج‌الدین کرمانی - قم: قدس - ۲۲۴ ص. - وزیری (شمیز) - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The complete works of hamed kermani
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۵-۲۰-۱

۹۳- کلیات سعدی: شامل: گلستان - بوستان، غزلیات، قصائد فارسی - عربی ...
مصحح: عبدالله سعدی؛ مصحح: محمدعلی فروغی - تهران: طلوع - ۹۴۰ ص. - وزیری (گالینگور) - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۳-۰۱-۴

چاپ اول

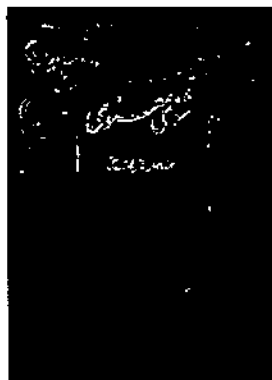
۹۴- گزیده غزلیات مولوی (با اصلاحات و اضافات).
گردآورنده: سیروس شمیسا - تهران: دادار - ۳۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۰-۰۱-۸
در این برگزیده، ۷۴ غزل و ۱۵ رباعی شرح شده و نیز ۱۶ غزل بدون شرح آمده است. در ابتدای کتاب، احوال، آثار و پیش عرفانی مولانا بررسی

شده در پی آن دیدگاه‌های برخی شخصیت‌ها درباره مولانا و شعر او به طبع رسیده است. دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی، مخاطبان اصلی این کتاب هستند.

چاپ اول

۹۵- مثنوی معنوی.
جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی؛ به اهتمام: محمدسرور مولایی، عفت مستشارتیا - بندرعباس: دانشگاه هرمزگان - ۱۸۲ ص. - جلد چهارم - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۲۶-۰۳-۴

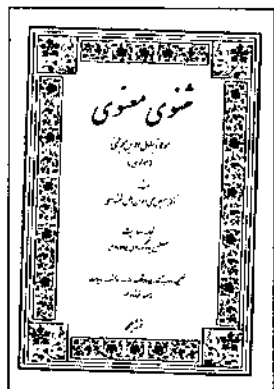

دفتر چهارم از مثنوی معنوی - براساس نسخه قویه - با مقدمه منثور و منظوم دفتر چهارم آغاز می‌شود و سرانجام با حکایت: «نمون جبرئیل علیه‌السلام خود را به مصطفی صلی‌الله علیه و سلم به صورت خویش» خاتمه می‌یابد. در انتهای کتاب نیز به اختلافات دفتر چهارم یا چاپ نیکسون اشاره شده است.

چاپ اول

۹۶- مثنوی معنوی (بر اساس نسخه نیکسون) به همراه کشف الابیات، فرهنگ لغات، اعمال رسم‌الخط جدید فارسی و ...
جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی؛ به اهتمام: ناهید فرهادی؛ مقدمه: حسین الهی‌قمشه‌ای - تهران: محمد - ۱۳۶۸ ص. - وزیری

(گالینگور) - چاپ اول / ۵۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۶-۰۰۰-۸

چاپ حاضر از «مثنوی معنوی» که از روی نسخه «نیکسون» فراهم آمده همراه با احادیث مورد نظر در مثنوی - در زیر نویس - به چاپ رسیده است. در کتاب فهرست ابیات (کشف‌الابیات) و ترجمه احادیث نیز ضمیمه شده است.

چاپ اول

۹۷- مرآت المثنوی: تنظیم اشعار مثنوی بر حسب موضوع همراه با بازبایی آیات قرآنی و احادیث نبوی.
مصحح: بهاء‌الدین خرمشاهی، باهمکاری: سامیه بصیرمژدهی - تهران: گفتار - ۸۶۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۴۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۵۱-۴

«مرآت المثنوی» تالیف و تحقیق «قاصی تلمذ حسین» - نویسنده هندی - است. وی در این اثر گزیده‌ای از تمام دفاتر شش‌گانه مثنوی مولوی را تحت عنوان «یواقیت القصص» در دسترس علاقه‌مندان قرار می‌دهد؛ همچنین فهرستی دقیق از مطالب مثنوی را با عنوان «در الحکم» فراهم می‌آورد. تلمذ حسین در طی اجزای این کتاب، علاوه بر منتخب حکایات و فهرست مطالب عمده مثنوی، بخشی عمده‌ای را از آنچه در مثنوی شریف

ماخوذ از قرآن یا تقریر تفسیر آن است، آورده است. وی همچنین بخشی

عمده احادیث مثنوی را تحت عنوان «لای السنن» نقل می‌کند. در کتاب فهرستی نیز از اصطلاحات و لغات مثنوی، ذیل «فرهنگ» فراهم آمده است. کتاب حاضر تصحیحی است از مرآت المثنوی که با یادداشت استاد عبدالحسین زرین‌کوب و احوال و آثار مولانا به طبع رسیده است.

شعر فارسی قرن ۸ ق
۸۱۱/۳۲

چاپ اول

۹۸- حافظ: از نسخه غنی قزوینی. تهران: بیکران - ۳۹۶ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۷-۱۶-۰

۹۹- دیوان حافظ: از روی نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی. شمس‌الدین محمد حافظ؛ ویراستار: افسانه نژادفردرستانی؛ خطاط: ابراهیم نژادفردرستانی - تهران: نهال نویدان - ۳۹۶ ص. - وزیری (سلفون) - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۸۰-۰۰۰-X

۱۰۰- دیوان حافظ: از روی نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی. شمس‌الدین محمد حافظ؛ به اهتمام: علی شهرابی؛ ویراستار: افسانه نژادفردرستانی؛ خطاط: ابراهیم نژادفردرستانی - تهران: نهال نویدان - ۳۹۶ ص. - جیبی (سلفون) - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۶-۰۶-۱

۱۰۱- دیوان حافظ: از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی. تهران: شقایق - ۴۳۶ ص. - جیبی (سلفون) - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۲-۵۸-۸

۱۰۲- دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. مصحح: قاسم استادی - مشهد: قاسمی - ۴۶۳ ص. - جیبی (شمیز) -

چاپ اول

۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۸۹-۰۰۰-۵

۱۰۳- دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی. مقدمه: حسین الهی‌قمشه‌ای؛ خطاط: اسماعیل نژادفردرستانی - تهران: محمد - ۳۸۲ ص. - جیبی (گالینگور) - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۱۰۰

نسخه.
شابک:

۹۶۴-۵۵۶۶-۵۳-۳

چاپ اول

۱۰۴- دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی.
شمس الدین محمد حافظ. - تهران: پرتو مهر. - ۴۰۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۷۵-۴-۸

چاپ اول

۱۰۵- دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی با مقابله نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.
مقدمه: یان ریپکا؛ خطاط: عباس ولیزاده. - تهران: هنرور. - ۴۴۲ ص. - جیبی (سلفون). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۰۰۱-۵-۵

چاپ اول

۱۰۶- دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی: غزلیات، قصاید با ترجمه لغات و فهرست غزلها براساس...
مصحح: محمد قزوینی، کاظم غنی؛ نقاش: مسجد فداثیان؛ خطاط: جمال الدین جلالی. - تهران: پرتو. - ۴۹۴ ص. - جیبی (گالینگور). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۷۲-۰۴-X

۱۰۷- شرح سودی بر حافظ.
محمد سودی؛ مترجم: عصمت ستارزاده. - تهران: زرین، نگاه. - ۶۵۴ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۱۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۸۱-۶

۱۰۸- شرح سودی بر حافظ.
محمد سودی؛ مترجم: عصمت ستارزاده. - تهران: زرین، نگاه. - ۸۵۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۱۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۸۲-۴

۱۰۹- شرح سودی بر حافظ.
محمد سودی؛ مترجم: عصمت ستارزاده. - تهران: زرین، نگاه. - ۶۴۴ ص. - جلد سوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۱۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۸۳-۲

۱۱۰- شرح سودی بر حافظ.

محمد سودی؛ مترجم: عصمت ستارزاده. - تهران: زرین، نگاه. - ۷۹۲ ص. - جلد چهارم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۱۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۸۴-۰

شعر فارسی قرن ۱۱ و ۱۰

۱۱۱- دیوان صائب تبریزی مطابق نسخه دوجلدی ۱۰۷۲ هـ به خط صائب «از مجموعه شخصی».
به اهتمام: جهانگیر منصور. - تهران: سیما دانش. - ۷۲۴ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۹۳-۲۳-۳

۱۱۲- دیوان صائب تبریزی مطابق نسخه دوجلدی ۱۰۷۲ هـ به خط صائب «از مجموعه شخصی».
به اهتمام: جهانگیر منصور. - تهران: سیما دانش. - ۸۱۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۹۳-۲۴-۱

شعر فارسی قرن ۱۲ و ۱۱

۱۱۳- گزیده غزلیات بیدل دهلوی. شاعر: عبدالقادر بن عبدالخالق بیدل دهلوی؛ مقدمه: سمید یوسف نیا. - تهران: قدیانی. - ۳۲۴ ص. - پالتویی (سلفون). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۲۶۷-۱

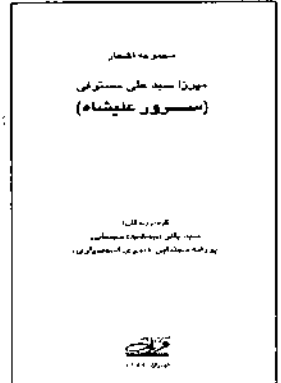
در ابتدای کتاب شرحی از زندگی و احوال «بیدل دهلوی» - شاعر معروف سبک هندی - به انضمام پاره‌ای از مختصات شعری او به دست داده می‌شود؛ سپس مآخذ کتاب درج می‌گردد و سرانجام برگزیده‌ای از

غزلیات شاعر فراهم می‌آید. در زیر نویس اشعار نیز برخی اصطلاحات و واژگان معنی می‌شود.

۱۱۴- مجموعه اشعار میرزا سیدعلی مستوفی (سرور عیشاه). گردآورنده: باقر مجتبیایی، پروانه مجتبیایی. - تهران: کتاب فرزانه. - ۱۱۶ ص. - رقی (گالینگور). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۱۲۳-۰۰-۸

چاپ اول

دفتر حاضر، متضمن اشعاری است از میرزا سیدعلی مستوفی تفرشی ملقب به «سرور عیشاه». وی پس از فراگیری علوم ریاضی، هیئت، نجوم، فلسفه و ادبیات وارد خدمت مستوفی‌گری در دربار ناصرالدین شاه شد و پس از چندی با سمت «مستوفی گیلات» عازم آن ایالت گردید؛ اما با تبعیت از خصلت دراویش و گرایش به عالم فقر، سرانجام از خدمات دولتی کناره گرفت و به کسوت دراویش درآمد و در پی آن به سلک دراویش شاه نعمت‌الله پیوست. در این مجموعه، اشعاری پراکنده از نامبرده به خط میرزا ابوالحسن میرسپاسی به طبع رسیده است.

چاپ اول

۱۱۵- نوبت زن کوی ساقی. یمانعلی راجی کرمانی؛ به اهتمام: رضا اشرفزاده. - مشهد: آینه اندیشه. - ۹۵ ص. - رقی (شمیز). - ۴۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۶۱۴-۰۰-۶

در این اثر ۱۲۲۴ بیت، خطاب به «ساقی» و «معنی» از «ملا یمانعلی» متخلص به «راجی» - شاعر کرمانی - به طبع رسیده است. بدین ترتیب،

کتاب مجموعه «ساقی‌نامه» شاعر است که با شرح احوال و آثار شاعر فراهم آمده است.

شعر مذهبی

۱۱۶- نیایش سرخ. شورای شعر و ادب ستاد اقامه نماز. - قم: ستاد اقامه نماز. - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۸-۷۶-۵

«نیایش سرخ» مجموعه اشعاری است از سرایندگان معاصر در توصیف نماز. «بزم شهود» سروده محمود شاهرخی نمونه‌ای از این اشعار است؛ بشنو از آن پیر، پیر راه عشق / مفتی روشندل آگاه عشق / گفت بهر عاشق پرسوز و ساز / در ره عشق است دو رکعت نماز /...

شعر فارسی قرن ۱۴

۱۱۷- ایرج میرزا. بهداد اربابی. - تهران: آبی. - ۵۶ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۶۶۴-۵-۴

نگارنده در این کتاب، زندگی و احوال ایرج میرزا را با استناد به اشعار او

بررسی می‌کند. وی در گفتار نخست کتاب، زمینه شناخت شاعر را ارزیابی کرده، در گفتار دوم تحت عنوان «سیر انقلاب و شاعر مدیحه‌سرا» مباحثی از این دست مطرح می‌سازد؛ طوفان انقلاب، بیزاری از مداحی، شعر شاعر در خدمت انقلاب، طنز تازیانه شاعر، و تضادهای هیئت حاکمه و شاعر. در انتها، نویسنده برخی مواضع سیاسی، اجتماعی و اخلاقی شاعر را بازگو می‌کند.

چاپ اول

۱۱۸- دیوان اشعار پروین اعتصامی. پروین اعتصامی. - تهران: پرتو مهر. - ۴۵۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۷۵-۳-X

چاپ اول

۱۱۹- دیوان پروین اعتصامی. مصحح: افروز ریاحی. - تهران: جرس. - ۴۶۴ ص. - جیبی (گالینگور). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۸۶-۱۲-۸

چاپ اول

۱۲۰- عارف قزوینی: نغمه‌سرای ملی ایران. مهدی نورمحمدی. - قزوین: عبید زاکانی. - ۳۹۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۴۷-۰۳-۳

او با رجال، شعرا، ادبا، و دوستانش - همراه با تصاویری چند و ذکر اشعاری از او - بازگو می‌گردد. در قسمتی از کتاب نیز تصویری از نامه‌های عارف به اشخاص به چاپ رسیده است. بررسی شعر و نثر عارف، قسمت اعظم

این کتاب را تشکیل می‌دهد. در فصل‌های انتهایی نیز، خاطرات برخی شخصیت‌ها در خصوص عارف، همچنین روزهای پایانی زندگی او، روایت می‌شود.

شعر فارسی
(از سال ۱۳۲۰-)

چاپ اول

۱۲۱- اسراء. شاعر: موسی باقری دامغانی. - تهران: پردیا. - ۳۲۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۸۳۴-۵-۰

«اسراء» مجموعه غزلیاتی است که عمدتاً با موضوع عاشقانه، عارفانه، اجتماعی و مذهبی به نظم کشیده شده است. برای نمونه: زار می‌گیریم و از دیر همینه کار است / گریه از دوری روی چومه دلدار است / گاه از خنده بگیریم که جز آن نتوانم / گاه در گریه بخندم که جز اینم عار است / پرسی از من که چرا خنده به لب‌ها دارم / خنده از بی‌ثمری گریه بسیار است /.

۱۲۲- افکار جوان آریایی. شاعر: آریانا مدنی. - تهران: آریابان، اخوان. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰۰۷-۵-۴

چاپ اول

اشعار این مجموعه (اغلب با مضمون

ملی - میهنی و در قالب آزاد سروده شده است. برای نمونه: چه بگویم از این نسل پر ماجرا / یاران زردشت و اهورامزدا / و پرو دانیال و کتابش اوستا / قوی مردان و پاک زنان آریا / که علم کردند نام بزرگ حماسه‌سازان تاریخ را / مردانی چون کوروش و داریوش این آریانا /.

چاپ اول

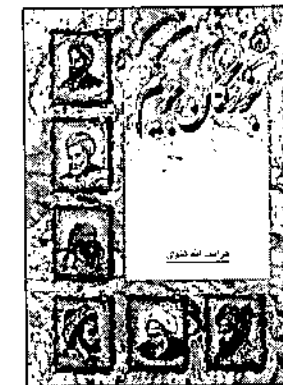
۱۲۳- ای اشکها پناهیم دهید. شاعر: علی حسین پور. - زنجان: زنجان زرنگار. - ۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۲۲۳-۶-۸

در این کتاب، نوشته‌هایی شعرگونه به چاپ رسیده که از آن جمله است: کاش می‌شد زندگی را دوست داشت. کاش می‌شد با طلوع همسایه بود. کاش می‌شد با صوت سبز دوستی در گوش گل خواند. کاش می‌شد با کبوتر پرواز کرد...

چاپ اول

۱۲۴- بزرگان جویم. کرامت الله تقوی. - قم: همسایه. - ۲۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۹-۷۲-۰

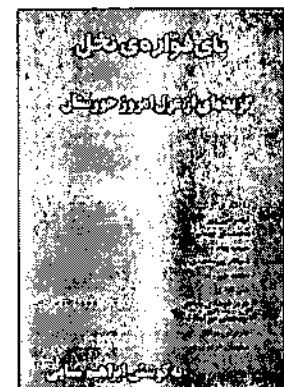
در این مجموعه، زندگی‌نامه علما، فقها، وعاظ، شعرا و هنرمندان نقاط مختلف جویم (از توابع فارس) از پیش از اسلام تا زمان حاضر، جمع آمده

است. به‌زعم نگارنده، مجموعه حاضر با استناد به مدارک و منابع معتبر تدوین شده است. برخی افراد که در این مجموعه معرفی شده‌اند عبارت‌اند از: ارداویراف (سده سوم میلادی)، آذریاد مهراسپندان (۲۹۰- ۳۷۱م)، شیخ اجمد جویمی (نیمه دوم سده چهارم هجری)، محمد بن جویمی (وفات ۷۵۳ هق)، سید قطب‌الدین (وفات ۱۱۴۲ هق)، سید نصرالله مدرس موسوی خاوری (وفات ۱۱۶۸ هق) و شیخ علی‌اشعر رحمانی (۱۳۰۱- ۱۳۵۸ هق).

۱۲۵- بهار آرزو: مجموعه اشعار. غلامعلی سهرابی. - قزوین: طه. - ۴۰ ص. - جلد سوم. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۲۸-۲۴-۰

چاپ اول

۱۲۶- پای فواره‌ی نخل: غزل امروز خوزستان. به اهتمام: ابراهیم سنایی. - اهواز: صمد. - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۴۱-۳-۸

«پای فواره‌ی نخل» گزیده‌ای است از غزل شاعران خوزستان که در آن اشعاری از «قیصر امین‌پور»، «مسحودعلی بهمنی»، «محمد بقالان»، «حبیب پیام»، «شهنام پورمحمدی»، «پروین خلف عادل»، «سحر چاووشی ناصری»، «محمد جوروند»، و دیگران گردآوری شده است. در ابتدای کتاب برخی مختصات قالب غزل و سیر تطور آن به اختصار معرفی گردیده است.

چاپ اول

۱۲۷- تماشای افق. مصطفی ملک‌عابدی. - قم: ستاد اقامه نماز. - ۹۰ ص. - رقی (شمیز). - ۲۳۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۶۸-۷۴-۹

۱۲۸- مجموعه اشعار. از «تماشای افق» نخستین مجموعه از «آثار برگزیده اولین مسابقه جوانان

نویسنده و نویسندگان جوان» حاوی سروده‌های «مصطفی ملک‌عابدی» است که در قالب «مثنوی»، «غزل»، «دوبیتی» و «نو سروده‌ها» به طبع رسیده است. برای نمونه: پر از نور خدا خواهانم امشب / تماشایی‌ترین عرقانم امشب / به سوی من - کسی امشب نیاید / که می‌سوزم که می‌سوزانم امشب.

چاپ اول

۱۲۸- چهره‌های یک عشق. شاعر: محسن شریفی. - تهران: نورهان. - ۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۲۴۶-۰-۲

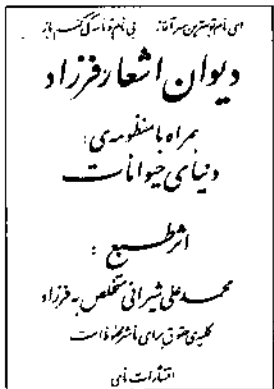

سروده‌های این مجموعه با چهار عنوان آغاز می‌شود که در واقع، قطعه‌ای از یک شعر به شمار می‌آیند: «خورشید طلوع می‌کند»، «اما روز بهارانی می‌شود»، «...و شب بدون غروب فرا می‌رسد...»، «با این حال هیچ چیز نمی‌تواند آمدن فردا را مانع شود». اشعار این مجموعه در قالب «سپید» عرضه شده‌اند.

چاپ اول

۱۲۹- دیوان اشعار فرزاد همراه با منظومه‌ی: دنیای حیوانات. شاعر: محمدعلی شیرانی؛ مصحح: مرتضی هادوی فرد. - اصفهان: نامی. - ۳۱۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰

نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۶۵-۵-۶

سراینده پس از مقدمه‌ای درباره این مجموعه، غزلیات خود را با غزلی تحت عنوان «می توحید» آغاز می‌کند. سپس منظومه دنیای حیوانات را با این بیت پی می‌گیرد: «در باغچه‌های هزارپایی / بشنید ز روبه‌رو صدایی» وی سرانجام اشعار خود را با چند «ماده تاریخ» به پایان می‌برد.

۱۳۰- دیوان اشعار فروغ فرخ‌زاد: اسیر، دیوار، عصیان، تولدی دیگر... تهران: ایدون، نازین. - ۲۲۴ ص. - بیاضی (سلفون). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۲۴۱-۱-۵

چاپ اول

۱۳۱- رنج‌ترانه‌ها: مجموعه سروده‌های شادروان ابراهیم منصفی رامی. گردآورنده: حسن کرمی. - تهران: هفت رنگ. - ۱۸۲ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۵۴۷-۰-۶

کتاب با شرح احوال و ویژگی اشعار مرحوم ابراهیم منصفی (رامی) آغاز

می‌شود، سپس سروده‌های او - که جلگی در قالب نوست - به طبع می‌رسد. «شبانة تلخ» نخستین سروده این مجموعه است: بشکند این کلکم اگر / جز به حقیقت رقی در دل دفتر

بزنم / یا به هوا و هوس نامی و نانی / سخن از مسلم و کافر بزنم / شاعر درد بشرم / مدعی حق همه نایب حق از کف شدگان / نیست مرا محکمتی / دادرسی، تا که بدو سر بزنم /

چاپ اول

۱۳۲- رویای زندگی

شاعر: حمید هراتی - تهران: سالار - ۶۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۸۷-۳۹-۳

اشعار «حمید هراتی» در مجموعه حاضر در دو قالب سنتی و نو به طبع رسیده است. «کوچه‌های شهر من» از جمله اشعاری است که در این مجموعه فراهم آمده است: بادهای سرد باز هم می‌وزند / ابرها در آسمان بسی کران / شاهدان شهر خاموش من اند / کوچه‌های خالی از فریادها / گاه با احساس سرد عاطفه / محو می‌گردند شاید بارها /

چاپ اول

۱۳۳- ستاره و سنگ

شاعر: مجید اسدی - تهران: عیلام - ۷۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۱۳۴-۲-۶

«ستاره و سنگ» مجموعه ۲۰ شعر نوست. برای نمونه، «عطر نیلوفر»: سنگ‌ها / از اعماق می‌آیند / ستاره‌ها / از اعماق می‌آیند / در هماغوشی ستاره و سنگ / درنگ می‌کنم / از پلک‌هایم

تا آسمان راهی نیست / هر شب / از پلک‌هایم بوی بال می‌آید / و عطر نیلوفری / که از کسالتی عتیق می‌روید /

چاپ اول

۱۳۴- سماع سرخ حماسه

شاعر: منصور پدرام - قم: همایه - ۴۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۹-۷۴-۷

«سماع سرخ حماسه» سروده‌هایی است در وصف رزمندگان دفاع مقدس که از آن جمله است: «فتح عشق» هر دم از کوی وفا بین که صلا می‌آید / فتح عشق از ره مردان خدا می‌آید / به سر کوی تو ای دوست ندانم که چنان / عاشقت با سر تسلیم و رضا می‌آید / گرچه شد جان بسیجی به ره دوست نثار / کشته عشق شهید است و فدا می‌آید /

چاپ اول

۱۳۵- شاهکار: تاریخ منظوم ایران از فروپاشی ساسانیان تا برآمدن سامانیان

رجیم معینی کرمانشاهی! به اهتمام: حسین معینی کرمانشاهی، با همکاری: مریم معینی کرمانشاهی - تهران: سنایی - ۳۵۶ ص. - جلد اول - وزیری (گالینگور) - ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۶۴-۷

سراینده این اثر سعی دارد وقایع

تاریخ ایران را به زبان شعر - از پایان عهد ساسانیان تا برآمدن سامانیان - بازگوید. برخی سرفصل‌های این منظومه عبارت‌اند از: یادیه به ستایش از حکیم طوسی، سرآغاز هجوم اعراب به ایران، فرار یزدگرد و سقوط مدائن، اولین خیانت، اشاره‌ای به خلافت و شهادت علی ابن ابیطالب (ع)، قیام فیروز، خلافت مروان و سقوط بنی‌امیه، ظهور و قیام ابومسلم، قیام استادسین، خروج المقتدر، خلافت سامون، طاهر ذوالعینین، بابک و افشین، قیام مازیار، حکومت علویان، یعقوب و خوارج، و ظهور سامانیان. کتاب حاضر جلد اول از مجموعه یاد شده است.

چاپ اول

۱۳۶- شکوفه‌های اندیشه

شاعر: اکبر بنکدارپور - تهران: ذهن آویز - ۱۷۲ ص. - رقصی (گالینگور) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰۶۹-۳-۰

سراینده کتاب - پروفسور اکبر بنکدارپور، که دارای درجات عالی در رشته رادیولوژی است - اشعاری در قالب‌های کلاسیک شعر فارسی فراهم آورده است. «خاکستر» نمونه‌ای از این اشعار است: کجا رفت عشق جاویدان، چه شد آن آتش سوزان / که بر جا مانده در پایان، فقط خاکستری از آن / وفا کردم جفا دیدم، عطا کردم، خطا دیدم / به پاس مهرورزی‌ها، کنون باید دهم تاوان / کتاب با مقدمه «احمد مهدوی دامغانی» به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۳۷- طلایه داران: نبرد حق علیه باطل: مجموعه‌ای از اشعار جانشوز و حماسی و غزلیات

شاعر: اسدالله محمدصادقی - قم: ناصر - ۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۸۳-۱۴-۲

اشعار این کتاب در واقع سونگنامه‌ای است برای شهدای جنگ تحمیلی که

طی آن گوشه‌ای از رشادت‌ها و ایثار رزمندگان همراه با رثای آنان - به نظم کشیده شده است. «عاشق کربلا» نمونه‌ای از این اشعار است: بسیجی ناله‌ای شبگیر دارد / بسیجی وحدت زنجیر دارد / به هنگام نبردش با ستمگر / بسیجی حال و روز شیر دارد / بسیجی دیده بر افلاک دارد / به راه دین تنی صد چاک دارد / در کتاب تصاویری از رزمندگان، و صحنه‌های جنگ به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۳۸- غزلنامه پیام

اصفهان: مشعل - ۱۲۰ ص. - جلد اول - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۲-۰۷-X

غزلیات «پیام گودرزی» در کتاب با عناوین مشخصی به چاپ رسیده که از آن جمله است: «همه پیریم، جوان است، ولی چهره ما» - همه پیریم، جوان است ولی چهره ما / رخ ما نیست گواه دل افسرده ما / این چنین خنده که بر لب رود از مکر دلست / مشو دلشاد از این خنده بیهوده ما / بر چنین پیکر رعنا مشو خیره که تو را / می‌برد از ره عفت، تن آلود ما /

چاپ اول

۱۳۹- فریب شعر

شاعر: کریم امیری فیروزکوهی - تهران: سفیر صبح - ۳۲۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول

۳۰۰۰ نسخه / شابک: ۹۶۴-۹۱۹۹۵-۹-۴

کتاب، منتخبی است از اشعار «امیری فیروزکوهی» که ضرورتاً با توضیحاتی در زیرنویس فراهم آمده است. ترتیب اشعار به حسب تاریخ سرودن آنهاست که عمدتاً قصیده، غزل، منظومه و سایر اشکال شعری را در بردارد. قصیده مهت پیمبر اکرم (ص) نیز در آغاز کتاب به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۴۰- فقط خداست که می‌مونه

بهباد پودات - قم: بخشایش - ۵۰ ص. - جلد اول - رقصی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۹۰-۰۰-۵

در این مجموعه اشعاری ساده با زبانی محاوره‌ای به چاپ رسیده است. برای نمونه شعر «کسی به فکر کسی نیست: همیشه رسم همین بوده / فقط خداست که می‌مونه / من و تو یک آواره ایم / آخ که چقدر بیچاره ایم / تو عصر ما عاطفه نیست / برای عشق خاتمه نیست /

چاپ اول

۱۴۱- کوتاه همچون دستهایم: مجموعه شعر

شاعر: شهرام بابوی - کرمانشاه: طاقیستان - ۴۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه

گلستان سخن، مشک ختن آورده‌ایم / کشتی اندیشه بر دریای عشق افکنده‌ایم / شوق را در بحر اشک خویشتن آورده‌ایم / با پیام لاله‌ها گل‌های سرخ دوستی / از سر خاک شهیدان وطن آورده‌ایم /

چاپ اول

۱۴۷- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: افشین سرفراز - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۵۰-۱

اشعار «افشین سرفراز» که در شماره ۴۸ از «گزیده ادبیات معاصر» به طبع رسیده با سبکی نو و مضامینی مذهبی و اجتماعی فراهم آمده است. «پاسخ» نمونه‌ای از سروده‌های این مجموعه است: خدا تنها بود / مثل ماه / او را سخنی نبود / ابر / یقین خدا شد / و باران بارید / باران بر عطش نوشته شد / تا ساحل / معنای انتظار...

چاپ اول

۱۴۸- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: عبدالعظیم صاعدی - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۲-۳

پنجاه و دومین شماره از مجموعه

چاپ اول

۱۴۵- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علیرضا قزوه - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۷۶-۵

برخی سروده‌های «علیرضا قزوه» در شماره چهل و یک از «گزیده ادبیات معاصر» به چاپ رسیده که از آن جمله‌اند: غزل خاطرات، غزل سفر، نان و خنجر، ترانه میلاد، نان و عشق و گل، غزل آینه، شهید غزل، قنوت شمع، شهیدان، در باغ‌های ساراویو و این همه یوسف.

چاپ اول

۱۴۶- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: سپیده کاشانی - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۹۲-۷

سی و یکمین شماره از «گزیده ادبیات معاصر» متضمن اشعاری است از شادروان «سپیده کاشانی». کتاب

دارای بیست و سه غزل و اشعاری دیگر به سبک سنتی است. برای نمونه: «یک چمن گل»: شاخه‌ای گل ارمنستان از صد چمن آورده‌ایم / از

شماره ۴۹ از مجموعه شعر «گزیده ادبیات معاصر» به اشعار «محمد کاظم کاظمی» اختصاص یافته است. جملگی این اشعار در قالب‌های سنتی شعر فارسی سروده شده است. در این کتاب، سی و چهار شعر با عناوینی از: ایسن دست فراهم آمده است: «سقف‌های دیوار»، «در سوگ آینه»، «احد»، «ابوذر»، «از دهان تفنگ»، «کفران»، «سیاوش» و «قبیله آتش‌نژاد»: زمین دوباره درو شد به دشت گرم اسال / و فصل فاجعه نو شد به دشت گرم اسال / زمین دوباره درو شد، یکی بهار و به داس / یک خزان و به شمشیرهای احساس / یکی به همت مردان رنج، از گندم / یکی به جور خدایان گنج، از مردم /

چاپ اول

۱۴۴- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

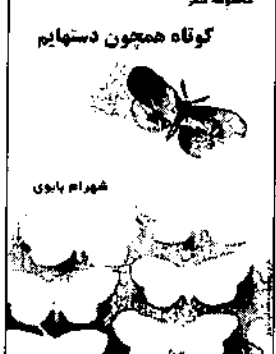
شاعر: تیمور ترنج - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۷۷-۳

سروده‌های «تیمور ترنج» که در پنجاهمین شماره «گزیده ادبیات معاصر» به طبع رسیده دارای مضامین مذهبی، سیاسی و اجتماعی است. این اشعار جملگی در قالب نو عرضه شده و «قاصدک» نیز نمونه‌ای از

آنهاست: ستارگان / همچون قاصدک‌هایی سبکبال / با باد آمدند / و بر گل شکفته خورشید نشستند / صبح، هزار پروانه رنگین بال / پیله

«کوتاه همچون دست‌هایم» اشعاری است کوتاه با سروده‌ای از این دست: «گل‌های نیلوفر در ابتدای شب / بسته می‌شوند / شاید برای ندیدن سیاهی شب».

چاپ اول

۱۴۲- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علی میربازل - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۳-۱

اشعار این مجموعه - شماره ۵۱ از «گزیده ادبیات معاصر» - که به سروده‌های «سید علی میربازل» اختصاص یافته در قالب نو عرضه شده است. «هزار آرزو» از جمله این سروده‌هاست: دشت‌های بی‌غزال / کوه‌های شانه خم شده / و چشم‌های بسته / برای تماشا / مهم نیست / دریا را دزدیده باشند یا آسمان را / هنوز هزار آرزو باران / نباریده داریم / و هزار اسب / بهانه برای تاختن.

چاپ اول

۱۴۳- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محمدکاظم کاظمی - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شعر «گزیده ادبیات معاصر» متضمن سروده‌هایی از «عبدالعظیم صاعدی» است که تقریباً تمامی آنها به سبک نو عرضه شده‌اند. برای نمونه: «شهد انتظار»: در دستم / لیوانی چای / رنگ چشمانش - عسل / و در کنارم / شهد انتظارش - غزل / زمین / بر هر مدار که خواهد / گو بچرخ!

چاپ اول

۱۴۹- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محمدشریف سعیدی - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۰-۳

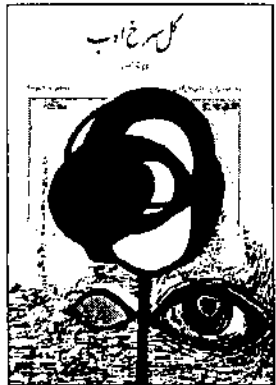

اشعاری چند از «محمد شریف سعیدی» که در شماره ۵۲ از مجموعه شعر «گزیده ادبیات معاصر» به چاپ رسیده متضمن سروده‌های نو و سنتی است. «دیوار» نمونه‌ای از این اشعار است: درچه‌ها / به دیوار باز نگشتند / و / نگاه‌ها / چاله‌های عمیق شد / بر چهره مرد / دل‌های تشنه / از چاه‌ها / سبک برخاستند / و / کلاف زندگی / در چرخ خشک چرخ چاه‌ها / گنج شد / دل‌ها / همیشه به آهنگ ناموزون مرگ / رقصیدند / و / من همیشه دل‌های تشنه را / گریستم!

چاپ اول

۱۵۰- گل سرخ ادب: مجموعه شعر.

شاعر: عبدالواسع شجاعی علی‌آبادی.

- تهران: علم و ادب - ۲۳۴ ص. -
وزیری (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۷۴-۸-۹

در این دیوان اشعار، دکتر عبدالواسع شجاعی علی‌آبادی، مضامین مختلفی را در اوزان شعر فارسی به نظم کشیده است. «همدم آزادگان» از جمله این اشعار است: ای کیوتر غم ثابت بمان! / بر سای سر بر آسمان! / یادم کنند آیندگان! / تنها تویی از من نشان / ای غم تو با من محرمی! / با دیگران نامحرمی! / تو کم مکن هرگز دمی! / گردد فدایت جسم و جان! ...

چاپ اول

۱۵۱- گوشه‌هایی از تجلی نماز در ادبیات فارسی.
طیبه بیضایی - تهران: ستاد اقامه نماز - ۲۰۲ ص. - رقی (شمیز) -
۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۸-۷۷-۲

چاپ اول

۱۵۲- لحظه‌های سبز.
محمد راکسی - اهواز: انتشارات خوزستان - ۸۸ ص. - رقی (شمیز) -
۴۰۰۰ ریال - چاپ اول.
شابک: ۹۶۴-۶۵۱۱-۱۲-۹

در این دفتر پنجاه و هشت قطعه شعر نو به طبع رسیده که عناوین برخی از آنها بدین قرار است: «پرواز تا تقدیر»، «حجیم نگاهت»، «عاشق عبور»، «هوای حرم»، «اعتراف بهار»، «برای مادرم»، و «گذر عمر»: «وقتی درخت عمر / گلایه داشت از پرنده‌های سال / ثانیه‌ها / مجلسی داشتند / بی حضور دقیقه / و من انتظار را / فراتر از ساعت دیدم / نگاهم در ساعت محو شد / انگار / همه عقربک‌های آن / آرام خوابیده بودند».

۱۵۳- ماه تمام من.

شاعر: مریم حیدرزاده - تهران: دارینوش - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) -
۶۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

My complete moon
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۴۳-۷

۱۵۴- مردی از خاکستان.
شاعر: طه حجازی - تهران: نگارش -
۱۰۸ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۵۴-۱-۲

چاپ اول

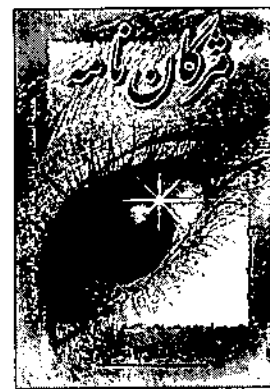
۱۵۵- مرزهای سکوت.
شاعر: محمدرضا تقوی‌فرد - تهران: هم قلم - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۲۴۵-۴-۹

در این دفتر، نوزده قطعه شعر نو به طبع رسیده که از آن جمله است: «ترس از فریاد»، «آب، پایا نان داده»، «حسرت آسمان»، «با زبان طبیعت»، «مرزهای سکوت» و «مثل پهنه خاک»: من به تقلید از باد / برگه‌ها را / بر سر سبز درختان بهار / یک به یک / خنده‌کنان / می‌بویم / و سخن می‌گویم / شعر من / شور بهار است / که از شوق نگار / بر زبان‌ها جاری است ...

چاپ اول

۱۵۶- مؤگان نامه.
اقدس کاظمی - قم: خرم - ۲۳۶ ص. - رقی (شمیز) - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۸۲-۴۳-۷

در ابتدای کتاب فرهنگ کنایات و اصطلاحاتی فراهم می‌آید که به نوعی در آن واژه «مژگان» آمده است: سپس اشعاری از شعرای فارسی ذکر می‌گردد که در آن واژه «مژگان» به کار رفته است.

چاپ اول

۱۵۷- «ملودی منهدم» مجموعه شعر.
شاعر: سنباد نجفی - تهران: کوثر، سنباد نجفی - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Destroyed melody: a collection of poems
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۲۱-۱-۴

«ملودی منهدم» مجموعه اشعاری است به سبک نو که شعر «در زندان» از مجموعه حاضر این گونه سروده شده است: غذایی برای نخوردن / بستری برای نخفتن / لباس برای نبوشیدن / حرفی برای نگفتن / شعری برای نسرودن / زنگاری برای نزدن / همه را / همه گذارده‌ام / وقتی برای تو ای نازنین / دلی برای عشق و اتی برای ایثار دارم.

۱۵۸- منظومه ایرانی.

محمد مختاری - تهران: توس - ۱۰۴ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۵۵-۵۲۵-۰

چاپ اول

۱۵۹- منظومه لیلی و مجنون (در آیین شعر نو).
شاعر: ایرج بقایی - تهران: آفرینش - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۸۷-۰۴-۲

سراینده در این اثر سعی دارد داستان «لیلی و مجنون» را با پرداختی عارفانه به نظم بکشد. این منظومه در قالب نو عرضه شده و بخشی از ابیات آن چنین است: قیس گلگون شد و گفت - سخن من همه از روح و روان

بود امیر / نه از این تن که بود دامگیر / نه از این عالم خاک / بلکه از عالم روحانی جان / بلکه از عشق و شکوفایی آن / من ز جام دگری داد سخن می‌دادم / جامی از جنس لطافت ای شیخ / که نباشد از هم / و نگردد هرگز / برود تا به فراسوی فلک ...

چاپ اول

۱۶۰- نسیم سحر.
شاعر: ابوالفضل خلخالی زنجانی - تهران: یادواره کتاب - ۱۲۶ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۳-۲۷-۴

در مجموعه حاضر، اشعاری عمدتاً در قالب غزل فراهم آمده است. «ابوالفتح حکیمیان» در مقدمه کتاب، برخی ویژگی‌های شعر ابوالفضل خلخالی زنجانی (فرزانه) را برشمرده، همچنین تعریفی مجمل از شعر به دست می‌دهد. «رنجبر» نمونه‌ای از این اشعار است: تا به کی با رنج و محنت ساختن ای رنجبر / در ره گردننگشان جان باختن ای رنجبر / همچو شمع در مکان تیرگی‌ها سوختن / مزد خود بر مفتخور پرداختن ای رنجبر / کار کردن روز و شب در دخمه‌ها با مزد کم / در امید و آرزو بگذاختن ای رنجبر ...

چاپ اول

۱۶۱- نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال.
شاعر: محمدعلی آستانه - تهران:

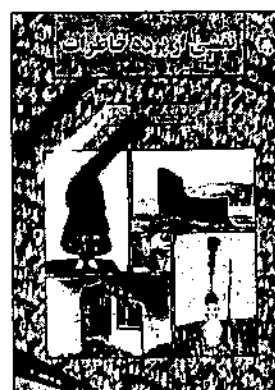
جهان آرا - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۶۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۴۰-۵۴-۱

اشعار این مجموعه در شش فصل «زنگارنگ»، «مثنوی‌ها»، «غزل‌ها»، «رباعی‌ها»، «دوبیتی‌ها» و «گونگون» تدوین شده است. مضمون این اشعار مذهبی، سیاسی و اجتماعی است.

چاپ اول

۱۶۲- نقشی از پرده خاطرات.
عبدالفور عباسی - قم: همسایه - ۱۰۴ ص. - رقی (شمیز) - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۹-۷۰-۴

در کتاب اشعاری کلاسیک همراه با سروده‌هایی با لهجه لارستانی به طبع رسیده است.

چاپ اول

۱۶۳- یک سیب هم برای تو: مجموعه غزل.
باقر میرعلی‌اللهی: شاعر: شیرین خسروی - قم: همسایه - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۹-۷۳-۹

«یک سیب هم برای تو» مجموعه ۵۷ غزل فارسی است. در غزل «تنها» صداست که می‌ماند / می‌خوانیم: می‌خواستیم که از تو بی‌پرسم خدا / کجاست؟ / آن مهربان، همیشه

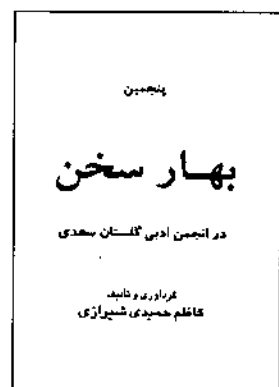
بی‌انتها کجاست... / هر چند حق نداشت کسی پرسشی کند / هر چند حق نداشت بپرسد خدا کجاست / آخر کلافه می‌شوم از این همه سکوت / سرچشمه‌های سبز و بلند صدا کجاست...

چاپ اول

۱۶۴- پنجمین بهار سخن در انجمن ادبی گلستان سعدی. گردآورنده: کاظم حمیدی شیرازی - تهران: قوانین - ۸۹۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The fifth bahar sokhan in golestan saadi ...

شابک: ۹۶۴-۶۳۱۰-۱۲-۵

در پنجمین شماره از «بهار سخن» اشعاری از اعضای «انجمن ادبی گلستان سعدی» و دیگر شعرای معاصر فراهم آمده که در ابتدای آن نیز دعوتنامه انجمن، غزلی از سعدی و غزلی از کاظم حمیدی شیرازی به طبع رسیده است.

۱۶۵- مروش ولایت، جعفر رسول زاده. - قم: رواق اندیشه. - ۳۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۵۲-۵-۲

۱۶۶- مروری بر تاریخ ادب و ادبیات امروز ایران: نظم - شعر. محمد حقوی. - تهران: قطره. - ۲۵۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). -

۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۹۷-۰

مجموعه داستان

چاپ اول

۱۶۷- سرچشمه‌های داستان کوتاه فارسی.

کریستف بالائی، میشل کوپری پرس؛ مترجم: احمد کریمی حکاک. - تهران: معین، انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران. - ۲۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۴۳-۵۳-۸

بخش اول و دوم کتاب را «کریستف بالایی» بر پایه پژوهش‌هایی که در طی اقامت چهار ساله خود در انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران انجام داده تدوین نموده است. در بخش نخست، ویژگی‌های حیات ادبی ایران در دوران قاجاریان بررسی و ارزیابی می‌شود. بخش دوم کتاب مربوط به زندگی و آثار دهخدا، به ویژه تحلیل «چوند و پرند» دهخداست. بخش سوم کتاب، خلاصه دانشنامه دکتر «میشل کوپری پرس» است که در آن «یکی بود و یکی نبود» و سایر آثار جمال‌زاده (آثار دوران جوانی او) نقد و بررسی می‌شود. در این بخش، همچنین مختصات نویسندگی جمال‌زاده ارزیابی می‌گردد.

چاپ اول

داستان فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۱۶۸- آخر خط. محمدحسن جهری. - تهران: پژوهنده. - ۱۱۲ ص. - پالتویی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۰۲-۵۷-۲

کتاب متشکل از دوازده داستان کوتاه است. در داستان «مرز خستگی» راوی

تصویری از خاطره دوره سربازی را قبل از خواب، مرور می‌کند. این خاطره که با ترس همراه است، ذهن او را پیش از خواب مشغول می‌سازد و...

چاپ اول

۱۶۹- آریانا. فهیمه رحیمی. - تهران: چکاوک. - ۳۰۸ ص. - جلد اول. - رقی (سلفون). - (دوره) ۲۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۶۷-۴

«آریانا» داستانی است عاشقانه که در آن نقش خانواده‌ها و اطرافیان در زندگی پر فراز و نشیب قهرمانان اصلی - در قالب دو مجلد - بازگو شده است.

چاپ اول

۱۷۰- آریانا. فهیمه رحیمی. - تهران: چکاوک. - ۳۱۶ ص. - جلد دوم. - رقی (سلفون). -

چاپ اول

۱۷۱- آن روزها آن سالها: مجموعه ۷ داستان. محمدحسن عباسپور تمیجانی. - تهران: چوگان. - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۸۲-۱۵-۰

۱۷۲- آویسا. میترا دارم. - تهران: منتشران. - ۲۷۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. -

چاپ اول

چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۶۶-۷۹-۵

چاپ اول

۱۷۳- ابلیس کوچک. فهیمه رحیمی. - تهران: چکاوک. - ۳۰۰ ص. - رقی (سلفون). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۱۱-۹

چاپ اول

۱۷۴- از جدایی: مجموعه اشعار. عبدالعزیز پاییز. - قم: دارالتفسیر. - ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۹۸-۳۳-۲

در مجموعه حاضر ۴۵ سروده فراهم آمده که «وطن» نمونه‌ای از این سروده‌هاست: ای عزیزان یادی از سوی وطن آید مرا / ناله شیرین بلبل زان چمن آید مرا / سرزمینی کو در آن جا زاده و پرورده‌ام / وز فراق و غربت در درد و محن آید مرا / خوش زبانی در دیار هم لسان خویشتن / یاد شوق و گردش کوک و دمن آید مرا...

شعر فارسی ۱۳۲۰ (پهلوی، انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی)

چاپ اول

۱۷۵- از چشم‌های شما می‌ترسم. فرخنده حاجی زاده. - تهران: ویستار. - ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۵۱۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

I am scared of your eyes شابک: ۹۶۴-۵۵۰۷-۳۳-۲ این رمان به شیوه «جریان سیال ذهن» از زبان چهار راوی بازگو می‌شود. «مانا» شخصیت اصلی رمان دختری است روستایی که دچار آفتنگی و بحران روحی است. او به دنبال نیمه دیگر خود می‌گردد و دائم

عاشق آفتاب است. پدر و مادرش او را نزد دکتر «پرتو» - روان پزشک - می‌برند. در مطب دکتر، «مانا» با زنی نویسنده آشنا می‌شود و بخشی از بحران روحی خود را کاشف می‌دهد؛ کاری که دکتر «پرتو» از انجام آن عاجز آمد. «مانا» به تشویق آن زن در رشته زبان و ادبیات فارسی در تهران مشغول تحصیل می‌شود. اما فضای داستان به عهد قاجار رجعت می‌کند. در خبرها آمده است که یک کسوف بی‌سابقه رخ خواهد داد و «مانا» می‌خواهد مانع آن شود. او به کرمان می‌رود و در راه با اردوی خان قاجار رو به رو می‌گردد. مانا به اتهام «شورش» دستگیر می‌شود، اما به هر ترتیبی شده خود را به کرمان می‌رساند و با «مشتاق علیشاه» و «ستاره» - معشوق لطفعلی خان زند - به صحبت می‌نشیند و...

۱۷۶- از صید ماهی تا پادشاهی. حمزه سرداورد. - تهران: علم. - ۷۵۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۳۹۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۴۴۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۰۵۰۸۴-۳

۱۷۷- این دنیا و این آدمها: مجموعه ۱۶ داستان.

محمدحسن عباسپور تمیجانی. - تهران: سبز آرنک. - ۲۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۸۳-۰۸-۴

چاپ اول

۱۷۸- با من بمان. رضا امیرغیاثوند. - تهران: نقش مهر. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۸۱۶-۹۰-۰ داستان «با من بمان» سرگذشت خانواده‌ای است که در اثر خرافه پرستی مادر، از هم می‌پاشد. شخصیت‌های اصلی رمان را رضا و سید (دو برادر دوقلو) تشکیل می‌دهند که هر یک هنگام جدایی پدر و مادر، با یکی از والدین روزگار می‌گذرانند. داستان با زندگی رنج‌آور رضا ادامه می‌یابد و در انتها با وضعیت زندگی

سمید گره می‌خورد تا این که... نویسنده در این رمان به نقش تربیتی مادران بر فرزندان تاکید می‌ورزد.

۱۷۹- بامداد خمار.

فتانه حاج سیدجواد - تهران: پیکان - ۴۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ بیست و یکم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۲۹-۸۵-۹

چاپ اول

۱۸۰- بختک نگار قوم (نقد آثار غلامحسین ساعدی) از نگاه نویسنده.

به اهتمام: علیرضا سیف‌الدینی - تهران: اشاره - ۳۱۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۷۷۲-۵۳-۲

نگارنده، این کتاب را به منظور شناخت و معرفی گسترده آثار «غلامحسین ساعدی» فراهم آورده که حاوی مطالبی به قلم نویسندگان معاصر درباره ساعدی است. بخش نخست کتاب (ساعدی و آثارش از نگاه نویسندگان) شامل نوشته‌هایی است از رضا سید حسینی، صمد بهرنگی، جلال آل احمد، محمود

کیانوش، حسن انصاری، نجف دریابندری، اکبر رادی، رضا براهنی، فرج سرگوهی و دیگران درباره آثار ساعدی، در بخش دوم نیز مطالبی از اشخاصی چون اکبر رادی، محمدعلی سبانیلو، جمال میرصادقی، حسن

عابدینی، و محمدرضا شفیعی کدکنی درباره ساعدی و نوشته‌های او گردآمده است. در بخش سوم سه شعر از احمد شاملو، حسین منزوی و مقتون امینی که به ساعدی تقدیم شده به چاپ رسیده است. بخش چهارم متضمن نوشته‌های پراکنده غلامحسین ساعدی است. در بخش پنجم اعلامیه‌های اشخاص و مجالس ترحیم او گردآوری شده و در بخش ششم، گزیده‌ای از قصه‌های پراکنده غلامحسین ساعدی فراهم آمده است. در بخش پایانی نیز فهرست آثار ساعدی برحسب تاریخ انتشار به طبع رسیده است.

چاپ اول

۱۸۱- بهای عشق. علی‌اکبر ضامن‌ضرابی؛ ویراستار: فهیمه محبی‌زنگنه - تهران: البرز - ۳۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۰۶-۶

بهای عشق

علی‌اکبر ضامن‌ضرابی
«نوشته‌ها»

داستان با توصیف «کاووس خان» شخصیت پندرسالار خانواده آغاز می‌شود. او مردی است میان سال که نسبت به فرزندانش سختگیر است. به همین دلیل نزدیکان او با او رفتاری توأم با خوف و رجا داشتند. «بهرام» محبوب‌ترین فرزند همسر اولش است: «بیژن» نیز فرزند همسر دوم کاووس خان بوده که از علاقه پدر بهره‌ای وافر دارد. با این همه تاثیر بی‌چون و چرای کاووس در زندگی فرزندان کاملاً مشهور است، به ویژه آن که پای «عشق» به میان می‌آید و...

۱۸۲- بیکرار: مجموعه داستانهای کوتاه.

علی دستیاری - تهران: فواد - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۲۳-۴

۱۸۳- پسر خوانده.

امیر محب‌زاده - تبریز: امیر محب‌زاده، ۴۱۰ ص. - وزیر (گالینگور) - «پسر خوانده» سرگذشت پسری است

به نام «علیرضا» که در زندگی با مشقت‌های بی‌شماری روبه‌رو بوده است، اما او احساس خاصی نسبت به «پسر خوانده» بودن دارد. او سال‌ها بعد در دفتر خاطراتش احساس خویش را چنین ثبت نمود: پسر خوانده بودن دارای یک ابهام است و آن این که آدمی نمی‌داند که چند برادر و چند خواهر دارد، ولی یک حس دارد و آن این که همه زن‌های خوب را مادر خود می‌داند و همه مردان خوب را پدر خود مثل آدم و حوا برای تمام بشر...

چاپ اول

۱۸۴- پوکه‌باز (مجموعه داستان). کورش اسدی - تهران: آگاه - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۱۹-X

در این کتاب ده داستان کوتاه گردآمده که «پوکه‌باز» از جمله این داستان‌هاست. داستان حاضر روایت زن و مردی است که زندگی فعلی آنها با دوره سربازی مرد ارتباط خاص دارد. بر سینه مرد نشانه زخم‌هایی است که از آن عهد برجای مانده از طرفی همسر او نیز با ساختن وسایل دستی از پوکه فشنگ، خاطرات گذشته را در ذهن او تداعی می‌کند...

چاپ اول

۱۸۵- تنهایی من. زهره کشاورز صفینی - تهران: پارس

نگار - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۸۹۱-۳-۰

«تنهایی من» ماجرای دختری است که در یک خانواده متوسط بزرگ شده، به سبب وضعیت پدر در شهرهای مختلف زندگی کرده و رنج‌های بی‌شماری را طبعی نموده است. او سرانجام در رشته طب وارد دانشگاه می‌شود و پس از اتمام تحصیل با «امید» یکی از دانشجویان رشته پزشکی ازدواج می‌کند و بدین ترتیب زندگی خود را سامان می‌بخشد.

چاپ اول

۱۸۶- حبیب پریشان خاطر. نورالدین سالمی - تهران: هستان، هوای تازه - ۲۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۴۸-۱-۰

کتاب، مجموعه‌ای است متشکل از هفده داستان کوتاه. در داستان نخست (حبیب پریشان خاطر) که نسبتاً از بقیه بلندتر است، راوی خاطرات خود را درباره دامادش باز می‌گوید و برخی از اوصاف نیک او را برمی‌شمارد، اما این داماد مدت‌هاست که دیگر، روی در تقاب خاک کشیده

است...

چاپ اول

۱۸۷- حرف‌های ممنوع (رمان).

جمال حیدری - تهران: جهان کتاب، ۱۳۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۴۴-۲۹-۴

«حرف‌های ممنوع» رمانی است مربوط به حمله نظامیان به طبس - به منظور آزاد کردن گروگان‌های سفارت آمریکا در تهران - که از زبان «لوسی» دختر فرمانده «دلنا» روایت می‌شود. گفتنی است کلیه شخصیت‌های این رمان آمریکایی هستند.

چاپ اول

۱۸۸- حماسه آرش کمانگیر.

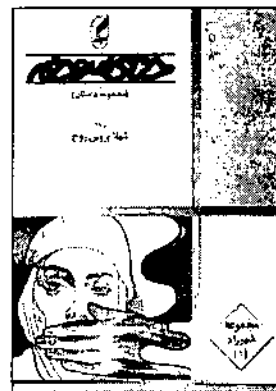

کورش صالحی، محمدحاشم کوشا - مشهد: کورش صالحی، محمدحاشم کوشا - ۹۶ ص. - وزیر (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۲۳-۰۱-۳

در این کتاب، سه داستان با روایت اسطوره‌ای و تاریخی فراهم آمده که عبارت‌اند از: «حماسه آرش کمانگیر»، «پیداد تاریکی» و «ظاهر ذوالیمینین». در «پیداد تاریکی» گوشه‌ای از استقامت ایرانیان در برابر معاویه به تصویر کشیده شده است.

چاپ اول

۱۸۹- هنای سوخته (مجموعه داستان). شهلا پروین روح - تهران: آگاه - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۰۷-۶

«خنای سوخته» مجموعه‌ای است که در آن چهارده داستان کوتاه جمع آمده است. نویسنده در داستان «جام‌ها و دست‌ها» پیشه سنتی مردی را بازگو می‌کند که به حکاکی مشغول بوده، اما زندگی امروزی، تعارضی در وضعیت خانواده او پدیدار ساخته است....

چاپ اول

۱۹۰- خزان زندگی. مهیندخت رضایی: بازنویسی: مجید حمید. - تهران: حمید. - ۱۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۵۱۶-۱۶-۵

ماجرای این داستان که برگرفته از یک زندگی واقعی است، تصویری است از اختلاف خانوادگی و متعاقب آن طلاق و سرانجام، سرنوشت شومی که فرزندان خانواده در انتظار آن هستند....

۱۹۱- خسرو و شیرین: داستانی بر اساس منظومه نظامی گنجوی. اسماعیل برادران شاهوردی. - تهران: جرس. - ۲۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۸۶-۰۰-۴

چاپ اول

۱۹۲- خسرو، شیرین و فرهاد به نشر. به اهتمام: حسن منصوری. - تهران:

مهرداد. - ۲۴۴ ص. - رقی (سلفون). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۲۶-۰۰-۹

نگارنده ماجرای عاشقانه «خسرو، شیرین و فرهاد» را با نثری ساده بازآفرینی کرده است.

چاپ اول

۱۹۳- داستان زندگی محسن طبیب: گردآورنده: موتا خدیوی فرد. - تهران: موتا فرد. - ۲۹۶ ص. - جلد اول. - پالتویی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

جلد اول از مجموعه «داستان زندگی» حاوی خاطراتی است از زندگی اشخاص مختلف که در قالب داستان عرضه شده است. هر یک از این داستان‌ها، متضمن حادثه‌ای است از زندگی افراد عادی که مجموعاً نوزده واقعه را در بر می‌گیرد.

چاپ اول

۱۹۴- داستان میز و چهار قصه دیگر. محمدرضا پورمحمد. - تهران: بوستان توحید. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۲۱۶-۱-۲
«داستان میز» متشکل از پنج داستان کوتاه است که در نخستین آن - ننه صندوقی - وضعیت گسترش شهرها در

دوره شاه، و فقر روز افزون روستائیان توصیف شده است. در این داستان، احمدآباد از بافت ده به شهر تبدیل گردیده تمام خانه‌ها، از جمله اسفالت خیابان اصلی، چهره احمدآباد را دگرگون کرده اما در این میان کلیه‌ای متعلق به زن و مردی پیر همچنان نشانی از وضعیت گذشته دارد. تلاش ماموران شهرداری این است که آن کلبه را ویران کنند، زیرا....

چاپ اول

۱۹۵- دالان بهشت. نازی صفوی. - تهران: ققنوس. - ۴۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۲۱۳-۶

داستان، ماجرای دختری است به نام «مهناز» که با همسایه‌اش «محمد» ازدواج می‌کند. مهناز از زندگی تعبیر ساده‌ای دارد و به همین سبب ترک تحصیل می‌کند. اما همسرش انتظار دیگری از او دارد و از مهناز می‌خواهد مجدداً به تحصیل ادامه دهد. محمد همواره در این آرزوست که همسرش روشنفکر باشد تا زندگی آن دو معنای حقیقی بیابد. در حالی که مهناز راه دیگری برای زندگی انتخاب کرده است. سرانجام اختلاف اصلی این زوج جوان شدت می‌گیرد تا جایی که ناگزیر از هم جدا می‌شوند. مدت‌ها سپری می‌شود و مهناز در خلوت انزوا به خود می‌آید. او به تدریج به تحصیل روی می‌آورد و با موفقیت مراحل تحصیل در دانشگاه را نیز طی می‌کند. مهناز اینک مدیر یک مهد

کودک است و این بار با پشتوانه تجربه و علم وارد زندگی محمد می‌شود....

چاپ اول

۱۹۶- دنباله مسخ، یا، بازگشت گرگور سامسا. مصطفی اسلامی. - تهران: نیلوفر. - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۱۰۹-۷

رمان حاضر براساس «مسخ» اثر فرانزس کافکا نوشته شده و در واقع دنباله کار او پی گرفته می‌شود. در داستان اصلی، این ماجرا روایت شده است: «گرگور سامسا»، مامور فروش سیار تجارت خانه‌ای در پراگ، یک روز صبح که از خوابی آشفته بیدار می‌شود، در می‌یابد که به حشرهای عظیم بدل شده است. او از پنجره به بیرون نگاه می‌کند، صدای ریزش قطرات باران را می‌شنود و از دیدن آسمان ابری دلش می‌گیرد. او از شغلی که دارد چندان راضی نیست، چون آنرا خودش انتخاب نکرده است. او سرانجام از روشنایی می‌گریزد و در این اثر نیز وضعیت روحی گرگور توصیف شده و نویسنده در آن، عمق تنهایی آدمی و گریز از واقعیت‌ها را به تصویر می‌کشد.

چاپ اول

۱۹۷- راه شیری: داستان بلند. محمد ایوبی. - تهران: طهوری. - ۲۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. -

چاپ اول / ۱۷۵۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۱۴-۱۱-۷
داستان، خاطرات نویسنده‌ای است که ایام شیرین زناشویی را مرور می‌کند. وقایع مختلف زندگی از طریق «جریان سیال ذهن» ادامه می‌یابد و گفت و شنودها نیز در عالم خیال صورت می‌گیرد. سرانجام خواننده از فراز و نشیب‌های داستان درمی‌یابد که همسر راوی از دنیا رخت برسته است. داستان با به خدمت گرفتن چند کارگر به منزل نویسنده - با انگیزه مجلس ختم برای همسر - به پایان می‌رسد.

چاپ اول

۱۹۸- رهایی. علی دستپاری. - تهران: فواد. - ۲۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۶۹-۲

داستان ماجرای زندگی جوانی است به نام «سالار» که دوستان نابابی می‌یابد و از محیط خانوادگی گریزان می‌شود. رفقای او چون «حسین کاردی» و «غلام تریاکی» تأثیری سوء بر شخصیت او می‌گذارند و سرانجام او را به دام اعتیاد می‌کشاند. زندگی اسفبار سالار در ورطه اعتیاد ادامه می‌یابد تا این که خواهر او «خاتون» - که دختری تحصیل کرده و روشنفکر است - او را از بلای اعتیاد نجات می‌دهد و...

چاپ اول

۱۹۹- شب سراب. ناهید پژواک. - تهران: البرز. - ۵۸۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۱۵۸-۲

چاپ اول

۳۰۰ شبهای تهران. غزاله علیزاده. - تهران: توس. - ۶۰۲ ص. - رقی (کالینگور). - ۲۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۵۱۵-۳
خانم علیزاده در این اثر، به نوعی زندگی جوامع روشنفکری و در حقیقت، دغدغه‌های خود را منعکس ساخته است. «بهرزاد» و «آسیه»

نخستین شماره

شبه‌های تهران

مهرماه ۱۳۵۸

شخصیت‌های اصلی این رمان هستند. در بخشی از این رمان می‌خوانیم: «بهزاد نشست و سنگ سرد پوشیده را با انگشت‌ها لمس کرد. متواضع و محجوب بود، انگار که آسیه را از مادر او خواستگاری می‌کرد. در تصویرش با زن مرده حرف می‌زد؛ ظاهر و باطن همین، نه خیلی خوب نه بد، نه خیلی ثروتمند نه آس و پاس، توی همین شهر درس خوانده‌ام، با شما بیگانه نیستم، رنج و مشقتهایتان را درک می‌کنم...»

سرافرازی مرگ را پذیرفته‌اید. دختر شما را خیلی دوست دارم، مثل نیمه‌ای از وجود، خودتان که آگاهید. سعی می‌کنم، او را خوشبخت کنم، مثل سایه خودش همراهش باشم. ای مادر گرامی ما را به هم نزدیک کن...»

شیفته شیرین بانو هستند، به ظاهر فرمان سلطان را اجرا نموده‌اند، در حالی که...

چاپ اول

۲۰۲ - صعود بر بلندای عشق.

سیمما مقدم؛ ویراستار: ارمغان جزایری

تهران: البرز، ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز)، ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۱۶-۳

«صعود بر بلندای عشق» ماجرای دختری است به نام «عصمت» که مادرش را از دست داده با عشقی ناکام، زندگی مجدد اما فرجامی تباه رویه‌رو می‌شود و...

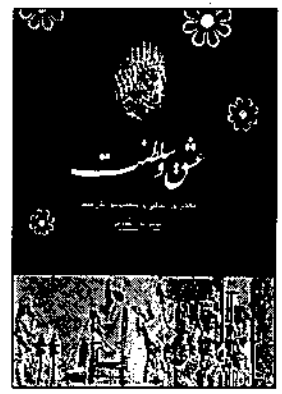
چاپ اول

۲۰۳ - عشق و سلطنت.

موسی نثری - تهران: نوین، ۶۷۰ ص. - وزیری (گالینگور)، ۲۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۵-۹۲۰-۰

نویسنده رمان تاریخی «عشق و سلطنت» نخست از ورود پارس‌ها به قلمرو مادها و غلبه پارس‌ها بر آن قوم سخن می‌گوید؛ اما مضمون اصلی کتاب - در کنار وقایع مضبوط تاریخی - عشقی است که زمینه‌ساز وقایعی می‌شود و طی آن امپراتوری هخامنشیان تاسیس می‌گردد.

سرانجام سلطان مسعود به راز شیرین بانو پی می‌برد و دستور می‌دهد او را نابینا سازند. ماموران بار که خود

۲۰۴ - قصه قدیم: ۷۰ قصه (از سرچشمه‌های ایران و اسلام).

محمدعلی سیالو - تهران: قطره، ۳۴۰ ص. - رقی (شمیز)، ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۰۶۲-۳

نگارنده، جلد حاضر از «قصه قدیم» را اغلب با استفاده از سه کتاب عمده تدوین کرده است: ترجمه فارسی «مروج الذهب» و متن‌های فارسی «فرج بعد از شدت» و «بذایع الوقایع». برخی از قصه‌های این کتاب عبارت‌اند از: «ضیافت کوروش»، «شیخ در قصر خلیفه»، «فرار از محبس»، «ام سلمه و سفاح»، «حجاج و عرب شترچران»، «شب سقوط امین»، «داستان نیرد بغداد»، «عشق شاعر و کنیز ملکه»، «مرگ مامون»، «قیام تارابی»، و «خبر مرگ عباس میرزا».

چاپ اول

۲۰۵ - کنسرت تارهای ممنوعه (مجموعه داستان).

حسین مرتضائیان - تهران: آگاه، ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز)، ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۲۰-۳

کتاب متشکل از هشت داستان کوتاه است که عبارت‌اند از: «آن شب ماه نبود»، «حفاظا سرد»، «مینیای من»، «کنسرت تارهای ممنوعه»، «داستان رحمان»، «منظر»، «کالبدشکافی یک شخصیت داستانی» و «مستله». در

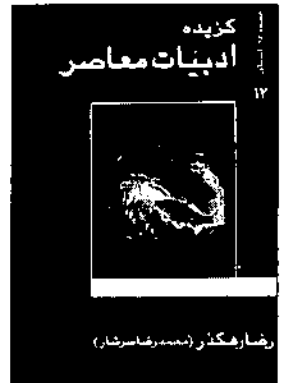
داستان «منظر» نمایی از وضعیت داخلی یک منزل وصف می‌شود که اسباب و وسایل آن سال‌هاست یکنواخت چیده شده و این همه سبب دل‌آزایی شخصیت اصلی داستان گشته است.

چاپ اول

۲۰۶ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه داستان.

رضا رهگذر - تهران: نیستان، ۹۶ ص. - رقی (شمیز)، ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۶۰-۹

«همسفران»، «چاده»، «بوی خوش سلامت»، «مدرسه»، «پشت دیوار شب»، و «حضور» داستان‌های کوتاه این مجموعه هستند. مجموعه حاضر دوازدهمین شماره از داستان‌های «گزیده ادبیات معاصر» است. «رضا رهگذر» در داستان نخست، تصویری از زندگی در روستا را به دست می‌دهد. در این داستان، «راغبعلی» کلاهی پشمی بر سر دارد و شبانه از کنار قبرستانی عبور می‌کند. او دچار توهم شده با اشباحی روبه‌رو می‌گردد و نفس زنان خود را به خانه می‌رساند؛ در حالی که...

۲۰۷ - مهربان، مهربان است: قصه‌های برای همه.

اسماعیل همتی - تهران: ملائک، ۱۴۸ ص. - رقی (شمیز)، ۴۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۷۹۱-۷۲-۳

۲۰۸ - وجدان.

محمود حکیمی - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز)، ۴۵۰۰ ریال. - چاپ هجدهم / ۲۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۸۲۲-۰

چاپ اول

۲۰۹ - هانا.

مصطفی پاشنگ؛ ویراستار: حسین روحی - تهران: به آفرین، ۱۸۸ ص. - رقی (سلفون)، ۷۵۰۰ ریال. - چاپ

هانا

نویسنده: مصطفی پاشنگ

این داستان که به تمامی به زبان سره فارسی نوشته شده ماجرای عاشقانه‌ای که در یک کوره‌پز خانه رخ می‌دهد، «هومن» جوانی است تحصیلکرده که به شغل سنتی «خشت زنی» و قالب‌های هنرمندانه آن علاقه‌مند است. از طرفی او عاشق «سمن» دختر پیکرتراش پیری است که پیشه او نیز با شغل هومن ارتباط دارد. زن و مردی کرد نیز در کوره‌پز خانه هومن مشغول به کار هستند. با مرگ مرد کرد، «هانا» همسر او همچنان به کار و زندگی گذشته مشغول می‌گردد. اما هومن به تدریج به «هانا» علاقه‌مند می‌شود و...

۲۱۰ - هشت قصه گزیده از شاهنامه فردوسی: جنگ بزرگ ایرانیان و تورانیان کیکاووس، هفت خوان رستم...

گردآورنده: حسین فتاحی؛ ویراستار: اقدس رزازی‌فر - تهران: قدیانی، ۲۱۶ ص. - پالتویی (سلفون)، ۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۱۰۷-۱

چاپ اول

۲۱۱ - روزگار خوش گذشته: مجموعه داستان.

خسرو معتمد؛ نورالدین آزاد؛ ویراستار: آزاده جولایی - تهران: البرز، ۴۶۴ ص. - رقی (شمیز)، ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۶۵۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۰۲۴-۱

سرانجام سلطان مسعود به راز شیرین بانو پی می‌برد و دستور می‌دهد او را نابینا سازند. ماموران بار که خود

در این مجموعه، هشت داستان کوتاه از خسرو معتضد تحت عنوان: «بچه‌های کوچه حمام زیبا - زرنکار» و چهارده داستان کوتاه دیگر از نورالدین آزاد با عنوان «مدیر عامل محبوب من» گردآمده است. در آخرین داستان از نورالدین آزاد گوشه‌هایی از زندگی مردمان فرودست، در محله فقیرنشین «حلبی‌آباد» به تصویر کشیده شده است. برخی از داستان‌های این مجموعه به گونه «خاطرات» روایت شده است.

مقاله‌های فارسی

(از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۷/۶۲

چاپ اول

۲۱۲- حرف حق: مجموعه مقالات. حسین کریمی. - تهران: الباب. - ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۹۸۱-۲۴-۰ شابک:

آنچه در این مجموعه گردآمده نوشته‌هایی است که به مناسبت‌های گوناگون، درسی شماره ماهنامه «امکان» تحت عنوان سرمقاله منتشر شده است. برخی از این سرمقاله‌ها عبارت‌اند از: «ریشه‌های تاریخی قیام ۱۵ خرداد»، «هر روز، روز کارگر است»، «رمضان ماه تزکیه» و «عاشورا، روزی که عشق معنی می‌یابد».

۲۱۳- دفتر ایام: مجموعه گفتارها، اندیشه‌ها و جستجوها. عبدالحسین زرین‌کوب. - تهران: علمی. - ۳۹۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه. ۹۶۴-۴۰۴۰۴۹-X شابک:

نامه‌های فارسی

(از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۷/۶۲

چاپ اول

۲۱۴- نامه‌های بی‌مقصد.

فرشته پناهی. - تهران: راهیان سبز. - ۳۰ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۶۳۷-۰۸-۲ شابک:

«نامه‌های بی‌مقصد» متضمن یادداشتی است اجتماعی و انتقادی که با تصاویری شاعرانه در آمیخته است از جمله: «آردیبهشت، یعنی خود بهشت. زمین سبز است، زمان سبز است، اوهم سبز، غرق می‌کنند. امروز دختر بچه‌ای را دیدم که می‌پرسید: آن‌هایی که لنز سبز می‌زنند، همه چیز را سبز می‌بینند!!!، کاش اندیشه‌ها یمان سبز بود...».

طنز و هجو و هزل

(از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۷/۶۲

۲۱۵- لطیفه‌ها و لبخندها. گردآورنده: احمد شیشه‌گران. - قم: ام ایسا (س). - ۱۲۸ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۵۲۷-۱-۷ شابک:

چاپ اول

۲۱۶- جامع الحکایات. منوچهر احترامی. - تهران: گل آقا. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۵۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۶۲۵-۰-X شابک:

در مجموعه «جامع‌الحکایات» نوشته‌های طنزآمیز «منوچهر احترامی» که پیش از این طی سال‌های ۱۳۷۷ - ۱۳۷۲ در

هفته‌نامه «گل آقا» به چاپ رسیده بود، فراهم می‌آید. در نخستین طنز این مجموعه تحت عنوان «در اجاره‌نشینی» آمده است: «عقیل بن معقول» را سگته کامل عارضی شد و دفعتاً واحد از دار دنیا برفت. چون چهل روز بگذشت، شب در خواب، به خواب احمد آمد، و ایسن احمد صاحبخانه وی بود در نارمک. و احمد او را گفت: - چونی در آن غربت خاک که تویی؟ گفت: این جای که منزل گزیده‌ام جایی است بس تنگ و تاریک و بویوناک که فختن در آن بسی دشوار است و آسودن مشکل. لکن مرا بسی نیکوتر است از آن خانه که در نارمک به اجاره داشتم؛ و دلیل، آن که نه برق منقطع گردد، نه آب و نه هر دم چون تو موجودی بر سر من آید که: «ای عقیل برخیز و خانه بپرداز که اجاره سرآمده است». در لابه‌لای حکایات، طرح‌ها یا کاریکاتورهایی چاپ شده است.

نوشته‌های گوناگون

۸۵۷/۶۲

چاپ اول

۲۱۷- دخوی نابغه (گزیده مقاله‌ها درباره علامه علی‌اکبر دهخدا). به اهتمام: ولی‌الله درویدیان. - تهران: گل آقا. - ۳۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۵۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۶۲۵-۸-۵
کتاب متضمن گزیده مقاله‌هایی است که در باب دهخدا و آثار او نوشته شده است. برخی از این مقالات عبارت‌اند از: «زندگی‌نامه دهخدا/ ولی‌الله درویدیان»، «طلیعه زبان داستان در ادبیات معاصر/ حمید زرین‌کوب»، «دخوی/ غلامحسین یوسفی»، «دخوی/ نسیفه/ محمود عنایت»، «از عبید زاکانی تا دهخدا/ ایراج پزشکشاد»، «دیدار با همشهری/ احمد مجابی».

«درباره اثر بزرگ علی‌اکبر دهخدا: امثال و حکم/ احسان طبری»، «دهخدا/ محقق/ محمد دبیرسیاقی»، «درگذشت دهخدا/ پرویز ناتل خانلری». در بخش انتهایی کتاب، گزیده کتاب‌شناسی

دهخدا و چند تصویر و دست خط از ایشان به چاپ رسیده است.

لطایف و حکم

۸۵۷/۶۲

چاپ اول

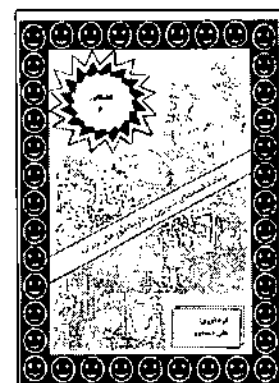
۲۱۸- بچه‌کاتور: کاریکاتورهای جذاب با نکته‌های جالب در مورد بچه‌ها بصورت دوزبانه. گردآورنده: علی خنده‌رو. - اراک: علی خنده‌رو. - ۷۲ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

در کتاب، مجموعه‌ای از نکته‌ها و طنزها همراه با کاریکاتورهایی به چاپ رسیده و در کنار هر یک عبارات انگلیسی آن نیز درج گردیده است. این کتاب برای زبان آموزان فراهم آمده است.

چاپ اول

۲۱۹- لطیکاتور ۶: مجموعه‌ای از کاریکاتورهای جذاب و لطیفه‌های شیرین. گردآورنده: علی خنده‌رو. - اراک: علی خنده‌رو. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شماره ششم از مجموعه «لطیکاتور» در دو بخش لطیفه‌ها و کاریکاتورها تدوین شده است. برای نمونه در لطیفه «وجود شریف» می‌خوانیم: پادشاهی دستور داد برایش مقبره‌ای بسازند. یک سال تمام در آن جاکار

کردند تا به اتمام رسید. آن گاه از استاد معماریاش پرسید: این عمارت دیگر چه می‌خواهد؟ او او پاسخ داد: وجود شریف شمار را!!

نوشته‌های گوناگون

فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۷/۶۲

چاپ اول

۲۲۰- از لس آنجلس تا قزوین. عباس عبیدی. - تهران: خانه. - ۳۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۰۹۱۱-۸-۱ شابک:

مجموعه حاضر متضمن برخی یادداشت‌ها و مطالبی است که آن را «عباس عبیدی» طی سال‌های ۷۳ - ۱۳۷۰ در روزنامه سلام به چاپ رسانده است. مطالب کتاب در سه بخش «فرهنگ و جامعه»، «قدرت و سیاست»، و «قانون و آزادی» تدوین شده است. محبت دیگری نیز در کتاب تحت عنوان «انسان بی‌پناه: از مشاهده تا مشارکت» فراهم آمده که طی آن نگارنده خاطراتی را از زندان، بازگو می‌کند.

۲۲۱- یادداشت‌ها و برداشتها: تحقیقی، تاریخی، ادبی، عرفانی و فلسفی. عبدالله سررشته‌داری. - ویراستار: رحیم خونبان. - قزوین: طه. - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۲۲۸-۲۲-۴ شابک:

چاپ اول

کتاب، مجموعه پراکنده‌ای است در باب موضوعات مختلف، تاریخی،

سیاسی، فرهنگی اشخاص و نظایر آن. برای نمونه: عرفان، شیخ بهایی، بهلول، چنگیز، حسن صباح، ابن خلدون، مزدک، خیام، واژه‌های وارداتی، سیمرغ، هینوتیزم، مارتین لوتر، و فرق علم و فلسفه.

نوشته‌های گوناگون ادبی

چاپ اول

۲۲۲- از همدردی. پدram فرد: نقاش؛ مهتاب موسوی، فریدون خرازی. - تهران: قواین. - ۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۷۵۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۱۰-۰۹-۵

کتاب، مجموعه‌ای است از نوشته‌های کوتاه - همراه با طرح‌های مختلف - که به گونه طنز بازگو شده است. برای نمونه: یکی را دیدم که نوک قلم خودنویس را در جوهر فرو می‌کرد و با آن می‌نوشت. پرسیدم: مگر خودنویس جوهر ندارد؟ پاسخ داد: «البته که دارد، اما کار از محکم‌کاری عیب نمی‌کند».

آثار تجربی و غیر رسمی (از سال ۱۳۲۰-)

۲۲۳- هرگز نمیرمادر. عبدالله اقهی. - قم: باورداران. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۹۶-۰۲۴-۰

چاپ اول

در این مجموعه، نوشته‌هایی در وصف مادر، با نثری ادبی، به طبع رسیده

است. اکسیر اعظم عشق، مادر و زندگی، گوهر عرش، لبخند عشق، چکیده احساس، تصویر احساس، چراغ ابد سوز، روز مادر، شهید عشق، گرانترین گنج و اشک شوق از جمله عناوین کتاب هستند.

نثر ادبی قرن ۷۷

۲۲۴- گلستان سعدی: از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی.

مصلح بن عبدالله سعدی: به اهتمام: محمدعلی فروغی؛ مصحح: کیومرث کیوان. - تهران: جرس. - ۲۰۸ ص. - جیبی (سلفون). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۸۶-۰۴-۷

نثر ادبی قرن ۱۴

چاپ اول

۲۲۵- مریم، مسیح، قرآن. محمدرضا رنجبر. - قم: دارالصادقین. - ۱۱۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۶۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۴۰-۱۳-۵

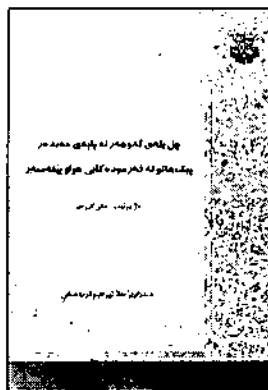

نگارنده، مضمونی از گفته‌های مریم، مسیح و قرآن را از زبان دو شخصیت: «لرد» و «بایسل» باز می‌گوید. و بدین ترتیب سعی دارد آیین اسلام را با ادیان دیگر مقایسه نماید. وی این نوشته را در ده عنوان عرضه می‌کند که «زیبایی» بخش آخرین آن است: - بایسل! قرآن چه می‌گوید؟ می‌گوید: خداوند لطیف است، لطیفی هنرمند، هنرمندی نقاش، آن چنان که از میان آدمیان، یارهای که از لطافت روح برخوردارند، نیز نقاشند...

ادبیات محلی

چاپ اول

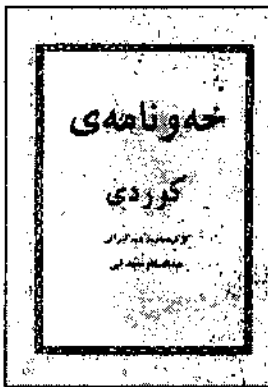
۲۲۶- چل پله‌ی که وهدر له پایهی چه‌یدهر پیگ‌ها توله‌قه رموده‌کانی شاعر: ابراهیم کردستانی. - [بی‌جا]: [بی‌نا]. - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۱۹-۱۸۸-۵

کتاب مجموعه اشعاری است به زبان کردی که در قالب چهل عنوان فراهم آمده است.

چاپ اول

۲۲۷- خه و نامه‌ی کوردی. عبدالسلام خوشناو. - سنجند: انتشارات کردستان. - ۲۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

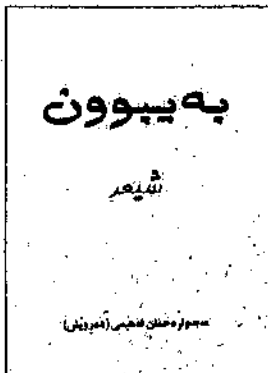

در این کتاب برخی واژه‌های کردی - همراه با شرح آن به همان زبان - گردآمده است.

شعر

۲۲۸- به بیوون: شعر. عبدالرحمن فهیمی. - سقز: [بی‌نا]. - ۹۶ ص. - رقی (مقایی). - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

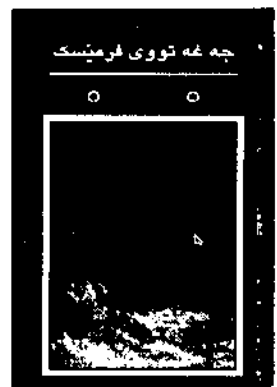

در این مجموعه چهل سروده به زبان کردی که گویای سنت‌ها و فرهنگ

مردمان کردی زبان است، به طبع رسیده است.

چاپ اول

۲۲۹- جمعه تووی فرمیسک. نادر نیرومند. - تهران: پژوهنده. - ۸۴ ص. - پالتویی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۰۲-۸۴-X

«پوران» مجموعه‌ای از اشعار کردی است که در قالب سنتی و امروزی به طبع رسیده است.

تاریخ و نقد ادبی

چاپ اول

۲۳۰- اومانیسیم. تونی دیویس؛ مترجم: عباس مخبر. - تهران: نشر مرکز. - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۹۸۰۰ ریال. - چاپ اول. عنوان به لاتین: Humanism شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۴۸۴-۵

تاریخی مختلف است. «تونی دیویس» در این کتاب، با نگاهی ساختار شکنانه به «روایت کلان» اومانیسیم به مثابه میراث رنسانس و عصر روشنگری، نشان می‌دهد که این روایت عمدتاً در قرن نوزدهم ساخته

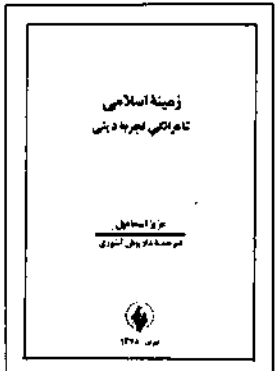
شده و در واقع اختراعی جدید است که تبار تاریخی آن با سخن مسلط و متناسب با قدرت هر دوره، تعریف شده است. نویسنده در این اثر خاطر نشان می‌کند که اومانیسیت‌ها تا به امروز از جباریت خاندان‌های «تودور» و «مدیچی» حمایت کرده‌اند، از فردریک دوم، بتاپارت، بیسمارک و استالین تجلیل کرده‌اند. آزاد کنندگان امریکای استعماری نیز مانند پیشروان یونانی و رومی، خود صاحبان برده بوده‌اند، و همواره زنان و کودکان را از مدار انسانی حذف کرده‌اند. با این همه نویسنده هیچ گاه از ارزش‌های اومانیسیم غفلت نوزیده و آن را طرد و نفی نکرده است.

۲۳۱- با کاروان حله: مجموعه نقد ادبی. عبدالحمین زرین‌کوب. - تهران: علمی. - ۴۸۰ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۲۴-۴۹-۰

چاپ اول

۲۳۲- زمینه اسلامی شاعرانگی تجربه دینی. عزیز اسماعیل؛ مترجم: آشوری. - تهران: فرزانه روز. - ۱۰۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۲۱۰-۰۲۷-۸

نوشته‌های این کتاب، در اساس یک رساله تفسیری است مبتنی بر دیدگاه فیلسوفان مدرن زبان که طی آن جنبه‌هایی از فراداد (Tradition) دینی اسلامی بازگو می‌شود. بدین ترتیب، نویسنده بر آن است تجربه‌های دینی را در حوزه شعر - عمدتاً شعر صوفیانه - نقد و تحلیل کند. وی در این راه از آموزه‌های فلسفی و نقد ادبی مدرن بهره می‌گیرد. مراد از شرح «تجربه دینی» در کتاب، بیان عادات‌های فکری، عاطفی، گفتاری و شیوه درک

متقابل، همچنین داوری‌های ارزشی ناشی از آن است که نویسنده این همه را براساس نهادها، سنت‌ها، رمزهای اعتقادی و قاعده‌های رفتاری تبیین می‌کند. وی مقصود خود را از «شاعرانگی» که مربوط به «دامنه

معنا» هاست به شرح و ارزیابی پارهای از اشعار مولانا جلال‌الدین رومی تمجید می‌بخشد.

نمایشنامه

۸۱۲

چاپ اول

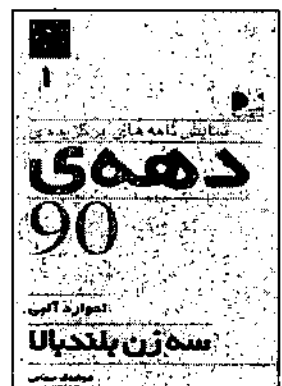
۲۳۳- چیزهای پیش پا افتاده.
سوزان گلسبیل: مترجم: شیوا نورپناه. - تهران: تجربه. - ۳۲ ص. - پالتویی (شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Trifles
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۷۳-۶

چاپ اول

۲۳۴- سه زن بلند بالا.
ادوارد آلبی: مترجم: هوشنگ حسامی. - تهران: تجربه. - ۸۸ ص. - پالتویی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Three tall women
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۶۸-X

«سه زن بلند بالا» که در آن سه شخصیت اصلی، یعنی زنی فرتوت، زنی میان سال و خانمی جوان، روحیات و آرزوهای خود را بازگو می‌کنند. فضای نمایش مربوط به خانواده اشراقی رو به اضمحلال است.

داستان

۸۱۳

چاپ اول

۲۳۵- آن شوخی که آینده‌دار را ساخت.
The joke that made = ed's fortune.
مارک تواین: مترجم: علی خنده‌رو. - اراک: علی خنده‌رو. - ۷۲ ص. - رقعی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

این داستان کوتاه به دو زبان فارسی و انگلیسی به چاپ رسیده است. زبان آموزان، این داستان طنزآمیز را در

یازده بخش مطالعه می‌کنند. هر صفحه از کتاب دارای دو ستون جمله‌های انگلیسی و فارسی است. در انتهای کتاب، احوال و آثار مارک تواین به اختصار معرفی شده است.

۲۳۶- بر یاد رفته.

مارگارت میچل: مترجم: شبنم کیان. - تهران: گلدیس. - ۶۱۲ ص. - جلد اول. - رقعی (گالینگور). - (دوره) ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۴-۵-۲

چاپ اول

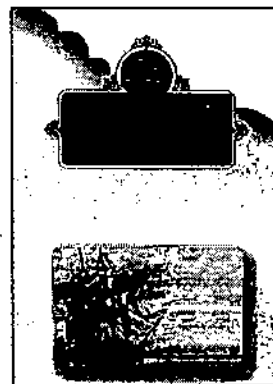
۲۳۷- بر یاد رفته.

مارگارت میچل: مترجم: شبنم کیان. - تهران: گلدیس. - ۵۸۴ ص. - جلد دوم. - رقعی (گالینگور). - (دوره) ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۴-۶-۰

چاپ اول

۲۳۸- برخورد.

دانیل استیل: مترجم: قاسم مشیر. - تهران: نسربین. - ۴۰۰ ص. - رقعی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Crossings
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۱۶-۱-۷

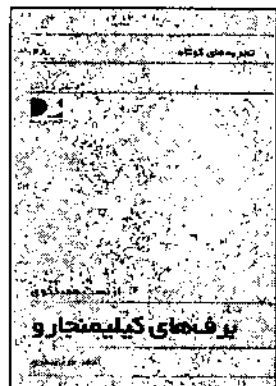
وقایع این رمان مربوط به دوران جنگ جهانی دوم است. «آرماند» سفیر فرانسه در امریکاست و

همسرش «لین» نیز امریکایی است. اما اینک مأموریت آرماند پایان یافته و این دو ناگزیر باید به کشور فرانسه برگردند. در حالی که آنان در امریکا که به دور از جنگ است - از امنیت بیشتری برخوردار بودند با این همه...

چاپ اول

۲۳۹- بر فهای کیلیمینجارو.
ارنست همینگوی: مترجم: نجف دریابندری. - تهران: تجربه. - ۴۰ ص. - پالتویی (شمیز). - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The snows of klimanjarro
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۶۴-۷

در چهل و هشتمین شماره از سلسله کتاب‌های «کوتاه» خلاصه‌ای از رمان «بر فهای کیلیمینجارو» اثر «ارنست همینگوی» فراهم آمده است. «در قله غربی کیلیمینجارو» ماسی نگاه‌نگای - که به معنی خانه خداست، لاشه خشکیده و یخ‌زده پلنگی افتاده است. هیچ کس معلوم نکرده است که پلنگ در آن بلندی پی چه می‌گشته است...»

چاپ اول

۲۴۰- پنجره‌ای به سوی نور.
دانیل استیل: مترجم: محمد شرقی. -

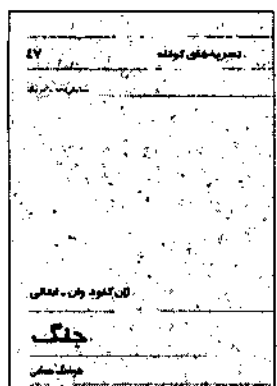
تهران: سمیر. - ۲۳۲ ص. - رقعی (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۵۲-۹۲-۷

در این رمان زندگی ماجراجویی «جک واتسون» و اتفاقات دیگر - با مضمون عشقی و جنایی - تحریر شده است. «جک واتسون» یکجند در کار تولید فیلم سینمایی وارد شد، اما از آن چندان طرفی نیست. ولی ناگهان بعد از آن که پول قابل توجهی از عمویش به ارث برد، وضعیت رو به راه شد و فروشگاهی در لوس‌آنجلس تاسیس نمود. این فروشگاه، بسیار مورد علاقه خانمها بود و همسرش نیز در آن جا کار می‌کرد. اما دو سال بعد از گشایش فروشگاه، همسرش از او جدا شد، زیرا...

چاپ اول

۲۴۱- جنگ.

ژان کلود وان ایثالی: مترجم: هوشنگ حسامی. - تهران: تجربه. - ۳۲ ص. - پالتویی (شمیز). - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: War
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۵۳-۱

نمایش اصلی با دو شخصیت پیر و جوان آغاز می‌شود. مرد پیر نوعی نشانه پایداری و تجربه را با خود به همراه دارد که سعی می‌کند آن را از طریق اندرز به پسرش انتقال دهد اما پسر شخصیتی پرخاشگر است که دل به تصایح پدر نمی‌بندد و او را مردی فربکار می‌پندارد...

چاپ اول

۲۴۲- چاه.

میلرند تایلور: مترجم: داود شمبانی. - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. - ۸۸ ص. - رقعی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۷۷۸-۲
در این داستان، زاوی که پسری سیاه پوست است وضعیت زندگی خانواده خود را در ایالت می‌سی‌سی‌پی به تصویر می‌کشد. در اثر خشکسالی همه خانواده‌های فقیر نشین با بجران کم آبی مواجه می‌شوند. زیرا همه چاه‌های اطراف خشک شده در حالی که چاه خانواده «گوین» همچنان از آب

گوارایی برخوردار است، اما...

چاپ اول

۲۴۳- حشاشین.
تامس گیفورد: مترجم: جواد سید اشرف. - تهران: ققنوس. - ۹۱۶ ص. - رقعی (گالینگور). - ۴۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The assassini
شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۱۸۸-۱

در رمان حشاشین (Assassini) قتل اسرارآمیز خواهر و التانین که راهبه جوانی بوده، برادرش را آرام نمی‌گذارد. او وکیل سرشناسی است و در جوانی خود نیز راهب فزقه یسوعیون بوده است. تنها مدرک برادر، عکس رنگ و رو رفته‌ای است از پارسی جنگ‌زده در سال ۱۹۴۳. بنیامین در جست و جوی چهار مردی که در عکس دیده می‌شوند، به انضمام مرد پنجم، یعنی عکاس تاشناس، با چندین فقره قتل مرموز روبه‌رو می‌شود. همگان به بنیامین هشدار داده او را از ادامه تحقیقات برحذر می‌دارند. زیرا این ماجرا مسئله داخلی کلیساست و واتیکان به کسی اجازه نمی‌دهد در این گونه مسائل کلیسای کاتولیک دخالت کند. همه سرنخ‌ها به شهر رم و به ارسو محرمات و واتیکان ختم می‌شود. البته ماجرا ریشه در گذشته‌های دور دارد. در دوران رنسانس و در سال‌های حکومت پاپ‌های مخوف خاندان بورجا، گروهی قاتل حرفه‌ای وجود داشت که تنها در وضعیت «خاص» و به دستور

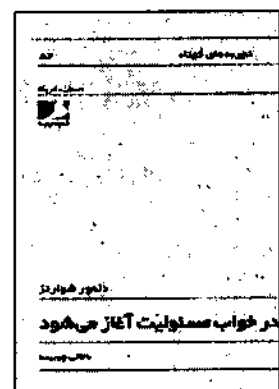
شخص پاپ برای ماموریت‌های «ویژه» دست به کار می‌شد. اما اینک نیز همان گروه مخوف تشکیل شده تا حافظ منافع واتیکان باشد، زیرا...

چاپ اول

۲۴۴- حلقه.
نیکلاس ایوانز: مترجم: مهدی قراچه‌داغی؛ ویراستار: شهلا ارزنگ...
تهران: البرز - ۴۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The loop
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۳۸-۴

چاپ اول

۲۴۵- در خواب مسئولیت آغاز می‌شود.
دلمور سوارتس: مترجم: ناتالی چوبینه - تهران: تجربه - ۲۴ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: In dreams begin responsibilities and other stories
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۶۷-۱

داستان از زبان پسری روایت می‌شود که در آن زندگی پدر و مادر خویش را بازگو می‌کند. ظاهراً او در سالن سینما مشغول تماشای فیلمی از پدر و مادر خود است که چگونگی آشنایی آن دو و ماجراهای دیگر در آن فیلم به تصویر درمی‌آید، در حالی که...

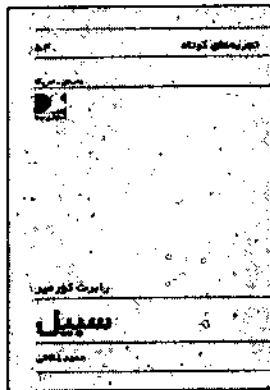
۲۴۶- دو کارگاه در شهر.
The naked city =
استرلینگ سیلفانت: مترجم: محمدحسین عباسپور تمیجانی...
تهران: ملانک - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۹۱-۶-۵

۲۴۷- رنج روح: داستان زندگی زیگموند فروید.
ایروینگ استون: مترجم: پرتو اشراق - تهران: جبار - ۸۶۴ ص. - وزیری (سلفون) - ۴۲۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The passion of the mind: a novel of sigmund freud

شابک:

چاپ اول

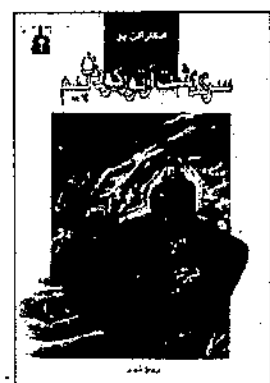
۲۴۸- سیبیل.
رابرت کورمیر: مترجم: حمید ذقانی...
تهران: تجربه - ۲۴ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The moustache
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۷۶-۰

پنجاه و چهارمین کتاب از سلسله آثار «تجربه‌های کوتاه» به ماجرای جوانی به نام «مایک» اختصاص دارد. او که به تازگی سبیل گذاشته می‌خواهد به ملاقات مادر بزرگ خود به آسایشگاه سالندان برود. اما مادرش به او توصیه می‌کند که با این قیافه نزد مادر بزرگ نرود، زیرا ممکن است او را نتواند با این همه...

چاپ اول

۲۴۹- سرگذشت آرتور گوردن پیم.
ادگار آلن پو: مترجم: پرویز شهدی...
تهران: دشتستان - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۳۸-۵-۰

این اثر - که تنها داستان بلند «ادگار آلن پو» است، داستانی است ماجراجویانه و پر حادثه با صحنه‌های وحشت‌انگیز و خیالی که ظاهراً تحت نفوذ نوشته‌های «ژول ورن» به نگارش درآمده است. «پو» ماجراهای داستان را با روش علمی - تخیلی، بازگو می‌کند.

۲۵۰- سه داستان طنز از مارک تواین.
مترجم: علی خنده‌رو - اراک: علی خنده‌رو - ۹۶ ص. - جیبی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

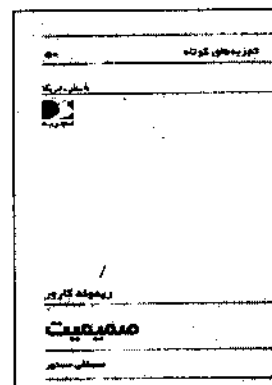
چاپ اول

«آن شوخی که آینده را ساخت»، «روزنامه‌نگاری در تنسی» و «مردی که در گادزبای منزل کرد» عنوان سه داستان کوتاه «مارک تواین» است که به گونه طنز نوشته شده است. در داستان نخست، دوستان «اد» به منظور شوخی و تفریح، نامه‌ای ساختگی به «اد» می‌دهند تا آن نامه به اصطلاح سفارشی را به «کمودور واندربیل» - ثروتمند مشهور - تحویل دهد. در آن نامه که با ذکر از خاطرات کودکی واندربیل همراه بود، توصیه شده بود که کاری مناسب برای «اد» دست و پا کند. «اد» با استقبال گرم «واندربیل» روبه‌رو می‌شود. هر چند اسامی مورد نظر در نامه را به خاطر نمی‌آورد، اما آن نامه او را به خاطرات دوره کودکی سیر می‌دهد و در نتیجه...

چاپ اول

۲۵۱- صمیمیت.
ریچارد کورو: مترجم: مصطفی مستور...
تهران: تجربه - ۲۴ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Intimacy
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۶۵-۵

روای زندگی خویش را باز می‌گوید. او

بعد از سال‌ها به منزلش آمده در حالی که همسرش او را به سبب عیاشی و میخوارگی، همواره نکوهش می‌کرده است. او نیز همسرش را مانع پیشرفت خود در زندگی می‌داند. در همان ابتدای ورود مرد به خانه دوباره، میان آنها نزاع و گفت و گو در می‌گیرد. اما پس از چندی هر دو گذشته‌ها را فراموش می‌کنند و سعی در تفاهم و صمیمیت دارند...

چاپ اول

۲۵۲- طالع نحس.
دیوید سلتر: مترجم: شهریار نیرومند...
تهران: ایوسا - ۳۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۳۴-۰۳-۲
۲۵۳- غم و شادی.
دانیل استیل: مترجم: شهریار مهدوی...
تهران: البرز - ۴۵۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Mixed Blessings
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۱۰۳-۵

۲۵۴- یگانه.
ریچارد دیوید باخ: مترجم: سپیده عندلیب...
تهران: کتاب پنجره - ۲۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: One
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۵۷-۱-۳

چاپ اول

۲۵۵- من گم شده بودم.
لئونارد کوهن: مترجم: پیام بهتاش...
تهران: کارنگ - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۱۹۰۰-۶۷۳۰-۹۶۴-۶۷۳۰-۱۹-۱
شابک: ۹۶۴-۶۷۳۰-۱۹-۱

چاپ اول

۲۵۶- هر طور میل شماست.
ویلیام شکسپیر: مترجم: فریده مهدوی دامغانی: مصحح: نسیم محمدی...
تهران: تیر - ۱۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۰۳-X

این نمایش نامه برگرفته از منظومه‌ای افسانه‌ای متعلق به قرن چهاردهم میلادی به نام «افسانه گیملین» است. داستان این نمایش مربوط به رقابت و دشمنی دو برادر است. برادر کوچکتر که «ارلاندو» نام دارد، از ارث پدری محروم می‌شود و پس از ماجراهای بی‌شماری که از قدرت و شهامت او حکایت دارد، موفق می‌شود برادر ارشد و متجاوز خود را که همان «آلیور» است مجازات کند و تمام املاک و دارایی و اختصار از دست رفته‌اش را بازیابد.

ماجرای داستان با رفتن ارلاندو به جنگل وارد مرحله تازه‌ای می‌شود؛ زیرا ارلاندو در جنگل با دوشیزه «رزالیند» - که دختر دوک پیر است - روبه‌رو می‌شود. «رزالیند» به همراه دختر عموش «سلیا» به جنگل پناه برده است، زیرا...

داستان انگلیسی

۲۵۷- اتفاق بعد از شام.
آگاتا (ایلر) کریستی: مترجم: محمدحسین عباسپور تمیجانی...
تهران: سیزارنگ - ۲۲۰ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۳۸-۸-۸

چاپ اول

۲۵۸- بحران.
فوریز کالین: مترجم: محمد قصاص...
تهران: پائوس - ۵۳۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The cauldron
شابک: ۹۶۴-۶۵۱۲-۱۵-۱

در این رمان ماجراجویی، دانشمندی روانی به منظور انتقام‌گیری از اطرافیان، قصد ایجاد زلزله‌ای عظیم بر گسل‌های زیرزمینی دارد که نتیجه آن چیزی جز ویرانی و صدها هزار کشته و تغییر جغرافیای سواحل کالیفرنیا نخواهد بود...

۲۵۹- حرمسرای سلطان.
جولیا فیتس‌جرالد: مترجم: هادی عادلپور...
تهران: کوشش - ۵۱۶ ص.

- وزیری (گالینگور) - چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Oroonoko, or, the voyalstave
شابک: ۹۶۴-۶۳۲۶-۴۸-X

چاپ اول

در مقامی سلطان

نوشته: هریب پیر مراد

ترجمه: مهدی دامغانی

شابک:

کتاب «حرمسرای سلطان» رمانی است مربوط به تاریخ قسطنطنیه و حوزه مدیریت آن در قرن هجدهم که در آن ستم‌های دستگاه دولتی و موقعیت زنان در آن عهد، به تصویر کشیده شده است. از سوی دیگر، در کنار ظلم بی‌حد طبقه حاکم، دزدان دریایی، دختران و پسران را می‌ریزند و سرانجام آنان را روانه حرمسراها می‌کردند. شرح این ماجراها، دست مایه اصلی رمان حاضر است.

نمایش آلمانی

چاپ اول

۲۶۰ - پس‌پیش از غروب (نمایشنامه).
گرهارد هویتمان: مترجم: پروین کاظمی؛ ویراستار: محمدکاظم سالمی - تهران: راوک - ۱۲۸ ص. - رقی (مقوایی) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Vor sonnenaufgang
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۳۴-۸-۹

این نمایش‌نامه بیانگر زندگی مرد تاجری است که قرار است از شورای شهر و شهرداری به او «شعل افتخار» اهدا گردد. طی گفت و گوهای این

نمایش، اخلاق و منش اطرافیان از جمله عروس مرد تاجر - که زنی حسود است - بازتاب ویژه‌ای دارد.

داستان آلمانی

چاپ اول

۲۶۱ - گفت و گو با نویسندگان آلمانی زبان.
هرست بینک: مترجم: رحیم دانشورطریق؛ ویراستار: محمدرضا پورجعفری - تهران: دشتستان - ۱۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۴۸-۴-۲

«هرست بینک» این گفت و شنود را که به ده نویسنده آلمانی زبان اختصاص داده در سال ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ فراهم آورده است. این اشخاص عبارت‌اند از: «هاینریش بل»، «کارل تسوک مایر»، «هرمان گستن»، «ماکس فیرش»، «فریدریش دورنمات»، «ولفگانگ کوپن»، «هانس اریش نوساک»، «آلفرد آندرش»، «اووه یونزن»، و «مارتین والرز». قبل از هر گفت و گو خلاصه‌ای از زندگی و فعالیت‌های ادبی نویسنده به چشم می‌خورد. در خصوص هر نویسنده - در گفت و شنود - از زندگی شخصی، مشکلات نوشتن، مختصات و سبک اثر و همانند آن سوال شده (است).

ادبیات سایر زبانهای ژرمنی

۲۶۲ - قصر قورباغه‌ها.

یاستین گورد: مترجم: مهرداد بازاری - تهران: کیمیا - ۹۶ ص. - پالتویی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۴۱-۱۱-۳

ادبیات زبانهای رومانس فرانسی

۲۶۳ - تاریخ ادبیات فرانسه: قرن بیستم.
پیر برنول ... (و دیگران): مترجم:

نسرین خطاط، مهوش قویمی - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) -

چاپ اول

۴۱۸ ص. - جلد پنجم - وزیری (شمیز) - ۱۰۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Histoire de la literature francaise

شابک: ۹۶۴-۴۵۹۱-۳۶۲-۶

نمایش فرانسی

چاپ اول

۲۶۴ - میموزاهای الجزایر.
ریشار دمارسی: مترجم: نادعلی همدانی؛ ویراستار: مهشید نونهالی - تهران: تجربه - ۴۰ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Lesmimosas d'algerie

شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۷۲-۸

داستان فرانسی

چاپ اول

۲۶۵ - شیدایی لئ. و اشتاین.
مارگریت دوراس: مترجم: قاسم روبن - تهران: نیلوفر - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۱۱۶-X

شروع داستان هنگامی است که آخرین مشتری‌های کازینوی «ت» بیج» قدم به تالار رقص می‌گذارند. دختری به نام «ل. و اشتاین» از این مجلس خاطره‌ای دلریا دارد. با فرجام شب، قصه در خواب و خاموشی فرو (است).

می‌رود و ده سال از ماجرای آن شب سپری می‌شود. «اشتاین» همسری اختیار می‌کند. زادگاهش - «اس. تالا» - را ترک می‌گوید. صاحب اولاد

می‌شود و زن باوقای عرصه زندگی باقی می‌ماند و خود را خرسند و خوشبخت تصور می‌کند. او اینک به زادگاه خویش بازگشته خاطره تالار رقص را در ذهن مرور می‌کند. او دوست از یاد رفته دوران کودکی اش را پیدا می‌کند، اما...

شعر ایتالیایی

چاپ اول

۲۶۶ - کمدی الهی: برزخ.
دانته آلیگیری: مترجم: احمد مهدوی دامغانی؛ مترجم: فریده مهدوی دامغانی - تهران: تیر - ۷۲۳ ص. - جلد دوم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
La divine comedie

شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۲۱-۸

کتاب «برزخ» اثر دانته، با مقدمه «دوروتی. ال. سه‌یرز» آغاز می‌شود. سپس متن اصلی کتاب فراهم می‌آید. برزخ در اثر دانته کوه دشواری است با سرراشیه‌ها و پرتگاه‌ها که در میان اقیانوس هستی قد برافراشته و آدمی پس از صعود به قله آن به آسمان‌ها دست می‌یابد. «برزخ» مکان واسطه‌ای است برای دست یافتن به گل‌های صلح و آرامشی که با خواسته‌ها و سرسروش‌های طبیعت بشری هماهنگی دارد. در واقع عالم برزخ قلمروی آزاد است و هر کس می‌تواند از میان همه وسیله‌ها، آن را برگزیند که به هدف نزدیکتر است. بهشت زمینی در قله کوه برزخ قرار دارد که به دشتی سبز منتهی می‌شود. در لابه‌لای کتاب چند تصویر سیاه و سفید به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۲۶۷ - کمدی الهی: بهشت.
دانته آلیگیری: مترجم: احمد مهدوی دامغانی؛ مترجم: فریده مهدوی دامغانی - تهران: تیر - ۹۵۶ ص.

ص. - جلد سوم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
La divine comedie

شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۲۵-۰

خانم «فریده مهدوی دامغانی» ترجمه دیگری از کمدی الهی دانته را همراه با نوشته بلند «باربارا رینولدز» - که در باب بهشت کمدی الهی نگارش یافته - فراهم آورده است. «بهشت» در کتاب دانته عبارت است از زندگی ابدی که در جریان زمان جای دارد و زندگی مافوق طبیعی و عالم رحمت الهی است. دانته پس از آن که روشنائی را تماشا می‌کند، نگاهش را به سوی «بناتریس» برمی‌گرداند که او نیز نگاه خویش را به جانب خدا معطوف داشته است. دانته در حالی که زیبایی بناتریس را می‌ستاید، ناگهان احساس می‌کند که تغییر شکل داده و خدا در نظرش موضوع اصلی معرفت و عشق گشته است. دانته در قله زندگی اجتماعی و سرشار از تلاش و کوشش در سفر به ابدیت، به آرامشی که همه عمر در پی آن بوده است، دست می‌یابد...

چاپ اول

۲۶۸ - کمدی الهی: دوزخ.
دانته آلیگیری: مترجم: احمد مهدوی دامغانی؛ مترجم: فریده مهدوی دامغانی - تهران: تیر - ۹۰۰ ص. - جلد اول - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۲۰-X

کتاب، ترجمه دیگری است از «کمدی الهی» اثر سترگ دانته شاعر ایتالیایی (۱۲۶۵ - ۱۳۲۱ م). دانته در این اثر در مرکز دنیای خیال‌انگیز قرار گرفته که با تناسب و خوش‌آهنگی خاص، عالم شاعرانه، عالم الهی و دنیای محسوس و مافوق محسوس را به هم می‌پیوندد. در این سفر روحانی که شاعر در جست و جوی خیر مطلق است، عشق بشری نیز سهمی دارد؛ بشری که زیبایی را دوست دارد، زیرا خدا کمال همه زیبایی‌ها و عشق‌های مخلوق است. دانته در اثر حاضر به نقطه‌ای می‌رسد که عالم طبیعت و عالم رحمت الهی یک دیگر را تلاقی می‌کنند و به این طسریق او داور زندگان و مردگان می‌شود. «دوزخ» در کتاب دانته قلمرو ظلمت است؛ گرداب دردناکی که آدمی در آن لحظه‌ای که زندگی عقلانی و آمیخته با فضیلت و تقوا را رها می‌کند و از روشنی‌ها دست می‌کشد، در قعر این گرداب سرنگون می‌شود. به دیگر سخن، بشر در دوزخ به گرداب زندگی خودخواهانه غوطه‌ور می‌گردد، شعور زیستن را از دست می‌دهد و همه عمر را تنها در عالم خودپرستی می‌گذراند... مقدمه مفصل دوزخ، نوشته‌ای است از «اندرو پزار» در باب این کتاب. در چاپ حاضر تصاویری سیاه و سفید از ماجرای داستان به طبع رسیده است.

نمایش ایتالیایی

۸۵۲

چاپ اول

۲۶۹- شش شخصیت در جست‌وجوی نویسنده. لونیجی پیراندلو؛ مترجم: حسن ملکی. - تهران: تجربه، ۱۳۸۰ ص. - پالتوی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Six characters in search of an author

شابک: ۹۶۴-۶۶۸۱-۷۱-X

شش شخصیت این نمایش‌نامه به نوعی در پی نویسنده شش هستند، اما هر کدام از آنها دچار یاس و ناامیدی می‌شود. از میان این شخصیت‌ها

تنها «مادر» است که اهمیتی به زندگی و حیات خود نمی‌دهد، به همین دلیل او موجودی کاملاً «ارگانیک» به شمار می‌آید. مادر با شخصیت‌های دیگر بر صحنه ظاهر می‌شود، اما از نقش خود - فراتر از زندگی روزمره - غافل است؛ از این رو او از محدوده تصویر طبیعی یک مادر بیرون نمی‌رود و زندگی خود را در این امور، خلاصه می‌بیند: زاییدن، شیر دادن، بزرگ کردن و دوست داشتن فرزندان...

داستان ایتالیایی

۸۵۳

چاپ اول

۲۷۰- چنین گذشت بر من. ناتالیا گیتزبرگ؛ مترجم: حسین افشار. - تهران: دیگر، ۱۰۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

چاپ اول

۲۷۱- میکله عزیز. ناتالیا گیتزبرگ؛ مترجم: فریبا عادل، صنم غیانی. - تهران: ققنوس، ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Caro michele romanzo

شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۱۸۰-۶ «میکله عزیز» داستانی است که نیمی از آن مکاتبه و نیم دیگر داستان پردازی است؛ داستانی درباره خانواده‌ای پریشان و دردمند که می‌کوشند به هم برسند و می‌خواهند که دیگران حرف‌هایشان را بشنوند و بپذیرند، اما این کوشش بی‌فایده به جایی نمی‌رسد و در همان آغاز رنگ می‌بازد. شخصیت‌های این رمان هر یک به زبان خود و برای خود حرف می‌زنند. زندگی همه آنها مثل زنجیری طولی و باز نشدنی، نتیجه

قدم‌های اشتباهی است که برداشته، اما هیچ گامی به سوی بهبودی برنداشته‌اند...

شعر اسپانیایی ۸۶۱ ۲۷۲- هوا را از من بگیر، خنده‌ات را نه؛ گزینش شعرهای عاشقانه. پابلو نرودا؛ مترجم: احمد پوری؛ ویراستار: کاظم فرهادی. - تهران: نشر چشمه، ۱۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۳۲-X

داستان اسپانیایی

۸۶۲

۲۷۳- صد سال تنهایی.

گابریل گارسیا مارکز؛ مترجم: محمدرضا راهور؛ ویراستار: نیکتا تیموری. - تهران: سمیرا، آبگون، ۲۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۳۳۵۰ ریال. چاپ دوم / ۳۳۵۰ نسخه. عنوان به لاتین: Cien años de soledad

شابک: ۹۶۴-۶۵۵۲-۹۱-۹ ادبیات پرتغالی ۸۶۹

ادبیات پرتغالی

۲۷۴- کوری.

ژوزه ساراماگو؛ مترجم: مینو مشیری؛ ویراستار: محمدرضا جعفری. - تهران: علم، ۳۷۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۹۵۰۰ ریال. چاپ چهارم / ۵۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Blindness

شابک: ۹۶۴-۴۰۵-۰۶۹-X ادبیات زبانهای هند و اروپایی شرقی و سلتی ۸۹۱

ادبیات زبانهای هند و اروپایی شرقی و سلتی

۲۷۵- ائلیتا.

آلکسی نیکولاویچ تولستوی؛ مترجم: زاله پیامی. - تهران: امیرکبیر، شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۲۶۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Aelita

شابک: ۹۶۴-۳۰۳-۰۳۵-۰ ۲۷۶- بار هستی.

میلان کوندرا؛ مترجم: پرویز همایون پور. - تهران: گفتار، ۳۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: L'insoutenable legerete de l'etre

شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۲۴-۴ ۲۷۷- چهار شاعر چهار برادر؛ در سچهای بر شعر معاصر افغانستان.

چاپ اول

به اهتمام: عبدالغفور آرزو؛ مقدمه: محمد سرور مولایی. - مشهد: گل آفتاب، ۱۸۹ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۹۹-۰۴-۰

کتاب، منتخبی است از اشعار چهار شاعر افغانی که عبارت‌اند از: دکتر عبدالرسول آرزو، عبدالغفور آرزو، عبدالله آرزو و پرویز آرزو. ابتدای کتاب شرحی است از زندگی و اشعار این چهار برادر شاعر. براین نمونه، شعر «جنگل سبز خدا» (سروده عبدالغفور) که با این بیت آغاز می‌گردد: «از دل کوچه شب همه‌های می‌آید/ وای بر باور ما، واهمه‌های می‌آید» تصویری است دردناک از انحرافی که در «جنگ افغانستان» پدید آمد.

۲۷۸- دکتر ژیاوگو.

باریس لئونیوویچ یاسترناک؛ مترجم: علی محیط. - تهران: ساحل، ۵۶۰ ص. - رقی (سلفون). - ۲۰۰۰۰ ریال. چاپ دوازدهم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۹۵-۱۸-۴

۲۷۹- روشنفکران و عالیجنابان خاکستری.

ویکتالی شتالینسکی؛ مترجم: غلامحسین میرزاصالح. - تهران: مازیار، ۲۷۲ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۷۶-۰۸-۸

چاپ اول

۲۸۰- ... و شیطان فریاد کرد: خدا! گزینش اشعار. شاعر: واهه آرمن؛ مترجم: اعظم جیبی. - تهران: ایران جام، ۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کتاب برگزیده‌ای است از اشعار «واحه آرس» - شاعر ارمنی - که اینک برگردانی از آن عرضه می‌گردد. اشعار این مجموعه از دو کتاب: «به سوی آغاز» و «فریاد» انتخاب گردیده است. در قطعه «خوشبختی» آمده است: خوشبختی، / گاهی، به اندازه زندگی

پرواز / طولانی...

۲۸۱- هویت.

میلان کوندرا؛ مترجم: پرویز همایون پور. - تهران: گفتار، ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Identite

شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۴۷-۶ ادبیات زبانهای افریقایی-آسیایی (آرامی و سامی) ۸۹۲

چاپ اول

۲۸۲- بلون القار ... بلون القدير. شاعر: معروف عبدالمجید. - قم: مرکز الایحاث المقادیریه، ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول. شابک: ۹۶۴-۳۱۹-۱۹۲-۳

کتاب، مجموعه‌ای است از اشعار عربی که با مضامین مذهبی، اجتماعی و سیاسی به نظم کشیده شده است. کتاب حاضر چهارمین شماره از کتاب‌های «سلسله الرحله الی الثقلین» است.

۲۸۳- تاریخ ادبیات عرب (الوسیط...).

احمد اسکندری، مصطفی عنانی؛ مترجم: محمد رادمنش. - تهران: جامی، ۳۴۴ ص. - وزیر (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. چاپ سوم / ۲۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۸۶-۴

۲۸۴- جمرات القلوب

ملایه حدیث - قم: مکتبه الحیدریه.
۱۱۲ ص - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰
ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۰-۳۵-۸

چاپ اول

۲۸۵- دیوان الکعبی «قسم

المراثی الحسینی»
هاشم کعبی - قم: شریف الرضی -
۲۰۰ ص - وزیر (شمیز) - ۹۰۰۰
ریال - چاپ اول
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۶-۳۸-X

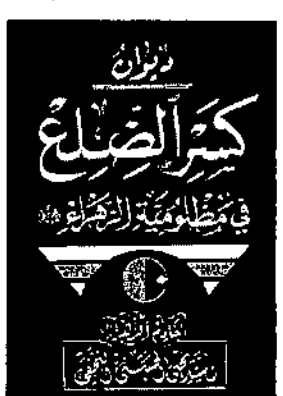
در بخش نخست این دیوان، وضعیت فرهنگی و پایگاه تشیع در نجف بررسی شده پس آن احوال و آثار «هاشم بن حردان الکعبی» (وفات: ۱۲۳۱ هـ) بازگو گردیده است. در بخش دوم، دیوان «الکعبی» همراه با شرح و توضیحاتی در پاورقی به چاپ رسیده است. این کتاب به زبان عربی به طبع رسیده است.

۲۸۶- دیوان ربیع الافراح

ام مظفر آل شبیر خاقانی - قم: انوار الهدی - ۲۰۴ ص - وزیر (شمیز) - ۱۵۰۰
ریال - چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۳-۲۹-X

چاپ اول

۲۸۷- دیوان کسر الضلع فی

منظومیه الزهراء (ع).
یحیی حسینی نجفی - قم: شریف

الرضی - ۱۵۸ ص - وزیر (شمیز) - ۵۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۶-۳۱-۲
اشعار این کتاب که به زبان عربی سروده شده عمدتاً در وصف و رثای فاطمه زهرا (س) است که آن را قیس (المطار) - شاعر اهل بیت - به نظم کشیده است.

۲۸۸- زاد الاخره رثاء العترة
الظاهره.
شاعر: علی بن عبدعلی اصبعی -
[بی جا] علی بن عبدعلی اصبعی - ۸۰
ص - وزیر (شمیز) - ۱۰۰۰
نسخه.

کتاب متضمن اشعاری عربی است که در سوگ خاندان پیامبر (ص) به نظم کشیده شده است. شاعر در ابتدا در شعری با عنوان «بلادی» سرزمین خود - دولت بحرین - را معرفی کرده است.

۲۸۹- علویات سبع

عبدالحمید بن هبه الله ابن ابی الحدید:
مترجم: عبدالمحمد آیتی - تهران:
بشارت - ۱۶۰ ص - رقی (شمیز) -
۴۹۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۳-۰۴-۲

چاپ اول

۲۹۰- المنح الالهیه فی المجالس

العاشریه.
قم: مکتبه الحیدریه - ۲۴۸ ص -
وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال -

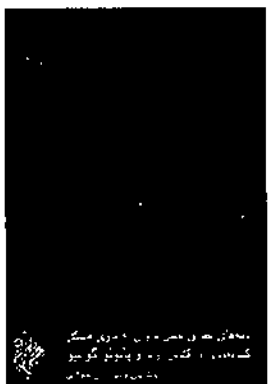
چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۰-۴۳-۹
کتاب «المنح الالهیه فی المجالس العاشریه» اشعار و نوشته‌هایی است در مدح و رثای ائمه اطهار و قیام عاشورا. این کتاب به زبان عربی تدوین شده است.

۲۹۱- مولم القلوب

ملایه حدیث - قم: مکتبه الحیدریه.
۱۶۰ ص - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰
ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۰-۳۵-۸

چاپ اول

۲۹۲- نامه‌های عاشقانه یک
پیامبر: مجموعه نامه‌های جبران
خلیل جبران به ماری هسکل بین
سالهای ۱۹۲۴ - ۱۹۰۸.
گردآورنده: جبران خلیل جبران:
مترجم: آرشد حجازی - تهران:
کاروان - ۱۷۶ ص - رقی (شمیز) -
۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰
نسخه.
عنوان به لاتین:
As cartas de amor do profeta
correspondencia 1908 - 1924....

در این مجموعه، نامه‌های «جبران خلیل جبران» به «ماری هسکل» گردآوری و باز نویسی شده است. ترجمه حاضر، زیر نظر پاتولو کوئیلو از متن پرتغالی، صورت گرفته است. «سرگذشت جبران خلیل جبران» و «زندگی نامه پاتولو کوئیلو» نیز در کتاب فراهم آمده است. این نامه‌ها اغلب دارای مضامین عاشقانه، عاطفی و تصویری شاعرانه از زندگی است. شایان ذکر است «جبران خلیل جبران» در سال ۱۹۰۴ با «ماری هسکل» آشنا می‌شود که مدیر یک مدرسه آمریکایی بوده و در حمایت از بیتان مستند فعالیت می‌کرد. این آشنایی، آغازگر دوست همیشگی است که گاه به مرز عشق کشیده می‌شود.

۲۹۳- نورالایه فی رثاء النبی و
اهل بیت الهدایه.
فاطمه مبارک - قم: دارالتفسیر -
۱۷۶ ص - وزیر (شمیز) - چاپ

دوم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۸-۳۲-۴

۲۹۴- يوم الحسین (ع): مجموعه القصائد و الخطب التي القیت بمناسبة ذكری الامام الحسین (ع).
قم: دارالاسلام - ۳۰۲ ص - رقی (شمیز) - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۲۳۹-۱-۳

ادبیات زبانهای اوایل - النابی،
سیبویایی قدیم و...

چاپ اول

۲۹۵- انتقام کربلا

شاعر: حسین کریمی - تهران: پیری.
۲۳۴ ص - جیبی (گالینگور) -
۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۲۲-۳۵-۶

انتقام کربلا

اثر طبع شاعر شهیر

حاج میرزا حسین کریمی مراغه‌ای

ذکر فضایل شهدای کربلا و مصیبت سالار شهیدان، در این کتاب به زبان ترکی به نظم کشیده شده است.

۲۹۶- انقلاب حسینی: دیوان ناله‌های کلامی

شاعر: ولی الله کلامی زنجانی - تهران: پیری - ۴۵۲ ص - جلد ششم - رقی (گالینگور) - ۱۲۵۰۰ ریال -
چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۲۲-۲۹-۹

۲۹۷- پرچم عزّا با ملحقات جدید، یا، جلد سوم بساط کربلا

عباسقلی یحیوی - تهران: پیری - ۴۲۴ ص - جیبی (گالینگور) - ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ ششم / ۱۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۲۲-۲۸-۰

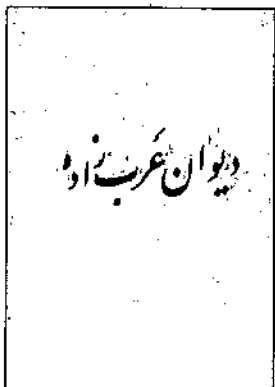
۲۹۸- دیوان شهاب: در مراثی و مصائب اهل بیت عصمت و طهارت (ع)

شاعر: یوسف شهاب - تبریز: امید یزدانی - ۳۴۴ ص - جیبی (گالینگور) - چاپ چهارم / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۴۰-۲-۳

۲۹۹- دیوان عرب زاده

شاعر: عرب زاده - تهران: ویرا - ۲۶۴ ص - جیبی (شمیز) - ۱۳۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۲۳۴-۰-۴

چاپ اول

این کتاب مجموعه‌ای است از اشعار مذهبی که در مدح و رثای ائمه معصومین (ع) به طبع رسیده است.

چاپ اول

۳۰۰- سفیر عشق

شاعر: صمد علی نیا - تهران: صمد علی نیا - ۲۷۰ ص - جیبی (گالینگور) - چاپ اول / ۲۰۰۰
نسخه.

نام کتاب: سفیر عشق

ناشر: مؤلف

مؤلف: صمد علی نیا

چاپ اول: آذر ۱۳۷۸

لیتوگرافی: رنگین

چاپ: سه‌گانه

صحافی: اسلامی

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

در این مجموعه، اشعاری در مدح و رثای ائمه اطهار به زبان ترکی گردآمده که عناوین برخی از آنها بدین قرار است: درباره حضرت ابوالفضل (ع)، استقبال از ماه محرم، زبان حال حضرت زینب (س) سر بالین حضرت علی (ع)، و میلاد حضرت مهدی (عج)، در آغاز مجموعه ذیل عنوان «توحید» شعری در نعت خداوند و در پایان، مثنوی نماز - هر دو به زبان فارسی - به طبع رسیده است.

چاپ اول

۳۰۱- کاروان کربلا

نحف بیات - زنجان: زنجان زنگار - ۳۰۴ ص - جیبی (شمیز) - ۷۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۲۳۳-۷-۶

اشعار این کتاب در قالب‌های سنتی، متضمن توصیفی است از قیام عاشورا که برای مراسم سوگواری سالار شهیدان به نظم کشیده شده است. در انتهای کتاب نیز اشعاری به زبان ترکی به طبع رسیده است.

نمایه عنوان

Introduction to literature	۱۳
آخر خط	۱۶۸
آریانا	۱۶۹-۱۷۰
آفتاب عطش: مجموعه نوحه و مرثیه عاشورایی	۵۸
آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۱)	۱۷
سال اول نظام جدید	۱۷
آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۲)	۱۸
سال اول نظام جدید	۱۸
آن روزها آن سالها: مجموعه ۷ داستان	۱۷۱
آن شوخی که آینده‌دار را ساخت	The joke that made ed's fortune = ۲۳۵
آویسا	۱۷۲
آلتیتا	۲۷۵
آیین سخنرانی	۱
آئین نگارش و ویرایش (۱) (رشته ادبیات فارسی)	۲
از روری	۲۲۲
ابلیس کوچک	۱۷۳
اتفاق بعد از شام	۲۵۷
ادب و نگارش: مختصری در فن نویسندگی، نحوه تحقیق، ترجمه، تلخیص، نامه‌نگاری، گزارش‌نویسی، نقطه‌گذاری، ...	۳
ادبیات دوره پیش‌دانشگاهی و کنکور	۱۹
ادبیات فارسی	۲۰
از جدایی: مجموعه اشعار	۱۷۴
از چشم‌های شما می‌ترسم	۱۷۵
از صید ماهی تا پادشاهی	۱۷۶
از لس‌آنجلس تا قزوین	۲۲۰
اسراء	۱۶۱
افکار جوان آریایی	۱۶۲
انتقام کر بلا	۲۹۵
انقلاب حسینی: دیوان ناله‌های کلامی	۲۹۶
اومانیس	۲۳۰
ای اشکها پناهم دهید	۱۳۳
ایرج میرزا	۱۱۷
این دنیا و این آدمها: مجموعه ۱۶	

داستان	۱۷۷
با کاروان حله: مجموعه نقد ادبی	۲۳۱
با من بمان	۱۷۸
بار هستی	۲۷۶
بامداد خمار	۱۷۹
بچه‌کاتور: کاریکاتورهای جذاب با نکته‌های جالب در مورد بچه‌ها بصورت دوزبانه	۲۱۸
بحر در کوزه: نقد و تفسیر قصه‌ها و تمثیلات مثنوی	۸۷
بحران	۲۵۸
بختک نگار قوم (نقد آثار غلامحسین ساعدی) از نگاه نویسندگان	۱۸۰
بر باد رفته	۲۳۶-۲۳۷
برخورد	۲۳۸
برداشت‌های روان درمانی از مثنوی	۸۸
(بررسی دستنویس م. او ۲۹): داستان گرشاسب، تهمورس و جمشید، گلشاه و متن‌های دیگر	۱۵
برف‌های کیلیمنجارو	۲۳۹
بزرگان جویم	۱۲۴
بزم دیرینه عروس: شرح پانزده قصیده از دیوان خاقانی	۷۹
بلون الفار ... بلون الفدیر	۲۸۲
به بیرون: شیر	۲۲۸
بهار آرزو: مجموعه اشعار	۱۲۵
بهار آل یاسین: مدح و ثنای عترت طاهرین (ع) مجموعه سرودهای چهارده معصوم (ع)	۵۹
بهای عشق	۱۸۱
بیت العزاء: مجموعه مدایح و مصائب	۶۰
۲۰ آزمون کنکور ادبیات: آزمونهای طبقه‌بندی شده خلاصه درسها و آزمونهای کلی	۲۱
بیقرار: مجموعه داستانهای کوتاه ۱۸۲	
بای قواره‌ی نخل: غزل امروز خوزستان	۱۲۶
پرچم عزرا با ملحقات جدید، یا، جلد سوم بساط کر بلا	۲۹۷
پرشی‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۱) و (۲)	
(پیش‌دانشگاهی - رشته‌های علوم انسانی) ...	۲۲
پرسشهای چهارگزینه‌ای فارسی و آیین نگارش (۵)	۲۳
پسر خوانده	۱۸۳
پله‌پله تا ملاقات خدا: درباره زندگی، اندیشه و سلوک مولانا جلال الدین رومی	۸۹
پنجره‌ای به سوی نور	۲۴۰
پنجمین بهار سخن در انجمن ادبی گلستان سعدی	۱۶۴
پوکه‌باز (مجموعه داستان)	۱۸۴
پیش از غروب (نمایشنامه)	۲۶۰
تاج فقرهای و داستانهای دیگر	۴
تاریخ ادبیات عرب الوسيط ...	۲۸۳
تاریخ ادبیات فرانسسه: قرن بیستم	۲۶۳
تصنیفها، ترانه‌ها و سرودهای ایران زمین	۵۴
تماشای افق	۱۲۷
تنهایی من	۱۸۵
جامع الحکایات	۲۱۶
جان معنی: زندگی و شعر کمال‌الدین	

اسماعیلی	۹۰
جلوه‌های یزدانی (۱)	۵۵
جمرات القلوب	۲۸۴
جنگ	۲۴۱
جهنم تووی فرمیسک	۲۲۹
چاه	۲۴۲
چشمه‌های زلال مشتعل بر: اشعاری از مدایح و مرثیه چهارده معصوم (ع) به ویژه وقایع جانشوز کر بلا	۵۶
چل پله‌ی که وهدر له پایه‌ی حیدر	
پیگ هاتوله فه رموده کانی ...	۲۲۶
چند برگ گل	۵۱
چنین گذشت بر من	۲۷۰
چنین گفته‌اند بزرگان	۵
چهار شاعر چهار برادر: درپچه‌ای بر شعر معاصر افغانستان	۲۷۷
چهره‌های یک عشق	۱۲۸
چیزهای پیش پا افتاده	۲۳۲
حافظ: از نسخه غنی قزوینی	۹۸
حبیب پریشان خاطر	۱۸۶
حرف حق: مجموعه مقالات	۴۱۲
حرف‌های ممنوع! (زمان)	۱۸۷
حرمسرای سلطان	۲۵۹
خشاشین	۲۴۳
حلقه	۲۴۴
حماسه آرش کمانگیر	۱۸۸
حماسه رستم و سهراب: با توضیح و گزارش	۷۴
حماسه عاشورا "چهارده‌بند" به انضمام دوازده بند معروف شاعر نامدار محتشم کاشانی	۶۱
حنای سوخته (مجموعه داستان)	۱۸۹
خاطرات، مجموعه اشعار: خطبه همام نهج‌البلاغه، مدایح، مرثیه، خاطرات و ...	۹۱
خزان زندگی	۱۹۰
خسرو و شیرین: داستانی بر اساس منظومه نظامی گنجوی	۱۹۱
خسرو، شیرین و فرهاد به نثر	۱۹۲
خودآموز گام به گام زبان و ادبیات فارسی (۲) "عمومی" دوره	۲۴
پیش‌دانشگاهی	
خودآموز گام به گام قافیه و عروض دوره پیش‌دانشگاهی "رشته علوم انسانی"	۱۶
خه و نامه‌ی کوردی	۲۲۷
داستان زندگی ...	۱۹۳
داستان میز و چهار قصه دیگر	۱۹۴
داستانهای برگزیده	۶۰۷
داغ شقایق	۶۲
دالان بهشت	۱۹۵
دخوی نابغه (گزیده مقاله‌ها درباره علامه علی‌اکبر دهخدا)	۲۱۷
در انتظار خورشید: مدح، میلادیه، استغاثه، ...	۶۳
در خواب مسئولیت آغاز می‌شود	۲۳۵
درآمدی بر زیبایی‌شناسی شعر: معانی و بیان	۵۳
دریای گوهر: شامل گزیده مقالات و داستانهای کوتاه از نویسندگان معاصر	۴۷-۴۸-۴۹
دفتر ایام: مجموعه گفتارها، اندیشه‌ها و جستجوها	۲۱۳
دکتر ژیاگو	۲۷۸

دنیااله مسخ، یا، بازگشت گرگور سامسا	۱۹۶
دو کارآگاه در شهر The naked city	۲۴۶ =
دیوان اشعار پروین اعتصامی	۱۱۸
دیوان اشعار حسین منصور حلاج	۷۳
دیوان اشعار فرزاد همرا با منظومه‌ی دنیای حیوانات	۱۲۹
دیوان اشعار فروغ فرخ‌زاد: اسیر، دیوار، عصیان، تولدی دیگر ...	۱۳۰
دیوان الکسبی "قسم المراثی الحسینی"	۲۸۵
دیوان پروین اعتصامی	۱۱۹
دیوان حافظ: از روی نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی	۹۹-۱۰۰
دیوان حافظ: از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی	۱۰۱
دیوان حامد کرمانی	۹۲
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی	۱۰۲-۱۰۴-۱۰۵
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی با مقابله نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی	۱۰۳
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: غزلیات، قصاید با ترجمه لغات و فهرست غزلهای براساس ...	۱۰۶
دیوان ربیع الافراح	۲۸۶
دیوان شعر رودکی با شرح و توضیح: حاوی همه اشعار مستند بر پایه تازه‌ترین یافته‌ها با بیت‌نما و نمایه‌عام	۷۵
دیوان شهاب: در مرثیه و مصائب اهل بیت عصمت و طهارت (ع)	۲۹۸
دیوان صائب تبریزی مطابق نسخه دوجلدی ۱۰۷۲ هـ ق به خطصائب "از مجموعه شخصی"	۱۱۱-۱۱۲
دیوان عرب‌زاده	۲۹۹
دیوان کسر الضلع فی مظلومیة الزهراء (ع)	۲۸۷
راه شیری: داستان بلند	۱۹۷
راهنمای نگارش و ارائه نوشتارهای علمی و فنی	۸
رزم‌نامه رستم و اسفندیار از شاهنامه فردوسی	۷۶
رنج روح: داستان زندگی زیگموند فروید	۲۴۷
رنج‌ترانه‌ها: مجموعه سروده‌های شادروان ابراهیم منصفی رامی	۱۳۱
روزگار خوش گذشته: مجموعه داستان	۲۱۱
روشنفکران و عالیجنابان خاکستری	۲۷۹
رویای زندگی	۱۳۲
رهایی	۱۹۸
رهمنون: شامل سخنان جاویدان بزرگان، مشاهیر و نوابغ جهان	۹
زاد الاخره راء المترو الظاهره	۲۸۸
زبان فسراری (۱) و (۲)	
(پیش‌دانشگاهی) "درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی"	۲۵
زبان فارسی (۱) و (۲) "سال اول نظام جدید" درس مشترک کلیه رشته‌ها با	

توجه به آخرین تغییرات کتب درسی	۲۶
زبان فارسی (۳) و (۴) "سال سوم نظام جدید" درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی	۲۷
زبان فارسی (۵) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی	۲۸
زبان فارسی (۵) "سال سوم نظام جدید" کلیه رشته‌ها به جز رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین ...	۲۹
زبان و ادب فارسی	۱۴
زمینه اسلامی شاعرانگی تجربه دینی	۲۳۲
زندگی‌نامه شاعر عارف میرزا قاسم‌خان بیضا، جوفغانی	۵۰
ساعری در میان سنگستان: مجموعه مقالات درباره زندگی، اندیشه و شعر خاقانی	۸۰
سبیل	۲۴۸
ستاره و سنگ	۱۳۳
سرچشمه‌های داستان کوتاه فارسی	۱۶۷
سرگذشت آرتور گوردن پیم	۲۴۹
سروش اشک: مجموعه نوحه	۷۰
سروش ولایت	۱۶۵
سفیر عشق	۳۰۰
سماع سرخ حماسه	۱۳۴
سه داستان طنز از مارک تواین	۲۵۰
سه زن بلند بالا	۲۳۴
شاهکار: تاریخ منظوم ایران از قروپاشی ساسانیان تا برآمدن سامانیان	۱۳۵
شاهنامه فردوسی	۷۷
شب سراب	۱۹۹
شبهای تهران	۲۰۰
شرح سودی بر حافظ	۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰
شش شخصیت در جست‌وجوی نویسنده	۲۶۹
شکوفه‌های اندیشه	۱۳۶
شیدایی ال. و اشتاین	۲۶۵
شیرین بانو: حکایت شورانگیز جاسوسه دربار سلطان مسعود غزنوی	۲۰۱
صد سال تنهایی	۲۷۳
صعود بر بلندای عشق	۲۰۲
صمیمیت	۲۵۱
طالع تحس	۲۵۲
"طرح خودآزمای" ادبیات فارسی: مجموعه سوالات تفکیکی آزمونهای سراسری، پیش‌دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی	۳۰
طلایه‌داران: نبرد حق علیه باطل: مجموعه‌ای از اشعار جانشوز و حماسی و غزلیات	۱۳۷
عارف قزوینی: نغمه‌سرای ملی ایران	۱۲۰
عشق و سلطنت	۲۰۳
علویات سبع	۲۸۹
غربت ستارگان: روایات و اشعاری در منقبت و مرثیه اهل بیت علیهم‌السلام	۶۴

۱۸۹	پروین روح، شهلا	۱۶۱	آستانه، محمدعلی	۲۰۷	همه	فارسی ۵ و پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲	۱۳۸	غزلنامه پیام
۱۹۹	پژواک، ناهید	۲۳۲	آشوری، آشوری	۲۷۱	میکله عزیز	۳۸	غم و شادی	۲۵۳
۲	پشت‌دار، علی‌محمد	۱۹	آقاسی، ساعد	۲۶۴	میموزهای الجزایر	گوشه‌هایی از تجلی نماز در ادبیات فارسی	۱۵۱	غمنامه قاطمیه: برگزیده مذایح، مرآت، سوگ سروده‌ها حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا (ع) ۶۵
۲۱۴	پناهی، فرشته	۲۸۶	آل شیبیر خاقانی، ام‌مظفر	۱۲	Letter writing =	لحظه‌های سبز لطیفه‌ها و لیخندها	۱۵۲	۵۷
۲۴۹	پو، ادگار آلن	۲۳۴	آلی، ادوارد	۲۱۴	نامه‌های بی‌مقصد	لطیفه‌های عاشقانه یک پیامبر: مجموعه نامه‌های جبران خلیل جبران به ماری هسکل بین سالهای ۱۹۰۸-۱۹۲۴	۲۱۵	فارسی (۱) و (۲) "سال اول نظام جدید" درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتابهای درسی ۲۱
۱۴۰	پودات، بهزاد	۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸	آلیگیری، دانه	۲۱۴	نامه‌های بی‌مقصد	مجموعه نامه‌های جبران خلیل جبران به ماری هسکل بین سالهای ۱۹۰۸-۱۹۲۴	۲۱۹	فارسی (۳) و (۴) "سال دوم نظام جدید" درس مشترک کلیه رشته‌ها با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۲
۲۶۱	پورجمفری، محمدرضا	۲۸۹	آیتی، عبدالمحمد	۱۶۰	نیمه سحر	نقش از پرده خاطرات	۱۵۳	فارسی (۵) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۳
۱۹۴	پورمحمد، محمدرضا	۲۸۹	ابن‌ابی‌الحدید، عبدالحمید بن‌هبه‌الله	۱۶۰	نغمه‌ای از کویر (جلد ۱ و ۲ و ۳) ۵۲	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	۹۵	فارسی (۵) "سال سوم نظام جدید" کلیه رشته‌ها به جز رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین ... ۳۴
۲۷۲	پوری، احمد	۲۱۶	احترامی، منوچهر	۱۶۰	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۷۵	پیامی، زاله	۲۱۶	احترامی، منوچهر	۱۶۰	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۶۹	پیراندلو، لوتیجی	۸۵	احمدنژاد، کامل	۱۶۰	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۳	پیریایی، سیاوش	۳	احمدی‌گیوی، حسن	۵۲ (۳ و ۲ و ۱)	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۴۲	تایاور، میلدر	۱۱۷	اریایی، بهداد	۵۲ (۳ و ۲ و ۱)	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۵۲	تجلیل، جلیل	۲۴۴	ارژنگ، شهلا	۱۶۱	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۴۴	ترنج، تیمور	۱۴	ارژنگ، غلامرضا	۱۶۲	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۲۴	تقوی، کرامت‌الله	۲۲	ارسطو، پرویز	۱۶۲	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۵۵	تقوی‌فرد، محمدرضا	۱۰۲	استادی، قاسم	۷۱-۷۲	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۴	توانگر، فرشته	۲۴۷	استون، ایروینگ	۱۱۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۳۵	تواین، مارک	۲۳۸-۲۴۰-۲۵۳	استیل، دانیل	۱۱۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۳۸، ۴۴	توکلی، محمد	۳۰	اسدی، عبدالله	۲۹۳	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۷۵	تولستوی، آلکسی‌نیکلایوویچ	۱۸۴	اسدی، کورش	۶۷	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۵	تهرانی، نازنین	۱۳۳	اسدی، مجید	۱۱۶	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۷۲	تیموری، نیکتا	۲۸۳	اسکندری، احمد	۱۱۶	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۵۱	ثقفی‌تهرانی، حسن	۱۹۶	اسلامیه، مصطفی	۲۸۰	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۹۲	جبران، جبران‌خلیل	۲۳۲	اسماعیل، عزیز	۲۰۸	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۰۲	جزایری، ارمغان	۲۴۷	اشراق، پرتو	۲۰۹	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱	جعفری، ریحانه	۱۱۵	اشرف‌زاده، رضا	۲۵۶	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۷۴	جعفری، محمدرضا	۲۸۸	اصبی، علی‌بن‌عبدعلی	۲۲۳	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۰۶	جلالی، جمال‌الدین	۱۱۸	اعتصامی، پروین	۱۰۰۰	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۷	جمال‌زاده، محمدعلی	۴	افشار، حسن	۴۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۶	جمالزاده، محمدعلی	۲۷۰	افشار، حسین	۴۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۶	جمعی از نویسندگان	۲۲۳	افقهی، عبدالله	۴۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۱۱	جولایی، آزاده	۹۶-۱۰۴	الهی‌قمشه‌ای، حسین	۴۵	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۶۸	چهری، محمدحسن	۱۷۸	امیرغیاثوند، رضا	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۴۵	چوبینه، ناتالی	۱۳۹	امیری‌فیروزکوهی، کریم	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۷۹	حاج‌سیدجواد، فتنه	۹	امین، عصمت	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۷۵	حاجی‌زاده، فرخنده	۲۰۷۶	انوری، حسن	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
	حافظ، شمس‌الدین محمد	۹۲	اوجال‌الدین کرمانی، حامد بن ابی‌الفخر	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۹۹-۱۰۰-۱۰۵	حبیبی، اعظم	۲۴۴	ایوانز، نیکلاس	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۸۰	حجاری، آرش	۱۹۷	ایوبی، محمد	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۹۲	حجاری، طه	۸۳، ۸۴	بابایی، پرویز	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۵۴	حدهن، ملایه	۱۴۱	بابوی، شهرام	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۸۴-۲۹۱	حسامی، هوشنگ	۲۵۴	باخ، ریچارد دیوید	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۳۴-۲۴۱	حسینی‌نجفی، یحیی	۲۶۲	بازیاری، مهرداد	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۸۷	حسینی‌پور، علی	۵۹-۷۰	باقری، حسن	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۳۳	حقیق، صادق	۱۲۱	باقری‌دامغانی، موسی	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۶۳	حقوقی، محمد	۱۶۷	بالائی، کریستف	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۶۶	حقیقت، شهربانو	۴۳	بدری، محمود	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۱	حکیمی، محمود	۱۹۱	برادران شاهرودی، اسماعیل	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۰۸	حلاج، حسین بن منصور	۲۶۲	برونلی، پیر	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۷۳	حمید، مجید	۹۷	بصری‌مژده‌ای، سامیه	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۹۰	حمیدی، تقی	۱۵۹	بقایی، ایرج	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۶۴	حمیدی‌شیرازی، کاظم	۱۳۶	بنکدارپور، اکبر	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
	حمیدی‌شیرازی، مهدی	۸	بنیسی، صمد	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۴۷-۴۸-۴۹	حیدرزاده، عباس	۲۵۵	بهتاش، پیام	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۶۹	حیدرزاده، مریم	۵۳	بهزادی‌اندوهجری، حسین	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۵۳	حیدری، جمال	۲۰۱	بیات، نجف	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۸۷	خدایی‌فرد، موتا	۱۱۳	بیدل‌دهلوی، عبدالقادر بن عبدالخالق	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۹۳	خدیوی‌فرد، موتا	۱۱۳	بیضایی، طحیه	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۲۲	خرازی، فریدون	۱۵۱	بینک، هرست	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۹۷	خرم‌شاهی، بهاء‌الدین	۲۶۱	پاسترناک، پاریس لئونیدوویچ	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۹	خسروی، حسین	۲۷۸	پاشنگ، مصطفی	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۶۳	خسروی، شیرین	۲۰۹	پاشنگ، مصطفی	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۲۶۳	خطاط، نسرين	۱۷۴	پاییز، عبدالعزیز	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶
۱۶۰	خلخال‌زنجانی، ابوالفضل	۱۳۴	پدرام، منصور	۴۴	نغمه‌های روحبخش، یا، امید وصال	نقش از پرده خاطرات	۹۵	فارسی (۶) "سال سوم نظام جدید" رشته ادبیات و علوم انسانی با توجه به آخرین تغییرات کتب درسی ۳۵، ۳۶

نمایه پدیدآور

۱۳	Payandeh, Hossien
۲۷۷	آرزو، عبدالغفور
۲۸۰	آرم، واهه
۲۱۱	آزاد، نورالدین

۲۳۸	نسرین: تهران	۲۳۶-۲۳۷	گلدیس: تهران	۲۳۲	فرزان روز: تهران	۶۷	تهران	۱۶۵	رواق اندیشه: قم
۵۰	نشاط: قم	۵۶	لوح محفوظ: قم	۳۷	فرهنگ سازان: تهران	شرکت سهامی کتابهای جیبی: تهران	۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰	زیرین: تهران	
۲۷۲	نشر چشمه: تهران	۲۵۲	لیوسا: تهران	۵۸۶۷-۱۸۲-۱۹۸	فودا: تهران	۲۷۵	۱۲۳-۳۰۱	زنجان زرتکار: زنجان	
۴۸۰-۲۳۰	نشر مرکز: تهران	۲۷۹	مازیار: تهران	۱۰۲	قاسمی: مشهد	۲۸۵-۲۸۷	۲۷۸	ساحل: تهران	
۱۷۸	نقش مهر: تهران	۲۱	میتکران: تهران	۹۲	قدس: قم	۱۰۱	سازمان پژوهش و برنامه ریزی	آموزشی، انتشارات مدرسه: تهران	
۱۵۴	نگارش: تهران	۳۰	مجد: تهران	۱۱۳-۲۱۰	قدیانی: تهران	۱۰-۱۲	۲۳۲	سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران	
۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰	نگاه: تهران	۹۶-۱۰۴	محمد: تهران	۳-۱۴-۷۵-۷۶-۱۶۶-۲۰۴	قطره: تهران	۴۷-۴۸-۴۹	۲۴۳	سالار: تهران	
۸۲-۸۴	نگین: تهران	۱۸۸	محمدحاشم کوشا: مشهد	۱۹۵-۲۴۲-۲۷۱	قنقوس: تهران	۶۶	۱۳۲	سبز آرنک: تهران	
۱۲۸	نورهان: تهران	۲۸۲	مرکز الابحاث المقادیه: قم	۱۶۴-۲۲۲	قوانین: تهران	۱۲۶	۱۷۷-۲۵۷	ستاد اقامه نماز: قم	
۲۰۳	نوبین: تهران	۵۷	مرکز فرهنگی شهید مدرس: اصفهان	۲۵۵	کارنگ: تهران	۳۰۰	۱۱۶-۱۲۷-۱۵۱	سخن: تهران	
۹۹-۱۰۰	نهاد نویبان: تهران	۷۹	مرکز نشر دانشگاهی: تهران	۲۹۲	کاروان: تهران	۱۴۱	۸۵	سروش: تهران	
۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴	نیستان: تهران	۱۳۸	مشعل: اصفهان	کانون فرهنگی آموزش: تهران	کانون فرهنگی آموزش: تهران	۹۳	۱۳۹	سفیر صبح: تهران	
۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۲۰۶	نیلوفر: تهران	۹۱	مشهور: قم	۴۰-۴۱-۴۲	کتاب پنجره: تهران	۶۲	۲۳۰	سمیر: تهران	
۱۹۶-۲۶۵	ولایت: مشهد	۵۵	مصطفی یزدانی: [بی جا]	۲۵۴	کتاب فرزانه: تهران	۱۲۵-۲۲۱	۲۳۳	سنایی: تهران	
۷۰	ویرا: [تهران]	۱۶۷	معین: تهران	۱۱۴	کوثر: تهران	۱۹۷	۱۲۵	سیناد نجفی: تهران	
۲۹۹	ویستار: تهران	۲۸۴-۲۹۰-۲۹۱	مکتبه الحیدریه: قم	۱۵۷	کوروش صالحی: مشهد	۲۰	۱۵۷	سیمین قلم: تهران	
۱۷۵	هاد: تهران	۲۰۷-۲۴۶	ملاتک: تهران	۱۸۸	کوشش: تهران	۱۲۰	۷۱-۷۲	شاب: تهران	
۵۱	هستان: تهران	۲۵-۲۶-۲۷-۲۸	منتشوان: تهران	۲۵۹	کیمیا: تهران	۵۹۶۵۶۹	۷۸	شرکت انتشارات علمی و فرهنگی:	
۱۸۶	هفت رنگ: تهران	۲۹-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۱۷۲	موتا فرد: تهران	۲۶۲	گفتار: تهران	۱۷۶-۲۷۴			
۱۳۱	هم قلم: تهران	۱۹۳	مهرداد: تهران	۹۷-۲۷۶-۲۸۱	گل آفتاب: مشهد	۱۵۰			
۱۵۵	همسایه: قم	۱۹۲	نازین: تهران	۲۷۷	گل آقا: تهران	۸۷-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸-۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹-۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳-۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲-۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۰-۳۹۱-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵-۳۹۶-۳۹۷-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۵-۴۰۶-۴۰۷-۴۰۸-۴۰۹-۴۱۰-۴۱۱-۴۱۲-۴۱۳-۴۱۴-۴۱۵-۴۱۶-۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸-۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴-۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲-۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰-۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶-۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲-۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸-۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶-۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴-۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸-۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶-۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴-۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰-۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸-۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶-۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴-۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲-۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰-۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸-۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶-۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲-۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸-۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶-۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴-۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲-۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰-۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶-۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸-۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶-۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴-۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲-۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰-۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸-۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶-۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴-۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲-۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰-۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸-۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶-۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴-۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲-۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰-۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶-۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴-۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲-۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰-۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸-۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶-۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴-۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲-۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰-۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸-۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶-۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲-۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰-۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸-۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶-۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴-۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲-۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰-۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸-۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶-۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴۹-۱۰۵۰-۱۰۵۱-۱۰۵۲-۱۰۵۳-۱۰۵۴-۱۰۵۵-۱۰۵۶-۱۰۵۷-۱۰۵۸-۱۰۵۹-۱۰۶۰-۱۰۶۱-۱۰۶۲-۱۰۶۳-۱۰۶۴-۱۰۶۵-۱۰۶۶-۱۰۶۷-۱۰۶۸-۱۰۶۹-۱۰۷۰-۱۰۷۱-۱۰۷۲-۱۰۷۳-۱۰۷۴-۱۰۷۵-۱۰۷۶-۱۰۷۷-۱۰۷۸-۱۰۷۹-۱۰۸۰-۱۰۸۱-۱۰۸۲-۱۰۸۳-۱۰۸۴-۱۰۸۵-۱۰۸۶-۱۰۸۷-۱۰۸۸-۱۰۸۹-۱۰۹۰-۱۰۹۱-۱۰۹۲-۱۰۹۳-۱۰۹۴-۱۰۹۵-۱۰۹۶-۱۰۹۷-۱۰۹۸-۱۰۹۹-۱۱۰۰-۱۱۰۱-۱۱۰۲-۱۱۰۳-۱۱۰۴-۱۱۰۵-۱۱۰۶-۱۱۰۷-۱۱۰۸-۱۱۰۹-۱۱۱۰-۱۱۱۱-۱۱۱۲-۱۱۱۳-۱۱۱۴-۱۱۱۵-۱۱۱۶-۱۱۱۷-۱۱۱۸-۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۱-۱۱۲۲-۱۱۲۳-۱۱۲۴-۱۱۲۵-۱۱۲۶-۱۱۲۷-۱۱۲۸-۱۱۲۹-۱۱۳۰-۱۱۳۱-۱۱۳۲-۱۱۳۳-۱۱۳۴-۱۱۳۵-۱۱۳۶-۱۱۳۷-۱۱۳۸-۱۱۳۹-۱۱۴۰-۱۱۴۱-۱۱۴۲-۱۱۴۳-۱۱۴۴-۱۱۴۵-۱۱۴۶-۱۱۴۷-۱۱۴۸-۱۱۴۹-۱۱۵۰-۱۱۵۱-۱۱۵۲-۱۱۵۳-۱۱۵۴-۱۱۵۵-۱۱۵۶-۱۱۵۷-۱۱۵۸-۱۱۵۹-۱۱۶۰-۱۱۶۱-۱۱۶۲-۱۱۶۳-۱۱۶۴-۱۱۶۵-۱۱۶۶-۱۱۶۷-۱۱۶۸-۱۱۶۹-۱۱۷۰-۱۱۷۱-۱۱۷۲-۱۱۷۳-۱۱۷۴-۱۱۷۵-۱۱۷۶-۱۱۷۷-۱۱۷۸-۱۱۷۹-۱۱۸۰-۱۱۸۱-۱۱۸۲-۱۱۸۳-۱۱۸۴-۱۱۸۵-۱۱۸۶-۱۱۸۷-۱۱۸۸-۱۱۸۹-۱۱۹۰-۱۱۹۱-۱۱۹۲-۱۱۹۳-۱۱۹۴-۱۱۹۵-۱۱۹۶-۱۱۹۷-۱۱۹۸-۱۱۹۹-۱۲۰۰-۱۲۰۱-۱۲۰۲-۱۲۰۳-۱۲۰۴-۱۲۰۵-۱۲۰۶-۱۲۰۷-۱۲۰۸-۱۲۰۹-۱۲۱۰-۱۲۱۱-۱۲۱۲-۱۲۱۳-۱۲۱۴-۱۲۱۵-۱۲۱۶-۱۲۱۷-۱۲۱۸-۱۲۱۹-۱۲۲۰-۱۲۲۱-۱۲۲۲-۱۲۲۳-۱۲۲۴-۱۲۲۵-۱۲۲۶-۱۲۲۷-۱۲۲۸-۱۲۲۹-۱۲۳۰-۱۲۳۱-۱۲۳۲-۱۲۳۳-۱۲۳۴-۱۲۳۵-۱۲۳۶-۱۲۳۷-۱۲۳۸-۱۲۳۹-۱۲۴۰-۱۲۴۱-۱۲۴۲-۱۲۴۳-۱۲۴۴-۱۲۴۵-۱۲۴۶-۱۲۴۷-۱۲۴۸-۱۲۴۹-۱۲۵۰-۱۲۵۱-۱۲۵۲-۱۲۵۳-۱۲۵۴-۱۲۵۵-۱۲۵۶-۱۲۵۷-۱۲۵۸-۱۲۵۹-۱۲۶۰-۱۲۶۱-۱۲۶۲-۱۲۶۳-۱۲۶۴-۱۲۶۵-۱۲۶۶-۱۲۶۷-۱۲۶۸-۱۲۶۹-۱۲۷۰-۱۲۷۱-۱۲۷۲-۱۲۷۳-۱۲۷۴-۱۲۷۵-۱۲۷۶-۱۲۷۷-۱۲۷۸-۱۲۷۹-۱۲۸۰-۱۲۸۱-۱۲۸۲-۱۲۸۳-۱۲۸۴-۱۲۸۵-۱۲۸۶-۱۲۸۷-۱۲۸۸-۱۲۸۹-۱۲۹۰-۱۲۹۱-۱۲۹۲-۱۲۹۳-۱۲۹۴-۱۲۹۵-۱۲۹۶-۱۲۹۷-۱۲۹۸-۱۲۹۹-۱۳۰۰-۱۳۰۱-۱۳۰۲-۱۳۰۳-۱۳۰۴-۱۳۰۵-۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۰۹-۱۳۱۰-۱۳۱۱-۱۳۱۲-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵-۱۳۱۶-۱۳۱۷-۱۳۱۸-۱۳۱۹-۱۳۲۰-۱۳۲۱-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۴-۱۳۲۵-۱۳۲۶-۱۳۲۷-۱۳۲۸-۱۳۲۹-۱۳۳۰-۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳-۱۳۳۴-۱۳۳۵-۱۳۳۶-۱۳۳۷-۱۳۳۸-۱۳۳۹-۱۳۴۰-۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۳-۱۳۴۴-۱۳۴۵-۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۸-۱۳۴۹-۱۳۵۰-۱۳۵۱-۱۳۵۲-۱۳۵۳-۱۳۵۴-۱۳۵۵-۱۳۵۶-۱۳۵۷-۱۳۵۸-۱۳۵۹-۱۳۶۰-۱۳۶۱-۱۳۶۲-۱۳۶۳-۱۳۶۴-۱۳۶۵-۱۳۶۶-۱۳۶۷-۱۳۶۸-۱۳۶۹-۱۳۷۰-۱۳۷۱-۱۳۷۲-۱۳۷۳-۱۳۷۴-۱۳۷۵-۱۳۷۶-۱۳۷۷-۱۳۷۸-۱۳۷۹-۱۳۸۰-۱۳۸۱-۱۳۸۲-۱۳۸۳-۱۳۸۴-۱۳۸۵-۱۳۸۶-۱۳۸۷-۱۳۸۸-۱۳۸۹-۱۳۹۰-۱۳۹۱-۱۳۹۲-۱۳۹۳-۱۳۹			

آموزش پژوهش و
مباحث وابسته

۱- Research design and statistics for applied linguistics.
Hossein Farhady, Evelyn Marcussen Hatch
تهران: رهنما. ۸۰۰۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ نسخه.
ریال: چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

زبان‌شناسی

چاپ اول

۲- زبان: بازتاب زمان، فرهنگ و اندیشه (مجموعه مقالات).
نادر جهانگیری. - تهران: آگاه. ۲۴۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۱۸-۱

«زبان: بازتاب زمان، فرهنگ و اندیشه» مجموعه سیزده مقاله است که عبارت‌اند از: «توانش زبانی»، «رفتار غیر کلامی»، «نگاهی تازه به گویش شناسی»، «زبان شناسی تاریخی و چشم‌انداز آینده آن»، «تغییر زبان در زمان و مکان»، «پارهای ویژگی‌های جامعه شناختی زبان فارسی»، «الگوهای متغیرها در فارسی تهران»، «گونه‌های احترام، سلطه و همبستگی در زبان فارسی»، «گسترش زبان بر پایه طبقه اجتماعی، در کودکان دبستانی»، «یادگیری زبان از دیدگاه زبان شناسی اجتماعی»، «سروری بر دیدگاه‌ها و شیوه‌های عصب شناسی زبان و اختلالات زبانی»، «منطق فازی و معنای واژه» و «فضاهای نظام‌دار، الگویی مناسب برای تحلیل زبان به عنوان پدیده‌ای پویا». در پایان هر مقاله کتابنامه مربوط به آن آمده است.

۳- مقدمات زبان‌شناسی.

مهری باقری. - تهران: قطره. ۲۱۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۰۳-۲

۴- Contrastive analysis and error analysis.
Carl James
تهران: رهنما. ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۲۶-۹

دستور زبان (نظامهای ساختاری)

چاپ اول

۵- Text and context: In the explorations semantics and pragmatics of discourse.
Teun A. Van Dijk
تهران: رهنما. ۳۰۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کتاب حاضر به زبان انگلیسی، پژوهشی است در معانی و روابط زبانی، گفتار. در بخش نخست این کتاب، موضوعات اساسی معانی گفتار تشریح می‌شود که از آن جمله است: ذکر خصوصیات برای ارتباط بند و جملات، بیان ویژگی‌های طبیعی ارتباط و پیوند انواع جمله. در بخش دوم کتاب نیز ارتباط عملی متن و مفهوم، تجزیه و تحلیل می‌شود.

زبان‌شناسی کاربردی کاربرد استاندارد

چاپ اول

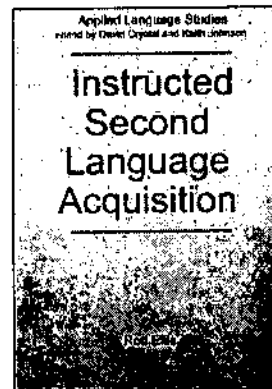
ع. گسترش مهارت‌های آموزش زبان دوم (تئوری و عملی).
کنت چستن؛ مترجم: محمود نسورمحمدی؛ ویراستار: عباس براری چیرندهی. - تهران: رهنما. ۷۵۴ ص. - وزیری (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Developing second - language skills theory and practice
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۵۱-X
ترجمه حاضر برگردانی است از: «Developing Second Skills Theory and Language

Practice» اثر «چستن» که در آن به گونه تئوری و عملی فرایند مختلف یادگیری زبان دوم شرح و بررسی می‌شود. مباحث ابتدایی کتاب درباره یادگیری زبان، ماهیت زبان است. روش‌های سنتی آموزش زبان است. در پی آن مباحث اساسی کتاب در قالب «گوش دادن»، «خواندن»، «نوشتن»، «صحبت کردن»، «تدریس فرهنگ»، «برنامه‌ریزی درسی»، «فعالیت‌های کلاس» و «ارزشیابی» به طور مفصل تشریح می‌شود.

چاپ اول

۷- Instructed second language acquisition: learning in the classroom.
Rod Ellis
تهران: رهنما. ۲۳۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کتاب، «راهنمای فراگیری زبان دوم» است که در آن شیوه‌های موثر فراگیری زبان از دیدگاه زبان‌شناسی شرح و بررسی شده، آموزه‌های ویژه‌ای به دست داده می‌شود.

زبانهای ایرانی

چاپ اول

۸- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد زبان فارسی (۳) و (۴) نظام جدید «با پاسخ تشریحی».

رقیه کریم‌زاده‌نقشبند: تهیه و تنظیم: ساعد آقاسی. - تهران: گل واژه. ۱۲۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۷۶-۹

۹- آموزش گام به گام زبان فارسی (۲) سال اول نظام جدید. حسن لاجوردی. - تهران: آزمون. ۱۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۳۸۳-X

۱۰- خودآموز گام به گام زبان فارسی (۴) سال دوم نظام جدید. حسن لاجوردی. - تهران: آزمون. ۲۱۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۵۸۴-۰

چاپ اول

۱۱- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد زبان فارسی (۱) و (۲) نظام جدید «با پاسخ تشریحی».

رقیه کریم‌زاده‌نقشبند: تهران: گل واژه. ۱۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۷۵-۰

واژه‌نامه‌های زبان فارسی

۱۲- فرهنگ عمید: شامل واژه‌های فارسی و لغات عربی و اروپایی مصطلح در زبان فارسی و اصطلاحات علمی و ادبی. حسن عمید. - تهران: امیر کبیر. ۲۰۰۶ ص. - جلد دوم. - رقمی (گالینگور). - (دوره) ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ پانزدهم / ۲۰۰۰ نسخه.

۱۳- فرهنگ عمید: شامل واژه‌های فارسی و لغات عربی و اروپایی مصطلح در زبان فارسی و اصطلاحات علمی و ادبی. حسن عمید. - تهران: امیر کبیر. ۱۰۰۰ ص. - جلد اول. - رقمی (گالینگور). - (دوره) ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ پانزدهم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۳۹۰-۵

دستور زبان فارسی

۱۴- دستور تاریخی زبان فارسی. محسن ابوالقاسمی. - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۲۸۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۱۶۴-X

۱۵- دستور زبان فارسی امروز.
غلامرضا ارزنگ - تهران: قطره -
۱۸۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۸۵۰۰
ریال - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۰۷۲-۲

۱۶- گفتارهایی درباره دستور
زبان فارسی.
خسرو فرشیدورد - تهران: امیر کبیر -
۴۷۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۴۵۰۰
ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱۹-۲

کاربرد زبان فارسی معیار

چاپ اول

۱۷- از ترجمه (شانزده مقاله در
زمینه مسائل نظری و عملی
ترجمه).
عباس امام - اهواز: خالدين - ۲۵۶
ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۲۷-۰۰۶

از ترجمه

در این مجموعه، شانزده مقاله در
زمینه مسائل نظری و عملی ترجمه،
گردآمده است. برخی از این مقالات
عبارتند از: «جنبه‌هایی از مفهوم
نسبیت زبانی در ترجمه»، «ترجمه نو
واژه‌ها»، «اندیشه، زبان و فرهنگ»،
«ترجمه کردن و ترجمه شدن»،
«ویژگی‌های ترجمه شفاهی»،
«بررسی زبان شناختی تاثیر زبان
انگلیسی بر واژه سازی زبان عربی»،
«ترجمه و فلسفه: ترجمه شروح ابن
رشد به انگلیسی».

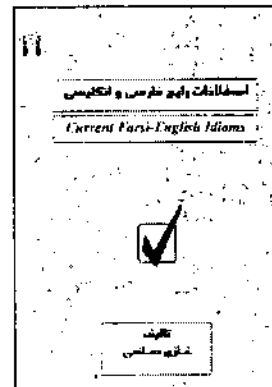
۱۸- جمله و تحول آن در زبان
فارسی.
خسرو فرشیدورد - تهران: امیر کبیر -
۵۵۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۷۵۰۰
ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱۷۰-۹

واژه‌نامه‌های زبان انگلیسی

۱۹- اصطلاحات رایج فارسی و

انگلیسی = Current farsi
english idioms
غازی صافی - تهران: صافی - ۴۶
ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۴۹-۵-۸

چاپ اول

در این مجموعه، برخی اصطلاحات و
کنایات زبان فارسی با معادل
انگلیسی آن فراهم آمده است. در
ابتدای کتاب، اصطلاحات زبان
انگلیسی ارزیابی می‌شود، سپس
دسته‌بندی اصطلاحات در زبان
انگلیسی، نیز وجه تشابه مثل‌های
فارسی و انگلیسی بیان می‌گردد.

۲۰- فرهنگ اصطلاحات کمانگیر
امریکائی - فارسی.
ریچارد اسپرز؛ مترجم: جواد نامجو فرد
- تهران: کمانگیر - ۸۵۲ ص. -
وزیری (سلفون) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ
دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
NTC'S american idioms
dictionary
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۱۰-۲-۱

۲۱- فرهنگ جیبی انگلیسی به
فارسی یکجلدی.
عباس آریانپورکاشانی، منوچهر
آریانپورکاشانی - تهران: امیر کبیر -
۹۴۰ ص. - جیبی (گالینگور) -
۱۶۰۰۰ ریال - چاپ هجدهم /
۴۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The pocket english persian
dictionary
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱۷۰-۸

چاپ اول

۲۲- فرهنگ حمید جیبی همراه
انگلیسی - فارسی با تلفظ کامل.
معصومه تنماچی - تهران: فرهنگ و
قلم - ۲۲۰ ص. - جیبی (شمیز) -
۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۵۸-۸-۸

۲۳- فرهنگ فشرده انگلیسی به
فارسی.
گردآورنده: مژگان مخاطبی‌اردکانی -
تهران: پورسینا - ۶۰۰ ص. - جیبی
(شمیز) - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۷-۰۰۳-۹

چاپ اول

عنوان به لاتین:
English - persian: handbook
dictionary
شابک: ۹۶۴-۵۶۷-۰۰۳-۹

۲۴- فرهنگ مصور آکسفورد،
دودن انگلیسی - فارسی.
دانشگاه آکسفورد انگلیس هیات
مولفان و مترجمان؛ مترجم: نصرت‌الله
رتیسی - تهران: کمانگیر - ۷۸۸ ص.
- وزیری (سلفون) - ۳۰۰۰ ریال -
نسخه.

عنوان به لاتین:
The oxford - duden pictorial
english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۱۰-۶-۴

۲۵- فرهنگ همسفر پیشرو
آریانپور: انگلیسی - فارسی.
منوچهر آریانپورکاشانی - تهران:
جهان رایانه - ۵۳۶ ص. - جیبی
(سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ
هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The aryanpur progressive
english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۵-۵۷-۵

۲۶- فرهنگ همسفر پیشرو
آریانپور: انگلیسی - فارسی.
منوچهر آریانپورکاشانی - تهران:
جهان رایانه - ۵۳۶ ص. - جیبی
(سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ نهم
/ ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The aryanpur progressive
english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۵-۵۷-۵

۲۷- A dictionary of
american idioms.
J.E. Gates, M.T. Boatner, Adam
Makkai؛ مترجم: پیمان متین -
[بی‌جا] [بی‌نا] - ۴۸۲ ص. - وزیری
(گالینگور) - ۲۰۰۰۰ ریال - چاپ
دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The aryanpur progressive
english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۵-۵۷-۵

چاپ اول

۲۸-Oxford Elementary
Learner's Dictionary.
ویراستار: Angela Crawley
تهران: گلستان کتاب - ۴۲۸ ص. -
رقعی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۲۹-Oxford elementary
learner's dictionary.
Angela Crawley؛ ویراستار
Michael Ashby - تهران: توتیا - ۴۳۲ ص.
- رقی (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال -
چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۳۰-Oxford elementary
learner's dictionary.
Angela Crawley؛ ویراستار
Michael Ashby - تهران: جوان - ۴۳۲ ص.
- رقی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۳۱-Oxford elementary
learner's dictionary.
Angela Crawley؛ ویراستار
Michael Ashby - تهران: بوستان - ۴۳۲ ص.
- رقی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۳۲-Oxford wordpower
dictionary.
ویراستار: Sally Wehmeier - قم:
چاووش - ۷۸۰ ص. - رقی (شمیز) -
۱۸۰۰۰ ریال - ۵۰۰۰ نسخه.

دستور زبان انگلیسی

۳۳- آزمونهای زبان انگلیسی
ویژه دانش‌آموزان پایه دوم
راهنمایی.
زهرا آریین‌مجد - تهران: بدر - ۶۰
ص. - رحلی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال -
چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
English language tests for the
second grade students
شابک: ۹۶۴-۵۷۲۹-۰۰۸-۴

۳۴- آسان‌ترین راه آموزش زبان
انگلیسی: کتاب اصلی =
The easiest way to learn
The english.

غلامرضا اربابی - تهران: اربابی -
۱۱۰ ص. - رحلی (شمیز) - چاپ
چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۵۲-۰۵-۲

۳۵- آسان‌ترین راه آموزش زبان
انگلیسی: کتاب امتحان =
The easiest way to learn
The english.

غلامرضا اربابی - تهران: اربابی -
۸۰ ص. - رحلی (شمیز) - ۷۰۰۰
ریال - چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۵۲-۰۷-۹

۳۶- آسان‌ترین راه آموزش زبان
انگلیسی: کتاب کلیدی =
The easiest way to learn english.
غلامرضا اربابی - تهران: اربابی -
۸۸ ص. - رحلی (شمیز) - چاپ
چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۵۲-۰۶-۰

۳۷- آموزش درس به درس زبان
انگلیسی سال سوم نظام جدید.
امیرحوشنگ اقبال‌پور، امیر شاتور؛
ویراستار: عفت فیلی - او دیگران -
رشت: آبرنگ - ۲۴۰ ص. - وزیری
(شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - ۱۰۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۷۷-۰۵-۷

۳۸- آموزش درس به درس زبان
انگلیسی سال سوم نظام جدید.
امیرحوشنگ اقبال‌پور، امیر شاتور؛
ویراستار: عفت فیلی - او دیگران -
تهران: آبرنگ - ۲۴۰ ص. - وزیری
(شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ دوم /
۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۷۷-۰۵-۷

۳۹- آموزش و راهنمای گام به گام
زبان انگلیسی سال اول نظام جدید
شامل: ترجمه لغات، اصطلاحات و
متن
هما اندیشه - تهران: علوم و فنون -
۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰
ریال - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۳۴-۳۴-۳

چاپ اول

۴۰- ۲۰ آزمون کنکور زبان
انگلیسی: ۱۸۰۰ سوال
چهارگزینه‌ای با جواب تشریحی و
توضیح نکات.
مسعود آریانیا - تهران: مبتکران -
۲۸۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۲۱۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۱۲۷-۲

چاپ اول

۴۱- جدیدترین آزمون و نمونه
سوالات انگلیسی زبان ۱:
مخصوص سال اول دبیرستان.
پرویز تاجیک - تهران: تاجیک -
۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۴۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۱-۴

چاپ اول

۴۲- جدیدترین خودآموز زبان
انگلیسی (دوم راهنمایی).
منوچهر پیکری - تهران: عنایت -
۵۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۲۵۰ نسخه.

۴۳- جدیدترین خودآموز زبان انگلیسی (سوم راهنمایی).

چاپ اول

منوچهر بیکری - تهران: عنایت. - ۱۸۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۲۵۰ نسخه.

۴۴- دستور زبان انگلیسی Communicate what you mean = همراه با پاسخ تمرینات.

کارول واشینگتن یولاک: مترجم: نادر محمدزاده: ویراستار: فرینوش وحیدی - تهران: رهنما. - ۴۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم. - ۶۷-۶۴-۶۵۴-۹۶۴ شابک:

۴۵- دستور زبان انگلیسی کمبریج.

ریچموند مورفی: مترجم: خسرو غلامعلی‌زاده: ویراستار: فرینوش وحیدی - تهران: نشر مرکز، کتاب ماد. - ۳۳۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم.

عنوان به لاتین: English Grammar In Use شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۰۲۴-۶

چاپ اول

۴۶- راهنمای زبان (۳) نظام جدید.

محمد ثباتی، محمد افضل‌شهری: ویراستار: زهرا حسینی - تهران: جوانان. - ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۲۶۴-۲-۷

۴۷- راهنمای زبان انگلیسی (۲). هما اندیشه - تهران: علوم و فنون. - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۲۰-۲-۶۱۳۴-۹۶۴ شابک:

چاپ اول

۴۸- راهنمای زبان انگلیسی سال اول نظام جدید.

محمد نظری - تهران: جوانان. - ۱۳۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. - ۱-۹-۹۲۲۶۴-۹۶۴ شابک:

چاپ اول

۴۹- راهنمای زبان انگلیسی سال دوم راهنمایی.

محمد نظری - تهران: جوانان. - ۱۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۴-۹۲۲۶۴-۲-۵

چاپ اول

۵۰- راهنمای زبان انگلیسی سال دوم نظام جدید. تهران: جوانان. - ۱۳۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۲۶۴-۰-۰-۰

چاپ اول

۵۱- راهنمای زبان انگلیسی سوم راهنمایی. محمد نظری - تهران: جوانان. - ۱۶۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. - ۳-۴-۹۲۲۶۴-۹۶۴ شابک:

۵۲- راهنمای زبان سال دوم راهنمایی شامل: آموزش کامل کتاب، حل تمرینات. علی حیاتی - تهران: منشور دانش. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۳۰-۳-۶۹۳۶-۹۶۴ شابک:

۵۳- راهنمای زبان سال سوم راهنمایی شامل: آموزش کامل کتاب، حل تمرینات. علی حیاتی - تهران: منشور دانش. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۸-۳۱-۶۹۳۶-۹۶۴ شابک:

۵۴- زبان انگلیسی (۱) سال اول دبیرستان آموزش کامل کتاب شامل: تدریس گرامر، ترجمه، تلفظ، تمرین و ... علی حیاتی - تهران: منشور دانش. - ۲۲۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۳-۲۵-۶۹۳۶-۹۶۴ شابک:

۵۵- زبان انگلیسی (۲) سال دوم دبیرستان آموزش کامل کتاب شامل: تدریس گرامر، ترجمه، تلفظ، تمرین و ... علی حیاتی - تهران: منشور دانش. - ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۱-۲۶-۶۹۳۶-۹۶۴ شابک:

۵۶- زبان انگلیسی (۳) سال سوم دبیرستان. علی حیاتی - تهران: منشور دانش. - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۲۷-۲۶-۶۹۳۶-۹۶۴ شابک:

۵۷- «طرح خودآموز» زبان

انگلیسی: مجموعه سوالات تفکیکی آزمونهای سراسری، پیش‌دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی.

تدوین: احمد باقری - تهران: مجده. - ۲۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۲-۱۴-۶۱۵۳-۹۶۴ شابک:

۵۸- کتاب تمرینهای تکمیلی زبان سال اول دبیرستان نظام جدید Supplementary Step By Step Exercises =

سید محمدزاده - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۸۰۱-۰-۰

چاپ اول

۵۹- گرامر زبان انگلیسی ۱ Homework = هادی صادقی - قم: لوح محفوظ. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. - ۷-۲۴-۶۷۷۰-۹۶۴ شابک:

۶۰- گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی (دوره متوسطه نظام جدید). رضا دلاری - تهران: دلاری. - ۱۲۸ ص. - وزیری (مقوایی). - ۲۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. - ۸-۲-۹۲۲۸۱-۹۶۴ شابک:

۶۱- گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی ۲ (دوره متوسطه نظام جدید).

رضا دلاری - تهران: دلاری. - ۱۲۸ ص. - وزیری (مقوایی). - ۳۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. - ۶-۳-۹۲۲۸۱-۹۶۴ شابک:

۶۲- گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی ۳ (دوره متوسطه نظام جدید).

رضا دلاری - تهران: دلاری. - ۱۲۸ ص. - وزیری (مقوایی). - ۳۹۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. - ۴-۴-۹۲۲۸۱-۹۶۴ شابک:

چاپ اول

۶۳- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی ۲ شامل: ۱- نکات مهم گرامری ۲- ترجمه متون کتاب درسی، ...

بزرگ دیوسالار - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۶۸-۲

۶۴- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش‌دانشگاهی، نظام قدیم: کنکورهای سراسری و آزاد

گردآورنده: کریم خلیلی - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۳۲۸ ص. - رخی (شمیز). - ۲۶۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و یکم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۸-۲۶-۶۰۲۸-۹۶۴ شابک:

۶۵- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲.

بهروز غفاریان - تهران: آیندگان. - ۲۲۴ ص. - رخی (شمیز). - ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۶-۳۰-۶۹۱۴-۹۶۴ شابک:

۶۶- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پایه تا کنکور نظام جدید.

بهروز غفاریان - تهران: آیندگان. - ۲۷۲ ص. - رخی (شمیز). - ۲۱۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۱-۷۲-۶۹۱۴-۹۶۴ شابک:

چاپ اول

۶۷- English sentence structure tests.

Hadi Aqajani, Mohammad Javad Hejazi - قم: حضور. - ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: مجموعه تست‌های دانشگاهی براساس کتاب ساخت جمله در زبان انگلیسی

شابک: ۹۶۴-۶۲۷۲-۲۹-۰

۶۸- A first book in comprehension, precs and composition.

L.G. Alexander - تهران: رهنما. - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. - ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۶۹- Grammar in context: a reference and practice book.

Massoud Tajadini - تهران: رهنما. - ۲۱۲ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۰۶-۶

۷۰-exercises for non-native speakers: sentences and complex Modern english: structures. Marcella Frank - تهران: گلستان. - ۲۰۸ ص. - جلد اول. - وزیری

(شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

۷۱-exercises for non-native speakers: sentences and complex Modern english: structures.

Marcella Frank - تهران: گلستان. - ۱۸۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

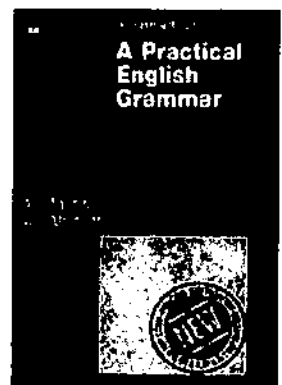
۷۲-Nelson english language tests: elementary.

W.S. Fowler, Norman Coe - تهران: گلستان. - ۲۳۰ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۷۳-A practical english grammar.

A.J. Thomson, A.V. Martinet - قم: محدث. - ۲۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

کتاب متضمن تمرینات گوناگونی در باب گرامر انگلیسی است که به همین زبان شرح و تدوین یافته است.

کاربرد زبان انگلیسی معیار

چاپ اول

۷۴-Understanding short stories = شناخت داستان کوتاه.

Mozghan Mansuri, Reza Deedari - تهران: رهنما. - ۴۵۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۰۲-۳ «شناخت داستان کوتاه» کتابی است که در آن مفاهیم، اصطلاحات و پارامترهای ادبیات داستانی،

به زبان انگلیسی تشریح شده است. اما بخش اصلی کتاب، مجموعه‌ای است از داستان‌های کوتاه برخی نویسندگان بزرگ جهان.

۷۵- انگلیسی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی با ترجمه فارسی و تلفظ واژه‌ها با الفبای فارسی ...

حسن اشرف‌الکتابی - تهران: استاندارد - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز). ۸۰۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: English on trip
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴۰-۷-۲

۷۶- انگلیسی در سفر (Plus) = on trip دوره متوسطه و پیشرفته.

حسن اشرف‌الکتابی - تهران: استاندارد - ۲۰۸ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۵۵-۱۱-۶

۷۷- بازآموز زبان انگلیسی (دوم راهنمایی).

محمد اصلی‌پور، عباس حسینی، پرویز صلاحی - تهران: زمزمندگان اسلام - ۱۳۲ ص. - وزیر (شمیز). ۵۴۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۱۴-۲۰-۷

چاپ اول

۷۸- بانک سوالات زبان انگلیسی عمومی و تخصصی رشته زراعت و اصلاح نباتات (ویژه داوطلبان شرکت در آزمون‌های ...).

گردآورنده: ناصر مجنون حسینی، مهدی زهرای - کرج: نشر علوم کشاورزی - ۱۸۸ ص. - رقی (شمیز). ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۳۲-۱۸-۰

۷۹- ترجمه زبان انگلیسی عمومی (دانشگاه پیام نور).

مترجم: محمدجواد حجازی - قم:

حقوق اسلامی. - ۲۴۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۶۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Translation of general english language

شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۸-۱-۹

۸۰- ترجمه زبان انگلیسی عمومی (دانشگاه پیام نور).

مترجم: محمدجواد حجازی - قم: حقوق اسلامی. - ۲۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Translation of general english language

شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۸-۱-۹

چاپ اول

۸۱- ترجمه زبان تخصصی رشته حسابداری (۱) (دانشگاه پیام نور). ویدا مجتهدزاده: مترجم: محمدجواد حجازی - قم: حقوق اسلامی. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۸۲- تمرینهای درک مطلب = Exercises in reading comprehension

مترجم: فهیمه حبیبی کهرودوی - تهران: رهنما. - ۲۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۰۱-۵

۸۳- دوره جدید لیکنگاف = Linguaphone، یا، دوره جامع آموزش زبان روسی (از مبتدی تا عالی).

لیکنگاف گروه‌استادان زبان‌موسسه: مترجم: محمدعلی کشاورزی - تهران: سازمان آموزش زبانهای بین‌المللی (لیکنگاف). - ۴۲۰ ص. - رقی (کالینگور). - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۰۸-۰۴-۵

چاپ اول

۸۴- راهنمای زبان تخصصی پزشکی (ESM - II).

حسین کریمی‌یزدی: زیر نظر: علیرضا کریمی‌یزدی. - قم: نصر. - ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

A guide to english for the students of medicine

شابک: ۹۶۴-۶۸۱۴-۲۱-۲

۸۵- راهنمای کامل زبان انگلیسی برای دانشجویان علوم اجتماعی ۱ شامل: ترجمه دقیق و سلیس متون و حل کلیه ...

چاپ اول

مترجم: پروانه دیجوریان، نسرين دیجوریان - همذان: دانشجو. - ۲۳۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English for the students of ۱ social sciences

شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۶۳-۶

چاپ اول

۸۶- راهنمای کامل فالومی

Follow me =

علی‌اکبر جعفرزاده، عبدالله قنبری - تهران: رهام. - ۵۴۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۴۶-۳-۵

۸۷- مکالمات روزمره انگلیسی: قابل استفاده برای دانش‌آموزان، دانشجویان، مسافران خارج از کشور و ...

امیرعلی راسترو - تهران: گل آر. - ۱۴۴ ص. - بیاضی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English daily conversation

شابک: ۹۶۴-۹۰۸۰۴-۲-۲

۸۸- The adventures of huckleberry finn.

Mark Twain - تهران: وداد. - ۴۴ ص. - پالتویی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۷۰۲-۰۶-۶

۸۹- Basic english grammar for university students.

Abbas Rostamzade Torqabeh, Ali Akbar Ghanad - ویراستار: Abdollah Ghanbari - تهران: رهنما. - ۲۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۰۵-۸

چاپ اول

۹۰- Business basics: student's book.

David Grant, Robert McLarty - تهران: زبانسرا. - ۱۹۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۹۱- East, west: student book. David.P. Rein, Kathleen Graves - تهران: زبانسرا. - ۱۲۸ ص. - جلد اول. - رحلی (شمیز). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

۹۲- East, west: workbook.

David.P. Rein - تهران: زبانسرا. - ۵۶ ص. - جلد اول. - رحلی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

۹۳- English ۹۰۰.

تهران: رهنما. - ۱۶۰ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

۹۴- English ۹۰۰.

تهران: رهنما. - ۱۵۲ ص. - جلد پنجم. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

۹۵- English For The Students Of Management.

Farhad Moshfeghi - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۲۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

انگلیسی برای دانشجویان رشته مدیریت

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۳۹-۵

۹۶- English for students of civil engineering.

Mohammad Azmi - تهرسان: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۲۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

انگلیسی برای دانشجویان رشته مهندسی عمران

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۹۶-۱

چاپ اول

۹۷- students of theology and islamic English for studies.

Masoud Babrami Navid, Mojgan Jalali, Muhammad Ali Al-Hussaini - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۲۳۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۷۰-۷

۹۸- English for the students of agriculture.

[et al], Behrooz Azabdaftari - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۱۶۹ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

انگلیسی برای دانشجویان رشته کشاورزی

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۱۰-۴

۹۹- English for the students of humanities.

A.A. Rezaie, GH.H Khavari, A.A. Rezaie: ویراستار: Khazaeifar - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). - ۱۸۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

انگلیسی برای دانشجویان رشته علوم انسانی

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۱۳-۹

چاپ اول

۱۰۰- Fluency in english: an integrated course for ...

تهران: بوستان. - ۲۱۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۱۰۱- Ghost Stories.

Rosemary Border - تهران: وداد. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۷۰۲-۰۶-۵

چاپ اول

۱۰۲- Headway video: activity book intermediate.

Richard Cooper - ویراستار: Liz Sears, John Sears - تهران: پیک زبان. - ۸۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۰۳- The lion king.

Kian Pishkar - تهران: سیب سرخ. - ۴۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۴۹۸-۴-۲

در این کتاب متن فیلم کارتونی «لایون کینگ» (سلطان شیر)، ساخته والت دیسنی - برای دانشجویان رشته مترجمی زبان انگلیسی به طبع رسیده است.

اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۷۸-۱

چاپ اول

۱۱۹- فرهنگ مختصر فارسی - آلمانی.

حسین توکلی - تهران: ترمه - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۷-۶۵-۶

کتاب، فرهنگ مختصر فارسی - آلمانی است و در برابر هر واژه آلمانی، تنها یک مترادف فارسی به چاپ رسیده است.

۱۲۰- فرهنگ مصور آلمانی - فارسی، آکسفورد - دودن. هیت مولفان دودن، دانشگاه آکسفورد بخش آلمانی، مرکز نشر: مترجم: حسین کاظم زاده - تهران: ایران زمین - ۷۷۶ ص. - وزیر (سلفون) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Oxford duden
bildwörterbuch: deutsch und ...
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۲-۶۴-۱

واژه‌نامه‌های زبان ایتالیایی

۱۵۳

۱۲۱- فرهنگ ایتالیایی فارسی. رزماریا (گریفونه) آزمو، مهوش حمیدی نظامی، نصرالله نیک‌بین - تهران: اشراقی - ۶۴۴ ص. - رقی (گالینگور) - ۴۸۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Dizionario Italiano Persiano
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۶-۱۷-۵

چاپ اول

۱۲۲- Italian, english: english, Italian dictionary: Italian.
Collins Gem - تهران: رهنما - ۶۴۰ ص. - جیبی (شمیز) - ۴۰۰۰

skills for language.
Richard C. Yorkey - تهران: رهنما - ۲۵۶ ص. - وزیر (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - ۵۰۰۰ نسخه.

۱۱۵- students of second english as a Study skills: for language.

Richard C. Yorkey - تهران: جهان دانش - ۲۳۶ ص. - وزیر (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۱۶- Treasure island.
Robert Louis Stevenson
بازنویسی: John Escott
نقاش: Janek Matysiak - تهران: اشتیاق - ۸۰ ص. - پالتوی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۸۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۱۷- The truth machine.
Norman Whitney - تهران: قلمستان هنر - ۲۲ ص. - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۸۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
ماشین حقیقت‌گو

خلاصه داستان مصور «ماشین حقیقت‌گو» برای زبان‌آموزان سطح مبتدی به زبان انگلیسی - همراه با نوار کاست - تدوین شده است.

واژه‌نامه‌های زبان آلمانی

۱۱۸- فرهنگ آلمانی - فارسی
Wörterbuch deutsch persisches rahnama

محمدرضا سعید، ابراهیم محمدیگی - تهران: رهنما - ۱۲۴ ص. - رقی (گالینگور) - ۲۲۰۰۰ ریال - چاپ

کتاب آموزشی «خواندن متون مطبوعاتی: روایات ایران آمریکا» در بیست و سه بخش به زبان انگلیسی تدوین شده است. هر بخش متضمن یک متن است و در انتهای آن نیز واژگان و اصطلاحات برگزیده معنی می‌شود. در پایان هر بخش چند پرسش چهار گزینه‌ای فراهم آمده و در انتهای کتاب نیز پاسخ پرسش‌ها بازگو شده است. کتاب با فهرست واژگان متن به پایان می‌رسد.

۱۱۱- Reading through reading: general english for university students.

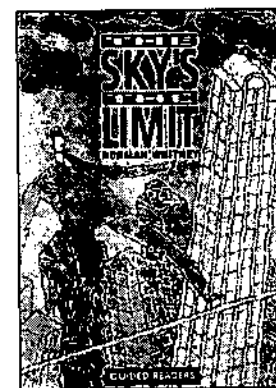
Parviz Maftoon, Hossein Farhady, Minoo Varzegar
تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) - ۴۳۸ ص. - جلد اول - وزیر (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ دوازدهم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

انگلیسی عمومی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹۰-۱۴-۷

۱۱۲- Rebecca.
Daphne du Maurier
گردآورنده: A.S.M. Ronaldson
مقدمه: Dwyne Roberts
تهران: اشتیاق - ۷۸ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۸۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۱۳- The sky's the limit.
Norman Whitney - تهران: قلمستان هنر - ۲۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۸۰۰۰ نسخه.

«نهایت آسمان است» خلاصه داستانی است که برای زبان‌آموزان مبتدی به زبان انگلیسی به طبع رسیده است. کتاب دارای تصاویر رنگی است. گفتنی است این کتاب همراه با نوار کاست برای علاقه‌مندان فراهم آمده است.

۱۱۴- students of second english as a Study

گنجانده شده است.

۱۰۶- Practice And Progress.

L.G. Alexander - تهران: میر شمس - ۲۲۲ ص. - وزیر (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۱۷-۳-۶

چاپ اول

۱۰۷- practice in second language Principles and acquisition.

تهران: رهنما - ۲۰۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

۱۰۸- Reading (۳).

گردآورنده، Farideh Pourgive, Firouz Sadighi 2: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) - ۳۲۲ ص. - وزیر (شمیز) - ۸۳۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

خواندن و درک مفاهیم (۳)
شابک: ۹۶۴-۴۵۹۰-۱۹۳-۳

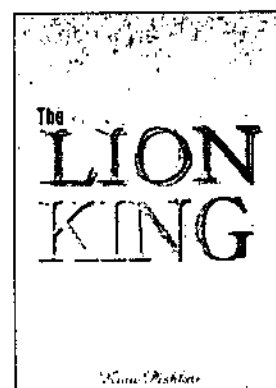
۱۰۹- Reading in psychology.
Kianoosh Hashemian
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) - ۵۲۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۲۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

متون روانشناسی به زبان انگلیسی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹۰-۰۶۵-۱

چاپ اول

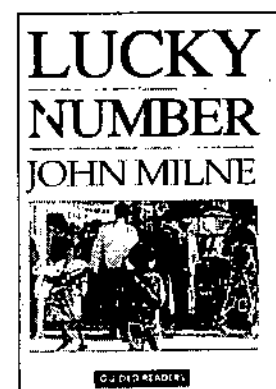
۱۱۰- Reading media texts: iran-america relations.

Ebrahim Khodadadi - ساندج: دانشگاه کردستان - ۲۵۶ ص. - وزیر (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
خواندن متون مطبوعاتی روابط ایران و آمریکا
شابک: ۹۶۴-۹۲۱۵۱-۱-۵

چاپ اول

۱۰۴- Lucky number.
John Milne - تهران: قلمستان هنر - ۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۸۰۰۰ نسخه.

این کتاب که با تصاویر رنگی چاپ شده، خلاصه داستانی است به نام «نمره شانس» که برای زبان‌آموزان سطح «آغازین» فراهم آمده است.

۱۰۵- The mix-up: text & activity book.

H.Q. Mitchell - تهران: جهان ادیب - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال -

کتاب در دو بخش به زبان انگلیسی تدوین شده است. در بخش نخست داستانی کوتاه به چاپ رسیده و در بخش دوم نیز تمریناتی از متن داستان برای زبان‌آموزان مبتدی

ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
زبانهای هند و اروپایی
شرقی و سلتی

۱۲۳- فرهنگ فارسی به روسی.
یوری آرونوویچ روبینچیک - تهران:
بشارت - ۸۴۰ ص. - جلد اول -
وزیری (گالینگور) - (دوره) ۷۴۰۰۰
ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۳-۱۰-۷

۱۲۴- فرهنگ فارسی به روسی.
یوری آرونوویچ روبینچیک - تهران:
بشارت - ۸۴۸ ص. - جلد دوم -
وزیری (گالینگور) - (دوره) ۷۴۰۰۰
ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۳-۰۸-۵

زبان عربی

۱۲۵- آموزش صرف.
قاسم حسینی، غلامعلی صفائی،
محمود ملکی - تهران: دارالعلم -
۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۲۵۰
ریال - چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۵۳-۷

۱۲۶- آموزش گام به گام عربی
(۳) سال سوم نظام جدید.
مجید نوری - تهران: آزمون - ۲۴۸
ص. - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال -
چاپ هفدهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۱۱۹-۵

۱۲۷- آموزش گام به گام عربی
(۴) سال سوم نظام جدید.
مجید نوری - تهران: آزمون - ۲۸۴
ص. - وزیری (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال -
چاپ هفتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۲۱۱-۶

۱۲۸- آموزش گام به گام عربی
سال اول راهنمایی.
مجید نوری - تهران: آزمون - ۱۴۰
ص. - وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال -
چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۲۱۰-۸

۱۲۹- امتحان در جدول عربی.
کمال طباطبایی امیری - قم: صفحی.
۶۴ ص. - جلد سوم - وزیری (شمیز).
۱۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۱-۱۱-۷

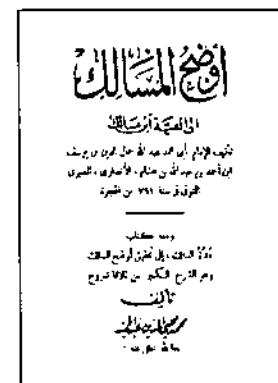
۱۳۰- امتحان در جدول عربی اول
راهنمایی.
کمال طباطبایی امیری - قم: صفحی.
۵۶ ص. - جلد اول - وزیری (شمیز).
۱۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۱-۰۶-۰

۱۳۱- امتحان در جدول عربی دوم
راهنمایی.

کمال طباطبایی امیری - قم: صفحی.
۶۴ ص. - جلد دوم - وزیری (شمیز).
۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۱-۱۳-۳

۱۳۲- امتحان در جدول عربی
سوم راهنمایی.
کمال طباطبایی امیری - قم: صفحی.
۶۴ ص. - جلد سوم - وزیری (شمیز).
۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۱-۱۱-۷

۱۳۳- اوضح المسالك الى الفیه ابن
مالک.
عبدالله بن یوسف ابن هشام: تدوین:
محمد محی الدین عبدالحمید - قم:
وفایی - ۳۹۲ ص. - جلد اول - وزیری
(گالینگور) - (دوره) ۴۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

«اوضح المسالك» کتابی است به
زبان عربی که در چهار مجلد به چاپ
رسیده و در هر یک به طور جامع ابیات
هزارگانه ابن مالک (الفیه) شرح و
توصیف شده است. بدین ترتیب،
کتاب شرحی است در باب صرف و نحو
عربی که با توضیحات متعدد نگارنده
در یاورقی تدوین شده است.

۱۳۴- اوضح المسالك الى الفیه ابن
مالک.
عبدالله بن یوسف ابن هشام: تدوین:
محمد محی الدین عبدالحمید - قم:
وفایی - ۳۹۲ ص. - جلد دوم - وزیری
(گالینگور) - (دوره) ۴۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

۱۳۵- اوضح المسالك الى الفیه ابن
مالک.

عبدالله بن یوسف ابن هشام: تدوین:
محمد محی الدین عبدالحمید - قم:
وفایی - ۴۲۰ ص. - جلد سوم -
وزیری (گالینگور) - (دوره) ۴۵۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

۱۳۶- اوضح المسالك الى الفیه ابن
مالک.
عبدالله بن یوسف ابن هشام: تدوین:
محمد محی الدین عبدالحمید - قم:
وفایی - ۴۵۸ ص. - جلد چهارم -
وزیری (گالینگور) - (دوره) ۴۵۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۳-۲۴-۴

۱۳۷- البهجه المرضیه علی الفیه
ابن مالک.
عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی: به
اهتمام: قاسم حسینی - قم:
دارالتفسیر - ۶۰۸ ص. - وزیری
(گالینگور) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۸-۰۶-۵

۱۳۸- پرسش های چهارگزینه ای
استاندارد عربی ۱ و ۲ پیش
دانشگاهی - رشته علوم انسانی
با پاسخ تشریحی.
عباسی منقذ زاده، علی چراغی -
تهران: استادی - ۱۶۰ ص. - وزیری
(شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ چهارم
/ ۳۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۰۲-۴

۱۳۹- پژوهشی در عدد و معدود در
زبان عربی.
محمد غفرانی، خلیل الله امینی -
تهران: آوای نور - ۸۸ ص. - وزیری
(شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۳-۸۳-۷

۱۳۴- اوضح المسالك الى الفیه ابن
مالک.
عبدالله بن یوسف ابن هشام: تدوین:
محمد محی الدین عبدالحمید - قم:
وفایی - ۳۹۲ ص. - جلد دوم - وزیری
(گالینگور) - (دوره) ۴۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

تشریح می شود.

۱۴۰- ترجمه و شرح جواهر
البلاغه.
احمد هاشمی، مترجم: حسن عرفان -
تهران: بلاغت - ۴۴۸ ص. - وزیری
(شمیز) - ۷۶۰۰ ریال - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۸۴-۱-۸

۱۴۱- تست کامل عربی «برای
کلیه داوطلبان کنکور به ویژه
دانش آموزان نظام جدید».
محمد طالقانی - قم: نصایح - ۱۲۶
ص. - وزیری (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال -
چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۷-۱۶-۵

۱۴۲- تست های طبقه بندی شده
عربی (۳) سال سوم نظام جدید
آموزش متوسطه درس به درس -
علی سلطانپور - تهران: راه رشد -
۱۲۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۹۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۸-۴۳-۲

۱۴۳- جامع المقدمات المعاصر فی
النحو.
گردآورنده: حسین تاج آبادی - قم:
موسسه معارف اسلامی - ۳۶۰ ص. -
وزیری (شمیز) - چاپ اول / ۲۰۰۰
نسخه.

۱۴۴- خودآموز و راهنمای عربی
(۱) و (۲) پیش دانشگاهی.
زهرا سالاریپور - تهران: آبشار - ۳۵۰
ص. - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۴-۲۰-۱

۱۴۵- خودآموز و راهنمای عربی
(۳) ویژه سال سوم نظام جدید.

زهرا سالاریپور - تهران: آبشار - ۲۴۰
ص. - وزیری (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۴-۲۹-۸

۱۴۶- درس و آزمون های زبان
عربی کنکور نظام جدید (مربوط به
تمامی رشته ها).

حجت الله گنجی - تهران: منشور
دانش - ۲۴۰ ص. - رحلی (شمیز) -
۱۶۰۰۰ ریال - چاپ نهم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۰-۶۲-۷

۱۴۷- درس هایی در ترجمه.
محمد غفرانی، خلیل الله امینی - قم:
شهریار - ۳۱۲ ص. - جلد دوم -
وزیری (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Courses in arabic translation
شابک: ۹۶۴-۵۹۳۴-۰۲-۸

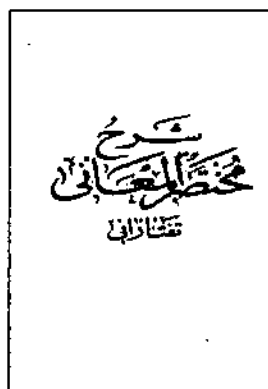
۱۴۸- راهنمای کامل المنهج
القویم.

صفرا فلاحتی - تهران: حقوق
اسلامی - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز).
۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۸-۷-۸

۱۴۹- سنجش اول: عربی عمومی.
مجید همایی - تهران: ایران
سنجش - ۲۴۰ ص. - رحلی (شمیز) -
۲۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۶۸-۰۳-۴

۱۵۰- شرح قطر التندی و بل
الصدی.
عبدالله بن یوسف ابن هشام: مصحح:
حنا فاخوری - قم: انوار الهدی - ۳۸۰
ص. - وزیری (گالینگور) -

۱۵۱- شرح مختصر المعانی.
مسعود بن عمر تفتازانی - قم: ارم -
۳۶۶ ص. - وزیری (گالینگور) - ۸۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۸-۳۰-۲

فوادافرام بستانی: مترجم: محمد بندریکی - تهران: حر، سبحان - ۸۷۶ ص. - رحلی (گالینگور). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰

چاپ اول

نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۵-۰۲-۹

چاپ اول

۱۵۷- قواعد عربی بر اساس کتاب «المنهج القویم» به زبان ساده و به روش نموداری. مهدی احمدی - بابل: مبعث. - ۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۹۹-۷-۰

چاپ اول

۱۵۸- مجموعه تستهای عربی (۳) با پاسخهای تشریحی قواعد عربی (۳) بصورت خلاصه و نکات کنکوری آن، فرهنگ لغات... مهناز غفاری - تهران: کیا. - ۲۴۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۳۵-۰۹-۴

چاپ اول

۱۵۹- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی ۳ شامل: ۱- ترجمه متون کتاب درسی ۲- نمونه سؤالات امتحانی ۳- پرسش‌های... داوود چاوشی محمدی - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۵۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۲۶-۰۶۷-۴

۱۶۰- مجموعه طبقه‌بندی شده عربی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲ اختصاصی انسانی. ایاد فیلی - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۲۶-۰۰۹-۷

۱۶۱- مجموعه طبقه‌بندی شده عربی نظام جدید: قابل استفاده داوطلبان نظام قدیم کنکورهای سراسری و آزاد همراه با... گردآورنده: سیلا خاکباز - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۸۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۲۵۰۰ ریال. - چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۲۶-۰۴۰-۲

۱۶۲- المدخل الی تعلم المکالمه العربیه. محمد حیدری، علی حیدری - قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات. - ۵۸۴ ص. - جلد چهارم. - وزیری (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Al-madkhal ila taallom al-mokalamat al-arabiyya شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۶۲۲-۵

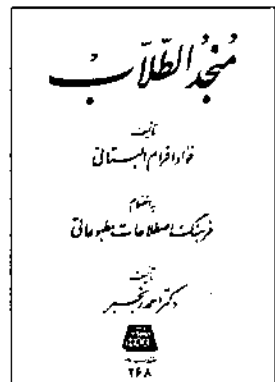
۱۶۳- المدخل الی تعلم المکالمه العربیه (المنقح). محمد حیدری، علی حیدری - قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات. - ۴۲۴ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Al-madkhal ila taallom al-mokalamat al-arabiyya شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۳۹۸-۶

چاپ اول

۱۶۴- مغنی البیب عن کتب الاعراب. عبدالله بن یوسف ابن هشام - قم: وفایی. - ۶۲۶ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۶۵- منجد الطلاب: به انضمام فرهنگ اصطلاحات مطبوعاتی. فوادافرام بستانی، احمد رنجبر - تهران: اساطیر. - ۹۵۸ ص. - رحلی (گالینگور). - ۴۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۳۱-۰۲۳-X

بخش نخست این فرهنگ مشتمل است بر: مطالبی در باب ترجمه و انواع آن، برخی نکات دستوری، املائی، همچنین شیوه نگارش در ترجمه. بخش دوم «فرهنگ اصطلاحات مطبوعاتی» متضمن واژگان و اصطلاحات عربی است که با برگردان

فارسی به طبع رسیده است. در بخش سوم نیز «فرهنگ منجد الطلاب» به ترتیب الفبای عربی، به کتاب اضافه شده است.

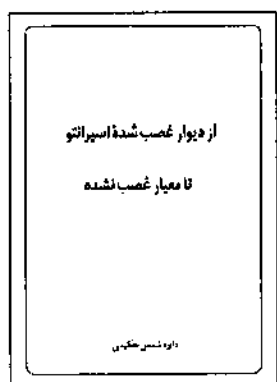
زبانهای اورال آسیایی، سبیریایی و دراویدی

۱۶۶- ترکی استانبولی در سفر Yolculuk Istanbul turkcesi : مکالمات و اصطلاحات روزمره ترکی استانبولی با... تهیه و تنظیم: شعبان آزادی‌کناری - و دیگران: به اهتمام: حسن اشرف‌الکتابی، مینا اشرف‌الکتابی - تهران: استاندرد. - ۲۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۵۵-۰۲-۷

زبانهای گونه‌گون

چاپ اول

۱۶۷- از دیوار غصب شده اسپرانتو تا معیار غصب نشده. داود شمس‌حکیمی - [بی‌جا]: داود شمس‌حکیمی. - ۱۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۲۳۰-۹۲۷-۴

سراینده در این جزوه ویژگی‌ها و اوصاف زبان اسپرانتو را - که عمیقاً به آن دل بسته است - به زبان شعر فارسی باز می‌گوید.

نمایه عنوان

The adventures of huckleberry finn ۸۸ Basic english grammar for university students ۸۹ Business basics: student's book ۹۰ Contrastive analysis and error analysis ۴

A dictionary of american idioms	۲۷
East. west: student book	۹۱
East. west: workbook	۹۲
English 900	۹۳-۹۴
English For The Students Of Management	۹۵
English for students of civil engineering	۹۶
English for students of theology and islamic studies	۹۷
English for the students of agriculture	۹۸
English for the students of humanities	۹۹
English sentence structure tests	۶۷
A first book in comprehension, precis and composition	۶۸
Fluency in english: an integrated course for ...	۱۰۰
Ghost Stories	۱۰۱
Grammar in context: a reference and practice book	۶۹
Headway video: activity book intermediate	۱۰۲
Instructed second language acquisition: learning in the classroom	۷
Italian dictionary: italian, english: english, italian	۱۲۲
The lion king	۱۰۳
Lucky number	۱۰۴
The mix-up: text & activity book	۱۰۵
Modern english: exercises for non-native speakers: sentences and complex structures	۷۰-۷۱
Nelson english language tests: elementary	۷۲
Oxford Elementary Learner's Dictionary	۲۸
Oxford elementary learner's dictionary	۲۹-۳۰-۳۱
Oxford wordpower dictionary	۳۲
A practical english grammar Practice And Progress	۱۰۶
Principles and practice in second language acquisition	۱۰۷
Reading (3)	۱۰۸
Reading in psychology	۱۰۹
Reading media texts: iran-america relations	۱۱۰
Reading through reading: general english for university students	۱۱۱
Rebecca	۱۱۲
Research design and statistics for applied linguistics	۱
The sky's the limit	۱۱۳
Study skills for students of english as a second language	۱۱۴
Study skills: for students	

of english as a second language
۱۱۵

Text and context:
explorations in the semantics
and pragmatics of discourse ۵

Treasure island ۱۱۶

The truth machine ۱۱۷

Understanding short stories ۷۴

شناخت داستان کوتاه ۷۴

آزمونهای زبان انگلیسی ویژه
دانش آموزان پایه دوم راهنمایی
۳۳

آسان ترین راه آموزش زبان انگلیسی:
کتاب اصلی = The easiest way to learn english ۳۴

آسان ترین راه آموزش زبان انگلیسی:
کتاب امتحان = The easiest way to learn english ۳۵

آسان ترین راه آموزش زبان انگلیسی:
کتاب کلیدی = The easiest way to learn english ۳۶

آموزش درس به درس زبان انگلیسی
سال سوم نظام جدید ۳۷-۳۸

آموزش صرف ۱۲۵

آموزش گام به گام زبان فارسی (۲)
سال اول نظام جدید ۹

آموزش گام به گام عربی (۳) سال سوم
نظام جدید ۱۲۶

آموزش گام به گام عربی (۴) سال سوم
نظام جدید ۱۲۷

آموزش گام به گام عربی سال اول
راهنمایی ۱۲۸

آموزش و راهنمای گام به گام زبان
انگلیسی سال اول نظام جدید
شامل: ترجمه لغات، اصطلاحات و
متن ... ۳۹

از ترجمه (شانزده مقاله در زمینه
مسائل نظری و عملی ترجمه) ۱۷

از دیوار غصب شده اسپرانتو تا معیار
غصب نشده ۱۶۷

اصطلاحات رایج فارسی و انگلیسی =
۱۹ idioms Current farsi - english

امتحان در جدول عربی ۱۲۹

امتحان در جدول عربی اول راهنمایی
۱۳۰

امتحان در جدول عربی دوم راهنمایی
۱۳۱

امتحان در جدول عربی سوم
راهنمایی ۱۳۲

انگلیسی در سفر: مکالمات و
اصطلاحات روزمره انگلیسی با
ترجمه فارسی و تلفظ واژه‌ها با الفبای
فارسی ... ۷۵

انگلیسی در سفر =
English on trip (Plus) دوره
متوسطه و پیشرفته ۷۶

اوضح المسالك الى الفیه ابن مالک
۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶

بازآموز زبان انگلیسی (دوم
راهنمایی) ۷۷

بانک سوالات زبان انگلیسی عمومی
و تخصصی رشته زراعت و اصلاح
نباتات (ویژه داوطلبان شرکت در
آزمون‌های ...) ۷۸

البهجة المرضیه علی الفیه ابن مالک
۱۳۷

۲۰ آزمون کنکور زبان انگلیسی:
۱۸۰۰ سوال چهارگزینه‌ای با جواب
تشریحی و توضیح نکات ۴۰

پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد:
عربی ۱ و ۲ "پیش دانشگاهی -
رشته علوم انسانی" "با پاسخ
تشریحی" ۱۳۸

پژوهشی در عدد و معدود در زبان
عربی ۱۳۹

ترجمه زبان انگلیسی عمومی
(دانشگاه پیام نور) ۷۹-۸۰

ترجمه زبان تخصصی رشته
حسابداری (۱) (دانشگاه پیام
نور) ۸۱

ترجمه و شرح جواهر البلاغه ۱۴۰

ترجمه و شرح جواهر البلاغه
ترکی استانبولی در سفرات
istanbul turkcesi مکالمات و
اصطلاحات روزمره ترکی استانبولی با
... ۱۶۶

تست کامل عربی "برای کلیه
داوطلبان کنکور به ویژه دانش آموزان
نظام جدید" ۱۴۱

تست‌های طبقه‌بندی شده عربی (۳)
سال سوم نظام جدید آموزش
متوسطه درس به درس ۱۴۲

تمرینهای درک مطلب Exercises=
in reading comprehension ۸۲

جامع المقدمات المعاصر فی النحو
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات
انگلیسی زبان ۱: مخصوص سال اول
دبیرستان ۴۱

جدیدترین خودآموز زبان انگلیسی
(دوم راهنمایی) ۴۲

جدیدترین خودآموز زبان انگلیسی
(سوم راهنمایی) ۴۳

جمله و تحول آن در زبان فارسی
۱۸

خودآموز گام به گام زبان فارسی (۴)
سال دوم نظام جدید ۱۰

خودآموز و راهنمای عربی (۱) و (۲)
پیش دانشگاهی ۱۴۴

خودآموز و راهنمای عربی (۳) ویژه
سال سوم نظام جدید ۱۴۵

درس و آزمون‌های زبان عربی کنکور
نظام جدید (مربوط به تمامی
رشته‌ها) ۱۴۶

درس‌هایی در ترجمه ۱۴۷

دستور تاریخی زبان فارسی ۱۴

دستور زبان انگلیسی =
Communicate what you mean ۴۴

همراه با پاسخ تمرینات ۴۵

دستور زبان فارسی امروز ۱۵

دوره جدید لینکافون =
Linguaphone یا، دوره جامع آموزش زبان روسی (از
مبتدی تا عالی) ۸۳

راهنمای زبان (۳) نظام جدید ۴۶

راهنمای زبان انگلیسی (۲) ۴۷

راهنمای زبان انگلیسی سال اول
نظام جدید ۴۸

راهنمای زبان انگلیسی سال دوم
راهنمایی ۴۹

راهنمای زبان انگلیسی سال دوم
نظام جدید ۵۰

راهنمای زبان انگلیسی سوم
دبیری ۱۲-۱۳

راهنمایی ۵۱

راهنمای زبان تخصصی پزشکی
(ESM - II) ۸۴

راهنمای زبان سال دوم راهنمایی
شامل: آموزش کامل کتاب، حل
تمرینات ۵۲

راهنمای زبان سال سوم راهنمایی
شامل: آموزش کامل کتاب، حل
تمرینات ۵۳

راهنمای کامل المنهج القویم ۱۴۸

راهنمای کامل زبان انگلیسی برای
دانشجویان علوم اجتماعی ۱ شامل:
ترجمه دقیق و سلیس متون و حل
کلیه ... ۸۵

راهنمای کامل فالومی Follow me
۸۶

زبان انگلیسی (۱) سال اول دبیرستان
آموزش کامل کتاب شامل: تدریس
گرامر، ترجمه، تلفظ، تمرین و ... ۵۴

زبان انگلیسی (۲) سال دوم دبیرستان
آموزش کامل کتاب شامل: تدریس
گرامر، ترجمه، تلفظ، تمرین و ... ۵۵

زبان انگلیسی (۳) سال سوم
دبیرستان ۵۶

زبان: بازتاب زمان، فرهنگ و اندیشه
(مجموعه مقالات) ۲

سنجش اول: عربی عمومی ۱۴۹

شرح قطر الندی و بل الصدی ۱۵۰

شرح مختصر المعانی ۱۵۱

"طرح خودآموز" زبان انگلیسی:
مجموعه سوالات تفکیکی آزمونهای
سراسری، پیش دانشگاهی، دانشگاه
آزاد اسلامی ۵۷

عربی (۱) سال اول دبیرستان شامل:
آموزش کامل کتاب، حل تمرینات و
تست‌های تفکیکی با پاسخ تشریحی
۱۵۲

عربی (۲) سال دوم دبیرستان شامل:
آموزش کامل کتاب، حل تمرینات و
تست‌های تفکیکی با پاسخ تشریحی
۱۵۳

عربی (۳) سال سوم دبیرستان شامل:
آموزش کامل کتاب، حل تمرینات و
تست‌های تفکیکی با پاسخ تشریحی
۱۵۴

عربی (۴) نظام جدید دبیرستان
شامل: آموزش دروس، پاسخ تشریحی
کلیه تمرینات، و تست‌های تفکیکی
... ۱۵۵

فرهنگ آلمانی - فارسی رهنا
deutsch persisches Worterbuch
rahnama ۱۱۸

فرهنگ اصطلاحات کمانگیر
امریکائی - فارسی ۲۰

فرهنگ ایتالیائی فارسی ۱۲۱

فرهنگ جدید عربی - فارسی ترجمه:
منجد الطلاب بضمیمه "قرائت الادب"
۱۵۶

فرهنگ جیبی انگلیسی به فارسی
یکجلدی ۲۱

فرهنگ حمید جیبی همراه انگلیسی
- فارسی با تلفظ کامل ۲۲

فرهنگ عمید: شامل واژه‌های فارسی
و لغات عربی و اروپایی مصطلح در
زبان فارسی و اصطلاحات علمی و
ادبی ۱۲-۱۳

فرهنگ فارسی به روسی ۱۲۳-۱۲۴

فرهنگ فشرده انگلیسی به فارسی
فرهنگ مختصر فارسی - آلمانی ۲۳

فرهنگ مصور آکسفورد، دودن
انگلیسی - فارسی ۱۱۹

فرهنگ مصور آلمانی - فارسی،
آکسفورد - دودن ۲۴

فرهنگ همسفر پیشرو آریان پور:
انگلیسی - فارسی ۲۵-۲۶

قواعد عربی بر اساس کتاب «المنهج
القویم» به زبان ساده و به روش
نموداری ۱۵۷

کتاب تمرینهای تکمیلی زبان سال
اول دبیرستان نظام جدید =
Supplementary Step By Step
Exercises ۵۸

گرامر زبان انگلیسی ۱ Homework
۵۹

گسترش مهارت‌های آموزش زبان دوم
(تئوری و عملی) ۶۰

گفتارهایی درباره دستور زبان فارسی
۱۶

گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی
(دوره متوسطه نظام جدید) ۶۰

گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی
(دوره متوسطه نظام جدید) ۶۱

گنجینه تست و گرامر زبان انگلیسی
(دوره متوسطه نظام جدید) ۶۲

مجموعه تست‌های عربی (۳) با
پاسخهای تشریحی قواعد عربی (۳)
بصورت خلاصه و نکات کنکوری آن،
فرهنگ لغات ... ۱۵۸

مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و
استاندارد زبان فارسی (۱) و (۲) نظام
جدید "با پاسخ تشریحی" ۱۱

مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و
استاندارد زبان فارسی (۳) و (۴) نظام
جدید "با پاسخ تشریحی" ۸

مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش
عربی ۳ شامل: ۱- ترجمه متون
کتاب درسی ۲- نمونه سوالات
امتحانی ۳- پرسش‌های ... ۱۵۹

مجموعه طبقه‌بندی شده زبان
انگلیسی ۲ شامل: ۱- نکات مهم
گرامری ۲- ترجمه متون کتاب درسی،
... ۶۳

مجموعه طبقه‌بندی شده زبان
انگلیسی نظام جدید، پیش
دانشگاهی، نظام قدیم: کنکورهای
سراسری و آزاد ... ۶۴

مجموعه طبقه‌بندی شده عربی
پنسیش دانشگاهی ۱ و ۲
اختصاصی انسانی ۱۶۰

مجموعه طبقه‌بندی شده عربی نظام
جدید: قابل استفاده داوطلبان نظام
قدیم کنکورهای سراسری و آزاد
همراه با ... ۱۶۱

المدخل الی تعلم المکالمه العربیه
۱۶۲

المدخل الی تعلم المکالمه العربیه
(المتنح) ۱۶۳

مغنی البیب عن کتب الاعراب
۱۶۴

مقدمات زبانشناسی ۳

مکالمات روزمره انگلیسی: قابل
استفاده برای دانش آموزان،
دانشجویان، مسافران خارج از کشور و
... ۸۷

منجد الطلاب: به انضمام فرهنگ
اصطلاحات مطبوعاتی ۱۶۵

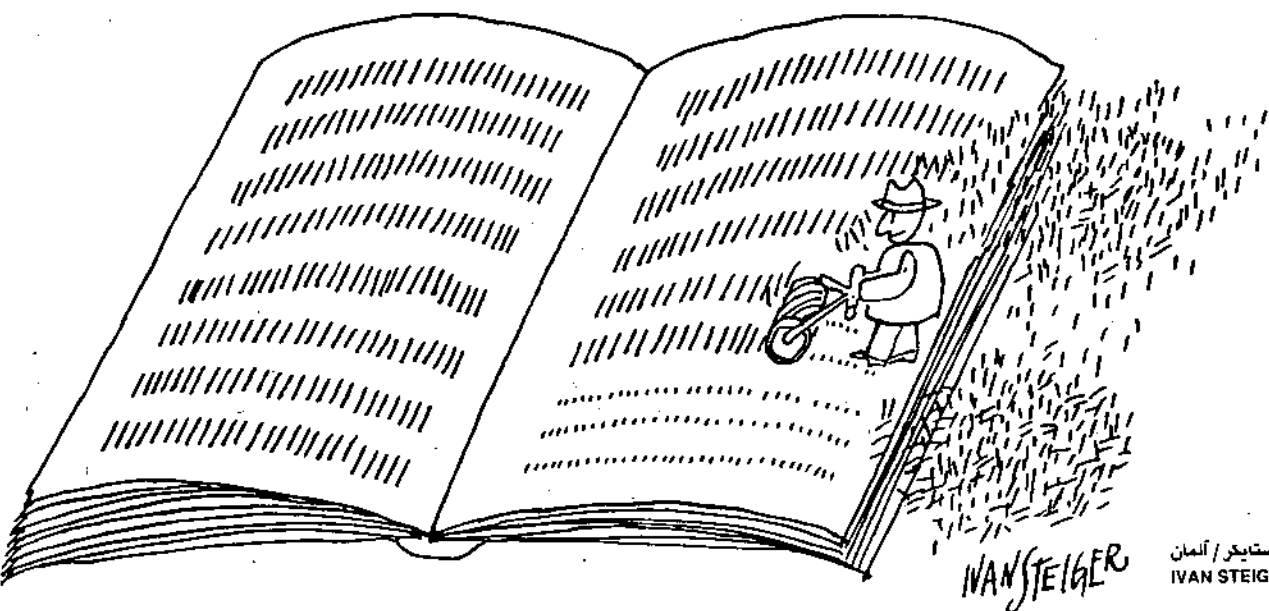
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده
زبان انگلیسی پیش دانشگاهی ۱ و ۲
۶۵

۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده
زبان انگلیسی پایه تانکونور نظام
جدید ۶۶

نمایه پدیدآور

Al-Hussaini, Muhammad	۹۷
Ali	۶۸-۱۰۶
Alexander, L.G.	۶۷
Aqajani, Hadi	۲۹-۳۰-۳۱
Ashby, Michael	۹۸
Azabdaftari, Behrooz	۹۶
Azmi, Mohammad	۹۷
Bahrani Navid, Masoud	۲۷
Boatner, M.T.	۱۰۱
Border, Rosemary	۷۲
Coe, Norman	۱۰۲
Cooper, Richard	۲۸-۲۹-۳۰-۳۱
Crawley, Angela	۱۱۲
Daphne du Maurier	۷۴
Deedari, Reza	۷
Ellis, Rod	۱۱۶
Escott, John	۱۰۱۱
Farhady, Hossein	۷۲
Fowler, W.S.	۷۰-۷۱
Frank, Marcella	۲۷
Gates, J.E.	۱۲۲
Gem, Collins	۸۹
Ghanbari, Abdollah	۸۹
Ghannad, Ali Akbar	۹۰
Grant, David	۹۱
Graves, Kathleen	۱۰۹
Hashemian, Kianoosh	۱
Hatch, Evelyn Marcussen	۶۷
Hejazi, Mohammad Javad	۹۷
Jalali, Mojgan	۴
James, Carl	۹۹
Khavari, G.H.	۹۹
Khazaiefar, A.	۱۱۰
Khodadadi, Ebrahim	۱۱۱
Maftoon, Parviz	۲۷
Makkaei, Adam	۷۳
Mansuri, Mozghan	۷۳
Martinet, A.V.	۱۱۶
Matysiak, Janek	۹۰
McLarty, Robert	۱۰۴
Milne, John	۱۰۵
Mitchell, H.Q.	۹۵
Moshfeghi, Farhad	۱۰۲
Pishkar, Kian	۱۰۸
Pourgive, Farideh	۹۱-۹۲
Rein, David.P.	۹۹-۹۹
Rezaei, A.A.	۱۱۲
Roberts, Dwyne	۱۱۲
Ronaldson, A.S.M.	۱۱۲
Rostamzade Torqabeh,	

۸۶	رهام: تهران	۱۴۴-۱۴۵	آبشار: تهران	۱۳۹-۱۴۷	غفرانی، محمد	۲۲	تتماجی، معصومه	Abbas	۸۹
۱-۴-۵۶-۷-۴۴	رهما: تهران	۹-۱۰-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸	آزمون: تهران	۴۵	غلامعلی زاده، خسرو	۱۵۱	تفتازانی، مسعود بن عمر	Sadighi, Firouz	۱۰۸
۶۸-۶۹-۷۴-۸۲-۸۹-۹۳-۹۴-۱۰۷		۲	آگاه: تهران	۱۵۰	فاخوری، حنا	۱۱۹	توکلی، حسین	Soars, John	۱۰۲
۱۱۴-۱۱۸-۱۲۲		۱۳۹	آوای نور: تهران	۱۶-۱۸	فرشیدورد، خسرو	۴۶	تباتی، محمد	Soars, Liz	۱۰۲
۹۰-۹۱-۹۲	زبانسرا: تهران	۶۵-۶۶	آیندگان: تهران	۱۴۸	فلاحتی، صفرا	۸۶	جمفرزاده، علی اکبر	Stevenson, Robert Louis	۱۱۶
سازمان آموزش زبانهای بین المللی		۳۴-۳۵-۳۶	اربابی: تهران	۱۶۰	فیلی، ایاد	۲	جهانگیری، نادر	Tajadini, Massoud	۶۹
(لینکافن): تهران		۱۵۱	ارم: قم	۳۷-۳۸	فیلی، عفت	۱۵۹	چاووشی محمدی، داوود	Thomson, A.J.	۷۳
سازمان پژوهش و برنامه ریزی		۱۶۵	اساطیر: تهران	۸۶	قنبری، عبدالله	۱۳۸	چراغی، علی	Twain, Mark	۸۸
آموزشی، انتشارات مدرسه: تهران		۱۳۸	استادی: تهران	۱۲۰	کاظم زاده، حسین	۶	چستن، کنت	Van Dijk, Teun A.	۵
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم		۷۵-۷۶-۱۶۶	استادارد: تهران	۸-۱۱	کریم زاده نقشین، رقیه	۸۲	حبیبی کرهرودی، فهیمه	Varzegar, Minoo	۱۱۱
انسانی دانشگاهها (سمت): تهران		۱۱۲-۱۱۶	اشتیاقی: تهران	۸۴	کریمی زدی، حسین	۷۹-۸۰-۸۱	حجازی، محمدجواد	Wehmeier, Sally	۳۲
۱۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱		۱۲۱	اشرافی: تهران	۸۴	کریمی زدی، علیرضا	۴۶	حسینی، زهرا	Whitney, Norman	۱۱۳-۱۱۷
		۱۲۱	امیر کبیر: تهران	۸۳	کشاورزی، محمدعلی	۷۷	حسینی، عباس	Yorkey, Richard C.	۱۱۴-۱۱۵
۱۵۶	سبحان: تهران	۱۲-۱۳-۱۶-۱۸-۲۱	انوار الهدی: قم	۸۳	گروه استادان زبان موسسه لینکافن	۱۲۵-۱۳۷	حسینی، قاسم		۲۵-۲۶-۲۱
۱۰۳	سیب سرخ: تهران	۱۵۰	ایران زمین: تهران	۸۳	گنجی، حجت الله	۱۲۱	حمیدی نظامی، مهوش		۲۱
۱۲۷	شهریار: قم	۱۲۰	ایران سنخش: تهران	۱۴۶-۱۵۲-۱۵۳	گنجی، حجت الله	۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶	حیاتی، علی		۴۰
۱۹	صانعی: تهران	۱۴۹	ایران سنخش: تهران	۱۵۴-۱۵۵	لاجوردی، حسن	۱۶۲-۱۶۳	حیدری، علی		۳۳
صحفی: قم		۳۳	ایران سنخش: تهران	۱۵۴-۱۵۵	متقی زاده، عیسی	۱۶۲-۱۶۳	حیدری، محمد		۱۶۶
۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲		۱۲۳-۱۲۴	بشارت: تهران	۹-۱۰	متین، پیمان	۱۶۲-۱۶۳	خاکباز، سهیلا		۱۲۱
۳۹-۴۷	علوم و فنون: تهران	۱۴۰	بلاغت: تهران	۱۳۸	مجتهدزاده، ویدا	۶۴	خلیلی، کریم		۸
۴۲-۴۳	عنایت: تهران	۳۱-۱۰۰	بوستان: تهران	۲۷	مجنون حسینی، ناصر	۶۰-۶۱-۶۲	دلوری، رضا		۱۳۲-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۵۰-۱۶۴
۲۲	فرهنگ و قلم: تهران	۲۳	بورسینا: تهران	۸۱	محمدبیگی، ابراهیم	۸۵	دیجوریان، پروانه		۱۴
قطره: تهران		۱۰۲	بیک زبان: تهران	۷۸	محمدزاده، سعید	۸۵	دیجوریان، نسرين		۱۵۷
۳-۱۵	قلمستان هنر: تهران	۴۱	تاجیک: تهران	۱۱۸	محمدزاده، نادر	۶۳	دیوسالار، بزرگ		۳۴-۳۵-۳۶
۱۰۴-۱۱۳-۱۱۷	قلمستان هنر: تهران	۱۱۹	ترمه: تهران	۵۸	محمدزاده، نادر	۲۴	رئیس، نصرت الله		۱۵
کانون فرهنگی آموزش: تهران		۲۹	توتیا: تهران	۴۴	محمدزاده، نادر	۸۷	راسترو، امیرعلی		۲۰
۶۳-۶۴-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱		۳۰	جوان: تهران	۱۳۳	محمدزاده، نادر	۱۶۵	رنجیر، احمد		۷۵-۷۶-۱۶۶
کتاب ماد: تهران		۴۶-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱	جوانان: تهران	۲۳	محمدزاده، نادر	۱۲۳-۱۲۴	روبینچیک، یوری آرونوویچ		۱۶۶
کمانگیر: تهران		۱۰۵	جهان ادیب: تهران	۱۲۰	محمدزاده، نادر	۷۸	زهراری، مهدی		۷۷
کیا: تهران		۱۱۵	جهان دانش: تهران	۱۲۵	محمدزاده، نادر	۱۴۴-۱۴۵	سالاری پور، زهرا		۴۶
گل آرا: تهران		۲۵-۲۶	جهان رایانه: تهران	۴۵	محمدزاده، نادر	۱۱۸	سفید، محمدرضا		۳۷-۳۸
گل واژه: تهران		۳۲	چاووش: قم	۲۰	محمدزاده، نادر	۱۴۲	سلطانپور، علی		۱۷
گلستان: تهران		۱۵۶	حد: تهران	۴۸-۴۹-۵۱	محمدزاده، نادر	۱۳۷	سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر		۱۳۹-۱۴۷
گلستان کتاب: تهران		۶۷	حضور: قم	۶	محمدزاده، نادر	۱۶۷	شمس حکیمی، داود		۱۵۵
لوح محفوظ: قم		۷۹-۸۰-۸۱-۱۴۸	حقوق اسلامی: قم	۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸	محمدزاده، نادر	۳۷-۳۸	شاور، امیر		۳۹-۴۷
میتکران: تهران		۱۶۲-۱۶۳	حوزه علمیه: قم	۱۲۱	محمدزاده، نادر	۵۹	صادقی، هادی		۱۵۵
میت: بابل		۱۷	خالدین: اهواز	۴۴-۴۵	محمدزاده، نادر	۱۹	صانعی، غازی		۵۷
مجد: تهران		۱۲۷	دارالتفسیر: قم	۱۴۰	محمدزاده، نادر	۱۲۵	صفائی، غلامعلی		۳
محدث: قم		۱۲۵	دارالعلم: تهران	۱۴۹	محمدزاده، نادر	۷۷	صلاحی، پرویز		۶
منشور دانش: تهران		۸۵	دانشجو: همدان	۱۲۰	محمدزاده، نادر	۱۴۱	طالبانی، محمد		۱۵۶-۱۶۵
۵۲-۵۳-۵۴		۱۱۰	دانشگاه کردستان: سنندج	۱۲۰	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۵۵-۵۶-۱۴۶-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵		۱۶۷	داود شمس حکیمی: ابي جا	۲۴	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
موسسه معارف اسلامی: قم		۱۶۲-۱۶۳	دفتر تبلیغات اسلامی: قم	۲۴	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۱۴۳		۶۰-۶۱-۶۲	دلاوری: تهران	۳۷-۳۸	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۱۰۶	میر شمس: تهران	۱۴۲	راه رشد: تهران	۳۷-۳۸	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۷۸	نشر علوم کشاورزی: کرج	۷۷	رزمندگان اسلام: تهران	۳۷-۳۸	محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۴۵	نشر مرکز: تهران				محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۱۴۱	نصایح: قم				محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۸۴	نصر: قم				محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۸۸-۱۰۱	ونداد: تهران				محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶
۱۳۲-۱۳۴-۱۳۵	وفایی: قم				محمدزاده، نادر		طباطبایی امیری، کمال		۱۵۶

فهرست کتابهای منتشر شده بهمن ماه ۱۳۷۸

آموزش و پژوهش در فلسفه

۱- المنهج الجديد فی تعلیم الفلسفه

محمد تقی مصباح یزدی: مترجم: محمد عبدالمنعم خاقانی. - قم: حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی. - ۴۲۴ ص. - جلد اول. - وزیری (کالینگور). - ۱۱۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۱۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۴۷۰-۲۴۶-۸

معرفت شناسی (نظریه شناخت)

چاپ اول

۲- نظریه شناخت. رودریک چیسلم: مترجم: مهدی دهباشی. - تهران: حکمت. - ۲۴۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۱۲-۳

نظریه «شناخت شناسی» در این نوشتار، ذیل دو محور «قلمرو شناخت» و «معیار شناخت» و عمدتاً از نظر «اصالت عرف عام» بررسی و ارزیابی می‌شود. برای این منظور، نخست، مولف مسائل عمده شناخت را با طرح پرسش‌هایی از این دست تحلیل می‌کند: تفاوت میان معرفت و عقیده صحیح، شواهد و دلایل، صحت عقاید، ارجاع معلومات به معلومات مستقیم و بدیهی، معیار و قلمرو شناخت، حقایق عقلانی، معیار صدق و رابطه شرایط صدق و معیارهای دلیل. وی سپس به تحلیل و بررسی این مقولات بر می‌آید: نظریه پداهت، نظریه بنیادگرایی معرفت، مسئله گتیر یا مسئله شرط چهارم تعریف شناخت و تعارضات معناشناسی.

انسان (نوع بشر)

۳- ترجمه و تحشیه درباره نفس. ارسطو: مترجم: علیمراد داودی. -

تهران: حکمت. - ۳۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۱۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۳-۴

پیرا روانشناسی و علوم غریبه

۴- بازگشت از دنیای مردگان. ملوین مورس: مترجم: افشین مویدی، احمد کریمی. - تهران: پیمان. - ۲۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۲۶-۳

۵- در آغوش نور بستی چین ایدی: مترجم: فریده مهدوی دامغانی. - اهواز: تیر. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۲۱۰۰ نسخه. - عنوان به لاتین: Embraced by the light. - شابک: ۹۶۴-۹۰۷۷۲-۰۰-۸

عروض کشف شناسی و قیافه شناسی

گرگین کیانی. - تهران: اقبال. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۲۲۸-۰

۷- قال حافظ با معنی. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: کاظم لاهیجی. - تهران: سماء. - ۲۱۲ ص. - رقی (سلفون). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۸۵۱-۰۱-۰

۸- فالنامه حافظ. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۱۰۴ ص. - جلد دوم. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۹۲۰۵۸-۳-۷

چاپ اول

۹- فالنامه حافظ و انبیاء. گردآورنده: ابوالفضل حسن زاده. - تهران: سماء. - ۶۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۶۰۶-۱۲-۱

چاپ اول

۱۰- فالنامه حافظ: باغ ارم. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۵-۵

چاپ اول

۱۱- فالنامه حافظ: باغ جنت. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۷-۱

چاپ اول

۱۲- فالنامه حافظ: باغ دلگشا. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: فرهنگ و قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۹-۸

چاپ اول

۱۳- فالنامه حافظ: باغ صفا. شمس الدین محمد حافظ: تهیه و تنظیم: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۴-۷

در این فال نامه، ابتدا غزلیاتی از حافظ با عناوینی چون: خلوت یار، خوش تر از گل، یاد صبا، آئین دلبری، سرو بلند، آب حیات، وفای به عهد و شادی گل نقل شده، سپس «تعبیر» و «شاهد فال» ذکر گردیده است.

چاپ اول

۱۴- فالنامه حافظ: بوستان صفا. شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۷-۱

۱۵- فالنامه حافظ: گلستان عشق.

شمس الدین محمد حافظ: به اهتمام: حمید شیرازی. - تهران: فرهنگ و

چاپ اول

قلم. - ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۰۸-۸

روایاها و رازواره‌ها

۱۶- تعبیر خواب ابن سیرین. محمد بن سیرین ابن سیرین: حبیب بن ابراهیم تغلیسی: به اهتمام: علی صادقا. - تهران: نمونه. - ۲۴۸ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ پانزدهم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۴۰-۱۲-۷

۱۷- تعبیر خواب ابن سیرین. محمد بن سیرین ابن سیرین: به اهتمام: علی صادقا. - تهران: نمونه. - ۲۴۸ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ چهاردهم / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۴۰-۱۲-۷

۱۸- تعبیر خواب ابن سیرین، اسامع جعفر صادق (ع) - دانیال پیغمبر...: بانضمام محرم نامه، نوروزنامه، در بیان... حبیب بن ابراهیم تغلیسی، محمد بن سیرین ابن سیرین: به اهتمام: پرویز پایایی، ندا یاور. - تهران: نمونه. - ۵۷۲ ص. - وزیری (سلفون). - ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۴۰-۱۰-۰

چاپ اول

۱۹- تعبیر خواب براساس تعبیر خوابهای ابن سیرین - دانیال پیغمبر (ص) - علامه مجلسی به انضمام فالنامه انبیاء، حبیب بن ابراهیم تغلیسی، محمد بن سیرین ابن سیرین: زیر نظر: اکرم کاظمی پور. - تهران: آبنوس. - ۲۵۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۳۳۴-۰۷-۵

۲۰- تعبیر خواب کامل. حبیب بن ابراهیم تغلیسی: مترجم: عبدالله موسوی گرمزودی. - تهران: فواد. - ۶۲۸ ص. - وزیری (کالینگور). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۰۲-۱

۲۱- تعبیر خواب کامل. محمد بن سیرین ابن سیرین: حبیب بن ابراهیم تغلیسی. - تهران:

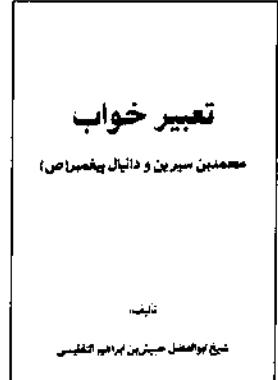
مقدس - ۲۵۶ ص. - جیبی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۷۰۰۰

چاپ اول

نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۲۹۷-۵-۸

چاپ اول

۲۲- تعبیر خواب محمد بن سیرین و دانیال پیغمبر (ص). حبیب بن ابراهیم تفسیری - تهران: غزل سرا - ۳۲۴ ص. - وزیری (کالینگور) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

متن حاضر - تعبیر خواب محمد ابن سیرین و دانیال پیامبر - شامل موضوعات مختلفی است که براساس حروف الفبای فارسی تدوین شده است. ذیل هر مدخل (موضوع خواب) شرح مختصری آمده است.

۲۳- تعبیر خواب و رویا. گردآورنده: اسماعیل شیوعی - مشهد: بارید - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

۲۴- کامل التعمیر. حبیب بن ابراهیم تفسیری: مترجم: عبدالله موسوی - تهران: فواد - ۶۴۴ ص. - جیبی (کالینگور) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۰۸-۰

۲۵- متن کامل تعبیر خواب محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر (ص). حبیب بن ابراهیم تفسیری: مصحح: علی کوپچی - تهران: شقایق - ۴۰۰ ص. - جیبی (کالینگور) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۲-۱۹-۷

۲۶- متن کامل تعبیر خواب محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر (ص). حبیب بن ابراهیم تفسیری - تهران: نهال نویدان - ۲۲۰ ص. - وزیری (سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۴-۵۶۸۰-۰۱-۸

قیافه شناسی

۱۳۸

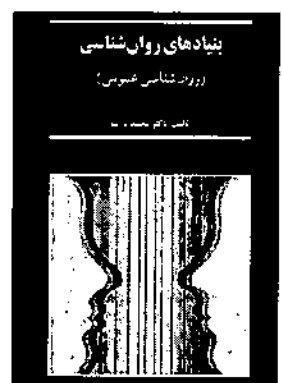
۲۷- قیافه شناسی. علی دشتستانی - تهران: اقبال - ۱۳۲ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۷۷-۹-۴۰۶

روانشناسی

۱۵۰

چاپ اول

۲۸- بنیادهای روان شناسی (روان شناسی عمومی). محمد پارسا - تهران: سخن - ۶۳۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۶۱-۲۶-۶

مبحث اصلی کتاب، اصول و مبانی روان شناسی عمومی است که برای دانشجویان رشته روان شناسی به طبع رسیده است. در بخش اول موضوعاتی از این دست به چشم می خورد: «چگونگی و زمینه های روان شناسی»، «انسان از دیدگاه ادیان و اندیشه های ایران اسلامی»، «زمینه های عصبی و زیستی رفتار»، «زمینه های رشد و رفتار» و «احساس و ادراک». بخش دوم کتاب نیز متضمن این مقولات است: یادگیری، یادآوری و فراموشی، زبان و اندیشه، ناکامی و ساز و کارهای دفاعی، حالت های هوشیاری، شخصیت، بیماری های روانی، و روان شناسی اجتماعی. کتاب با واژه نامه، نمایه نام و فهرست منابع به پایان می رسد.

۲۹- روش تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی. علی دلاور - تهران: ویرایش - ۲۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۵۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Educational and psychological research

شابک:

۹۶۴-۶۱۸۴-۰۲-۲

چاپ اول

۳۰- روش های پژوهش در علوم رفتاری (از نظریه تا عمل). عباس خورشیدی، شهاب الدین غندالی، فرشید موفق - تهران: نوین پژوهش - ۵۹۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Research methods in behavioral science (from theory to ...)

شابک: ۹۶۴-۷۰۱۰-۰۰۰-۱

مولف نخست، به اجمال از روش های تحقیق و پژوهش سخن به میان می آورد: سپس به شیوه های تدوین خط مشی پژوهش، گردآوری پیشینه های مطالعاتی، روش اجرای تحقیق، گردآوری داده ها و اطلاعات، و چگونگی تحلیل آن اشاره می کند. وی در پایان نیز اطلاعاتی درباره شیوه نگارش پژوهش، مآخذ شناسی و استفاده از کتابخانه به دست می دهد.

۳۱- واژه نامه روان شناسی و زمینه های وابسته: فارسی - انگلیسی. محدثی برهانی - او دیگران - تهران: فرهنگ معاصر - ۴۱۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۴۵-۱۷-X

۳۲- ادراک حسی، حرکت، هیجانات و سائقها. لئو بوئکالیا: مترجم: ناهید ایران نژاد - تهران: دایره - ۳۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۸۵۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Born for love: reflections on loving

شابک: ۹۶۴-۶۸۲۹-۱۳-۴

روانشناسی ناخود آگاه و دگرگونی حالت ضمیر

۱۵۲

۳۳- در جستجوی تعادل. نارایان دات شریمالی: مترجم: صادق احمد خان بیگی: ویراستار: نازلی شهیر، احمد بهروزی - تهران: مسیر - ۳۵۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۱۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۱۶۸-۲-۶

چاپ اول

۳۴- روان شناسی اخلاقی: عقده حقارت. عمران محمد حسنی - تهران: طاووس بهشت - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۴۵۷-۱-۵

در این کتاب، مقوله «روان شناسی اخلاق» یا استناد به آیات و روایات اسلامی بررسی و تبیین می شود. کتاب متشکل از سه فصل است. فصل اول شامل تعریف روان شناسی و روان شناسی اسلامی است. در فصل دوم مولف، مبحث «عقده حقارت»، همچنین «شخصیت فردی که مبتلا به عقده حقارت شده» را باز می نماید و در فصل سوم ضمن تشریح رابطه عقده حقارت با بیماری هایی چون: غم و اندوه، حسد، حق، انتقام جویی، دروغ گویی و تحقیر، شیوه های پیش گیری و درمان آن را به دست می دهد.

روانشناسی افتراقی و روان شناسی رشد

۱۵۵

۳۵- روان شناسی رشد کودک و نوجوان. محمد پارسا - تهران: بهشت - ۲۶۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۱۵۰۰ ریال - چاپ چهاردهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۶۷-۲۳-۶

شابک: ۹۶۴-۶۰۶۷-۲۳-۶

۳۶- روش خود درمانی های روحی. حسن رهبرزاده - تهران: پارسا - ۲۴۲ ص. - وزیری (کالینگور) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۲-۲۲-۵

۳۷- روش های هدایت رفتاری نوجوانان و جوانان. محمد قمری - تهران: رویان - ۲۳۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۳۴۴-۲-۸

چاپ اول

۳۸- کلیدهای پرورش اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان. گلن استنهاوس: مترجم: ناهید آزادمنشی: ویراستار: احمد بروجردی - تهران: صابرین، کتابهای دانه - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Confident children: developing your child's ...

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۱-۲۴-۴

در این کتاب از عوامل، نیز شیوه های مختلف افزایش اعتماد به نفس در کودکان سخن به میان آمده است. از جمله مباحث کتاب عبارت اند از: محبت پی قید و شرط، احترام به کودکان، آموزش مهارت های جدید، تشویق، و نظرخواهی از کودکان.

چاپ اول

۳۹- کلیدهای رویارویی با پدیده خشونت در کودکان و نوجوانان. باری مکنامارا، فرانسن مکنامارا: مترجم: مسعود حاجی زاده: ویراستار: احمد بروجردی - تهران: صابرین، کتابهای دانه - ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۸۱-۲۳-۶

کودکان خشونت گرا و قربانیان خشونت مبحث نخست این کتاب است که در پی آن، با توجه به نقش مدرسه و خانواده، راه حل ها و توصیه هایی در

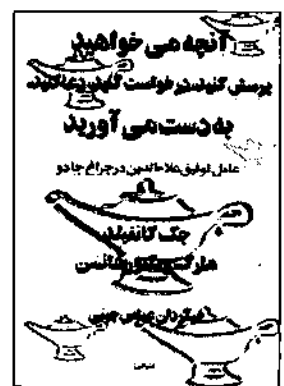
برخورد با پدیده خسوف در اختیار والدین و مربیان قرار می‌گیرد.

روانشناسی عملی

۴۰- آخرین راز شاد زیستن: پیرو قلب خود باشید.
اندرو ماتیوز: مترجم: وحید افضل‌راد.
تهران: انتشارات نیریز - ۲۱۲ ص.
رقعی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Follow your heart: finding a purpose in your life and work
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۳۸-۵-۳

چاپ اول

۴۱- آنچه می‌خواهید پرستی کنید، درخواست کنید، دعا کنید، به دست می‌آورد: عامل توفیق علاءالدین در چراغ جادو.
جک کنفیلد، مارک ویکتور هسن: مترجم: عباس چینی، ویراستار: اصغر اندرودی - تهران: البرز - ۲۶۰ ص.
رقعی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The aladdin factor
شابک: ۹۶۴-۳۲۲-۲۱۴-۷

مخاطبان در این کتاب، مطالبی درباره تحقق آرزوها مطالعه می‌کنند. نگارنده در کتاب حاضر، «نادانی»، «باورهای محدود کننده و نادرست»، «ترس»، «کم اعتمادی به خویش» و «غور» را مهم‌ترین موانع تحقق آرزوها

برمی‌شمارد.

چاپ اول

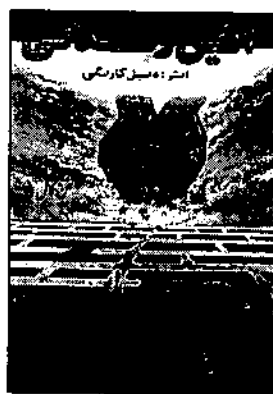
۴۲- آیین دوست‌یابی.
دیل کارنگی: مترجم: ریحانه جعفری، پروین قائمی - تهران: پیمان - ۲۰۴ ص.
جیبی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
How to win friends and influence people
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۳۹-۵

نوشتر حاضر مشتمل است بر فنون سازگاری با مردم، ایجاد دوستی و علاقه و تاثیر مثبت بر روی افکار و احساسات دیگران که آموزه‌های آن با این عناوین گردآمده است: «راهی ساده برای خوش صحبت بودن»، «چه کنیم که آدم‌ها زود دوستان داشته باشند؟»، «راهی مطمئن برای دشمن تراشی و اجتناب از آن»، «اگر اشتباه کردید بپذیرید»، «جلب همکاری دیگران»، «چگونه افراد را برای موفق شدن ترغیب کنیم؟» و عناوینی از این قبیل.

چاپ اول

۴۳- آیین زندگی.
دیل کارنگی: مترجم: ریحانه جعفری، پروین قائمی - تهران: پیمان - ۳۶۸ ص.
جیبی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
How to stop worry and start living
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۳۳-۶
این کتاب شامل حکایات، دستورالعمل‌ها و توصیه‌هایی است در رفع نگرانی‌ها، گذشت و فداکاری، تلاش و کوشش در راه هدف و راه‌های زندگی بهتر. برخی عناوین کتاب از این قرار است: یک دستورالعمل برای رفع نگرانی، تجزیه و تحلیل مشکلات، نگرانی را از خود دور کنید، روش دفع ضرر، طرز تفکری که موجب آرامش و خوشبختی خواهد شد، هرگز در مقام تلافی برننید، قدر آنچه را دارید بشناسید و از استقامت ناراحت

۴۴- از حال بد به حال خوب: شناخت درمانی.
دیوید برنز: مترجم: مهدی قراچه‌داغی، ویراستار: شهلا ارزنگ - تهران: پیکان - ۶۵۶ ص.
رقعی (شمیز) - ۲۲۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The feeling good
شابک: ۹۶۴-۶۷۳۳-۱۹-۶

۴۵- اعتماد به نفس در ۱۰ روز.
مجتبی حورایی، ویراستار: فریا نوری - تهران: دکلمه گران - ۱۷۰ ص.
جلد اول - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ دوازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۰-۵-۲

چاپ اول

۴۶- باور کنید تا ببینید.
وین دایر: مترجم: محمدرضا آل یاسین - تهران: هامون - ۳۰۰ ص.
ویریزی (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
You'll see it when you believe it
شابک: ۹۶۴-۶۵۳۸-۱۰-X

در این کتاب، مولف اصولی را شرح می‌دهد که به‌زعم وی مخاطبان با مطالعه و به‌کارگیری آن قادر خواهند بود سطح فکر و افق دید خود را گسترش دهند. وی کتاب را با این

مولفه‌ها تدوین کرده است: «چند رهنمود برای دگرگونی فردی»، «توانایی ادراک کل»، «آزادی و فراوانی»، «رهایی از دلبستگی»، «اتصال نامرئی بین انسان‌ها» و «رهایی از سلامت، انتقامجویی و دآوری».

چاپ اول

۴۷- چرا ما خوشحال نیستیم؟ زندگی یک هدیه است.
کن کایز: مترجم: بهارک کاظمی - تهران: نورهان - ۲۰۰ ص.
رقعی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Your life is a gift
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۴۶-۲-۹

کتاب متضمن رهنمودهایی است برای حل مشکلات روزمره و جایگزین نمودن افکار مثبت و سازنده به جای افکار منفی و مخرب. مطالب کتاب که با تصاویر متعدد همراه است با این موضوعات فراهم آمده است: «تغییر خواسته‌های عادی»، «برنامه‌ریزی درونی»، «ایجاد ارتباط محبت‌آمیز»، «زندگی در زمان حال»، «هماهنگ شدن با جریان زندگی» و «کسب تجربه از لغزش‌ها» و برخی مطالب دیگر.

۴۸- خودآموز روشن بینی.
تادیوس گولاس: مترجم: گیتی خوشدل - تهران: البرز - ۸۰ ص.
رقعی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The lazy man's guide to enlightenment
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۰۲۹-۲

۴۹- دارندگی: گردآوری، نگهداری، و بهره‌مندی از انواع داراییها.
جان راجر، پیترمک ویلیامز: مترجم: مهدی مجردزاده‌کرمانی - تهران: راه بین - ۲۵۶ ص.
رقعی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۱۸-۰

۵۰- زندگی بد روایت بودا «مجموعه‌ای از سخنان و تعالیم آچاریا، فیلسوف هندی».
گورو آچاریا: مترجم: شهرام قاضی - تهران: آویژه - ۱۶۰ ص.
رقعی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۵۲-۰۵-۰

چاپ اول

۵۱- شناخت موانع روانی.
فریده حاتری - تهران: پارسا - ۱۱۲ ص.
رقعی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۳-۵۶-۲

در این کتاب چگونگی خلیات و رفتارهای به‌هنگار و نا به‌هنگار، نیز، شیوه‌های خودسازی انسان در سه قسمت تشریح شده است. مولف در قسمت اول «موانع روانی» شناخت خوشتن، نظیر: حسادت، خودبزرگی، بینی، ترس و غرور به دانایی را بررسی می‌کند. وی در قسمت دوم «روش‌های شناخت خود» را مطرح می‌سازد که به صورت سایکودرام یا نمایش کوتاه روحی - روانی است. قسمت سوم شامل توصیه‌هایی است در چگونگی «غلبه بر نفس و کامیابی» که با استناد به روایات انیمه و گفتاری از اندیشمندان تدوین شده است.

۵۲- صمیمیت، نفوذ و تاثیرگذاری.
در ۱۰ دقیقه.
مجتبی حورایی، ویراستار: فریا نوری - تهران: دکلمه گران - ۱۲۸ ص.
جلد دوم - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ دهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۰-۶-۰

۵۳- عظمت خود را دریابید.
وین دایر: مترجم: محمدرضا آل یاسین - تهران: هامون - ۹۲ ص.
رقعی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Choosing your own greatness
شابک: ۹۶۴-۶۵۳۸-۰۴-۵

۵۴- غذای روح برای نوجوانان: ۱۰۱ داستان از زندگی، عشق و

آموختن.

جک کنفیلد، کیمبرلی کرپرگر، مارکو ویکتور هسن: مترجم: ارمغان جزایری؛ ویراستار: شهلا ارزنگ - تهران: البرز - ۳۲۲ ص. - رقمی (شمیزی). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Chicken soup for the teenage soul
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۱۵-۵

چاپ اول

در این مجموعه صد و یک داستان و حکایت از وقایع مختلف زندگانی نوجوانان گردآمده است. دوستی، احترام به خود و دیگران، عشق و مهربانی، آموختن، کارهای دشوار، ایمان به آینده و کنار آمدن با مسائل ناراحت کننده از جمله مضامین این داستان‌هاست.

۵۵ نغمه عشق.

جک کنفیلد، مارکو ویکتور هسن: مترجم: پروین قائمی - تهران: درنا - ۲۵۶ ص. - رقمی (شمیزی). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۵-۰۷-۶

۵۶ همه چیز با خدا ممکن است: قانونمندی طبیعت.

مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری - تهران: دکلمه گران - ۱۲۲ ص. - رقمی (شمیزی). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۲-۲۱-۲

۵۷ هنر عشق ورزیدن.

اریک فروم: مقدمه: مجید رهنما؛ مترجم: پوری سلطانی - تهران: مروارید - ۲۴۰ ص. - رقمی (شمیزی). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ نوزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۴۱-۹

منطق

۵۸ آشنایی با علم منطق. علی شیروانی - قم: دارالعلم. - ۱۸۴ ص. - رقمی (شمیزی). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۴-۵۹۷۶-۵۰-۲

چاپ اول

۹۵ آموزش گام به گام منطق سال سوم نظام جدید. فرزانه لاهیجانی - تهران: آزمون - ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیزی). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۶۲۳-۵

ع تحریر منطق.

علی شیروانی - قم: دارالعلم. - ۴۰۰ ص. - وزیری (شمیزی). - ۱۰۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۸۲-۰

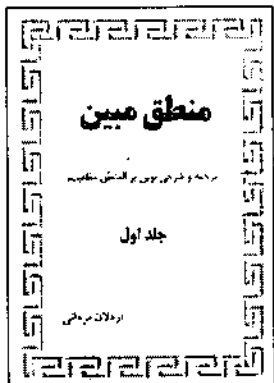
این کتاب شامل مباحثی در زمینه منطق قدیم است که براساس کتاب «المنطق مرحوم محمد رضا مظفر» با موضوعاتی از این دست نگارش یافته است: «مباحث الفاظ (دالات و تقسیمات الفاظ)»، «مباحث کلی (کلی و جزئی، مفهوم و مصداق، کلیات خمس)»، «تعریف و تقسیم»، «قضایا و احکام آن»، «احکام قضایا (تناقض، عکس)»، «حجت و هیات تالیف آن (قیاس، استقراء، تمثیل)» و «صناعات خمس (صناعت برهان، مغالطه، جدل، خطابه و صناعت شعر)». مباحث یاد شده با تمرین‌ها، مسائل و مثال‌های متعددی همراه است.

۹۱ مذكره المنطق.

عبدالهادی فضلی - قم: دارالکتاب الاسلامی - ۱۸۴ ص. - وزیری (شمیزی). - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۵-۰۲۰-۴

چاپ اول

۹۲ منطق مبین: ترجمه و شرحی نوین بر منطق مظفر. اردلان مردانی - قم: دفتر نشر الهادی - ۲۰۲ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیزی). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۰۰-۷۳-۰
کتاب حاضر، ترجمه و شرح منطق مرحوم مظفر (۱۳۸۴ - ۱۳۲۲ هـ)

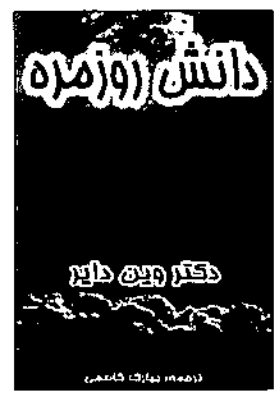

است که درباره اصول منطق نگارش یافته است. مترجم کتاب، عبارات را ابتدا ترجمه، سپس شرح آن را همراه با جداول و تمرین‌های مختلف عرضه داشته است. مترجم گاه اشعاری از «ملاهادی سبزواری» در باب موضوع مورد نظر، آورده است. این کتاب برای طلاب حوزه‌های علمیه تدوین شده است.

۱۷۰ اخلاق (فلسفه اخلاقی)

چاپ اول

۹۳ دانش روزمره. وین دایر؛ مترجم: بهارک کاظمی - تهران: بهجت - ۸۸ ص. - پالتویی (شمیزی). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۱-۲۰-۹

در این کتاب، جملات کوتاهی درباره راه و رسم زندگی به طبع رسیده است، برای نمونه: «تمامی کردار شما ناشی از افکار تان است»، «بخشش همان دریافت کردن است»، «حقیقت زندگی در سکوت با ما سخن می‌گوید» و «زیستن خود بخشی از فرایند مرگ است».

نظامها و مکاتب اخلاقی

چاپ اول

۹۴ روائشناسی اخلاق.

پروین کدیور - تهران: آگاه - ۱۸۴ ص. - رقمی (شمیزی). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۲۶-۲

در نوشتار حاضر، نخست از آرای «ژان پیاز» و «لارنس کسابلرگ» در زمینه «تحول اخلاقی» سخن به میان آمده، سپس به دلایل فلسفی و روش شناختی آن اشاره شده است. شرح و تبیین فرایندهای یادگیری و فرضیه‌های نظریه پردازان شناختی - اجتماعی، آخرین مقوله کتاب است.

۱۷۲ اخلاق اقتصادی، شغلی و حرفه‌ای

چاپ اول

۹۵ پسند و پیمان در پزشکی: درآمدی به اخلاق پزشکی. محمدحسین ساکت - مشهد: واژیران - ۲۴۰ ص. - رقمی (شمیزی). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۴۴-۰۲-۷

در این کتاب، مولف، ذیل شش فصل با طرح دیدگاه‌های اخلاق و رفتار پزشکی، رهیافت‌ها و اندیشه‌های پزشکی (رازای)، همچنین شیوه‌های درمانی وی را معرفی می‌کند. فصل اول مروری است بر مفاهیم اخلاق پزشکی و فصل دوم حاوی «جایگاه پند و پیمان در پزشکی» است. در فصل سوم انواع رفتار شایسته و ناشایسته در پزشکی بیان شده؛ سپس در فصل چهارم، ریشه‌ها و

شناسه‌های سوگندنامه‌ی بقراط مطرح گردیده است. دو فصل بعدی این موضوعات را شامل می‌شود: «بایسته‌های پزشکی در ادب الطیب رهاوی» و «اخلاق پزشکی اسلام سده میانه و ادب الطیب اسحاق بن علی رهاوی».

۱۷۷ اخلاق اجتماعی

چاپ اول

۹۶ احترام متقابل. مترجم: مرتضی بهمن‌آزاد - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه - ۱۶ ص. - رقمی (گلاس). - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Courtesy counts!
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۷۷۰-۷

در این جزوه با استفاده از چند تصویر، نکاتی درباره شیوه‌های برخورد مناسب و آداب معاشرت با دیگران فراهم آمده است.

۱۸۱ فلسفه شرق

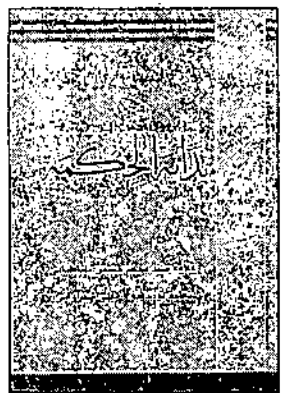
۹۷ بدایه الحکمه.

محمدحسین طباطبائی؛ گردآورنده: عباسعلی زارعی سبزواری - قم: حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی - ۳۵۶ ص. - وزیری (شمیزی). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۷۰-۱۹۵-X

چاپ اول

۹۸ بدایه الحکمه.

محمدحسین طباطبائی؛ گردآورنده: علی شیروانی - قم: دارالفکر - ۲۲۸ ص. - رقمی (شمیزی). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۲-۰۵-۱
در این کتاب، مباحث مقدماتی فلسفه با این مولفه‌ها بیان شده است: «کلیات مبحث وجود»، «اقسام وجود به خارجی و ذهنی»، «تقسیم وجود به

نسخه

عنوان به لاتین:

Luminous sphere of mind ...

شابک: ۹۶۴-۹۱۶۲۰-۵-۴

این کتاب مروری است بر اندیشه‌های فلسفی و زیباشناسی ایرانیان در عهد باستان که مطالب در قالب سخنرانی و مقاله تدوین شده است. عناوین برخی مطالب بدین قرار است: «خرد(عقل) در اندیشه ایران باستان و آیین زرتشت»، «در مفهوم مستفاد[همستار] Physis و ميتو Metaphysis در اندیشه ایران باستان و آیین زرتشت»، «بازنگری زیبایی و زیباشناسی در گات‌ها و یشت‌ها»، «آیین‌های گنوسی، هرمسی و مانوی»، «هم تباری مانویت با آیین زرتشت و هم پیوندی آن با آیین هرمس و قبلا». هر مقاله با فهرست منابع و ماخذ آن همراه است.

۷۱- شریعت در آینه معرفت.

عبدالله جوادی آملی - قم: اسراء - ۴۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Shariat in the light of cognition

شابک: ۹۶۴-۵۹۸۴-۳۳-۵

۷۲- کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد.

حسن بن یوسف علامه حلی: گردآورنده: حسن حسن زاده آملی: شارح: حسن بن یوسف علامه حلی - تهران: حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی - ۱۵۰۰ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۴۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۷۰-۰۰۶-۶

۷۳- معالم الفلسفة الاسلامیة: نظرات فی التصوف و الکرامات.

محمدجواد مغنیه - قم: دارالکتاب اسلامی - ۲۷۲ ص. - وزیری (شمیز) - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۶۵-۰۱۴-X

چاپ اول

۷۴- منتخباتی از آثار حکمای الهی ایران از عصر میرداماد و

میرفندرسکی تا زمان حاضر. جلال‌الدین آشتیانی - قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات - ۸۸۴ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

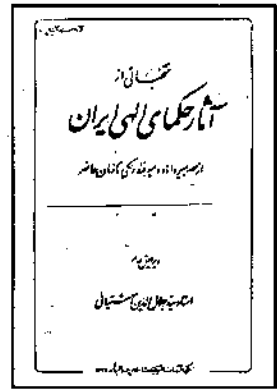
عنوان به لاتین:

Montaxabati azasare

hokamaye elahiye iran [selection

...

شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۶۴۳-۸

در مجموعه پنج جلدی «منتخباتی از آثار حکمای الهی ایران» گردیده‌ای از آراء عقاید آثار و رسائل بیش از چهل فیلسوف و عارف ایرانی که در چهار قرن اخیر می‌زیسته‌اند گردآمده است. برخی از این شخصیت‌ها عبارت‌اند از: «میرداماد»، «میرفندرسکی»، «ملا عبدالرزاق لاهیجی»، «ملا محسن فیض کاشانی»، «شیخ حسین تنکابنی»، «ملا محمدباقر سبزواری»، «ملا نصرعلی گیلانی».

چاپ اول

۷۵- منتخباتی از آثار حکمای الهی ایران از عصر میرداماد و میرفندرسکی تا زمان حاضر.

جلال‌الدین آشتیانی - قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات - ۶۲۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Montaxabati azasare

hokamaye elahiye iran [selection

...

شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۶۴۴-۶

چاپ اول

۷۶- منتخباتی از آثار حکمای الهی ایران از عصر میرداماد و میرفندرسکی تا زمان حاضر.

جلال‌الدین آشتیانی - قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات - ۸۸۴ ص. - جلد چهارم. - وزیری (گالینگور) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Montaxabati azasare

hokamaye elahiye iran [selection

...

شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۶۴۴-۲

چاپ اول

۷۷- مهدوی‌نامه: جشن‌نامه استاد دکتر یحیی مهدوی.

به اهتمام: حسین سیدعرب، علی‌اصغر محمدخانی - تهران: شهر کتاب، هرمس - ۷۶۶ ص. - وزیری (گالینگور) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۴۱-۷۶-۸

کتاب حاضر شامل سلسله مقالاتی درباره «یحیی مهدوی (۱۲۸۷-۱۳۵۷)» است. دانشگاه تهران و بنیانگذار فلسفه جدید در ایران است که به پاس قدردانی از زحمات ۵۰ ساله وی به رشته تحریر درآمده است. عناوین برخی مقالات عبارت‌اند از: «زندگی و احوال و آثار استاد»، «چند خاطره از استاد»، «نخستین شرکت ملی طبع کتاب / ایرج افشار»، «مجردات از نظر فلسفه و کلام و وحی / علی م. افضلی»، «قوه متخیله در فلسفه فارابی و اسپینوزا / سلمان البدور»، «درخت جوهر / محمدابراهیم باستانی پاریزی»، «فلسفه شرقی ابن‌سینا / استفان پائوسی»، «رتالیسم علمی چیست / علی پایا»، «عبدالرزاق کاشی و شیخ اشراق / نصرالله پورجوادی» و «علیت الهی در فلسفه اسپینوزا».

چاپ اول

۷۸- نگاهی به معرفت‌شناسی در فلسفه اسلامی.

حسن معلمی - تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی - ۳۱۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Epistemology in islamic

philosophy

شابک: ۹۶۴-۶۶۱۰-۵۵-۲

محقق این کتاب تلاش کرده است تا

دیدگاه‌های معرفت‌شناسی فلاسفه جهان اسلام را از آغاز تاکنون از متن آثارشان استخراج نموده با دیدگاه‌های جدید متفکران غربی مقایسه نماید. فیلسوفانی که درباره عقاید ایشان بحث شده عبارت‌اند از: فارابی، ابن‌سینا، غزالی، فخر رازی، شیخ اشراق، خواجه نصیرالدین طوسی، ملاصدرا، حکیم سبزواری، علامه طباطبایی، شهید مطهری و محمدتقی مصباح.

چاپ اول

۷۹- یاد یار: ۱۶۰ خاطره از علامه استاد محمدتقی جعفری (ره) و چند مقاله ...

قادر قاضی - تهران: فضیلت علم - ۳۰۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۹۹۸-۵-۳

شرح حال اجمالی آیت‌الله محمد تقی جعفری (ره) و ۱۶۰ خاطره کوتاه به نقل از دوستان و آشنایان وی، مطالب کتاب را تشکیل می‌دهد. در بخشی از کتاب نیز طی پنج مقاله دیدگاه علامه جعفری (ره) در خصوص اخلاق اجتماعی، سیاست و حکومت، امام علی (ع) و آزادی تبیین می‌گردد.

فلسفه غرب در قرون وسطی

۱۸۹

۸۰- سه رساله فلسفی (مستشابهات القرآن - المسائل القدسیه - اجوبه المسائل). محمدبن ابراهیم صدرالدین شیرازی:

مقدمه: جلال‌الدین آشتیانی - قم:
حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات
اسلامی، مرکز انتشارات - ۳۹۲ ص. -
وزیری (شمیز) - ۱۸۰۰۰ ریال -
چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۶۷۶-۴

آلمان و اتریش

۱۹۳

چاپ اول

۸۱ غایت تاریخ: از دیدگاه کارل
یاسپرس و ایزابا برلین.
بهر روز رشیدی - تهران: علی‌بن
ابیطالب (ع) - ۱۸۸ ص. - وزیری
(شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۷۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:
The goal of history in the views
of ...
شابک: ۹۶۴-۹۱۱۱۴-۶-۸

مولف: مقوله «هدفمند بودن»
یا «هدفی تاریخ» را از دیدگاه کارل
یاسپرس و «ایزابا برلین» ارزیابی
کرده، سپس نظریات تاریخی آن دو را
با دیگر فلاسفه تاریخ مقایسه نموده
است. تشابه یاسپرس و برلین در آن
است که هر دو، انسان را سازنده تاریخ
می‌دانند، نه محصول کارخانه بی‌رحم
و خشن آن؛ اما اختلاف آن دو در این
است که یاسپرس در روند تاریخی به
نوعی تکامل و پیشرفت و سیر به
سوی وحدت آدمیت قائل است ولی از
دیدگاه برلین تاریخ فاقد هر گونه
غایت و انجام است.

فرانسه

۱۹۲

چاپ اول

۸۲ فلسفه فرانسه در قرن
بیستم.
اریک مساتیوز: مترجم: محسن
حکیمی؛ ویراستار: فریدون فاطمی -
تهران: ققنوس - ۳۲۸ ص. - رقی
(شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ اول
/ ۳۳۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

Twentieth - century french
philosophy
شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۲۲۸-۴

این کتاب، شرحی تاریخی و انتقادی
از آثار فیلسوفان بزرگ فرانسه در قرن
بیستم است. نویسنده به زبانی ساده
نشان می‌دهد که سنت فلسفی
سرچشمه گرفته از دکارت در قرن
بیستم در آثار چهره‌های مهمی چون
برگسون، سارتر، مولر - پونتی، کوژو،
آلتوسر، لاکان، فوکو، لونیاس، دریدا،
لیوتار، و فمینیست‌هایی چون
ایریگاری، کریستوا، و لودوف متحول
می‌شود و در نتیجه آن جریان‌هایی
چون ساختارگرایی، پساساختارگرایی
و پساامدرنیسم پدیدار می‌گردند.

چاپ اول

۸۳ مساله ژان ژاک روسو.
ارنست کاسیرر: مترجم: حسن
شمس‌آوری - تهران: نشر مرکز -
۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۷۹۰۰
ریال - چاپ اول.
عنوان به لاتین:
The question of jean jacques
rousseau
شابک: ۹۶۴-۳۰۴-۴۸۵-۳

«ارنست کاسیرر» با نقد و بررسی
تفسیرهایی که در ارتباط با آثار «ژان
ژاک روسو» وجود دارد سعی می‌کند
مفاهیم بنیادی اندیشه روسو را در
رابطه با یکدیگر و با کلیت اندیشه او
بررسی کند و تصویری واقع‌نگرانه و
پذیرفتنی از این متفکر بحث‌انگیز
ارائه دهد. کاسیرر در این رساله رابطه
مفاهیم بنیادی روسو را با یکدیگر از

یک سو و با بقیه اندیشه او از سوی
دیگر با زیبایی تمام روشنی بخشیده
است. رابطه عقل بالفعل با عقل بالقوه،
رابطه کمال‌پذیری با نیاز به جامعه
نورین، رابطه آموزش و پرورش با
عقلانیت و مهم‌تر از همه رابطه عقل
با آزادی.

روسیه

۱۹۷

چاپ اول

۸۴ در جست و جوی آن دیگر:
سیر و سلوک عرفانی گورجیف به
روایت خودش.
گیورگس ایوانوویچ گرجیف: مترجم:
داود طبیبی - تهران: گفتار - ۲۴۸
ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:
Meetings with remarkable men
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۶۴-۸

گوشه‌هایی از زندگی و سیر و سلوک
عرفانی گورجیف (۱۸۷۲ - ۱۹۴۹)، به
روایت خودش در این کتاب بازگو
می‌شود. وی درباره کتاب می‌گوید:
«هدف از نگارش این مجموعه ارائه
مصالح لازم برای ایجاد ادراکی تازه
بود، ادراکی که توری متفاوت بر زندگی
بتاباند». گورجیف نخست توصیفی از
دوران کودکی خود به دست می‌دهد:
سپس به گفت و گوهای خود با گروهی
اکتشافی اشاره می‌کند که به
اکتشافات بسیاری در کشورهای
خاورمیانه و آسیای میانه، دست
یافته‌اند. در پایان نیز مکتبی را که با
عنوان «برادری جهانی» بنیان نهاده،
به تفصیل تشریح می‌کند. گفتنی
است، گیورگس ایوانوویچ گرجیف -
فیلسوف روسی - به دلیل اعتقاداتش
سال‌های متعددی از عمر خود را در
تبعید و زندان گذراند.

نمایه عنوان

آخرین راز شاد زیستن: پیرو قلب خود
باشید ۴۰
آشنایی با علم منطق ۵۸

آموزش گام به گام منطق سال سوم
نظام جدید ۵۹
آنچه می‌خواهید پرسش کنید،
درخواست کنید، دعا کنید، به دست
می‌آورید: عامل توفیق علاءالدین در
چراغ جادو ۴۱
آیین دوست‌یابی ۴۲
آیین زندگی ۴۳
احترام متقابل! ۴۴
از حال بد به حال خوب: شناخت
درمانی ۴۴
اعتماد به نفس در ۱۰ روز ۴۵
بازگشت از دنیای مردگان ۴
یاور کنید تا ببینید ۴۶
بدایه الحکمه ۶۷۶۸
بنیادهای روان‌شناسی (روان‌شناسی
عمومی) ۲۸
بیا دریا شویم ۳۲
پند و پیمان در پزشکی: درآمدی به
اخلاق پزشکی ۶۵
تحریر منطق ۶۰
ترجمه و تحشیه درباره نفس ۲
تعبیر خواب ابن سیرین ۱۶-۱۷
تعبیر خواب ابن سیرین، امام جعفر
صادق (ع) - دانیال پیغمبر...
بانضمام محرم‌نامه، نوروزنامه، در
بیان... ۱۸
تعبیر خواب براساس تعبیر خواب‌های
ابن سیرین - دانیال پیغمبر (ص) -
علامه مجلسی به انضمام فالنامه
انبیاء ۱۹
تعبیر خواب کامل ۲۰-۲۱
تعبیر خواب محمدبن سیرین و دانیال
پیغمبر (ص) ۲۲
تعبیر خواب و روایا ۲۳
چرا ما خوشحال نیستیم؟ زندگی یک
هدیه است ۴۷
خودآموز روشن بینی ۴۸
دارندگی: گردآوری، نگهداری، و
پهره‌مندی از انواع داراییها ۴۹
دانش روزمره ۶۳
در آغوش نور ... ۵
در جست و جوی آن دیگر: سیر و
سلوک عرفانی گورجیف به روایت
خودش ۸۴
در جستجوی تعادل ۳۳
دروس فی الحکمه المتعالیه: شرح
کتاب بدایه الحکمه ۶۹
رموز کف‌شناسی و قیافه‌شناسی ۶
روان‌شناسی اخلاقی: عقده
حقارت ۳۴
روان‌شناسی رشد کودک و نوجوان ۳۵
روان‌شناسی اخلاق ۶۴
روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم
تربیتی ۲۹
روش خوددرمانیهای روحی ۳۶
روشنان سپهر اندیشه: فلسفه و
زیباشناسی در ایران باستان ۷۰
روشهای پژوهش در علوم رفتاری (از
نظریه تا عمل) ۳۰
روشهای هدایت رفتاری نوجوانان و
جوانان ۳۷
زندگی به روایت بودا "مجموعه‌ای از
سخنان و تعلیم آچاریا، فیلسوف
هندی" ۵۰
سه رساله فلسفی (مشتبهاات القرآن -

المسائل القدسیه - آجوبه
المسائل) ۸۰
شریعت در آینه معرفت ۷۱
شناخت موانع روانی ۵۱
صمیمیت، نفوذ و تاثیرگذاری در ۱۰۰
دقیقه ۵۲
عظمت خود را دریابید ۵۳
غایت تاریخ: از دیدگاه کارل یاسپرس
و ایزابا برلین ۸۱
غذای روح برای نوجوانان: ۱۰۱
داستان از زندگی، عشق و آموختن ۵۴
فال حافظ با معنی ۷
فالنامه حافظ ۸
فالنامه حافظ و انبیاء ۹
فالنامه حافظ: باغ ارم ۱۰
فالنامه حافظ: باغ جنت ۱۱
فالنامه حافظ: باغ دلگشا ۱۲
فالنامه حافظ: باغ صفا ۱۳
فالنامه حافظ: بوستان صفا ۱۴
فالنامه حافظ: گلستان عشق ۱۵
فلسفه‌ی فرانسه در قرن بیستم ۸۲
قیافه‌شناسی ۲۷
کامل‌التعبیر ۲۴
کشف المراد فی شرح تجرید
الاعتقاد ۷۲
کلیدهای پرورش اعتماد به نفس در
کودکان و نوجوانان ۲۸
کلیدهای روانی با پدیده خشونت
در کودکان و نوجوانان ۳۹
متن کامل تعبیر خواب محمد ابن
سیرین و دانیال پیغمبر (ص) ۲۵
متن کامل تعبیر خواب محمدابن
سیرین و دانیال پیغمبر (ص) ۲۶
مذکره المنطق ۶۱
مساله ژان ژاک روسو ۸۳
معالم الفلسفه الاسلامیه: نظرات فی
التصوف و الکرامات ۷۲
منتخباتی از آثار حکمای الهی ایران
از عصر میرداماد و میرفندرسکی تا
زمان حاضر ۷۴-۷۵-۷۶
منطق مبین: ترجمه و شرحی نوین بر
منطق مظهر ۶۲
المنهج الجدید فی تعلیم الفلسفه ۱
مهدوی‌نامه: جشن‌نامه استاد دکتر
یحیی مهدوی ۷۷
نظریه شناخت ۲
نغمه عشق ۵۵
نگاهی به معرفت‌شناسی در فلسفه
اسلامی ۷۸
واژه‌نامه روان‌شناسی و زمینه‌های
وابسته: فارسی - انگلیسی ۳۱
همه چیز با خدا ممکن است:
قانونمندی طبیعت ۵۶
هنر عشق ورزیدن ۵۷
یاد یار: ۱۶۰ خاطره (ره) و چند مقاله ...
محمدتقی جعفری (ره) و چند مقاله ... ۷۹

نمایه پدیدآور

آچاریا، گورو ۵۰
آزادمنش، تاهید ۳۸
آشتیانی، جلال‌الدین ۷۴-۷۵-۷۶-۸۰
آل‌یاسین، محمدرضا ۴۶-۵۳
ابن‌سیرین،